Jaarrekening 2025
Gemeente Lingewaard

Inhoud

Algemeen 5
Aanbieding 6
Cijfers 2025 In één oogopslag 9
Financiën 10
Leeswijzer 13
Programma's 15
1. Veiligheid 16
2. Verkeer, vervoer en waterstaat 20
3. Economie 25
4. Onderwijs 30
5. Sport, cultuurproductie en cultuurparticipatie 34
6. Sociaal domein 41
7. Volksgezondheid en milieu 57
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing 65
9. Bestuur en ondersteuning 72
Paragrafen 84
Paragraaf 1 Lokale heffingen 85
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 100
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen 109
Paragraaf 4 Financiering 115
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering 120
Paragraaf 6 Verbonden partijen 131
Paragraaf 7 Grondbeleid 142
Paragraaf 8 Klimaat, energie en circulariteit 154
Paragraaf 9 Openbaarheid 159
Jaarrekening 160
Balans met toelichting 161
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2025 193
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 194
Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien 199
Overhead 202
Rechtmatigheidsverantwoording 203
Taakvelden baten en lasten 205
SiSa bijlage voor specifieke uitkeringen 208

Overige gegevens....214
Bijlagen....215
Samenstelling gemeentebestuur....216
Kerngegevens....218
Beleidsindicatoren....219
Overzicht personele sterkte en personeelslasten....222
Overzicht van vaste activa....223
Overzicht lopende investeringsprojecten....224
Overzicht grote investeringsprojecten....237

Algemeen

Aanbieding

Beste leden van de raad,

Graag bieden we u de **Jaarstukken 2025** aan. Met deze stukken leggen we verantwoording af over de uitvoering van het beleid en de bijbehorende inzet van financiële middelen. 2025 was het laatste volledige jaar van deze bestuursperiode, waarin we veel werkzaamheden uitvoerden in het licht van grote maatschappelijke en financiële opgaven. Het verwachte tekort in de meerjarenbegroting 2026-2029 maakte het noodzakelijk om te bezuinigen. Samen met uw raad hebben we daarvoor in 2025 een zorgvuldig traject doorlopen. Dat resulteerde in een begroting die voor alle jaren structureel sluitend is.

In deze aanbiedingsbrief geven we eerst een impressie van enkele inhoudelijke resultaten uit de programma's. Daarna staan we stil bij het financieel resultaat.

Impressie inhoudelijke resultaten

Veiligheid
We voerden het tweejarig uitvoeringsplan van het Integraal Veiligheidsplan (2024–2025) vrijwel volledig uit. Hiermee werkten we samen met onder andere politie, brandweer, scholen en welzijnspartners aan een veilige woon- en leefomgeving. We zetten het afgelopen jaar stevig in op ondermijning en digitale criminaliteit. Daarnaast organiseerden we voorlichtingen, controles en preventieve activiteiten, onder andere voor jongeren.

Mobiliteit
Begin 2025 voltooiden we de herinrichting van de Gochsestraat. Daarnaast bereidden we diverse infrastructurele projecten in Huissen, Bemmel en Haalderen verder voor. Ook voerden we meerdere verkeersonderzoeken uit en werkten we met de provincie en regionale partners aan de nieuwe OV-concessie, doorfietsroute Huissen–Arnhem en analyses in het kader van de Gebiedsaanpak A325.

Economie
Met versterkte samenwerking in de Groene Metropoolregio (GMR) en de vaststelling van het Regionaal Programma Werklocaties 2025–2028 werkten we aan een toekomstbestendige economie. Bezoekers- en toerismecijfers stegen, onder andere bij fort Pannerden. Binnen NEXTgarden werkten we verder aan verduurzaming van het energiesysteem en het versterken van het glastuinbouwcluster.

Onderwijs
We moderniseerden een aantal schoolgebouwen en hun omgeving. Door onder meer speelpleinen aan te pakken passen de scholen beter bij de onderwijsvisie, bijvoorbeeld op het gebied van buitenspelen. Door installaties te vervangen, verbruikten de gebouwen minder energie en verbeterde het binnenklimaat. Hiermee voldoen de schoolgebouwen beter aan de technische eisen op het gebied van klimaat en energie.
De eerste tranche van het IHP Onderwijs voerden we verder uit. Voor drie van de vier grote projecten startten de bouwwerkzaamheden. In het IHP 2025 zijn nieuwe scholen opgenomen voor herontwikkeling. We hebben daarnaast stappen gezet in het versterken van de voor- en vroegschoolse educatie, passend onderwijs en pasten de regels voor leerlingenvervoer aan.

Sport, cultuur en recreatie
In alle kernen investeerden we in sportaccommodaties, troffen voorbereidingen voor de verduurzaming van diverse accommodaties en leverden Sporthal De Essenpas op. We startten met de bouw van MFA de Blauwenburcht in Huissen, de bouw van MFA Haalderen en versterkten cultuurparticipatie via onder andere

Clink!, het Cultuurakkoord en cultuuronderwijsprojecten. Ook stelden we het programma voor natuur, landschap en biodiversiteit vast.

Sociaal domein
We rondden de aanbesteding en implementatie van de nieuwe sociale basis af: vanaf 2026 starten drie buurtteams onder regie van Incluzio Lingewaard. We werkten aan het beheersbaar houden van kosten, onder andere door beleidsdefinities te actualiseren, meer in te zetten op zelfredzaamheid/eigen regie, sturing te versterken en de inzet op preventie te vergroten. De uitvoering van de strategische agenda – zoals Beschermd Thuis, Bestaanszekerheid en GALA – kwam goed op stoom. In het kader van leefbaarheid werden 22 initiatieven uitgevoerd en 9 gestart.

Volksgezondheid en milieu
We werkten aan gezonde leefomstandigheden voor onze inwoners via onder andere het programma Opgroeien in een kansrijke omgeving, dementievriendelijke gemeente en preventieve voorzieningen. Operatie Steenbreek verliep volgens plan, de regentonactie was zeer succesvol en we startten met de Afkoppelcoach. De hoeveelheid restafval daalde met 2 kg per inwoner; GFT daalde met 15 kg.
De isolatiemaatregelen uit Operatie Isolatie leidde bij 177 huishouden tot energiebesparing. We verleenden een vergunning voor Windpark A15 voor de bouw van drie windturbines.

Wonen en leefomgeving
Er werden 181 nieuwe woningen opgeleverd; met 42 sloopwoningen komt de netto toevoeging op 139 woningen. De sociale voorraad nam met 16 woningen toe. Diverse gebiedsvisies, planprocedures en voorbereidingen in onder andere Huissen, Gendt, Haalderen en Bemmel zijn afgerond of in uitvoering gebracht. De Omgevingswet is verder geïmplementeerd met standaard planregels. Complexe ruimtelijke aanvragen die niet zonder meer in aanmerking kwamen voor een omgevingsvergunning behandelden we aan de intaketafel. Van de ca. 55 ontvangen initiatieven werd ongeveer de helft door ons behandeld aan de intaketafel, de andere helft wezen we gemotiveerd vroegtijdig af.

Bestuur en ondersteuning
De participatieverordening en het participatiebeleid zijn vastgesteld, met onder andere uitdaagrecht en de initiatieventafel voor inwoners. De dienstverlening kreeg een hoge waardering (gemiddeld rapportcijfer 8,3). We optimaliseerden onze websites en werkten aan digitale toegankelijkheid. Ook vervulden we diverse regionale trekkersrollen bij grote opgaven, met name bij Groene Metropool Regio en Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein.

Financieel resultaat

De Jaarstukken 2025 laten een voordelig resultaat zien van € 7,6 miljoen. We hadden een voordelig resultaat van € 2,2 miljoen begroot, wat betekent dat het verschil met de begroting € 5,4 miljoen is. De voordelen zijn overwegend incidenteel van aard. Waar structurele effecten spelen, zijn deze al zoveel mogelijk verwerkt in de Begroting 2026 en/of de Kaderbrief 2027. Hieronder lichten we een aantal belangrijke posten toe, waaronder ook een nadeel:

- *Specifieke uitkering realisatiestimulans betaalbare woningen, voordeel € 1,8 miljoen*
  In 2025 is er in Lingewaard gestart met de bouw van 254 betaalbare woningen. We ontvangen per betaalbare woning € 7.000 vanuit de specifieke uitkering (SPUK) realisatiestimulans betaalbare woningen. Dit leidt in 2025 tot een voordeel € 1,8 miljoen. Deze gelden houden we via resultaatbestemming beschikbaar voor het doel van deze SPUK, zijnde het versnellen van de woningbouw van betaalbare woningen.
- *Leges bouwvergunningen, voordeel € 1,3 miljoen*
  In 2025 waren de leges aanzienlijk hoger dan geraamd. De hoogte van de leges zijn vraaggestuurd en

afhankelijk van het moment van vergunningverlening. Ook speelt hierbij de grootte van het project een rol. In 2025 zijn veel vergunningen voor grote projecten verleend, waardoor de legesopbrengsten hoger zijn. Dit voordeel is incidenteel, aangezien we in onze raming uitgaan van een gemiddelde omdat dit jaarlijks fluctueert. In 2024 waren er bijvoorbeeld juist minder legesinkomsten dan begroot.

- *Treasury, voordeel € 0,6 miljoen*
  We hebben een voordeel op treasury door een lagere financieringsbehoefte dan verwacht. Dit leidt enerzijds tot minder rentelasten omdat er geen nieuwe lening aangetrokken hoefde te worden. Anderzijds hadden we hierdoor meer overtollige gelden die we in de vorm van kasgeldleningen hebben uitgezet bij andere gemeenten.
- *Wmo, voordeel € 0,4 miljoen*
  In totaal is binnen de Wmo sprake van een voordeel van € 0,4 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door een voordeel op de huishoudelijke hulp en dagbesteding. Het voordeel op de huishoudelijke hulp hangt samen met de aanpassing van de verordening en het meer passend toewijzen. Dit doen we met het oog op het beschikbaar houden van de zorg voor de mensen die dit het meest nodig hebben. Het voordeel op de dagbesteding is een gevolg van het sluiten van enkele locaties en de beweging naar de vrij toegankelijke dagbestedingslocaties.
- *Re-integratie en participatie, voordeel € 0,3 miljoen*
  Dit voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere inzet van het projectcapaciteit en een gefaseerde uitvoering van ontwikkelactiviteiten. Ook zijn een aantal trainingen gefinancierd vanuit regionale middelen. Tegelijkertijd zijn middelen gericht ingezet waar de maatschappelijke opgaven het grootst was, namelijk de statushouders die ongeveer 18% van de instroom vormen.
- *Pensioenen wethouders, nadeel € 0,5 miljoen*
  Er is sprake van een nadeel door een aanvullende storting in de pensioenvoorziening voor wethouders. De pensioenvoorziening wordt in december 2027 overgedragen aan het ABP. De hoogte van de overdrachtswaarde is afhankelijk van de dekkingsgraad van het ABP op dat moment. Om voldoende middelen beschikbaar te hebben voor deze overdracht, was een aanvullende storting in 2025 noodzakelijk.

Meer gedetailleerde toelichtingen op de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening vindt u bij de verschillende programma's onder 'Wat heeft het gekost?'.

We zien dat we ondanks de onzekere tijden onze risico's beheersbaar kunnen houden. Dit betekent dat we net als eerdere jaren een uitstekende weerstandsratio hebben van 5,6. Dit houdt in dat we ruim voldoende middelen hebben om risico's op te vangen als deze zich voordoen.

Afsluiting

Met deze Jaarstukken 2025 blikken we terug op een jaar waarin we in veel programma's concrete voortgang hebben geboekt, ondanks de maatschappelijke en financiële uitdagingen. Tegelijkertijd zien we dat de structurele opgaven voor de komende jaren aanzienlijk blijven, onder andere op het gebied van sociaal domein, woningbouw, klimaatadaptatie en financiën.
We blijven samen met inwoners, partners en de regio werken aan een vitale, duurzame en leefbare gemeente.

Lingewaard, 19 mei 2026
Burgemeester en wethouders

Cijfers 2025 In één oogopslag

	Programma	Lasten x 1.000	% van totaal
1	Veiligheid	-5.023	3,3%
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-7.867	5,1%
3	Economie	-3.490	2,3%
4	Onderwijs	-6.103	4,0%
5	Sport, cultuurproductie en -participatie	-12.535	8,1%
6	Sociaal domein	-66.651	43,2%
7	Volksgezondheid en milieu	-15.723	10,2%
8	Volkshuisv.,Leefomgev., Sted. vernieuw.	-7.190	4,7%
9	Bestuur en ondersteuning	-29.731	19,3%
	Totaal van de programma's	-154.313	100,0%

	Programma	Baten x 1.000	% van totaal
1	Veiligheid	181	0,1%
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	550	0,3%
3	Economie	1.997	1,2%
4	Onderwijs	492	0,3%
5	Sport, cultuurproductie en -participatie	2.665	1,6%
6	Sociaal domein	18.476	11,4%
7	Volksgezondheid en milieu	14.546	9,0%
8	Volkshuisv.,Leefomgev., Sted. vernieuw.	8.877	5,5%
9	Bestuur en ondersteuning	114.168	70,5%
	Totaal van de programma's	161.951	100,0%

Financiën

(Bedragen x €1.000) Programma's	Rekening 2025 Baten	Lasten	Saldo	Begroting 2025 na wijziging Baten	Lasten	Saldo	Verschil Baten	Lasten	Saldo
1 Veiligheid	181	-5.023	-4.842	97	-4.974	-4.877	84	-49	35
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	417	-7.231	-6.814	258	-7.387	-7.129	159	156	314
3 Economie	1.997	-2.551	-554	1.426	-2.751	-1.326	571	200	771
4 Onderwijs	429	-6.103	-5.675	515	-5.989	-5.474	-87	-114	-200
5 Sport, cultuurproductie en -participatie	2.077	-11.197	-9.120	2.021	-11.184	-9.163	56	-12	43
6 Sociaal domein	17.160	-65.797	-48.637	15.974	-66.149	-50.174	1.186	351	1.537
7 Volksgezondheid en milieu	14.341	-15.639	-1.298	14.806	-16.460	-1.654	-465	821	356
8 Volkshuisv.,Leefomgev., Sted. vernieuw.	7.614	-6.645	969	5.557	-8.319	-2.762	2.057	1.674	1.953
9 Bestuur en ondersteuning	113.158	-29.469	83.689	111.273	-28.478	82.795	1.885	-991	894
Subtotaal programma's	*157.373*	*-149.656*	*7.718*	*151.928*	*-151.692*	*236*	*5.446*	*2.036*	*5.704*
Mutaties reserves	4.577	-4.657	-80	5.107	-3.182	1.925	-530	-1.475	-2.005
Resultaat	**161.951**	**-154.313**	**7.638**	**157.035**	**-154.874**	**2.161**	**4.916**	**561**	**5.477**

Overzicht resultaat 2025

Resultaat Jaarrekening 2025

Werkelijk	€ 7.638 V
Begroot	€ 2.161 V
Voordelig verschil	€ 5.477 V

In onderstaande tabel staat een overzicht van de belangrijkste afwijkingen op concernniveau. Daarbij geven we aan of het gaat om een voordeel (V) of een nadeel (N) en of de afwijking een incidenteel of structureel karakter heeft. De afwijkingen hebben we toegelicht in de programma's. Als u op het onderwerp van de afwijking klikt, gaat u naar de toelichting van de afwijking in het desbetreffende programma.

Onderwerp	Afwijking	V/N	Aard afwijking
Programma 1 Veiligheid			
Geen significante afwijkingen op deze budgetten			
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat			
Waterschapsbelasting 2023 en 2024	-158	N	Incidenteel
Vergoedingen nutsbedrijven voor graafwerkzaamheden (degeneratievergoedingen)	133	V	Incidenteel
Niet subsidiabele kosten project Carway Huissen	-69	N	Incidenteel
Lager energieverbruik openbare verlichting door toepassing LED verlichting	276	V	Structureel

Onderwerp	Afwijking	V/N	Aard afwijking
Programma 3 Economie			
Doorbetaling ontvangen gelden ihkv bommenregeling NEXTgarden	-64	N	Incidenteel
Programma 4 Onderwijs			
Afboeking voorbereidingskosten IKC De Doornick huidige locatie	-230	N	Incidenteel
Afboeking boekwaarde IKC De Vonkenmorgen in verband met sloop	-190	N	Incidenteel
Lagere subsidies peuteropvang door lagere afname opvang	86	V	Incidenteel
Minder leerlingenvervoer	121	V	Incidenteel
Programma 5 Sport, cultuurproducties en cultuurparticipatie			
Hogere SPUK-uitkering BTW sport	90	V	Incidenteel
Programma 6 Sociaal domein			
Nog uit te voeren plannen wijkplatforms	57	V	Incidenteel
Geen realisatie woningbouw op locatie Villa Ganita	-47	N	Structureel
BUIG en loonkostensubsidie	-68	N	Incidenteel
Armoede- en schuldenbeleid	82	V	Incidenteel
Re-integratie en participatie	303	V	Incidenteel
Wmo - Uitvoeringskosten & hulpmiddelen	109	V	Incidenteel
Wmo - Huishoudelijke hulp en dagbesteding	299	V	Incidenteel
Toename basisbegeleiding	-126	N	Incidenteel
Jeugdhulp met verblijf	178	V	Incidenteel
Hogere kosten jeugdzorg door toename aantal kinderen onder toezicht	-72	N	Incidenteel
Programma 7 Volksgezondheid en milieu			
Handhavingsplan alcohol en drugs	40	V	Incidenteel
Eindafrekening 2023 en 2024 GGD (project Nu Niet Zwanger) en GALA - Kansrijke Start	58	V	Incidenteel
Lagere toerekening kosten aan rioolbeheer	-178	N	Incidenteel
Huishoudafval	-93	N	Incidenteel
Overige afvalstoffen	114	V	Incidenteel
Vergoeding Single Used Plastics (SUP)	107	V	Incidenteel
Hogere opbrengst Diftar	56	V	Incidenteel
Eenmalige extra toevoeging voorziening algemene begraafplaatsen	-115	N	Incidenteel
Programma 8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing			
Lagere doorbelasting uren faciliterend grondbeleid	225	V	Incidenteel
Omgevingswet	133	V	Incidenteel
Hogere opbrengst leges omgevingsvergunning	1.319	V	Incidenteel
Verhalen kosten bestuursdwang	210	V	Incidenteel
Wonen	75	V	Incidenteel
Specifieke uitkering realisatiestimulans betaalde woningen	1.778	V	Incidenteel
Programma 9 Bestuur en organisatie			
Gemeenteraad	-47	N	Structureel
College van B&W	-747	N	Incidenteel
Beheer overige gebouwen en gronden	391	V	Incidenteel
Bedrijfsvoeringskosten	523	V	Incidenteel
Van Werk Naar Werk	-517	N	Incidenteel

Onderwerp	Afwijking	V/N	Aard afwijking
Lagere financieringskosten vanwege vertraging projecten	173	V	Incidenteel
Rentebaten tijdelijk overtollig geld uitgezet bij andere gemeenten	405	V	Incidenteel
Belastingsamenwerking Overbetuwe	-62	N	Structureel
Decembercirculaire 2025 Gemeentefonds	296	V	Incidenteel
Reserveringen kapitaallasten investeringsplan	350	V	Incidenteel
Overige kleine afwijkingen programma 1 t/m 9	274	V	

Leeswijzer

Het college legt met deze Jaarstukken 2025 verantwoording af over de uitvoering van het door de gemeenteraad vastgestelde beleid en bijbehorende budgetten in 2025.

Algemeen
In dit onderdeel is de aanbiedingsbrief opgenomen. Daarnaast vindt u de belangrijkste financiële aspecten hier terug.

Programma's
Het jaarverslag bestaat uit de programma's. Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten binnen een beleidsveld. Per programma leggen we verantwoording af aan de hand van de zogenaamde drie W-vragen:

Wat hebben we bereikt?
We gaan in op de doelen zoals die in de begroting 2025 zijn vastgesteld. Waar van toepassing hebben we ook indicatoren opgenomen. De verplichte indicatoren staan in de bijlagen in de jaarstukken.

Wat hebben we gedaan?
We leggen verantwoording af over de activiteiten zoals deze in de begroting 2025 zijn opgenomen. Daarbij geven we puntsgewijs aan wat we uitvoerden. In sommige gevallen hebben we ook een verantwoording opgenomen over aanvullende activiteiten die we in 2025 oppakten.

Wat heeft het gekost?
Ieder programma start met een financiële tabel waarin we de werkelijke lasten en baten per taakveld en kostenplaats afzetten tegen de begroting en de cijfers van het vorige jaar. Vervolgens lichten we per taakveld de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting toe. We hanteren daarbij een ondergrens van € 50.000. Baten zijn positief weergegeven, lasten negatief.

Verbonden partijen
De bijdrage van verbonden partijen aan de doelen en activiteiten is, net als in de begroting, integraal opgenomen bij de programma’s.

Paragrafen
De paragrafen zijn programmaoverstijgend. Dit betreft acht verplichte paragrafen:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Openbaarheid

Daarnaast heeft de gemeenteraad een paragraaf toegevoegd: de paragraaf Klimaat, energie en circulariteit.

Jaarrekening
De jaarrekening bevat de formele financiële verantwoording over 2025 en bestaat uit:

- De balans met toelichting;
- Het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien;

- Het overzicht overhead;
- De rechtmatigheidsverantwoording;
- Het overzicht taakvelden baten en lasten;
- De SiSa-bijlagen.

Programma's

1. Veiligheid

Onder dit programma vallen taken met betrekking tot toezicht en handhaving van de openbare orde, het tegengaan van georganiseerde criminaliteit en het bevorderen van een veilige woon- en leefomgeving. Via de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) richten we ons ook op brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Ontwikkelingen

Polarisatie en maatschappelijke ontwrichting in de samenleving (landelijk en lokaal)
Polarisatie en maatschappelijke spanningen bleven nadrukkelijk aanwezig, zowel landelijk als lokaal. We monitorden deze ontwikkeling, zodat we veranderingen in sentiment tijdig signaleerden en waar nodig snel en gericht konden handelen. Daarbij zetten we waar nodig in op heldere communicatie en het versterken van het vertrouwen tussen inwoners en overheid. Ook landelijk bleef dit onderwerp op de agenda, onder meer via initiatieven zoals de campagne “Verlies elkaar niet als polarisatie dichterbij komt” van Stichting SIRE.

Toename zorg- en veiligheidsvraagstukken
De zorg- en veiligheidsvraagstukken namen verder toe en werden complexer. We versterkten daarom actief de samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners. Zodat we signalen over kwetsbare inwoners sneller in beeld hadden en tijdig passende zorg en/of handhaving konden inzetten. Door onder andere het verspreiden van een meldkaart vergrootten we de meldingsbereidheid en handelingsperspectieven van inwoners. Tegelijkertijd leidden de voorgenomen uitbreiding van bevoegdheden voor boa’s en de focus van de politie op kerntaken tot een toenemende druk op onze handhavingscapaciteit.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1: Een veilige woon- en leefomgeving
Op basis van het door u vastgestelde Integraal Veiligheidsplan hebben we een tweejarig uitvoeringsplan opgesteld voor 2024 en 2025 waarin 51 actiepunten staan. We voerden hiervan in totaal 45 actiepunten uit. Voor de zes actiepunten die we niet of niet volledig uitvoerden, lichtten we de oorzaken toe in de evaluatie van het uitvoeringsplan. Deze stelden we in maart 2026 vast en hebben we inmiddels ter informatie aan uw raad aangeboden.

Samen met partners als politie, brandweer en het openbaar ministerie, maar ook met buurtbemiddeling, scholen, straatcoaches, welzijnsorganisaties en woningcorporaties, werkten we aan het vergroten van de veiligheid en het veiligheidsgevoel. Onze boa’s speelden hierbij een zichtbare en onmisbare rol op straat door toezicht te houden, signalen vroegtijdig op te vangen en waar nodig handhavend op te treden.

Doel 2: Weerbare inwoners en ondernemers tegen ondermijning en digitale criminaliteit
Samen met onze partners investeerden we onder andere in bewustwording en weerbaarheid bij inwoners en ondernemers tegen ondermijnende en digitale criminaliteit. De kracht zit daarbij in de herhaling van de boodschap. Van het bij doel 1 genoemde uitvoeringsplan hebben 13 actiepunten betrekking op ondermijning en 10 actiepunten op digitale criminaliteit. Van deze in totaal 23 actiepunten voerden we 21 punten volledig uit, één gedeeltelijk en één niet. Het gedeeltelijk uitgevoerde actiepunt betrof een e-learning die we bij twee van de drie teams in onze organisatie hebben afgerond. De interne cyberoefening, het niet-uitgevoerde actiepunt, plannen we in 2026 alsnog in.

Om ondermijnende en digitale criminaliteit tegen te gaan, voerden we controles uit in het buitengebied en op bedrijventerreinen. Ook organiseerden we voorlichtingsactiviteiten voor inwoners en een bijeenkomst voor ondernemers. We hebben ingezet op preventie door voorlichting en weerbaarheidsprogramma's op scholen, gericht op het versterken van de weerbaarheid van jongeren tegen (drugs)criminaliteit. Daarnaast vergrootten we hun bewustzijn van digitale risico's.

Wat hebben we gedaan?

Een veilige woon- en leefomgeving *(doel 1)*

- We ontvingen voor zowel onze gemeente als Overbetuwe gezamenlijk 80 meldingen voor buurtbemiddeling ter beperking van woonoverlast. Daarvan bleken 15 dossiers niet geschikt (onder meer vanwege dreiging, intimidatie of veiligheidsbeperkingen), weigerden één van de buren in 23 dossiers en kwam in 7 dossiers geen contact tot stand. In totaal rondde buurtbemiddeling 35 dossiers succesvol af. Buurtbemiddeling splitste de eindrapportage niet uit naar de afzonderlijke gemeenten. Dit hing samen met het beëindigen van de samenwerking en de overgang naar een nieuwe aanbieder in 2026.
- Op verschillende manieren probeerden we de bereidheid te vergroten bij inwoners en ondernemers om verdachte, ondermijnende en zorgelijke situaties te melden. Denk hierbij aan:
  - Diverse publicaties via sociale media (onder andere regionale campagne tegen productie synthetische drugs) en Het Gemeentenieuws;
  - Gesprekken met inwoners en ondernemers: op 2 april bij de Albert Heijn in Huissen, Gendt en Bemmel (actiedag 'Echt niet vandaag'), 7 april 'Bewaak je eigen zaak' voor ondernemers op het gemeentekantoor, 13 april bij Modekoopzondag 'Bemmel in de Mode', 6 september bij de 'Uit in Bemmel' markt, 22 september bij de 'Deutsche Mittag' in Huissen, 8 oktober met het mobiele Media Lab op de markt in Bemmel in het kader van de week van de veiligheid.
- Om drugs- en alcoholgebruik door jongeren/jongvolwassenen en het mogelijk afglijden in de criminaliteit te voorkomen, namen we de volgende maatregelen:
  - Het voortzetten van het in 2024 gestartte programma Veilig In en Om School (VIOS) op OBC Huissen, OBC Bemmel en vier basisscholen in Huissen (IKC Binnenste Buiten, Holthuus, Abacus en Sterrenbos);
  - Het actief afgeven van signalen door straatcoaches aan het jeugdgroepenoverleg en VIOS;
  - Het uitvoeren van structurele controles bij onder andere horeca, evenementen en supermarkten op de naleving van de leeftijdsgrens voor het bezit en verstrekken van alcoholhoudende dranken. In totaal voerden we 117 controles uit op de leeftijdsgrens. Daarbij schreven we 48 bekeuringen uit, waarvan we 45 jongeren doorverwezen naar HALT.
  - Het inzetten van het Halt-loket bij De Valom in Huissen tijdens carnaval, waarbij BOA's jongeren ter plaatse hebben doorverwezen voor het starten van HALT-trajecten.
- Om het veiligheidsgevoel te vergroten, nam u in september unaniem de motie "Lingewaard veilig voor iedereen, inclusies meisjes en vrouwen" aan. In navolging van uw oproep in de motie startten we met de voorbereiding van een gerichte aanpak om dit veiligheidsgevoel te vergroten. In maart 2026 informeerden we u over het uitvoeringsplan.

Weerbare inwoners en ondernemers tegen ondermijning en digitale criminaliteit *(doel 2)*

- Voor ondernemers organiseerden we een bijeenkomst gericht op zowel ondermijning als digitale criminaliteit. Daarnaast organiseerden we drie voorlichtingsmomenten voor inwoners over digitale veiligheid. We gaven Halt-voorlichtingslessen op scholen en voerden een preventieprogramma uit op vier basisscholen om de weerbaarheid van leerlingen tegen de verleidingen van (drugs)criminaliteit te vergroten. Verder zetten we de cyberbus in bij het Pro College in Bemmel om voorlichting te geven over cybercrime. Ook hielden we twee interne bijeenkomsten en een e-learning over ondermijning.
- We voerden zes integrale controles uit in het buitengebied, waarvan twee nachtelijke handhavingscontroles. Daarnaast controleerden we zes bedrijven op bedrijventerreinen en in het buitengebied op ondermijnende activiteiten. We bezochten drie horecalocaties en controleerden op ondermijning maar ook op naleving van de Alcoholwet. Ter bescherming van arbeidsmigranten bezochten we twee werkgevers, deels samen met de arbeidsinspectie. Tot slot controleerden we de huisvesting van migranten in twee woningen.
- Eén verkoop van vastgoed toetsten we op integriteit. We voerden achttien Bibob toetsen (omgevingsvergunning, vastgoed en Alcoholwet) uit. Omdat de aanvrager niet kon voldoen aan de eisen van de wet Bibob weigerden we één vergunning. Daarnaast sloten we één woning voor een maand vanwege aangetroffen harddrugs.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

1	Veiligheid	Rekening 2025	Begroot 2025 na wijz.	Begroot 2025 primitief
1.1	**Crisisbeheersing en brandweer**	**-3.375**	**-3.294**	**-3.357**
60101	Explosievendetectie en -ruiming	-117	-28	-60
60102	Crisisbeheersing en Brandweer	-3.073	-3.073	-3.095
60103	Brandweerposten - Beheer & Onderh.	-185	-193	-202
1.2	**Openbare orde en veiligheid**	**-1.648**	**-1.679**	**-1.676**
60104	Uitvoering APV en Bijz. wetten	-512	-506	-531
60105	Beleid Openbare Orde & Veiligheid	-630	-678	-652
60106	Uitvoering Openbare Orde & Veiligh.	-506	-495	-493
	Totaal lasten	**-5.023**	**-4.973**	**-5.033**
1.1	**Crisisbeheersing en brandweer**	**137**	**47**	**79**
60101	Explosievendetectie en -ruiming	124	35	67
60102	Crisisbeheersing en Brandweer	13	12	12
1.2	**Openbare orde en veiligheid**	**45**	**50**	**40**
60104	Uitvoering APV en Bijz. wetten	14	18	40
60105	Beleid Openbare Orde & Veiligheid	16	32	0
60106	Uitvoering Openbare Orde & Veiligh.	15	0	0
	Totaal baten	**182**	**97**	**119**
	Saldo baten en lasten	**-4.843**	**-4.877**	**-4.915**
69801	Onttrekkingen reserves	0	0	0

69801	Toevoegingen reserves	0	0	0
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-4.843**	**-4.877**	**-4.915**

Hieronder lichten wij alle afwijkingen op kostenplaatsen van € 50.000 of meer toe. Per afwijking benoemen wij de belangrijkste oorzaken. Daardoor is de optelsom van de toelichtingen niet altijd gelijk aan het totaalbedrag.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60101 Explosievendetectie en -ruiming De gemeenteraad stelde op 5 maart 2026 de declaratie over 2025 voor het ministerie van Binnenlandse Zaken van € 166.791 vast. Van dit bedrag krijgen we een bijdrage van 68% via de meicirculaire 2026. Omdat het raadsbesluit ná 31 december 2025 is genomen, kon dit niet meer in de ramingen 2025 worden verwerkt. We hebben dit wel in de realisatie verwerkt.	113 N	113 V	I

1.2 Openbare orde en veiligheid

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

Mutaties in de reserves

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

Beleidsnota's

Integraal Veiligheidsplan 2024-2027
Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Drugs Lingewaard 2025-2028
Algemene Plaatselijke Verordening 2026

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Onder dit programma vallen alle taken die gaan over het aanleggen en onderhouden van de wegenstructuur. Inclusief voorzieningen voor fietsers, voetgangers, parkeren, straatinrichting, verkeersborden, straatverlichting, openbaar vervoerhaltes en gemeentelijke watergangen.

Ontwikkelingen

Doortrekking A15
Na de positieve uitspraak van de Raad van State over het Tracébesluit heeft Rijkswaterstaat de contracten voor de realisatie geactualiseerd en de tijdplanning voor de werkzaamheden gedeeld. In onze gemeente start het werk met het aanleggen van een bouwweg tussen Bemmel en Angeren in 2026. Opening van de weg is gepland in 2031.

Openbaar vervoer
De nieuwe concessie voor het busvervoer vanaf juni 2026 voorziet in een aantal verbeteringen. Zo gaat de frequentie van buslijn 300 in de spits omhoog en rijdt deze in Nijmegen door naar de omgeving van HAN en Radboud Universiteit. Ook komt de nachtbus terug in de weekenden.

Bereikbaarheid als sleutel voor toekomstige woningbouw
Bereikbaarheid en groeiende aantallen verkeersdeelnemers waren belangrijk voor “hoeveel kan waar”, naast de ruimtelijke vraag "wat kan waar”. Als gemeente anticipeerden we op deze puzzel met een aantal ruimtelijke verkenningen en een koersdocument mobiliteit die richting geven aan keuzes voor de langere termijn.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1: Veilige mobiliteit voor alle weggebruikers
De reconstructies op onze lokale straten en wegen droegen bij aan een veiligere verkeersafwikkeling.

Doel 2: Het bereikbaar houden van woonkernen en bedrijventerreinen
We voerden meerdere verkeersonderzoeken uit waarin we maatregelen onderzochten om de kern Huissen en de bedrijventerreinen bereikbaar te houden. Ook zijn er vanuit provinciaal en regionaal verband verkenningen uitgevoerd met het oog op het bereikbaar houden van onze kernen.

Doel 3: Verduurzaming van mobiliteit en het beperken van negatieve effecten van verkeer op de woonomgeving
De extra voorzieningen voor het opladen van elektrische auto’s droegen bij aan de energietransitie en het verminderen van schadelijke uitstoot. Het op peil houden van de dienstregeling van het busvervoer en het voorbereiden van de nieuwe concessie vanaf medio 2026 voor het busvervoer en het realiseren van (snel-) fietsroutes, droegen bij aan het “laten staan” van de auto voor met name kortere afstanden.

Wat hebben we gedaan?

Veilige mobiliteit voor alle weggebruikers (doel 1)
Begin 2025 hebben we de herinrichting inclusief rioolvervanging voor de Gochsestraat (Huissen) afgerond en opgeleverd. De volgende infrastructurele projecten bereidden we (verder) voor:

- Realisatie vrijliggende fietspaden rotonde Stadswal-Huismanstraat (Huissen). In verband met de planning van de nutsbedrijven is de uitvoering doorgeschoven naar 2026;
- Aanpak rotonde Bredestraat-Muntstraat (Huissen);
- Reconstructie Bredestraat-noord (Huissen);
- Reconstructie Bredestraat-zuid (Huissen);

- Groot onderhoud bochten Karstraat (Huissen);
- Reconstructie Huismanstraat (Huissen);
- Aanpak rotonde Van der Mondeweg (Haalderen), inclusief aansluiting ’t Hof van Klein Baal;
- Project Fietsvoorzieningen De Plak (Bemmel);
- Reconstructie Karstraat Bemmel, tussen Deellaan en A15 (Bemmel);
- Reconstructie Vossenhol (Bemmel);
- Aanpak kruispunt Stadsdam-Looveer (Huissen);
- Aanpak kruispunt Loostraat – Keizersallee (Huissen);
- Uitbreiding parkeerterrein Molenweide (Huissen);
- Komgrensmaatregelen Zandsestraat (Bemmel).

Eind 2025 hebben we het project Reconstructie Papenstraat (Bemmel) stopgezet en besloten om in 2026 op de Papenstraat groot onderhoud te plegen.

Het bereikbaar houden van woonkernen en bedrijventerreinen (doel 2)
We voerden een uitgebreid parkeeronderzoek uit in het centrumgebied van Bemmel. Daarmee kregen we een beter inzicht in de capaciteit van en druk op de openbare ruimte. Dit helpt bij het inpassen van nieuwe ontwikkelingen bij bijvoorbeeld winkels en publieke functies.

De volgende verkeersonderzoeken zijn uitgevoerd:
- Verkeersstudie bedrijventerrein Pannenhuis;
- Verkeersstudie Fietsroute Hortensialaan Huissen;
- Verkeersstudie Ontwerp Polseweg, inclusief kruispunt Karstraat-Stadswal-Polseweg;
- Verkeersonderzoek verbinding Hoeve-Azelealaan;
- Verkeersonderzoek Robuuste Netwerkmaatregelen Lingewaard;
- Truckspotting Huissen.

Samen met de provincie Gelderland en de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen werkten we aan:
- Voorbereidingen nieuwe OV-concessie;
- Planvoorbereiding doorfietsroute Huissen-Arnhem;
- Netwerkanalyse A325, als onderdeel van de Gebiedsaanpak A325;
- Verkenningen naar een Mobiliteitshub A15 Bemmel en een busroute over A15 (nog niet afgerond);
- Het opstellen van een uitvoeringsprogramma voor het regionaal mobiliteitsplan (RMP);
- Verkenning Trajectaanpak N838 (Angeren – Doornenburg);
- Inzet provinciale logistieke makelaars (intermediair naar bedrijven met veel (vracht-)verkeers-bewegingen;
- Actualisatie regionaal verkeersmodel als basis voor verkeersonderzoeken en doorrekening van het effect van maatregelen.

Daarnaast startten we de planvoorbereidingen op voor de doortrekking A15 en de dijkversterking Huissen-Sterreschans-Sprok. Voor de A15 heeft Rijkswaterstaat alle contracten geactualiseerd en een uitvoeringsplanning bekendgemaakt. In de planvoorbereiding voor de dijkversterking van de Rijndijk hebben we de effecten van een eventuele aansluiting voor autoverkeer, vrijliggende fietspaden op de dijkvakken Krakkedel – Rijnstraat en Paddepoel – Molenweide en het opwaarderen van het wandelpad tussen Angeren en Huissen verwerkt in de onderzoeksfase van de planvoorbereiding.

Als voorbereiding op het actualiseren van het maatregelenprogramma GMP-plus hebben we een koersdocument voorbereid. Daarin houden we rekening met toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Op basis daarvan geven we richting aan het bepalen van urgentie en prioriteit bij alle maatregelen vanuit het GMP+ en

nieuwe maatregelen. Hiervoor hebben we gebruikgemaakt van de extra middelen (€ 200.000,-) die eenmalig waren toegekend in verband met de toegenomen werkzaamheden binnen dit programma.

Verduurzaming van mobiliteit en het beperken van negatieve effecten van verkeer op de woonomgeving (doel 3)
Het aantal openbare laadinfrastructuur hebben we met 41 laadpalen uitgebreid. Ook hebben we onderzoek gedaan naar de mogelijke implementatie van een laadkabeltegel (voorziening in het trottoir voor een aansluiting “aan huis”).

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

2	Verkeer, vervoer en waterstaat	Rekening 2025	Begroot 2025 na wijz.	Begroot 2025 primitief
2.1	**Verkeer en vervoer**	**-7.144**	**-7.284**	**-7.410**
60202	Verkeersveiligheid uitvoering	-103	-104	-103
60203	Verkeersregelinstallaties	-42	-30	-28
60204	Bewegwijzering en bebording	-280	-280	-272
60205	Civieltechnische kunstwerken	-258	-308	-304
60206	Gladheidsbestrijding	-369	-344	-334
60207	Wegen	-4.062	-3.835	-3.940
60208	Openbare verlichting	-542	-826	-910
60209	Schoonhouden infrastructuur	-531	-544	-543
60210	Straatmeubilair	-203	-193	-192
60201	Verkeersbeleid	-754	-820	-784
2.2	**Parkeren**	**-86**	**-102**	**-98**
60211	Parkeren	-86	-102	-98
	Totaal lasten	**-7.230**	**-7.386**	**-7.508**
2.1	**Verkeer en vervoer**	**417**	**258**	**242**
60203	Verkeersregelinstallaties	-1	0	0
60205	Civieltechnische kunstwerken	-5	0	0
60207	Wegen	356	222	206
60208	Openbare verlichting	14	13	13
60210	Straatmeubilair	45	23	23
60201	Verkeersbeleid	8	0	0
	Totaal baten	**417**	**258**	**242**
	Saldo baten en lasten	**-6.816**	**-7.128**	**-7.267**
69802	Onttrekkingen reserves	133	207	122
69802	Toevoegingen reserves	-636	-628	-568
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-7.319**	**-7.549**	**-7.713**

Hieronder lichten wij alle afwijkingen op kostenplaatsen van € 50.000 of meer toe. Per afwijking benoemen wij de belangrijkste oorzaken. Daardoor is de optelsom van de toelichtingen niet altijd gelijk aan het totaalbedrag.

2.1 Verkeer en vervoer

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60201 Verkeersbeleid De werkzaamheden van het onderzoek Robuuste Netwerkmaatregelen lopen nog. Net als enkele verkeersanalyses waarbij externe ondersteuning nodig is in het begin van 2026. We stellen voor om € 28.000 via resultaatbestemming beschikbaar te houden voor de afronding van de verkeersanalyses/-studies.	46 V		I
Het verkeersonderzoek naar aanleiding van de motie vrachtverkeerontsluiting Huissen hebben we in 2025 niet afgerond. Dit leidt tot een voordeel van € 20.000. Dit bedrag blijft via de algemene reserve beschikbaar voor de afronding van dit onderzoek in 2026.	20 V		
60207 Wegen We betaalden een naheffing op de Waterschapsbelasting over de jaren 2023 en 2024. De tarieven zijn sinds 2023 met ruim 14% gestegen.	158 N		I
Er is een voordeel omdat meer degeneratievergoedingen zijn ontvangen dan begroot. Dit is een vergoeding die nutsbedrijven betalen na graafwerk voor kabels of leidingen in de openbare ruimte.		133 V	I
Het project Carway Huissen is in 2024 volledig afgerond. Voor het onderdeel Zandsedwarsstraat is een bedrag van € 69.000 niet-subsidiabel gebleken, wat leidde tot een incidenteel nadeel.	69 N		I
60208 Openbare verlichting Liander hanteerde een te hoog capaciteitstarief voor de bepaling van de netbeheerderskosten van de jaren 2018 tot en met 2025. Over deze periode van zeven jaar is een terugbetaling ontvangen en het tarief is vanaf 2026 naar beneden bijgesteld.	62 V		I
Door de grootschalige toepassing van LED-verlichting is het energieverbruik van de openbare verlichting structureel gedaald. De energieleverancier heeft op basis van een grove inschatting de voorschotbedragen naar beneden bijgesteld. Dit leidde tot een groot voordeel in 2025. We hebben in 2025 geen eindafrekening ontvangen, waardoor niet duidelijk is of dit voordeel structureel is.	214 V		I

2.2 Parkeren

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

Mutaties in de reserves

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
De investeringen uit het GMP+ zijn nog niet gereed, waardoor er hiervoor geen kapitaallasten zijn in 2025. De begrote dekking van deze kapitaallasten komt daarmee ook te vervallen.		34 N	
Het verkeersonderzoek naar aanleiding van de motie vrachtverkeerontsluiting Huissen hebben we in 2025 niet afgerond. Dit bedrag wordt daarom in 2025 aan de algemene reserve onttrokken. In 2026 wordt het onderzoek afgerond en zetten we dit geld alsnog in.		20 N	

Beleidsnota's

Gemeentelijk Mobiliteitsplan (2017)
Wegencategoriseringsplan Lingewaard (2020)
Maatregelenprogramma GMP-plus (2022)
Addendum Wegencategoriseringsplan Lingewaard (2023)
Nota Parkeernormen Lingewaard (2024)
Visie plaatsing laadpalen (2025)

3. Economie

Onder dit programma vallen taken in verband met economische ontwikkeling en bedrijvigheid, dienstverlening aan ondernemers en economische promotie. Onder bedrijvigheid vallen bedrijventerreinen, winkelconcentraties en het ontwikkelingsgebied voor glastuinbouw. Ook de financiële component van evenementen en toerisme (markt- en kermisgelden, toeristenbelasting) hoort hierbij.

Ontwikkelingen

Netcongestie en energie-infrastructuur
Ondanks inspanningen om tot uitbreiding van het elektriciteitsnet te komen, hebben netbeheerders bij overheden aan de bel getrokken. Het stroomnet zit vol en zonder extra inspanningen dreigt een wachtlijst voor nieuwe woningen en bedrijven. De provincie zag daarin aanleiding om in de nieuwe provinciale omgevingsverordening instructieregels voor onder andere woningbouwplannen op te nemen. Die instructieregels borgen samenhang tussen netuitbreiding en grote nieuwe bouwplannen. Begin 2026 hebben we in GMR-verband op die nieuwe ontwerpverordening gereageerd.

Wat hebben we bereikt?

Een toekomstbestendige lokale economie (doel 1)
De samenwerking in de GMR-regio en met ondernemers hebben we geïntensiveerd. Daarmee hebben we belangrijke randvoorwaarden voor economische ontwikkeling geborgd.

Voldoende ontwikkelruimte voor en het verduurzamen van bedrijventerreinen (doel 2)
Ook bij dit doel waren onze activiteiten ondersteunend aan de verduurzaming van de economie en het ruimtegebruik van economische activiteiten. Met het nieuwe Regionaal Programma Werklocaties, onze energiescans en de afspraken over Agropark III, hebben we de basis versterkt voor duurzame groei en de transitie naar een meer circulaire economie.

Meer recreatie en toerisme (doel 3)
Meer mensen bezochten onze gemeente. Dit bleek onder andere uit stijgende bezoekersaantallen bij Fort Pannerden. Ook de opbrengst van de toeristenbelasting liet zien dat onze campings het hele seizoen een volle bezetting hebben. Ook in B&B's en camperplaatsen was de trend van een jaarlijks lichte stijging zichtbaar.

Versterking van NEXTgarden (doel 4)
De versterking van ons glastuinbouw concentratiegebied omvat in hoofdzaak verduurzaming van het energiesysteem en de ruimtelijke gebiedsinrichting. Dit zijn beide lange termijn doelen waaraan we hebben gewerkt.

Wat hebben we gedaan?

Een toekomstbestendige lokale economie (doel 1)

- De rapportage over de toekomstverkenning van de land- en tuinbouwbedrijven in Lingewaard hebben we eind 2024 aan u toegestuurd. Op basis van de aanbevelingen daarin hebben we de volgende vervolgstappen gezet:
  - Binnen onze organisatie wezen we een aanspreekpunt voor boeren en tuinders aan;
  - We pakten aanbevelingen op met betrekking tot het omgevingsbeleid die aan de orde komen in het beleid voor NEXTgarden, de herijking van de omgevingsvisie en het opstellen van een programma waarmee onder andere ruimtelijke initiatieven tot functieverandering kunnen worden behandeld;

- We onderzochten de mogelijkheden voor ondersteuning vanuit de gemeente bij bedrijfsbeëindiging. Dit ronden we in 2026 af. Dit betreft geen planologisch spoor maar de sociale impact van het stoppen met een agrarisch bedrijf.

- We hebben onze betrokkenheid bij activiteiten vanuit de regionale (GMR) agenda en in bijeenkomsten van ondernemers-/winkeliersverenigingen vergroot. Het centrummanagement (CML) richtte zich na uittreding van de vertegenwoordiging vanuit Bemmel voortaan op Huissen en Gendt. Hierover hebben we u in maart 2025 geïnformeerd.

Voldoende ontwikkelruimte voor en het verduurzamen van bedrijventerreinen (doel 2)

- Uw raad stelde het nieuwe Regionaal Programma Werklocaties 2025 – 2028 in juni 2025 vast;
- Voor ondernemers op het Looveer hebben we in een energiescan het energiegebruik in beeld gebracht. Op basis daarvan kunnen zij mogelijkheden voor besparing beoordelen of in gang zetten. Op Pannenhuis heeft samenwerking met de provincie geresulteerd in een duurzame stroomvoorziening bij de busremise die in 2026 in gebruik kan worden genomen;
- Ondernemers op het terrein Gendt – Bemmel zagen vooralsnog geen toegevoegde waarde in de oprichting van een BIZ (Bedrijfsinvesteringszone). Eventueel vervolg wordt bezien vanuit de opgave voor verduurzaming. De regeling voor het bedrijventerrein De Houtakker hebben we verlengd tot en met 2030;
- De inventarisatie van mogelijkheden voor verdichting op bedrijventerreinen is een opgave vanuit het RPW. Doel hiervan is om planologische mogelijkheden in het omgevingsplan af te stemmen op reële mogelijkheden in de praktijk. Dit hebben we nog niet opgepakt in 2025;
- We hebben onderzocht of Agropark III kan worden aangesloten op het netwerk van Lingezegen Energy. De aansluitcapaciteit van Lingezegen Energy bleek hiervoor echter onvoldoende.

Meer recreatie en toerisme (doel 3)

- Het is niet gelukt om in overleg met het Waterschap de drie schouwpaden bij Loovelden (Huissen), Angeren en het Ecopark Gendt toegankelijk te krijgen voor publiek. Het Waterschap voelt zich gebonden aan afspraken vanuit de ruilverkaveling en gaat niet in gesprek met individuele eigenaren. Voor zover bekend verleenden individuele eigenaren hieraan ook geen medewerking;
- We leverden een nieuwe toeristische belevingskaart op die voor iedereen verkrijgbaar is. Omdat een nieuwe mini-map vergelijkbare informatie bevat en geen toegevoegde waarde heeft, hebben we in overleg met Overbetuwe besloten geen nieuwe mini-map te maken;
- Het AB van Park Lingezegen stelde de toekomstvisie voor het parkgebied vast;
- Beheer en onderhoud van het wandelnetwerk hebben we in regionaal verband aanbesteed. In 2026 nemen we hierover een besluit;
- In het voorjaar is in het kader van 80 jaar vrijheid een paviljoen aan De Vergert bij Bemmel geopend met verhalen van inwoners uit het gebied.

Versterking van NEXTgarden (doel 4)

- Om uitvoering te geven aan de strategische visie voor NEXTgarden stelde uw raad eind 2024 € 350.000 beschikbaar voor de jaren 2025 – 2027. Daarmee hebben we verder gewerkt aan de versterking van ons glastuinbouw concentratiegebied. We deden dat samen met de sector en financiële ondersteuning vanuit de Regiodeal (afspraken met het Rijk in GMR-verband). In januari 2026 hebben we uw raad geïnformeerd over de voortgang (Informatienota Voortgang Strategische visie NEXTgarden);

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

3	Economie	Rekening 2025	Begroot 2025 na wijz.	Begroot 2025 primitief
3.1	**Economische ontwikkeling**	**-1.245**	**-1.251**	**-1.248**
60301	Samenwerkingsverbanden	-853	-844	-843
60302	Economische ontwikkeling	-392	-407	-405
3.2	**Fysieke bedrijfsinfrastructuur**	**-906**	**-1.089**	**-1.091**
60304	Industrieterreinen	-906	-1.089	-1.091
3.3	**Bedrijvenloketten bedrijfsregelingen**	**-172**	**-176**	**-174**
60305	Bedrijvenloket	-123	-123	-122
60306	Straatmarkten	-49	-53	-52
3.4	**Economische promotie**	**-226**	**-235**	**-234**
60307	Toerisme	-154	-136	-135
60308	Kermis	-72	-94	-94
60309	Economische promotie	0	-5	-5
	Totaal lasten	**-2.549**	**-2.751**	**-2.747**
3.2	**Fysieke bedrijfsinfrastructuur**	**1.735**	**1.158**	**1.158**
60304	Industrieterreinen	1.735	1.158	1.158
3.3	**Bedrijvenloketten bedrijfsregelingen**	**19**	**20**	**20**
60306	Straatmarkten	19	20	20
3.4	**Economische promotie**	**243**	**248**	**248**
60307	Toerisme	136	139	139
60308	Kermis	107	109	109
	Totaal baten	**1.997**	**1.426**	**1.426**
	Saldo baten en lasten	**-553**	**-1.325**	**-1.322**
69803	Onttrekkingen reserves	0	0	0
69803	Toevoegingen reserves	-938	0	0
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-1.491**	**-1.325**	**-1.322**

Hieronder lichten wij alle afwijkingen op kostenplaatsen van € 50.000 of meer toe. Per afwijking benoemen wij de belangrijkste oorzaken. Daardoor is de optelsom van de toelichtingen niet altijd gelijk aan het totaalbedrag.

3.1 Economische ontwikkeling

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Bij de bouwgrondexploitatie vindt budgetbeheer plaats op basis van exploitatiebegrotingen over meerdere jaren. Bij verschuiving in de jaarschijven worden de begrotingen daarom niet bijgesteld. Deze verschuivingen kunnen wel leiden tot verschillen ten opzichte van de begrote baten en lasten. Door de verrekening met de toe- of afname van de boekwaarde is er per saldo geen verschil. De hier in de jaarrekening opgenomen toelichting is daarom beperkt tot significante afwijkingen van de bouwgrondexploitaties die geen budgettair neutraal saldo hebben voor 2025. De voortgang van de bouwgrondexploitaties wordt toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60304 Industrieterreinen			
A.040 Agropark II, Huissen Deze grondexploitatie hebben we in 2025 afgesloten. De winst komt ten gunste van de reserve grondexploitatie.		153 V	I
A.043 Pannenhuis II, Huissen Deze grondexploitatie hebben we in 2025 afgesloten. De winst komt ten gunste van de reserve grondexploitatie.		13 V	I
A.045 Houtakker II, Bemmel Deze grondexploitatie hebben we in 2025 afgesloten. De winst komt ten gunste van de reserve grondexploitatie.		496 V	I
A.110 Bergerden, Huissen De getroffen verliesvoorziening kan vervallen. Daarnaast is er een verplichte winstneming verwerkt. De bijstelling van de verliesvoorziening en de winstneming komen ten gunste van de reserve grondexploitatie.		199 V	I
Warmtenet Lingewaard (WNL) heeft een aantal werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot explosievendetectie. Hiervoor ontvangen de gemeente een vergoeding via de bommenregeling. Deze gelden hebben wij in 2024 ontvangen en in 2025 doorbetaald aan WNL, wat in 2025 leidt tot een nadeel.	64 N		I

3.3 Bedrijvenloketten bedrijfsregelingen

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

3.4 Economische promotie

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

Mutaties in de reserves

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
De grondexploitaties Agropark II, Pannenhuis II en Houtakker II zijn in 2025 afgesloten met een winst van respectievelijk € 153.000, € 13.000 en € 496.000. De winsten voegden we toe aan de reserve grondexploitaties.	662 N		I
Na actualisatie van de grondexploitaties bleek dat het resultaat bij complex Bergerden positiever uitvalt. De getroffen verliesvoorziening kan vervallen (€ 117.000). Daarnaast is er een verplichte winstneming van € 82.000. Beide bedragen voegden we toe aan de reserve grondexploitatie.	199 N		I
Het plan Sallandstraat, Haalderen is in 2025 positief bijgesteld. De getroffen verliesvoorziening is met € 78.000 verlaagd. Dit bedrag voegden we toe aan de reserve grondexploitatie. De verlaging van de verliesvoorziening hebben we als inkomsten verwerkt in programma 8.	78 N		I

Beleidsnota's

Economisch beleidsplan (2022)
Recreatienota Lingewaard en Overbetuwe (april 2023)
Regionaal Programma Werklocaties 2021-2024
Strategische visie NEXTgarden (2021)
Gebiedsvisie NEXTgarden (2021)

4. Onderwijs

Onder dit programma vallen de kinderopvang, het basisonderwijs, bewegingsonderwijs, onderwijshuisvesting, voor- en vroegschoolse educatie (VVE), onderwijskansenbeleid, passend onderwijs, leerplicht, leerlingenvervoer en volwasseneneducatie.

Ontwikkelingen

Visie op inclusief onderwijs 2035

Deze (Rijks)visie geeft aan hoe scholen zich kunnen ontwikkelen naar inclusief onderwijs voor alle kinderen en jongeren. Hieraan hebben we samen met de scholen gewerkt. Dit betreft vooral het bieden van de juiste ondersteuning (aan kinderen en jongeren) en het terugdringen van wachtlijsten, thuiszittende jongeren en problemen met het leerlingenvervoer. Zie onze inzet hiervoor onder ‘Wat hebben we gedaan’.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1. Kinderen en jongeren ontwikkelen zich veilig en prettig gedurende hun schoolperiode.

Met de training van medewerkers voor voor- en vroegschoolse educatie zijn deze beter toegerust voor hun taken. We stelden beleidsregels voor het toezicht op de kinderopvang op waarmee we verduidelijkten waar deze opvang aan moet voldoen. De pilots Zorg binnen Onderwijs op vijf basisscholen bevorderen een prettige schooltijd voor kinderen die begeleiding nodig hebben op basis van onderwijswetgeving én de Jeugdwet.

Doel 2. Goede onderwijshuisvesting.

We moderniseerden enkele schoolgebouwen op basis van het geactualiseerde IHP 2025. Daarmee passen schoolgebouwen beter bij de onderwijsvisie (bijvoorbeeld met betrekking tot buiten spelen) en de technische eisen met betrekking tot klimaat en energie voor het gebouw.

Doel 3. Bekendheid en kennis rondom laaggeletterdheid bij professionals en inwoners vergroten om het aantal laaggeletterden te verminderen.

Samen met de gemeente Overbetuwe gaven we uitvoering aan het uitvoeringsplan aanpak laaggeletterdheid 2023-2025. Hiermee maakten we laaggeletterdheid bespreekbaar, verruimden we het bereik van laaggeletterden en ondersteunden we daarbij passend.

Wat hebben we gedaan?

Kinderen en jongeren ontwikkelen zich veilig en prettig gedurende hun schoolperiode (doel 1).

- We trainden pedagogisch medewerkers voor de voor- en vroegschoolse educatie van SKAR, Stichting kinderopvang De Linge en Basker IKC (voorheen Zonnekinderen) in planmatig en opbrengstgericht werken.
- We stelden regionale (VGGM) beleidsregels voor toezicht en handhaving in de kinderopvang op.
- Aan het eind van het schooljaar 2024-2025 evalueerden we met de scholen en de stichtingen Passendwijs en Rijnstad de pilots Zorg Binnen Onderwijs op vijf basisscholen in Lingewaard. Op basis van deze evaluatie besloten we de pilot in het schooljaar 2025-2026 voort te zetten. De scholen zetten eigen medewerkers in voor de begeleiding van leerlingen.
- We stelden de nieuwe verordening en beleidsregels voor leerlingenvervoer vast. Daarin werd meer gestuurd op het maken van de overstap naar zelfstandig reizen.
- We ontbonden stichting ATOS ten behoeve van de bestuurlijke fusie met stichting Wonderwijs.

Goede onderwijshuisvesting (doel 2).

- We voerden de eerste termijn uit van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP 2019). Het ging daarbij om de meerjarige projecten: OBC de Heister in Bemmel, IKC Het Sterrenbos in Huissen, IKC De Vonkenmorgen in Gendt en IKC De Doornick in Doornenburg. De bouwwerkzaamheden zijn gestart voor drie van de vier projecten. Bij IKC Het Sterrenbos starten de bouwwerkzaamheden begin 2026.
- We actualiseerden het IHP van 2019. In het nieuwe IHP (IHP 2025) zijn de volgende scholen (in de komende termijn) opgenomen als te herontwikkelen: IKC Marang, basisschool De Borgwal en IKC De Abacus.
- We rondden de speciale uitkering ventilatie in scholen (SUVIS) regeling financieel af.

Bekendheid en kennis rondom laaggeletterdheid bij professionals en inwoners vergroten om het aantal laaggeletterden te verminderen (doel 3).

- We stelden het uitvoeringsplan Basisvaardigheden voor de jaren 2026 – 2030 samen met Overbetuwe op. Besluitvorming volgde begin 2026.
- Uit het lopende uitvoeringsplan werkten we aan activiteiten om laaggeletterdheid bespreekbaar te maken, meer laaggeletterden te bereiken en hen passend te ondersteunen. Voorbeelden zijn:
  - Samenwerking binnen het Taalnetwerk Lingewaard en Overbetuwe;
  - De Week van Lezen en Schrijven;
  - Wekelijkse informatie in Het Gemeentenieuws en een wekelijks inloopspreekuur in het Convent (Huissen) voor iedereen die meer wil weten over taalhulp;
  - Hulp bij taal en digitale vaardigheden in de bibliotheken.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

4	Onderwijs	Rekening 2025	Begroot 2025 na wijz.	Begroot 2025 primitief
4.1	**Openbaar basisonderwijs**	**-15**	**-15**	**-54**
60401	Openbaar basisonderwijs	-15	-15	-54
4.2	**Onderwijshuisvesting**	**-3.840**	**-3.387**	**-2.714**
60402	Bijzonder basisonderwijs	-14	-14	-139
60403	Onderwijshuisvesting	-3.826	-3.373	-2.575
4.3	**Onderwijsbeleid en leerlingzaken**	**-2.249**	**-2.587**	**-2.668**
60404	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.072	-1.255	-1.205
60405	Leerlingenvervoer	-1.157	-1.304	-1.435
60406	Volwasseneducatie	-20	-28	-28
	Totaal lasten	**-6.104**	**-5.989**	**-5.436**
4.2	**Onderwijshuisvesting**	**13**	**3**	**3**
60403	Onderwijshuisvesting	13	3	3
4.3	**Onderwijsbeleid en leerlingzaken**	**415**	**512**	**451**
60404	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	415	512	451
	Totaal baten	**428**	**515**	**454**

	Saldo baten en lasten	**-5.674**	**-5.474**	**-4.982**
69804	Onttrekkingen reserves	63	63	0
69804	Toevoegingen reserves	0	0	0
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-5.611**	**-5.411**	**-4.982**

Hieronder lichten wij alle afwijkingen op kostenplaatsen van € 50.000 of meer toe. Per afwijking benoemen wij de belangrijkste oorzaken. Daardoor is de optelsom van de toelichtingen niet altijd gelijk aan het totaalbedrag.

4.1 Openbaar basisonderwijs

bedragen x € 1.000	**Lasten**	**Baten**	**I/S**
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

4.2 Onderwijshuisvesting

bedragen x € 1.000	**Lasten**	**Baten**	**I/S**
60403 Onderwijshuisvesting Voor de nieuwbouw van IKC De Doornick op de huidige locatie was een voorbereidingskrediet van € 130.000 beschikbaar. De voorbereidingen zijn uitgevoerd tot en met het Definitief Ontwerp en bedroegen € 230.000. Daarna is besloten om IKC De Doornick te huisvesten in de St. Martinuskerk. De gemaakte voorbereidingskosten kunnen niet worden geactiveerd en worden daarom volledig als last genomen. De realisatie van de tijdelijke huisvesting van IKC Het Sterrenbos is in december 2025 gestart en is eind februari 2026 in gebruik genomen. De kosten hiervoor hadden we gesplitst in 2025 en 2026. Er zijn meer kosten in 2025 gemaakt. Dit betekent dat we minder kosten hebben in 2026. In 2025 is de boekwaarde van het schoolgebouw van IKC De Vonkenmorgen in Gendt (€ 190.000) volledig afgeboekt.	453 N		I

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

bedragen x € 1.000	**Lasten**	**Baten**	**I/S**
60404 Onderwijsbeleid en leerling-zaken OAB: de vastgestelde subsidies voor de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) in 2025 zijn lager dan de verleende subsidies (en daarmee het begrote OAB-budget). Er zijn, door inwoners van Lingewaard, minder uren gesubsidieerde voor- en vroegschoolse educatie afgenomen bij kinderopvangorganisaties dan vooraf geraamd. Dit past binnen een regionale trend waarin een dalend aantal peuters een indicatie krijgen voor VVE en er minder geïndiceerde kinderen op een VVE-plek in de kinderopvang terechtkomen. Met het herzien van de doelgroep definitie VVE en het maken van nieuwe resultaatafspraken is het streven dat alle peuters die het nodig hebben	97 V	97 N	I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
een VVE-indicatie krijgen en ook op een VVE-plek in de kinderopvang terechtkomen. Daarnaast is in 2025 het restantbudget van de specifieke uitkering Nationaal Programma Onderwijs ingezet met name voor de pilot ‘Zorg binnen onderwijs’. De vastgestelde subsidies voor de peuteropvang in 2025 zijn lager dan de verleende subsidies. Er zijn, door inwoners van Lingewaard, minder uren gesubsidieerde peuteropvang afgenomen bij kinderopvangorganisaties dan vooraf geraamd.	86 V		I
60405 Leerlingenvervoer Minder kinderen maakten gebruik van aangepast vervoer. Dit komt mede door de inzet op persoonlijke vervoersplannen en het zelfstandig reizen.	121 V		I

Mutaties in de reserves

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

Beleidsnota's

Beleidsnotitie Visie Integraal Kind Centrum gemeente Lingewaard (2015)
Beleidsnota leerlingenvervoer ‘Samen kom je verder’ (2014, aangepast in 2018)
Beleidsplan sociaal domein "Iedereen hoort erbij!"(2021)
Uitvoeringsplan Onderwijskansenbeleid Lingewaard (2021)
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025

5. Sport, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Onder dit programma vallen taken op het gebied van sport, bibliotheek, cultuur, kunst, erfgoed, groen & openluchtrecreatie. De economische component van recreatie en toerisme (promotie, toeristenbelasting, en dergelijke) valt onder programma 3. De ruimtelijke component van recreatie, zoals het aanleggen van recreatieve routes, valt onder programma 8.

Ontwikkelingen

Onzekerheid bezuinigingen cultuur- en sportsector
In de begroting van 2025 was het onzeker of er een btw-verhoging zou plaatsvinden op sport en cultuur. Tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota 2025 van het kabinet Schoof is definitief besloten dat deze niet doorgaat. Ook uw raad heeft besloten niet te bezuinigen op sport en cultuur. Bezuinigingen hebben daarom geen invloed gehad op de resultaten van dit programma.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1. Gezonde inwoners in een samenleving waarin jong tot oud mee kan doen doordat we een passend aanbod aan sportieve, culturele en recreatieve activiteiten bieden in de directe leefomgeving van onze inwoners.
We hebben een bijdrage geleverd aan de versterking van het sportieve en culturele klimaat in Lingewaard. Dit realiseerden wij in samenwerking met Lingewaard Sport, Stichting Sportservice Lingewaard, Clink!, het Cultureel Platform Lingewaard (CPL), de sport- en cultuurcoaches, de themagroepen van het Sport- en Beweegakkoord en het Cultuurakkoord, evenals diverse andere aanbieders. Daarnaast is de samenwerking met de gemeente Overbetuwe op het gebied van cultuureducatie verder geïntensiveerd. Hierdoor heeft het culturele veld in Lingewaard een stevigere positie binnen de regio verworven en zijn de mogelijkheden voor het verkrijgen van externe subsidies vergroot.

Doel 2. Duurzame, aantrekkelijke, betaalbare en toegankelijke sportaccommodaties in Lingewaard.
We investeerden in alle kernen in moderne, toekomstbestendige sportaccommodaties. Daarmee zorgen we ervoor dat inwoners in een veilige, duurzame en goed toegankelijke omgeving kunnen sporten. De vernieuwing en verduurzaming van sportaccommodaties draagt bij aan lagere exploitatiekosten, hogere gebruikskwaliteit en meer mogelijkheden voor verenigingen en scholen. We voerden uniforme huurcontracten in voor buitensportverenigingen, waardoor er meer duidelijkheid en gelijkheid ontstaat voor alle gebruikers.

Doel 3. Natuur, biodiversiteit en landbouw verbinden en versterken.
We versterkten de kwaliteit van het landschap door natuurontwikkeling, biodiversiteit en agrarisch gebruik met elkaar te verbinden. Daarmee werkten we aan een aantrekkelijk, gezond en ecologisch robuust buitengebied waar inwoners, ondernemers en bezoekers van profiteren. Door inwoners, agrariërs en vrijwilligers te betrekken, vergrootten we het bewustzijn waardoor er draagvlak voor duurzaam landschapsbeheer ontstond.

Doel 4. Zorgen voor een openbare ruimte die uitnodigt tot (samen) bewegen met voldoende uitdagende speelmogelijkheden voor kinderen in alle kernen.
We zorgden voor een veilige en uitnodigende speelomgeving voor kinderen in alle kernen, door alle gemeentelijke speelvoorzieningen te inspecteren. Daarnaast hebben we op verschillende plekken in de gemeente speeltoestellen vervangen.

Wat hebben we gedaan?

Gezonde inwoners in een samenleving waarin jong tot oud mee kan doen doordat we een passend aanbod aan sportieve, culturele en recreatieve activiteiten bieden in de directe leefomgeving van onze inwoners (doel 1).

De uitvoering van het Sport- en Beweegakkoord en het Cultuurakkoord heeft onder andere geleid tot de volgende resultaten:

- We droegen bij aan het ontwikkelen van nieuwe culturele programma's voor onder andere voortgezet onderwijs en nieuwkomerskinderen. Clink! is een Maatschappelijke Diensttijdtraject voor jongeren van 12–30 jaar gestart (100 deelnemers in 3 jaar), gericht op persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke betrokkenheid. Verder ondertekenden we samen met vijf gemeenten het Cultuur- en Erfgoedpact op Fort Pannerden dat is gericht op cultuurparticipatie in de regio.
- We stelden het Beleidsplan Cultureel Erfgoed vast.
- We realiseerden een sportzone bij Sportpark Ressen en samenwerking tussen verenigingen over de verdere ontwikkeling hiervan. Dit betreft de pijler 'beweegvriendelijke omgeving' uit het sportakkoord. Bij de pijler 'Kwiek ouder worden' zijn bijvoorbeeld de beweegtesten voor senioren in alle kernen uitgevoerd, met een pilot 'Bloedsuikermeting' in Doornenburg. Vanuit de pijler 'Vitale aanbieders' is een team vertrouwenscontactpersonen voor verenigingen opgericht. Vanuit de pijler 'Gezond en actief leven' is De Nationale Wandeluitdaging 2025 georganiseerd. En vanuit de pijler 'Kwiek ouder worden' is de training 'Bewegen met dementie' aangeboden.
- Lingewaard deed mee aan de viering van 80 jaar vrijheid in samenwerking met tien Betuwse gemeenten.

Duurzame, aantrekkelijke, betaalbare en toegankelijke sportaccommodaties in Lingewaard (doel 2).

<u>Huissen</u>

- We realiseerden kunstgrasvelden en renoveerden natuurgrasvelden in Sportpark De Blauwenburcht. Daarnaast is het ontwerp van de nieuwe multifunctionele sportaccommodatie (MFSA) gereed, zijn de vergunningen hiervoor verleend en is in december gestart met de sloop van de tribune.
- We bereidden de verduurzaming van Gymzaal Het Sterrenbos voor, waarvoor we een DUMAVA-subsidie van € 61.062 toegekend kregen. De uitvoering van de verduurzaming staat gepland voor Q1–Q2 2027.
- We stabiliseerden de dakconstructie van Het Koelhuis vanwege het risico op bezwijken.

<u>Bemmel</u>

- We leverden Sporthal De Essenpas in december op (opening maart 2026).
- We werkten verschillende varianten (sloop-nieuwbouw of hergebruik) en de ruimtestaat voor maatschappelijke en culturele activiteiten voor De Kinkel uit, als bouwsteen voor de visieontwikkeling van het Kinkelgebied.
- We stelden maatwerkadviezen op voor verduurzaming en toegankelijkheid van te behouden maatschappelijke gebouwen.
- We stelden De Tabakschuur tijdelijk beschikbaar als bibliotheeklocatie vanwege problemen op de huidige locatie.
- We verstrekten borgstelling aan Stichting Basketball Vastgoed Bemmel voor de aankoop van sportcomplex De Kooi in Bemmel.

Gendt

- We onderzochten de mogelijkheden om Sporthal Walburgen aardgasvrij te maken, waarvoor we een DUMAVA-subsidie van € 316.698 toegekend kregen. De netcapaciteit wordt vergroot, de uitvoering voorzien we in 2027.
- We kozen voor een hybride warmtepomp in Gymzaal Nijmeegsestraat, waarvoor we een DUMAVA-subsidie van € 38.000 toegekend kregen. De uitvoering hiervan volgt in Q2 2026.
- We bereidden de huisvesting van Oorlogsmuseum Niemandsland voor in de vrijkomende locatie van IKC De Vonkenmorgen aan de Nijmeegsestraat.

Haalderen

- We legden een kunstgrasveld in de multifunctionele accommodatie (MFCSA) aan. En we verleenden de vergunning voor bouw, waarvan de bouw start in 2026.

Doornenburg

- We werkten het accommodatieplan uit tot een richtinggevend plan.
- We werkten de verduurzamingsmaatregelen (koppeling met warmtepompsysteem kerkschool IKC De Doornick en luchtbehandelingssysteem) voor Ontmoetingscentrum Doornenburg uit, waarvoor we een DUMAVA-subsidie van € 59.644 toegekend kregen.

Angeren

- We werkten aan het accommodatieplan voor de kern Angeren: de maatwerkadviezen voor verduurzaming en toegankelijkheid zijn beschikbaar.
- We werkten de verduurzamingsmaatregelen voor het Dorpshuis Angeren uit, waarvoor we een DUMAVA-subsidie van € 345.000 toegekend kregen. De uitvoering hiervan staat gepland in Q2–Q3 2026.

Lingewaard breed

- We deelden de definitieve versie van de uniforme huurcontracten voor buitensportverenigingen; deze zijn ondertekend in Q1 2026.
- We werkten voor 10 locaties (vrijkomend maatschappelijk vastgoed) twee varianten uit (sloop/nieuwbouw en hergebruik) bij de transformatie van maatschappelijk naar woningbouw vanuit een integrale aanpak samen met SteenGoed Benutten en het Versnellingsteam Woningbouw van de provincie Gelderland.
- We legden met de nieuwe exploitant Clink! afspraken vast in een exploitatieovereenkomst over de maatschappelijke en culturele invulling voor 't Convent en Cuperstraat 9 (voorheen was SWL exploitant).
- We werkten de harmonisatie van exploitatievergoedingen van ontmoetingscentra met een vertegenwoordiging tot een conceptvoorstel uit (in 2026 afronding).

Natuur, biodiversiteit en landbouw verbinden en versterken (doel 3).
In december 2025 stelden we het programma Landschap, Natuur en Biodiversiteit (LNB) vast. Dit programma vertaalt de ambities uit de omgevingsvisie naar vier samenhangende programmalijnen: beschermen, vergroten, verbinden en samenleven met natuur, landschap en biodiversiteit in Lingewaard. We voerden onder meer de volgende projecten uit, die tevens onderdeel zijn van het programma LNB:

- **Vlinderrijke akkerranden (2023–2026):** samen met Overbetuwe, ANV Lingestreek en Park Lingezegen legden we 19 hectare akkerranden aan en ondersteunden we vrijwillige vlindertellingen.

- **Uitvoeringsprogramma Landschap (2023–2026):** Stichting Landschapsbeheer Gelderland stelde bij 24 particulieren in Bemmel, Ressen en Haalderen landschapsplannen op en realiseerde nieuwe landschapselementen zoals hoogstamboomgaarden, struweelhagen, heggen en vogelbosjes.
- **Natuurcompensatie Plakselaan:** in Park Lingezegen realiseerden we, samen met Stichting Lingewaard Natuurlijk, natuurcompensatie in verband met de aanleg van woonwagenlocaties.
- **Jaarplan Operatie Steenbreek:** we integreerden biodiversiteit nadrukkelijk in het nieuwe jaarplan, voerden een communicatiecampagne uit over biodiversiteit en hittestress en organiseerden samen met Waardwonen een tuinvergroeningsdag met deelname van 123 inwoners.

Zorgen voor een openbare ruimte die uitnodigt tot (samen) bewegen met voldoende uitdagende speelmogelijkheden voor kinderen in alle kernen (doel 4)
We inspecteerden alle gemeentelijke speelvoorzieningen viermaal en voerden de benodigde onderhoudsmaatregelen uit. Daarnaast vervingen wij de speelvoorzieningen aan de Doctor Rudolf van Oppenraaijstraat.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

5	Sport, cultuurproductie en -participatie	Rekening 2025	Begroot 2025 na wijz.	Begroot 2025 primitief
5.1	**Sportbeleid en activering**	**-644**	**-682**	**-617**
60501	Sportbeleid en activering	-344	-365	-310
60507	Brede SPUK sport, bewegen en cultuur	-300	-317	-307
5.2	**Sportaccommodaties**	**-3.821**	**-3.763**	**-3.855**
60502	Binnensportaccommodaties	-841	-867	-806
60503	Buitensportaccommodaties	-437	-426	-477
60504	Zwembaden	-525	-506	-515
60505	Binnensportacc. - Beheer & Onderh.	-1.025	-977	-990
60506	Buitensportacc. - Beheer & Onderh.	-993	-987	-1.067
5.3	**Cultuurpresentatie en cultuurproductie**	**-505**	**-521**	**-509**
60508	Vormings- en ontwikkelingswerk	-283	-249	-249
60509	Cultuur	-166	-178	-187
60510	Kunst in de openbare ruimte	-56	-94	-73
5.5	**Cultureel erfgoed**	**-169**	**-169**	**-158**
60511	Monumenten & Archeologie	-129	-132	-121
60512	Oudheidkunde	-40	-37	-37
5.6	**Media**	**-1.121**	**-1.121**	**-935**
60513	Bibliotheken	-1.121	-1.121	-935
5.7	**Openbaar groen en (openlucht)recreatie**	**-4.938**	**-4.927**	**-4.671**
60514	Natuur en landschap	-337	-337	-242
60515	Recreatieve voorzieningen	-95	-85	-85
60516	Speelvoorzieningen	-343	-332	-346

60517	Dierenparken	-60	-50	-50
60518	Groen- en reststroken	-176	-194	-192
60519	Hondenuitlaatstroken	-207	-214	-213
60520	Onderhoud openbaar groen	-2.734	-2.731	-2.674
60521	Evenementen	-401	-385	-324
60522	Park Lingezegen	-339	-338	-344
60523	Watergangen / onderhoud	-246	-261	-201
	Totaal lasten	**-11.198**	**-11.183**	**-10.745**
5.1	**Sportbeleid en activering**	**309**	**335**	**271**
60501	Sportbeleid en activering	54	54	0
60507	Brede SPUK sport, bewegen en cultuur	255	281	271
5.2	**Sportaccommodaties**	**1.408**	**1.314**	**1.305**
60502	Binnensportaccommodaties	664	652	591
60503	Buitensportaccommodaties	207	211	263
60504	Zwembaden	220	200	200
60505	Binnensportacc. - Beheer & Onderh.	138	163	163
60506	Buitensportacc. - Beheer & Onderh.	179	88	88
5.3	**Cultuurpresentatie en cultuurproductie**	**3**	**2**	**2**
60508	Vormings- en ontwikkelingswerk	3	2	2
5.5	**Cultureel erfgoed**	**0**	**4**	**4**
60511	Monumenten & Archeologie	0	4	4
5.6	**Media**	**50**	**51**	**6**
60513	Bibliotheken	50	51	6
5.7	**Openbaar groen en (openlucht)recreatie**	**307**	**316**	**222**
60514	Natuur en landschap	158	128	34
60515	Recreatieve voorzieningen	30	32	32
60516	Speelvoorzieningen	8	0	0
60518	Groen- en reststroken	103	143	143
60520	Onderhoud openbaar groen	8	0	0
60521	Evenementen	0	13	13
	Totaal baten	**2.077**	**2.022**	**1.810**
	Saldo baten en lasten	**-9.120**	**-9.162**	**-8.935**
69805	Onttrekkingen reserves	588	655	195
69805	Toevoegingen reserves	-1.338	-1.287	-8
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-9.870**	**-9.795**	**-8.749**

Hieronder lichten wij alle afwijkingen op kostenplaatsen van € 50.000 of meer toe. Per afwijking benoemen wij de belangrijkste oorzaken. Daardoor is de optelsom van de toelichtingen niet altijd gelijk aan het totaalbedrag.

5.1 Sportbeleid en activering

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

5.2 Sportaccommodaties

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Gemeenten kunnen de btw op investeringen in sportaccommodaties sinds 2019 niet meer aftrekken. Ter compensatie kunnen gemeenten jaarlijks een specifieke uitkering (SPUK Sport) aanvragen voor investeringen en onderhoud. In 2025 zijn de kleedkamers op sportpark Ressen van zowel de voetbalvereniging als de hockeyclub gerenoveerd. Hierdoor valt de ontvangen SPUK Sport-uitkering in 2025 incidenteel hoger uit.		90 V	I

5.3 Cult.-presentatie,-productie en -participatie

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

5.5 Cultureel erfgoed

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

5.6 Media

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			I

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

Mutaties in de reserves

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Er wordt minder onttrokken aan de bestemmingsreserve Kunst omdat de kunsttoepassing aan het Raadhuisplein te Huissen en het kunstwerk ter erkenning leed en onrecht van de Molukse gemeenschap nog niet (volledig) zijn gerealiseerd. Deze realisatie en afronding wordt verwacht in 2026.		35 N	I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Er wordt minder onttrokken uit het landschapsfonds, omdat een aantal werkzaamheden later worden uitgevoerd. Dit komt doordat in 2025 vooral is gewerkt aan het opstellen van het programma Landschap, Natuur en Biodiversiteit, waardoor de concrete inspanningen en de bijbehorende kosten nog niet volledig inzichtelijk waren.		32 N	I
Voor de realisatie va het de nieuwe sporthal bij OBC Bemmel en de plaatsing van transformatorhuisjes in onze gemeente door Liander is groen verwijderd. Op basis van de Regeling groenfonds is ter compensatie hiervoor € 42.000 in het Groenfonds gestort.	42 V		I

Beleidsnota's

Beleidsplan sociaal domein 2021-2024
Cultuurnota 2022 Beleef kunst en cultuur in Lingewaard
Nota Cultureel Erfgoed Lingewaard 2025
Programma Landschap, Natuur en Biodiversiteit
Beleidsregels uitgifte reststroken Gemeente Lingewaard 2023
Sport- & Beweegakkoord – ontmoeten door bewegen 2023-2026
Groenfonds
Addendum bij nota Groenfonds gemeente Lingewaard
Nota Toerisme recreatie Lingewaard & Overbetuwe 2023-2028
Sportbeleid Gemeente Lingewaard “Goed in beweging” 2021 en verder
Cultuurakkoord 2023-2026
Contourennota Accommodatie- en Vastgoedbeleid 2019
Omgevingsvisie Lingewaard
Versterking landschap en biodiversiteit met bewoners en vrijwilligers 2023-2026

6. Sociaal domein

Dit programma richt zich op alle inspanningen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Participatiewet, de Wet inburgering en de Jeugdwet. Welzijn, preventie, armoedebeleid en schuldhulpverlening maken ook deel uit van dit programma. Daarnaast richt het zich op het faciliteren van inwonersinitiatieven.

Ontwikkelingen

Wet beschermd wonen
In 2025 werd opnieuw duidelijk dat de invoering van de Wet woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen niet haalbaar is per 1 januari 2026. De VNG concludeerde dit na overleg met staatssecretaris Maeijer. De wet ligt nog steeds bij de Tweede Kamer, maar is nog niet in behandeling genomen, waardoor verdere vertraging ontstaat. Het nieuwe verdeelmodel dat eraan gekoppeld is, kan ook niet worden ingevoerd; centrumgemeenten houden in 2026 voorlopig hun historische budget.

Aanpassing Jeugdwet
Januari 2025 verscheen het belangrijke adviesrapport Groeipijn van de Deskundigencommissie, bedoeld om de Hervormingsagenda Jeugd te versterken. Het kabinet reageerde in februari en april 2025, maar de noodzakelijke aanpassing van de Jeugdwet liep vertraging op. Op 8 oktober 2025 werd wel de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg aangenomen, maar dit is een andere wetswijziging dan de eerder aangekondigde herziening van de Jeugdwet.
In Lingewaard anticipeerden we op de wijzigingen in de Jeugdwet door stevige sociale teams in te richten en zorg- en veiligheid anders te organiseren.

Spreidingswet
De Spreidingswet trad op 1 februari 2024 in werking, maar werd in 2025 onderwerp van stevige politieke discussie. Het kabinet was voornemens de wet in te trekken, maar door de val van het kabinet is dit niet gebeurd. De opvangopgaven van de gemeenten blijven hierdoor van kracht. Voor onze gemeente betekent dit de realisatie van 284 asielopvangplekken.

Eigen bijdrage Wmo
Het kabinet kondigde in maart 2025 aan dat de vaste eigen bijdrage (€ 21 per maand) wordt vervangen door een inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage per 1 januari 2027. De VNG stuurde in mei 2025 een ledenbrief waarin gemeenten worden voorbereid op deze invoering. De implementatie zou in 2025 en 2026 plaatsvinden. In juni 2025 werd na de val van het kabinet in de Tweede Kamer de invoering controversieel verklaart, waardoor verdere vertraging dreigt.

Participatiewet in Balans
De Tweede Kamer nam de wet aan op 22 april 2025, en de Eerste Kamer volgde op 30 september 2025 met algemene stemmen. De VNG publiceerde in november 2025 de officiële Handreiking Participatiewet in Balans met uitleg over ruim twintig wijzigingen.
Gemeenten kregen duidelijkheid over fasering:

- per 1 januari 2026 eerste wijzigingen,
- overgangsjaar 2026 voor implementatie,
- per 1 januari 2027 tweede en derde set wijzigingen.

Hervorming arbeidsmarkt infrastructuur
De hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur werd verder uitgewerkt binnen een conceptwetsvoorstel (SUWI-wijziging). Vanaf 2026 moeten alle arbeidsmarktregio's al Werkcentra opzetten, ondanks het uitstel van de wet. In de regio Arnhem is gewerkt aan de inrichting van het Werkcentrum Midden-Gelderland. In oktober 2025 verscheen een uitgebreide verkenning naar landelijke werkgeversdienstverlening. Dit is een onderdeel van de hervorming.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1. We versterken de sociale basis waarmee we ondersteuning en welzijnsactiviteiten dicht bij onze inwoners brengen.
We hebben een belangrijke stap gezet naar een sterkere, toegankelijke sociale basis dicht bij inwoners. Dit deden we door de aanbesteding af te ronden van de opdracht voor het organiseren van sociale teams en het welzijnswerk. De opdracht is gegund aan Incluzio Randstad BV. Vervolgens werkten we intensief samen aan de implementatie, gericht op een zorgvuldige overgang. In december was Incluzio Lingewaard klaar voor de start met drie buurtteams (Huissen–Angeren, Bemmel–Haalderen–Ressen en Gendt–Doornenburg).

Doel 2. Het beheersbaar houden van de kosten in het sociaal domein.
We namen maatregelen om de kosten op langere termijn te stabiliseren. Door beleidsdefinities aan te scherpen en sterker in te zetten op zelfredzaamheid en eigen regie, maken we bewuste keuzes over wanneer professionele ondersteuning nodig is. Daarnaast stelden we een plan op om financiële sturing, data gedreven werken en risicobeheersing te verbeteren. Hiermee kunnen we sneller inspelen op ontwikkelingen en beter sturen op de uitgaven in het sociaal domein.

Doel 3. Uitvoering geven aan de doelen van de strategische agenda.
Er zijn goede stappen gezet in de uitvoering van de strategische agenda. Zo rondde ons college de aanbesteding voor de versterking van de sociale basis af, stelden we het lokaal uitvoeringsplan 'Beschermd Thuis' vast en stelden we de beleidsnota 'Bestaanszekerheid' vast. Ook hebben we stappen gezet om de gemeentelijke toegang te versterken bij ingewikkelde situaties en voerden we de implementatie van het 'Gezond en Actief Leven Akkoord' volgens planning uit. Om de kosten van het maatwerk beheersbaar te houden, werkten we een plan uit om de sturing in het sociaal domein te verbeteren.

Doel 4. We werken met inwoners samen aan leefbare wijken, buurten en dorpen.
Lingewaard kent actieve en vitale kernen waarin inwonersgroepen een verbindende rol spelen. De samenwerking met deze inwonersgroepen hebben we vervolgd.

Indicator	Meetbaar resultaat 2025	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Lingewaard Doet	Aantal gerealiseerde ideeën	25	35
Inwonersinitiatieven	Aantal maatschappelijke initiatieven	14	20

Wat hebben we gedaan?

We versterken de sociale basis waarmee we ondersteuning en welzijnsactiviteiten dicht bij onze inwoners brengen (doel 1).

- We gunden de opdracht voor het inrichten van sociale teams, welzijnswerk en het versterken van voorliggende voorzieningen aan Incluzio Randstad. De implementatie rondden we af zodat de buurtteams op 1 januari 2026 kunnen starten.

- In aanloop naar de transitie richting Incluzio Lingewaard spraken we af dat zij het personeel van de latende partijen overnemen. Uiteindelijk ging 80% van het personeel van SWL en Rijnstad over naar Incluzio Lingewaard. Lopende trajecten droegen we over en we informeerden inwoners hierover.

Het beheersbaar houden van de kosten in het sociaal domein (doel 2).

- We bereidden de uitbreiding voor van de sociale basis met de opdracht aan Incluzio. Hiermee verwachten we minder inzet van duurdere, individuele ondersteuning vanuit Wmo en Jeugdwet.
- We stuurden op het voorkomen van uithuisplaatsingen door intensieve ondersteuning thuis. Dit betekent dat we de voorkeur geven aan kleinschalige opvang of gezinshuizen in plaats van verblijf. Het aantal jeugdigen in verblijf daalde licht. Er verbleven geen Lingewaardse jeugdigen in gesloten jeugdzorg. Door inzet van een POH-Jeugd konden vragen eerder worden opgepakt. Hierdoor daalde het aantal verwijzingen door huisartsen naar specialistische jeugdhulp met 8%.
- We actualiseerden het beleid rond medische keuringen voor gehandicaptenparkeerkaarten. Vanaf 1 januari 2026 betalen inwoners zelf hun medische keuring.
- We actualiseerden de *Verordening Sociaal Domein*, waarbij gebruikelijke hulp explicieter is omschreven. Dit maakt het mogelijk inwoners vaker te wijzen op hun eigen verantwoordelijkheid.
- We brachten de sturings- en informatiebehoefte in kaart. Voor zowel sociale basis als Wmo/Jeugd zijn sturingsmodellen en KPI's (model Simons) uitgewerkt om de uitvoering te monitoren.

Uitvoering geven aan de doelen van de strategische agenda (doel 3).

- Beschermd wonen & beschermd thuis
  We stelden een lokaal uitvoeringsplan op voor beschermd wonen, beschermd thuis en maatschappelijke opvang waarmee kaders zijn gezet voor ambulantisering en uitwerking in de sociale basis. Door vertraging van het landelijke wetgevingstraject maakten we met gemeenten in de regio nieuwe financiële afspraken tot uiterlijk eind 2027. Daarnaast pasten we de regionale samenwerkingsstructuur aan. En startten we een aanbestedingstraject voor de contractering van zorgpartners in de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis.

- Hervormingsagenda en samenwerking
  We richtten buurtteams in die zelf lichte hulp verlenen. Daarnaast versterkten we de samenwerking met onderwijs en huisartsen.

- Zorg en veiligheid
  We stelden een nieuw 'Preventie- en handhavingsplan middelengebruik vast, inclusief start van de OKO-aanpak. We startten met de implementatie van de landelijke leidraad werken aan veiligheid. In een opgaveteam Zorg en Veiligheid voerden we regie op ingewikkelde gevallen. Verder bereidden we de VIOS-aanpak uit naar OBC Bemmel en vier IKC's in Huissen.

- Bestaanszekerheid
  Uw raad stelde de beleidsnota 'Bestaanszekerheid voor iedereen' vast, waarin we werken aan inkomens- en werkzekerheid. Daarnaast stelden we het projectplan re-integratie vast, gericht op duurzame uitstroom, minder instroom en een meer leefwereldgerichte uitvoering van de Participatiewet. We ontwikkelden een nieuwe raamovereenkomst voor re-integratieaanbieders, die we in 2026 gaan implementeren. We wijzigden de beleidsregels en hebben de evaluatie afgerond voor de aanpassing van de beleidsregels naar aanleiding van de Participatiewet in Balans. De implementatie daarvan vindt plaats in 2026. Verder richtten we Het Regionaal Beraad in met duidelijke afspraken over samenwerking en rollen in de arbeidsmarktregio.

- Migratie en integratie
  We startten met de voorbereidingen van de tijdelijke noodopvanglocatie voor tweehonderd vluchtelingen aan De Pas in Bemmel vanuit een integrale visie en samenwerking binnen de gemeente. We voerden de taakstelling voor Oekraïense vluchtelingen uit en er is een nieuwe opvanglocatie geopend. Hiermee hebben wij 297 opvangplaatsen gerealiseerd en voldoen we aan onze inspanningsverplichting. En we huisvestten 62 statushouders, in zowel reguliere woningen, als in een doorstroomlocatie. Daarnaast contracteerden we nieuwe regionale taal- en participatieaanbieders voor inburgering.

- GALA – vijf ketenaanpakken (Gecombineerde Leefstijlinterventie, overgewicht bij kinderen, valpreventie, welzijn op recept en Kansrijke Start). We voerden alle vijf ketenaanpakken uit via inzet van professionals, netwerkbijeenkomsten, voorlichting, vernieuwd aanbod, samenwerking binnen het sociaal domein en afstemming met medisch domein.

We werken met inwoners samen aan leefbare wijken, buurten en dorpen (doel 4).

- We voerden de pilot herverdeling leefbaarheidsbudget 2025 uit. Door het budget gezamenlijk in te zetten, stimuleren we samenwerking tussen kernen en ontstaat meer flexibiliteit. In totaal zijn in Lingewaard 22 initiatieven uitgevoerd en 9 gestart.
- Lingewaard Doet heeft plaatsgevonden in vijf kernen en leverde 35 nieuwe ideeën op, waarvan het merendeel al is uitgevoerd.
- We leverden een bijdrage aan het dorpsontwikkelingsplan Angeren, vooral door te kijken naar de haalbaarheid en kansrijkheid van de voorgestelde onderwerpen. Daarmee ligt er nu een realistisch plan waar het dorp mee verder kan.
- In Haalderen is samen met de initiatiefnemers van de multifunctionele accommodatie een dorpendeal gesloten met de provincie. Hierdoor ligt er nu een duidelijk plan en is er ondersteuning om de ontwikkeling van deze accommodatie tot een succes te maken.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

6	Sociaal domein	Rekening 2025	Begroot 2025 na wijz.	Begroot 2025 primitief
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	**-12.161**	**-12.379**	**-12.015**
60601	Sociaal en cultureel werk	-157	-157	-155
60602	Algemeen maatschappelijk werk	-390	-391	-390
60603	Jeugd uitvoeringskosten	-2.316	-2.335	-2.309
60604	Algemene voorzieningen jeugd	-263	-264	-253
60605	Jeugd- en jongerenwerk	-476	-492	-490
60606	Jeugd- en jongerenwerk - B&O	-6	-5	-6
60607	Dorpshuizen	-268	-262	-245
60608	Dorpshuizen - Beheer & Onderhoud	-1.004	-988	-978
60609	Wijkplatforms	-481	-538	-443
60610	Inwonerparticipatie	-84	-84	-130
60611	Kinderdagverblijven	-93	-98	-98

60612	Kinderdagverblijven-Beheer/Onderh.	-255	-188	-193
60613	Ouderenwerk	-358	-368	-368
60614	Opvang ontheemden Oekraïne	-1.942	-1.334	-2.353
60625	Huisvesting ontheemden Oekraïne	-2.675	-3.631	-2.428
60647	Opvang vluchtelingen	-288	-90	0
60649	Huisvesting statushouders	-2	0	0
60669	Algemene voorzieningen Wmo	-1.103	-1.154	-1.176
6.2	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen**	**-86**	**0**	**0**
60623	Gem. hulp toeslagen problematiek	-86	0	0
6.21	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO**	**-123**	**-224**	**-689**
60627	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-123	-224	-689
6.22	**Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd**	**-662**	**-695**	**-695**
60634	Toegang / eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-662	-695	-695
6.23	**Toegang en eerstelijnsvoorz. Integraal**	**-785**	**-758**	**-487**
60646	Brede SPUK Gezondheid en sociale basis	-560	-508	-487
60648	Sociale basis - Welzijn	-225	-250	0
6.3	**Inkomensregelingen**	**-13.643**	**-12.775**	**-12.696**
60615	Bijstandsverlening algemeen	-1.150	-1.189	-1.178
60616	BBZ 2004	-64	-69	-68
60617	BUIG	-10.666	-9.631	-9.622
60618	Gem. armoede en schuldenbeleid	-1.545	-1.653	-1.595
60619	Kwijtscheldingen	-218	-233	-233
6.4	**WSW en beschut werk**	**-3.958**	**-4.001**	**-4.293**
60620	Sociale werkvoorziening	-3.958	-4.001	-4.293
6.5	**Arbeidsparticipatie**	**-2.106**	**-2.421**	**-1.784**
60621	Inburgering nieuwkomers	-976	-988	-329
60622	Re-integratie en participatie	-1.130	-1.433	-1.455
6.60	**Hulpmiddelen en diensten (WMO)**	**-3.302**	**-3.687**	**-3.755**
60643	Wmo Uitvoeringskosten	-1.118	-1.426	-1.412
60644	Hulpmiddelen Wmo	-2.184	-2.261	-2.343
6.711	**Huishoudelijke hulp (WMO)**	**-5.784**	**-5.995**	**-6.295**
60629	Huishoudelijke hulp (WMO)	-5.784	-5.995	-6.295
6.712	**Begeleiding (WMO)**	**-2.595**	**-2.631**	**-2.491**
60630	Begeleiding (WMO)	-2.595	-2.631	-2.491
6.713	**Dagbesteding (WMO)**	**-695**	**-784**	**-853**
60631	Dagbesteding (WMO)	-695	-784	-853
6.751	**Jeugdhulp ambulant lokaal**	**-799**	**-411**	**-511**
60635	Jeugdhulp ambulant lokaal	-799	-411	-511
6.752	**Jeugdhulp ambulant regionaal**	**-11.891**	**-12.063**	**-12.073**

60636	Jeugdhulp ambulant regionaal	-11.891	-12.063	-12.073
6.753	**Jeugdhulp ambulant landelijk**	**-47**	**-137**	**-137**
60637	Jeugdhulp ambulant landelijk	-47	-137	-137
6.761	**Jeugdhulp met verblijf lokaal**	**-151**	**-280**	**-380**
60638	Jeugdhulp met verblijf lokaal	-151	-280	-380
6.762	**Jeugdhulp met verblijf regionaal**	**-4.163**	**-4.092**	**-4.292**
60639	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-4.163	-4.092	-4.292
6.763	**Jeugdhulp met verblijf landelijk**	**-477**	**-597**	**-597**
60640	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-477	-597	-597
6.791	**PGB WMO**	**-143**	**-143**	**-143**
60667	PGB Wmo	-143	-143	-143
6.792	**PGB Jeugd**	**-245**	**-205**	**-205**
60666	PGB jeugd	-245	-205	-205
6.821	**Jeugdbescherming**	**-562**	**-490**	**-490**
60641	Jeugdbescherming	-562	-490	-490
6.822	**Jeugdreclassering**	**-95**	**-56**	**-56**
60642	Jeugdreclassering	-95	-56	-56
6.91	**Coördinatie en beleid WMO**	**-1.323**	**-1.323**	**-1.323**
60626	Coördinatie en beleid WMO	-1.323	-1.323	-1.323
	Totaal lasten	**-65.796**	**-66.147**	**-66.260**
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	**5.526**	**5.605**	**5.375**
60605	Jeugd- en jongerenwerk	0	8	0
60608	Dorpshuizen - Beheer & Onderhoud	116	73	73
60609	Wijkplatforms	19	0	0
60611	Kinderdagverblijven	0	0	257
60612	Kinderdagverblijven-Beheer/Onderh.	311	257	0
60614	Opvang ontheemden Oekraïne	1.942	1.333	2.353
60625	Huisvesting ontheemden Oekraïne	2.616	3.630	2.428
60647	Opvang vluchtelingen	187	0	0
60669	Algemene voorzieningen Wmo	319	304	264
60670	Europees project dRural	16	0	0
6.2	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen**	**119**		
60623	Gem. hulp toeslagen problematiek	119	0	0
6.21	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO**	**477**	**477**	**477**
60627	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	477	477	477
6.23	**Toegang en eerstelijnsvoorz. Integraal**	**615**	**508**	**487**
60646	Brede SPUK Gezondheid en sociale basis	615	508	487
6.3	**Inkomensregelingen**	**9.644**	**8.641**	**8.641**
60616	BBZ 2004	0	16	16

60617	BUIG	9.624	8.595	8.595
60618	Gem. armoede en schuldenbeleid	20	30	30
6.5	**Arbeidsparticipatie**	**677**	**642**	
60621	Inburgering nieuwkomers	653	642	0
60622	Re-integratie en participatie	24	0	0
6.60	**Hulpmiddelen en diensten (WMO)**	**98**	**101**	**107**
60643	Wmo Uitvoeringskosten	21	6	0
60644	Hulpmiddelen Wmo	77	95	107
6.713	**Dagbesteding (WMO)**	**4**		
60631	Dagbesteding (WMO)	4	0	0
6.71C	**Dagbesteding (Wmo)**	**4**		
60677	Dagbesteding (Wmo)	4	0	0
6.791	**PGB WMO**	**-4**		
60667	PGB Wmo	-4	0	0
	Totaal baten	**17.160**	**15.974**	**15.087**
	Saldo baten en lasten	**-48.638**	**-50.171**	**-51.172**
69806	Onttrekkingen reserves	1.316	1.625	1.702
69806	Toevoegingen reserves	-854	-694	-371
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-48.177**	**-49.240**	**-49.841**

Hieronder lichten wij alle afwijkingen op kostenplaatsen van € 50.000 of meer toe. Per afwijking benoemen wij de belangrijkste oorzaken. Daardoor is de optelsom van de toelichtingen niet altijd gelijk aan het totaalbedrag.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60609 Wijkplatforms In 2025 hadden we een voordeel van € 57.000. Dit werd veroorzaakt doordat er plannen die waren voorzien niet zijn uitgevoerd. Daarnaast was het plan om voor €20.000 het handbalveld in Angeren te vergroenen, dit heeft nog niet plaatsgevonden. Voorgesteld wordt dit budget mee te nemen in de resultaatbestemming, zodat de uitvoering in 2026 alsnog kan plaatsvinden. Dit is conform uw raadsbesluit van 2017.	57 V		I
60612 Kinderdagverblijven-Beheer/Onderhoud De beoogde woningbouw op de locatie Villa Ganita door de woningcorporatie bleek niet haalbaar, zie de informatienota van 10 februari 2026. In de begroting hadden we nog rekening gehouden met deze ontwikkeling en daarmee de vrijval van de kapitaallasten van Villa Ganita. Deze kapitaallasten vallen nu niet vrij en dit leidde tot een structureel nadeel.	47 N		S

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60612 Kinderdagverblijven-Beheer/Onderhoud Er zijn meer gebouwen verhuurd dan voorzien. Zo is er in 2025 een pand verhuurd ten behoeve van kinderopvang aan de Wilhelminastraat in Angeren. Kinderdagopvang De Linge huurde tijdelijk een deel van het pand Villa Ganita. In de begroting is geen rekening gehouden met deze huurinkomsten en dit leidde tot een incidenteel voordeel. De verwachting is dat in medio 2027 de tijdelijke huur in Villa Ganita door kinderdagopvang De Linge komt te vervallen.		53 V	I
60614-60625 Opvang Ontheemden Oekraïne We hebben vanuit het Gemeentefonds een uitkering ontvangen van € 68.000 voor de zorg en ondersteuning van de ontheemden (decembercirculaire 2025). Deze maakt onderdeel uit van de realisatie in programma 9. De werkelijke uitgaven staan geboekt op 60614/60625. Het saldo is toegevoegd aan de bestemmingsreserve. De gemeente voert de opvang en begeleiding van Oekraïense ontheemden uit binnen de kaders van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) en de nationale uitvoeringsafspraken met het Rijk. Door de opening van een nieuwe opvanglocatie en de instroom van nieuwe bewoners was tijdelijk extra inzet nodig voor de opstart van de begeleiding, evenals voor het aanbieden van taallessen. Hierdoor zijn de kosten boven de raming uitgekomen. Deze extra kosten worden in de toekomst niet meer verwacht. Daarnaast zijn aanvullende kosten gemaakt voor de ondersteuning van bewoners bij het wijzigen van verblijfstitels als gevolg van veranderingen in het landelijk beleid.	348 V	406 N	
60647 Opvang Asielzoekers De gemeente heeft ten behoeve van de realisatie van de noodopvang-locatie aan de Zandsestraat in Bemmel externe capaciteit moeten inzetten. Deze inzet betrof specialistische ondersteuning op onder andere het gebied van: • projectleiding en projectcoördinatie; • juridische advisering; • ruimtelijke ordening en vergunningverlening; • omgevingsmanagement en communicatie. De betreffende werkzaamheden waren noodzakelijk om binnen de gestelde termijnen tot realisatie van de noodopvang te komen en konden, gelet op de urgentie en tijdelijke aard van de opgave, niet binnen de reguliere formatie worden opgevangen. Daarnaast hadden we te maken met kosten van explosievendetectie. Gelet op het uitgangspunt van budgettaire neutraliteit voor gemeenten bij het faciliteren van asielopvang hebben wij de meerkosten	198 N	187 V	I I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
voorgelegd aan het COA om deze kosten op grond van artikel 8 van het Faciliteitenbesluit aanvullend te bekostigen. Van het Rijk hebben we via de decembercirculaire 2026 € 11.000 ontvangen vanuit het Faciliteitenbesluit opvangcentra. Deze inkomsten maakt onderdeel uit van de totale baten van het Gemeentefonds (programma 9). Dit verklaart het verschil tussen genoemd voor- en nadeel.			
60669 Algemene voorzieningen Wmo In de Strategische Agenda Sociaal Domein is geld gereserveerd voor het door ontwikkelen van het Europese project 'Samen Kwiek'. In de loop van 2025 is besloten om 'Samen Kwiek' over te dragen aan ziekenhuis Rijnstate. Hiermee hebben we geen kosten gemaakt in 2025 voor dit product. Tegenover dit voordeel staat een lagere onttrekking uit de reserve Sociaal domein.	48 V		I

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60623 Gemeentelijke Hulp toeslagenproblematiek Vanuit het rijk ontvangen we een Specifieke Uitkering om de gemeentelijke hulp voor gedupeerden van de toeslagenproblematiek te financieren. We leggen hierover achteraf verantwoording af. Het nadeel van € 86.000 bij de lasten betrof de brede ondersteuning die we in 2025 boden. Het voordeel bij de baten bestaat uit de afrekening van onze inzet in 2025 die we nog moeten ontvangen (€ 118.000).	86 N	119 V	I
60627 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO Bij het opstellen van de begroting 2025 hebben wij middelen opgenomen voor de ontwikkeling van beschermd wonen en beschermd thuis. Deze ontwikkeling sluit aan bij regionale afspraken over Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang en is lokaal vertaald naar concrete maatregelen. De verwachting was dat een deel van deze maatregelen in het laatste kwartaal van 2025 zou starten. De uitvoering heeft echter vertraging opgelopen, waardoor een aantal onderdelen pas in 2026 start. Hierdoor ontstond in 2025 een incidenteel voordeel van € 101.000. Hiervan heeft € 91.000 betrekking op de strategische agenda. Dit deel leidde tot een lagere onttrekking uit de reserve Sociaal domein. Zie hiervoor ook de strategische agenda en de verantwoording bij mutatie reserves.	101 V		I
60646 Brede SPUK Gezondheid en sociale basis (IZA) Binnen de regio is bij het rijk gezamenlijk een aanvraag ingediend voor de SPUK IZA (Integraal Zorgakkoord). Op basis hiervan is regionaal een begroting opgesteld, waarin iedere gemeente ruimte heeft gekregen om maatregelen aan te vragen die aansluiten bij de doelen	117 N	117 V	I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
van deze SPUK. Lokaal is gekozen voor de inzet van de Wijk-GGZ en voor het verantwoorden van interne uren. Dit leidde tot een incidenteel overschot van de uitgaven en ontvangsten van € 117.000. SPUK IZA is niet meegenomen in de begroting, omdat dit wordt meegenomen in de regionale (IZA) begroting. Deze is vastgesteld in december 2025 en toen bleek dat er budget over was is dit verdeeld over de regiogemeenten, waardoor op dit extra budget een externe inhuur (passend binnen de IZA) is geboekt.			

6.3 Inkomensregelingen

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60617 BUIG Het nadeel ontstond vooral doordat de kosten per uitkering hoger uitvielen dan begroot. Dit heeft onder andere te maken met de indirecte, maar significante invloed van de stijging van het wettelijk minimumloon vanwege de koppeling van bijstandsnormen aan het wettelijk minimumloon. Daarnaast was er sprake van een incidenteel hogere instroom in mei tot en met augustus, veroorzaakt door een stijging van het aantal schoolverlaters dat een uitkering aanvroeg. Ook zijn er in de eerste helft van het jaar minder bijstandsgerechtigden uitgestroomd.	885 N		S
De hogere kosten voor loonkostensubsidie kwamen door meer toekenningen dan verwacht. In 2025 zijn extra inwoners met verminderde loonwaarde geplaatst bij werkgevers. Daarmee stegen de structurele lasten per traject. Deze ontwikkeling paste bij de inzet op meer arbeidsparticipatie, maar leidde in 2025 tot een financieel nadeel.	186 N		I
De rijksbijdrage viel hoger uit door opwaartse bijstellingen in de nader voorlopige en definitieve beschikking, op basis van landelijke volumes en macro-parameters. Hoewel deze hogere rijksbijdrage een groot deel van de stijging in de lokale lasten opvangt, valt de positieve bijstelling vanuit het rijk netto hoger uit dan de toename van de gemeentelijke kosten.		948 V	S
Aan ontvangsten op terugvorderingen, krediethypotheken, leningen en boetes, ontstaan vanuit de Participatiewet, hebben we meer baten ontvangen dan dat we hadden begroot.		55 V	I
60618 Gem. armoede en schuldenbeleid De uitgaven voor woninginrichting en -stoffering zijn lager dan begroot, doordat minder statushouders zijn gehuisvest dan op basis van de taakstelling was voorzien. Daarnaast heeft de in 2025 ingevoerde Witgoed Omruilregeling geleid tot lagere uitgaven binnen de bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen.	26 V		I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Er is minder gebruik gemaakt van de meedoenregeling dan verwacht, wat leidde tot een incidenteel voordeel.	56 V		I

6.4 Begeleide participatie

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

6.5 Arbeidsparticipatie

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60622 Re-integratie en participatie Het voordeel op het re-integratiebudget kwam vooral door lagere inzet van projectcapaciteit en een gefaseerde uitvoering van ontwikkelactiviteiten. Zo is het projectplan re-integratie later gestart dan verwacht. Daarnaast zijn enkele trainingen gefinancierd vanuit regionale middelen. Tegelijkertijd zijn middelen gericht ingezet waar de maatschappelijke opgave het grootst was, namelijk bij statushouders, die ongeveer 18% van de instroom in de Participatiewet vormen.	303 V		I

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60643 Wmo Uitvoeringskosten Een deel van de afwijking is te verklaren door 2 onderdelen vanuit de sociale basis vanuit de strategische agenda.			
- De inzet van projectleiders voor de voorbereiding van de sociale basis viel lager uit dan verwacht. Ook zijn er geen overgangskosten gemaakt voor de transitie.	141 V		I
- Daarnaast vielen de kosten voor de data-analist lager uit dan begroot, dit komt doordat de data-analist later in het jaar is ingezet dan gepland.	65 V		I
In 2025 zijn er minder mantelzorgcomplimenten aangevraagd dan het budget toeliet.	50 V		I
Het Maatwerkfonds is minder ingezet dan geraamd. Er zijn voldoende alternatieven voorhanden geweest om de vraag van inwoners op te lossen, waardoor dit ‘laatste redmiddel’ minder vaak nodig is gebleken.	20 V		I
60644 Hulpmiddelen Wmo We hebben € 39.000 minder uitgegevens aan woningaanpassingen. Dit komt onder andere doordat de gemeente meer stuurt op het benutten van de eigen mogelijkheden van inwoners. Steeds meer eenvoudige	39 V		I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
hulpmiddelen en kleine woningaanpassing worden als algemeen gebruikelijk beschouwd en worden door inwoners zelf aangeschaft. Ook zien we dat de kosten van woningaanpassingen sterk variëren. Met name grote aanpassingen, zoals verbouwingen of aanbouwen, brengen substantiële kosten met zich mee. Dit maakt dat dit budget moeilijk te begroten is.			

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60629 Huishoudelijke hulp (WMO) De kosten voor huishoudelijke hulp zijn 3,6% lager dan begroot. Met het oog op het beschikbaar houden van de zorg voor de mensen die dit het meest nodig hebben, hebben we onze verordening aangepast en wijzen we passender toe.	210 V		I
60631 Dagbesteding (WMO) Het aantal beschikbare dagbestedingsplekken is afgenomen door het stoppen van enkele locaties. Daarnaast zien we dat de huidige dagbestedingslocaties niet meer volledig aansluiten op de behoefte van onze inwoners. Hierdoor werd er minder gebruik gemaakt van geïndiceerde dagbesteding en werd de beweging gemaakt naar de vrij toegankelijke dagbestedingslocaties. Dit heeft bijgedragen aan een lagere uitgaven dan vooraf begroot.	89 V		S

6.75 Jeugdhulp ambulant

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60635-60636-60637 Jeugdhulp ambulant Binnen ambulante jeugdhulp (basis) zagen we met name een stijging binnen de basisbegeleiding. Dit betrof enkele forse maatwerkconstructies Zorg binnen Onderwijs (ZBO). Daarnaast heeft er een verschuiving van zorgproducten binnen de GGZ plaatsgevonden. Dit is te verklaren door een overname van zorgaanbieder Kind en Meer, waarmee eerder ingezette (goedkopere) producten zijn omgezet naar duurdere producten.	126 N		I

6.76 Jeugdhulp met verblijf

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60638-60639-60640 Jeugdhulp met verblijf Afgelopen jaar hebben we ingezet op het regie voeren op kinderen in verblijf. Hierbij sturen we op “zo thuis mogelijk” verblijf door uithuisplaatsing te voorkomen, ervoor te zorgen dat verblijf zo kort	178 V		I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
mogelijk wordt ingezet en te kiezen voor pleegzorg, gezinshuizen of kleinschalige woonvormen. In 2025 is het aantal jeugdigen met verblijf structureel lager dan in 2024. Tot en met augustus 2025 bleven de aantallen stabiel. Vanaf september is er weer meer sprake van instroom. Over het hele jaar heen leverde het per saldo een voordeel op van € 178.000.			

6.791 PGB WMO

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

6.792 PGB Jeugd

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60641 Jeugdbescherming De overschrijding bij de Jeugdbescherming is te wijten aan de toename van het aantal kinderen dat onder toezicht stond. Ten opzichte van de voorgaande jaren is er een stijging met 10 jeugdigen (van 47 naar 57).	72 N		I

Mutaties in de reserves

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Strategische agenda (reserve BW/BT & Reserve SD)			
Reserve Beschermd wonen, beschermd thuis Binnen de reserve Beschermd Wonen/Beschermd Thuis zijn de subthema's gekoppeld aan de regionale samenwerking en uitgewerkt in een lokaal plan. De verwachting was dat deze onderdelen in het laatste kwartaal van 2025 zouden starten, maar een deel schuift door naar 1 januari 2026. Hierdoor zijn er voor € 51.000 hier minder kosten gemaakt dan begroot.		51 N	I
Reserve sociaal domein Bij de ontwikkelagenda Jeugd kon een groot deel van de kosten worden ondergebracht bij de SPUK IZA van het Rijk. Dat dit mogelijk was, werd pas laat duidelijk, waardoor eerder hogere lasten waren ingeschat. Voor het thema Bestaanszekerheid is de projectleiding pas op 1 december gestart en zijn de trainingen in 2025 nog niet uitgevoerd. Het platform 'Samen Kwiek' is overgedragen aan ziekenhuis Rijnstate.		412 N	I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Samengevat Door deze lagere inzet en verschuiving van activiteiten ontstond een nadelig resultaat van beide reserves € 503.000. Dit bestaat uit € 412.000 nadeel binnen de reserve Sociaal Domein en een nadeel € 51.000 binnen Beschermd Wonen/Beschermd Thuis op de kostenplaats mutaties reserves. Gezamenlijk leidde dit tot een nadelig resultaat van € 463.000.			
Reserve Opvang Ontheemden Oekraïne In de jaarstukken 2024 hebben we de afwikkeling van de SiSa-verantwoording over 2023 niet correct verwerkt (€ 40.000). Hierdoor moesten we dit in 2025 ten laste van de reserve brengen. In november 2025 heeft het ministerie een beschikking afgegeven over de SiSa-verantwoording 2024. De opgevoerde transitiekosten werden niet akkoord bevonden ondanks de door ons opgevoerde argumenten. Het gevolg is dat dit gedeeltelijk geactiveerd moest worden (Kruisstraat Gendt, € 333.000) en gedeeltelijk ten laste van de reserve gebracht moest worden (€ 113.000). Zie in dit verband ook de toelichting bij de lopende investeringen. De SiSa-verantwoording 2025 leidde tot een voordeel op de normkosten (€ 111.000) en decentralisatie-uitkering uit de decembercirculaire 2025 (€ 49.000). Beide voordelen storten we in de bestemmingsreserve.	153 N	160 V	I

Strategische agenda sociaal domein

Bedragen x € 1.000

Voorbereiden Sociale Basis	2025			
	Primaire raming	Bijgestelde raming	Werkelijk	Saldo
Projectleider inkoop	91	91	48	43
Juridische expertise aanbesteding	30	30	13	17
Projectleider Implementatie	135	135	93	42
Transformatie ambtelijke organisatie	70	70	70	
Overgangskosten	50	50		50
Frictiekosten huidige partners	200	200	225	-25
Communicatie, Opleiding en Implementatie	70	70	76	-6
Onvoorzien	20	20		20
Opstartkosten	250	250	250	
Subtotaal	**916**	**916**	**775**	**141**

Kostenbeheersing Maatwerk				
Data-analist	80	80	15	65
Subtotaal	**80**	**80**	**15**	**65**
Beschermd Thuis				
Inrichten van de Toegang	120	23	31	-8
Draagvlak in de kernen ***(vitale leefomgeving)***	65	2		2
Lokale steunstructuur ***(toekomstbestendige zorg)***	137	37	5	31
Wonen ***(een passende woning)***	25	18		18
Meedoen ***(omzien naar elkaar)***	125	8		8
Handhavingsplan alcohol en drugspreventie	80	80	40	40
Subtotaal	**552**	**167**	**76**	**91**
Lingewaardse Ontwikkelagenda Jeugd				
Ontwikkelen expertiseteam Jeugd	87	87	41	40
Uitvoeringsbudget	11	11		
Subtotaal	**98**	**98**	**41**	**40**
Bestaanszekerheid				
Projectleiding en projectorganisatie	80	80	8	72
Trainingen	53	53		
Aanpak AanZ specifiek gericht op statushouders gezin (oude wet)	125	125	149	-24
Subtotaal	**258**	**258**	**157**	**101**
IZA/GALA - Transformatie van zorg naar gezondheid				
Samen Kwiek	50	50	2	48
Subtotaal	**50**	**50**	**2**	**48**
Totaal reserve sociaal domein	1.402	1.402	990	412
Totaal reserve beschermd wonen, beschermd thuis	552	167	76	91
Totaal	**1.954**	**1.568**	**1.066**	**503**

Bedragen x € 1.000

Reserves	Sociaal domein	Beschermd wonen bescherm thuis
Stand 1-1-2025	2065	1632
Werkelijke onttrekking	990	76
Werkelijk toevoeging		477
Begrote stand 31-12-2025	1075	2034

Beleidsnota's

Beleidsplan Sociaal Domein 2021-2024
Bestaanszekerheid voor iedereen
Participatiebeleid Lingewaard 2024
Beleidsregels werk, inkomen en bijzondere vergoedingen Lingewaard 2025
Lokaal uitvoeringsplan Beschermd wonen, beschermd thuis & maatschappelijke opvang 2026-2027
Projectplan re-integratie 2026-2027

7. Volksgezondheid en milieu

Dit programma bevat taken met betrekking tot bescherming van de volksgezondheid, afvalwater en waterhuishouding, huishoudelijk afval, bescherming van het milieu, begraafplaatsen, klimaat en duurzaamheid.

Ontwikkelingen

Afval en circulariteit
We startten het onderzoek naar welke organisatievorm (zelf inzamelen, opnieuw aanbesteden of aansluiten bij een overheidsgedomineerde inzamelaar) voor afvalinzameling het best past in Lingewaard vanaf 1 april 2028. Een eerste keuze wordt voorgelegd in de gemeenteraadsvergadering van 4 juni 2026.

Netcongestie energie-infrastructuur
De grootschalige werkzaamheden voor capaciteitsvergroting en verbetering van het energienet startten in de kern Bemmel.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1. Een goede gezondheid voor al onze inwoners, van jong tot oud.
We bouwden voort op de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord waarbij we ons richtten op gezond opgroeien (met Kansrijke Start, JOGG – Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst) en vitaal ouder worden (valpreventie, dementievriendelijke gemeente).

We begonnen met de voorbereiding van de samenwerking in een preventie-infrastructuur in de regio Gelderland Midden: het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord. Dit is een uitbreiding van het bestaande Integraal Zorgakkoord (IZA).

Doel 2. De gemeente is klimaatbestendig en water robuust ingericht.
Alle nieuwgebouwde wijken en nieuwe ruimtelijke initiatieven richtten we klimaatadaptief in. We voerden ook diverse maatregelen uit die staan in onze lokale en regionale uitvoeringsagenda's (RAS en LAS). We liggen op schema voor een klimaatbestendig en waterrobuust Lingewaard in 2050.

Doel 3. De hoeveelheid restafval per inwoner daalt en er is maximaal hergebruik van de ingezamelde grondstoffen onder meer door het opzetten van een circulair ambachtscentrum.
De hoeveelheid restafval daalde met 2 kilogram per inwoner. Het opzetten van een circulair ambachtscentrum bevindt zich nog in de onderzoeksfase. Dit is nader toegelicht in de informatienota met bijbehorende voortgangsrapportage "Samenwerken aan een circulair Lingewaard" van 24 juni 2025.

Doel 4. We willen een energieneutrale gemeente zijn in 2050 door middel van energiebesparing, duurzame opwekking en warmte-transitie.
We hebben nadrukkelijk ingezet op het terugdringen van energiearmoede. Door middel van de Operatie Isolatie, Witgoedregeling, Energiesteun en de communicatiecampagne 't Stroomt.

Wat hebben we gedaan?

We beogen een goede gezondheid voor al onze inwoners, van jong tot oud (doel 1)

- We gingen voor vier jaar de samenwerking aan met het Trimbos Instituut voor het programma "Opgroeien in een kansrijke omgeving" (OKO). Daarmee proberen we de mentale gezondheid van onze jeugd te bevorderen met daarin aandacht voor alcohol- en drugsgebruik, roken en vapen. Dit doen we samen met de Lingewaardse samenleving.
- We sloten een overeenkomst af met de stichting Kloppend Hart waarin de afspraken zijn vastgelegd voor het behoud van een Hartveilig Lingewaard.
- We gaven een impuls aan het creëren van een dementievriendelijke gemeente door onder meer de organisatie van verschillende activiteiten tijdens de Week van de dementie. Ook hebben we in samenwerking met aanbieders van ontmoeting en dagbesteding de mogelijkheden verkend voor versterking van het aanbod. We namen daarvoor het digitaal platform OntmoetSamen in gebruik en maakten een overzicht van mogelijke nieuwe activiteiten die inspelen op de behoeften van de doelgroep.
  Ook startten we een initiatief voor de opzet van vrijwilligersvervoer in Huissen-Angeren.

De gemeente is klimaatbestendig en water robuust ingericht (doel 2)

- Operatie Steenbreek verliep voorspoedig en de acties uit het jaarplan voerden we volgens planning uit. We besloten om de hoeveelheid buitenzwemwater niet uit te breiden. Reden hiervoor is de nabijheid van zwemwater in het dorp Lent. Het vrijgekomen budget zetten we in voor de Operatie Steenbreek.
- De regentonactie was een groot succes en alle kortingsbonnen gaven we uit. De publieksactie ‘Inzetten Afkoppelcoach’ startten we en dit project loopt door tot in 2027. Samen met de woningcorporatie koppelden we weer hemelwaterafvoeren van woningen af.
- Door capaciteitsproblemen bij de nutsbedrijven en interne personeelswisselingen, vertraagde de voorbereiding van het project Klappenburg in Bemmel. De uitvoering van de vervanging/verbetering van de riolering start nu in 2026.

De hoeveelheid restafval per inwoner daalt en er is maximaal hergebruik van de ingezamelde grondstoffen (doel 3)

- De totale hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner daalde. De hoeveelheid restafval daalde met 2 kilogram per inwoner. Voor GFT–afval was de daling 15 kilogram per inwoner. De daling van het aandeel GFT in het restafval hebben we nog niet onderzocht.
  Het onderzoek naar vermindering van GFT door thuiscompostering (met een wormenhotel) heeft niet het gewenste resultaat opgeleverd. Het rendement is veel te laag omdat de hoeveelheid GFT te groot is voor het aantal wormen. We gaan dit niet gemeentebreed uitrollen.
- Sinds juli 2025 hebben alle restafval inzamelsystemen een toegangscontrolesysteem. Hierdoor betalen alle inwoners hun aangeboden restafval op basis van Diftar. We gebruiken inzamelsystemen die aantoonbaar meer en hoogwaardiger toepasbare grondstoffen opleveren dan andere systemen. Waar dit niet kan, kiezen we voor de best passende optie. Dit speelt bijvoorbeeld bij ruimtegebrek of een negatief effect op de openbare ruimte.
  De prullenbakken in de openbare ruimte, sluitstuk van de huishoudelijk afvalinzameling, maken we voortaan leeg aan de hand van een effectiever digitaal planningssysteem.
- We startten het onderzoek naar welke organisatievorm voor afvalinzameling het best past in Lingewaard vanaf 1 april 2028. Deze vormen zijn: zelf afval inzamelen, opnieuw aanbesteden of aansluiten bij een door de overheid gedomineerde inzamelaar.
  We voerden de volgende acties uit:
  - Start van een Europese aanbesteding voor de huis-aan-huis inzameling.

- Uitvoering van een marktverkenning met een uitvraag aan drie door de overheid gedomineerde inzamelaars.
- Onderzoek naar mogelijkheden om in eigen beheer afval in te zamelen.

De besluitvorming over dit onderdeel is geagendeerd voor de gemeenteraad in juni 2026.

We willen een energieneutrale gemeente zijn in 2050 door middel van energiebesparing, duurzame opwekking en warmtetransitie (doel 4)

- De isolatiemaatregelen uit Operatie Isolatie leidde bij 177 huishoudens tot energiebesparing.
- De Energievisie A15/Betuweroute is door uw raad vastgesteld. De zoekzone voor zonne-energie vullen we momenteel niet als zodanig in vanwege tegenstrijdigheden met het provinciaal beleid.
- We verleenden een vergunning voor Windpark A15 voor de bouw van drie windturbines.
- We hebben het Warmteprogramma in december vastgesteld en hebben het daarna ter inzage gelegd.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

7	Volksgezondheid en milieu	Rekening 2025	Begroot 2025 na wijz.	Begroot 2025 primitief
7.1	**Volksgezondheid**	**-2.405**	**-2.518**	**-2.587**
60701	Openbare gezondheidszorg	-1.194	-1.249	-1.388
60702	Jeugdgezondheidszorg	-1.184	-1.242	-1.173
60703	Brede SPUK Ondersteunende onderdelen	-27	-27	-26
7.2	**Riolering**	**-3.336**	**-3.166**	**-3.370**
60720	Algemeen rioolbeheer	-1.993	-1.846	-2.054
60721	Riolering en waterzuiv. / Onderhoud	-1.343	-1.320	-1.316
7.3	**Afval**	**-5.076**	**-5.041**	**-4.866**
60723	Afval algemeen	-122	-138	-136
60724	Huishoudafval	-4.298	-4.128	-4.002
60725	Overige afvalstoffen	-638	-752	-705
60733	Reinigingsheffing	-18	-23	-23
7.4	**Milieubeheer**	**-4.432**	**-5.484**	**-3.419**
60727	Milieubeheer	-1.390	-1.591	-1.413
60728	Duurzaamheid	-889	-1.075	-987
60729	Plaagdierbestrijding	-67	-64	-63
60732	Proeftuinen Aardgasvrije wijken	-138	-81	0
60734	Klimaat- en energiebeleid	-1.121	-1.461	-791
60735	SPUK Duurzaamheid	-827	-1.212	-165
7.5	**Begraafplaatsen en crematoria**	**-390**	**-251**	**-249**
60730	Algemene begraafplaatsen	-354	-236	-234
60731	Begraven	-36	-15	-15

	Totaal lasten	**-15.639**	**-16.460**	**-14.491**
7.1	**Volksgezondheid**	**27**	**27**	**26**
60703	Brede SPUK Ondersteunende onderdelen	27	27	26
7.2	**Riolering**	**4.947**	**4.944**	**4.944**
60721	Riolering en waterzuiv. / Onderhoud	41	30	30
60722	Rioolheffing	4.906	4.914	4.914
7.3	**Afval**	**6.739**	**6.556**	**6.568**
60724	Huishoudafval	700	649	649
60725	Overige afvalstoffen	196	89	101
60726	Afvalstoffenheffing	5.838	5.782	5.782
60733	Reinigingsheffing	5	36	36
7.4	**Milieubeheer**	**2.436**	**3.113**	**1.138**
60727	Milieubeheer	74	279	102
60728	Duurzaamheid	255	80	80
60732	Proeftuinen Aardgasvrije wijken	138	81	0
60734	Klimaat- en energiebeleid	1.121	1.461	791
60735	SPUK Duurzaamheid	848	1.212	165
7.5	**Begraafplaatsen en crematoria**	**192**	**165**	**165**
60730	Algemene begraafplaatsen	192	165	165
	Totaal baten	**14.341**	**14.805**	**12.841**
	Saldo baten en lasten	**-1.297**	**-1.654**	**-1.651**
69807	Onttrekkingen reserves	204	595	430
69807	Toevoegingen reserves	-84	-90	-80
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-1.176**	**-1.150**	**-1.301**

Hieronder lichten wij alle afwijkingen op kostenplaatsen van € 50.000 of meer toe. Per afwijking benoemen wij de belangrijkste oorzaken. Daardoor is de optelsom van de toelichtingen niet altijd gelijk aan het totaalbedrag.

7.1 Volksgezondheid

bedragen x € 1.000	**Lasten**	**Baten**	**I/S**
60701 Openbare gezondheidszorg Binnen de strategische agenda sociaal domein is rekening gehouden met de inzet van Handhavingsplan alcohol en drugspreventie voor € 80.000. Een van de getroffen maatregelen is pas halverwege 2025 gestart; hierdoor is € 40.000 van dit budget niet besteed. Tegenover dit voordeel stond een lagere onttrekking uit de reserve Beschermd wonen beschermd thuis. Zie ook de strategische agenda sociaal domein in programma 6. En mutaties reserves programma 7.	40 V		I
60702 Jeugdgezondheidszorg We hebben de eindafrekening voor 2023 en 2024 van de gemeentelijke	58 V		I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
bijdrage voor het product Nu Niet Zwanger van de GGD ontvangen. Dit leidt tot een voordeel. Daarnaast zijn kosten voor interventie van de GGD onder de subsidie van het budget GALA - Kansrijke Start gebracht.			

7.2 Riolering

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60720 Algemeen rioolbeheer Het verschil tussen de lasten en de baten voor riolering wordt jaarlijks via de voorziening geleid. Op basis van de realisatie rekenden we in 2025 minder overhead toe dan begroot. Daarnaast is de toerekening van de kosten voor straatvegen bijgesteld, waardoor een lager bedrag is toegerekend. De toerekening van de perceptiekosten nam toe. Per saldo leidt dit tot een nadeel op het rekeningresultaat.	178 N		I

7.3 Afval

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60724 Huishoudafval De prijzen in de afvalsector stijgen flink. Dit uit zich vooral in een toename van loonkosten, energieprijzen en voertuigkosten bij externe partners. Dit is inbegrepen in de hieronder genoemde bedragen.			
Ook de kosten voor de verwerking van meer ingezameld GFT namen toe.	138 N		I
De verwerkingskosten voor de hoeveelheid ingezameld restafval daalden. Er is opnieuw minder restafval per inwoner aangeleverd onder meer door betere scheiding van het afval.	183 V		I
De stijging van de kosten voor inzameling van oud papier komt door het openbreken van het contract door de inzamelaar en de stijgende kosten voor de brengvoorziening.	162 N		I
De afbouwregeling voor de verenigingen die met vrijwilligers oud papier inzamelden is aangepast, waardoor de vergoeding in 2025 € 28.000 hoger was dan begroot.	28 N		I
Er is ongeveer € 30.000 meer opbrengst ontvangen voor het oud papier door een hogere papierprijs. De eindafrekening van de vergoeding voor ingeleverd plastic, metaal en drankenkartons in 2020 gaf een extra opbrengst van € 22.000.		52 V	I
60725 Overige afvalstoffen De aanbesteding van de vervanging van prullenbakken is afgebroken, omdat er geen bedrijven inschreven. We doen een nieuwe aangepaste aanbesteding in 2026. Ook zijn onderzoeken, zoals het circulair ambachtscentrum, doorgeschoven naar 2026. Zie voor een nadere	114 V		I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
toelichting de informatienota Voortgang 'Samen werken aan een circulair Lingewaard' van 18 november 2025. In totaal leidt dit tot een incidenteel voordeel van € 114.000 Er is een vergoeding ontvangen over de jaren 2023-2024 voor de aanpak van Single Used Plastics (SUP). Dit zijn plastic producten die na één keer gebruiken direct worden weggegooid. Wij stellen voor om dit voordeel, groot € 107.000, via resultaatbestemming in 2026 beschikbaar te houden voor het zwerfafvalprogramma. Hierin wordt een project Single-use plastics (SUP) opgenomen.		107 V	I
60726 Afvalstoffenheffing De opbrengst van Diftar was hoger dan verwacht. Dit werd vooral veroorzaakt doordat elk huishouden, aangesloten op een verzamelcontainer, sinds juli betaalt per klepopening. Daarvoor werd er op basis van een vast jaartarief betaald. Ook is het aantal aanbiedingen van de restafvalcontainer iets hoger dan werd geraamd.		56 V	I

7.4 Milieubeheer

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60727 Milieubeheer Voor de sanering verkeerslawaai is de voorbereidingsfase afgerond. De huis-aan-huis bezoeken, om de isolatiemaatregelen te bepalen, zijn nog niet uitgevoerd door de ODRA. Hierdoor waren de uitgaven in 2025 lager dan begroot, wat leidde tot een incidenteel voordeel van € 165.000. Omdat het gesubsidieerde werkzaamheden betreft, rekenden wij ook minder subsidie toe aan 2025. De subsidie blijft beschikbaar en zetten wij in 2026 alsnog in voor deze werkzaamheden.	165 V	165 N	I
60728 Duurzaamheid *Duurzaamheidsbudget* Uitgaven voor inhuur van personeel en onderzoeken, zoals voor het warmteprogramma, dekten we uit de CDOKE-subsidie* in plaats van uit de bestemmingsreserve energietransitie. Hierdoor hebben we € 317.000 van het budget duurzaamheid niet ingezet.	317 V		I
Project vergunningsaanvraag windpark A15 We hebben begeleiding ingehuurd voor de vergunningaanvraag windpark A15. Deze kosten hebben we doorberekend aan de vergunningsaanvrager. Vooraf waren deze kosten niet bekend en ook niet begroot.	135 N	135 V	I
NEXTgarden strategische visie 2025-2027 We hebben minder uitgegeven vanwege het opstarten van de projectorganisatie. De werkzaamheden voor de startnotitie verkenning Huissen werden doorgeschoven naar 2026 en de geplande inhuur voor	99 V		I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
coördinatie is intern opgelost. De uitgaven zijn gedekt door een onttrekking uit de algemene reserve, daardoor is de onttrekking uit de algemene reserve ook lager voor hetzelfde bedrag *NEXTgarden Sustainable Innovation Hub* In 2025 zijn kosten gemaakt voor het opstarten van de projectenorganisatie en de aangepaste strategie van Warmtenetwerk Lingewaard (WNL). De uitgaven worden gedekt door onttrekking uit de algemene reserve (resterende deel NEXTgarden toekomstvisie) en de ontvangen subsidie Regiodeal Arnhem-Nijmegen.	93 N	23 V	I
60732 Proeftuinen aardgasvrije wijken Vanuit de provincie hebben we de subsidie warmte uit water ontvangen. Met deze subsidie hebben wij onderzoeken uitgevoerd om warmte uit de Rijn te halen voor een warmtenet in de Zilverkamp. Deze onderzoeken gaan verder in 2026.	57 N	57 V	I
60734 Klimaat- en energiebeleid In december 2025 hebben we een aanvullende beschikking CDOKE* ontvangen. In paragraaf 8 staat wat we met deze middelen hebben gedaan. Daarnaast hebben we niet de volledige subsidie besteed. Het resterende bedrag mogen we inzetten in 2026 en 2027. * CDOKE = Subsidieregeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	341 V	341 N	I
60735 SPUK Duurzaamheid *SPUK Lokale aanpak isolatie* Het aantal aanvragen voor Operatie Isolatie was minder dan verwacht, waardoor we een voordeel hadden op de lasten. Omdat het gesubsidieerde werkzaamheden betrof, rekenen wij ook minder subsidie toe aan 2025, wat tot eenzelfde nadeel leidde. Deze subsidie zetten wij in 2026, 2027, 2028. *SPUK Energiearmoede* We zijn in juni gestart met de witgoedregeling, waardoor is het subsidieplafond nog niet helemaal is bereikt. Het restant van de subsidie gaan we inzetten in 2026 en 2027.	179 V 204 V	179 N 204 N	I I

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60730 Algemene Begraafplaatsen Bij de beoordeling van de voorziening bleek dat afgelopen jaren te veel is onttrokken aan vooruitbetaalde grafrechten. Met een eenmalige correctie in 2025 is de voorziening weer op peil gebracht.	115 N		I

Mutaties in de reserves

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Strategische agenda sociaal domein Er is € 40.000 minder besteed aan het Handhavingsplan alcohol en drugspreventie uit de strategische agenda sociaal domein. Dit verlaagde de onttrekking uit de reserve met eenzelfde bedrag. Zie ook de strategische agenda sociaal domein in programma 6.		40 N	I
Bestemmingsreserve energietransitie Uitgaven voor inhuur van personeel en onderzoeken, zoals voor het warmteprogramma, dekten we uit de CDOKE-subsidie in plaats van de bestemmingsreserve energietransitie. Daardoor was er een aanzienlijk lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve nodig.		317 N	I
NEXTgarden strategische visie 2025-2027 Zoals toegelicht bij product 60728 zijn de uitgaven van de strategische visie lager dan verwacht in 2025. Daarom werd er ook minder onttrokken uit de algemene reserve voor dit doel. Per saldo is dit budgettair neutraal.		99 N	I
Nextgarden toekomstvisie/ NEXTgarden Sustainable Innovation Hub Een deel van de uitgaven voor *NEXTgarden Sustainable Innovation Hub* werd gedekt door de resterende dekking uit de algemene reserve. Zie programma 7 onder 60728		66 V	I

Beleidsnota's

Beleidsplan Sociaal Domein "Iedereen hoort erbij!"(2021)
Gemeentelijk Watertakenplan 2023-2027
Regionale Adaptatiestrategie (RAS) (2022)
Lokale Adaptatiestrategie (LAS) (2022)
'Samen werken aan een circulair Lingewaard' (2024)
Beleidskader energietransitie (2023)
Beleidskader Windenergie (2019)
Transitievisie Warmte (2021)

8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Onder dit programma vallen de taken met betrekking tot ruimte en leefomgeving, wonen en bouwen en de exploitatie van woningbouwprojecten. De milieutaken van de Omgevingsdienst vallen onder programma 7, de bouwtaken onder programma 8.

Ontwikkelingen

Groeiende ruimteclaims waarbij niet meer alles kan
De “evenwichtige toedeling van functies aan locaties” vraagt steeds duidelijkere keuzes, waarbij niet meer alles kan. Blauwdruk-plannen die nu bepalen hoe het er later uit moet zien maken stapsgewijs plaats voor adaptieve programma's die worden aangepast als nieuwe inzichten dat nodig maken. In regionaal verband doen we dat met het opstellen van een gebiedsprogramma voor Lingewaard en Overbetuwe als gemeenten tussen de twee steden. Als gemeente zelf doen we dat met het evalueren en herijken van de omgevingsvisie uit 2023 en het opstellen van programma's waarmee het college uitvoering kan geven aan door de raad vastgesteld beleid.

Veilige en gezonde leefomgeving
Een van de intenties van de Omgevingswet was een duidelijker accent op een veilige en gezonde leefomgeving. Dit zagen we terug in onze planontwikkeling en in de inzet die gepleegd werd op aspecten als preventie, weerbaarheid, handhaving en controle.

Dijkversterking 2025 – 2032
Het Waterschap startte met de planvoorbereidingen voor de dijkversterking. Uitvoering is gepland in de jaren 2029 – 2032.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1: We werken volgens de Omgevingswet.
Voor Haalderen was de overgang van het van rechtswege tijdelijke omgevingsplan naar een integraal omgevingsplan in concept gereed. Ook de behandeling van initiatieven en vergunningaanvragen verliep zoals bedoeld. Het nieuwe instrument van omgevingsprogramma’s was aanleiding voor het vaststellen van enkele programma’s waar we nu ervaring mee opdoen.

Doel 2: Realisatie van ongeveer 245 nieuwe woningen, verspreid over meerdere woonkernen.
We realiseerden 181 nieuwe woningen, waarvan 42 als vervanging van bestaande woningen. Overeenkomstig het landelijke beeld zijn de aansluitingen op nutsvoorzieningen en beroepsprocedures soms aanleiding voor vertraagde oplevering. Onze woningbouw voldeed wel aan de afspraken in het kader van de Woondeal.

Doel 3: Verduurzaming en vergroening van de woonomgeving.
Met de regionale en eigen inzet voor verduurzaming en het versterken van groen in de omgeving kwam er meer balans tussen de woningbouwopgave en verduurzaming en vergroening.

Doel 4: Participatie en verbinding tussen gemeentelijke opgaven en inwonersinitiatieven.
Met het inrichten en digitaal toegankelijk maken van de agenda per kern hadden we een praktisch instrument beschikbaar dat ook in de toekomst kan worden gebruikt voor het uitwerken van en communiceren over plannen en initiatieven.

Wat hebben we gedaan?

We werken volgens de Omgevingswet (doel 1)

- We stelden een set met planregels op die als standaard werd gebruikt voor toekomstige wijzigingen van het omgevingsplan. Die standaard gebruikten we voor het concept ontwerp van de omgevingsplanwijziging voor Haalderen. Dit concept was beleidsneutraal, zonder wijzigingen ten opzichte van het geldende plan en verleende vergunningen. Het concept wordt na toetsing en opbouw in de plansoftware voor het landelijke digitale stelsel in 2026 aan het college voorgelegd voor publicatie als ontwerp omgevingsplanwijziging.
- Complexe ruimtelijke aanvragen die niet zonder meer in aanmerking kwamen voor een omgevingsvergunning behandelden we aan de intaketafel. Dit is een vrijwillig overleg waarbij initiatiefnemers vroegtijdig inzicht krijgen in de wenselijkheid of haalbaarheid van hun initiatief. Daarmee kan een initiatiefnemer een concreet plan uitwerken of een aanvraag voor een omgevingsvergunning indienen. Bij planuitwerking is een casemanager vanuit de gemeente voor de initiatiefnemer het centrale aanspreekpunt. Initiatieven die op voorhand niet wenselijk of haalbaar zijn worden gemotiveerd afgewezen en komen niet aan de intaketafel. In 2025 ontvingen we ca. 55 initiatieven. Ongeveer de helft daarvan werd aan de intaketafel behandeld, de andere helft werd gemotiveerd vroegtijdig afgewezen.
- Het opstellen van een programma voor initiatieven, voor de toevoeging van een klein aantal woningen, koppelden we aan verduidelijking van het richtinggevend kader in het proces voor bijstelling van de omgevingsvisie (zie hieronder). Het programma kon parallel daaraan worden opgesteld. Met zo'n programma kon het college kleine initiatieven afhandelen. Dit kwam overeen met de ambitie in de Omgevingswet om mogelijkheden te benutten voor het vereenvoudigen en verkorten van proceduretijd.
- We stelden een programma onder de Omgevingswet voor landschap, natuur en biodiversiteit vast. In overeenstemming met uw motie (mei 2023) over erfgoed in onze programma's namen we landschappelijk erfgoed hierin op. In vervolg op de vaststelling hebben we aan u een voorstel voor extra financiële middelen gedaan. Over dat voorstel nam u in januari 2026 een positief besluit.
- De Woonzorgvisie 2025-2030 is vastgesteld. Daarmee hebben we een kaderstellend document over wonen, welzijn en zorg, als verplicht onderdeel voor een verplicht op te stellen programma volkshuisvesting onder de Omgevingswet.
- De startnotitie voor evaluatie en herijking van de omgevingsvisie heeft uw raad in zijn vergadering van 5 maart 2026 vastgesteld.

Realisatie van ongeveer 245 nieuwe woningen, verspreid over meerdere woonkernen (doel 2)

Woonbeleid

- We werkten overeenkomstig het woningbouwprogramma aan de plannen die waren aangewezen als prioriteit: Driegaarden II en III, Vleumingen II, Zandsestraat en Hof van Klein Baal. Voor de vorderingen zie hieronder bij uitvoering en voorbereiding plannen.
- We spraken met u over woningbouw op langere termijn, na 2030. Voor meer grootschaligere woningbouw in samenhang met landschappelijke kwaliteit, infrastructuur en voorzieningenniveau stelde u notities voor het opstarten van twee verkenningen vast: Bemmel – Haalderen en Huissen-oost - Angeren. Die verkenningen lopen inmiddels.
  Bij Gendt is een gebiedsvisie voor woningbouw aansluitend op Vleumingen in voorbereiding.
  Voor kleinschalige uitbreiding van de woonkernen biedt de omgevingsvisie al de mogelijkheid voor het opstellen van plannen binnen of aansluitend aan de woonkern.
- Met Waardwonen werden weer prestatieafspraken gemaakt. De corporatie is nauw betrokken bij de plannen die prioriteit hadden (zie hierboven). Gezamenlijk met Waardwonen troffen we in Haalderen (Oude Bongerd) voorbereidingen voor het bouwen van 49 huurwoningen die in 2026 worden opgeleverd.

- In afstemming met de regio werkten we aan het huisvesten van verschillende doelgroepen.
- De regionale Woondeal 2.0 is geactualiseerd. Daarover hebben we u in juni 2025 geïnformeerd. In de geactualiseerde Woondeal 2.0 namen we tot 2035 een extra bouwopgave op en een aanscherping voor het huisvesten van specifieke doelgroepen. Van het Rijk werd meer ondersteuning gevraagd bij het intensiveren van de bouwproductie en het borgen van een goede omgevingskwaliteit.

Uitvoering van plannen

- Er zijn 181 nieuwe woningen opgeleverd: 33 in Angeren, 41 in Bemmel, 50 in Doornenburg, 26 in Gendt en 31 in Huissen. Onder andere door herstructureringsopgaven van Waardwonen in Bemmel (Klappenburg 2) zijn er 42 woningen gesloopt. De toevoeging aan de bestaande woningvoorraad is daarom 139. De sociale huurvoorraad nam toe met 16.
- Voortgang uitvoeringsprojecten:
  - Oude Bongerd fase 1, Sallandstraat (Haalderen): de bouw is gestart.
  - Herinrichting sportpark de Poel (Angeren): de woningen zijn opgeleverd.
  - Blauwe Hoek (Angeren): 49 woningen zijn opgeleverd. 8 vrije kavels worden nog gebouwd.
  - Slingerbos (Huissen): de bouw van de eerste 23 woningen is gereed. Voor de andere 37 woningen is de bouw gestart.
  - Aloysiuslocatie (Huissen): de woningen zijn gereed, maar nog niet opgeleverd i.v.m. vertraging in de aansluiting van nutsvoorzieningen.
  - Zaal Wapen van Bemmel (Bemmel): de woningen zijn opgeleverd.
- Voortgang planologische procedures:
  - Zandsestraat (Bemmel): u stelde het omgevingsplan vast, de beroepsperiode loopt.
  - Vleumingen II (Gendt): het bestemmingsplan werd onherroepelijk. Het inrichtingsplan wordt uitgewerkt tot bestek.
  - ’t Hof van Klein Baal (Haalderen); u stelde het omgevingsplan vast. Er is beroep aangetekend.
  - Dorpsstraat, bibliotheek (Gendt); Waardwonen heeft verder gewerkt aan de uitwerking van dit plan.
  - Op den Winkel (Angeren): de sloop is gestart.
  - Holthuizen (Huissen): de beroepsprocedure loopt.
  - Klappenburg 2 (Bemmel): de sloop is afgerond.
- Planvoorbereiding voorafgaand aan formele procedure:
  - Driegaarden II en III (Huissen): u stelde de gebiedsvisie in januari vast. De voorovereenkomst met nota van uitgangspunten is gesloten. Voorbereidingen van het stedenbouwkundig plan zijn gestart.
  - Oude Bongerd fase 2, Sallandstraat (Haalderen): de omgevingsvergunning werd onherroepelijk.
  - Villa Ganita (Gendt); Waardwonen heeft verder gewerkt aan de uitwerking van dit plan.

Verduurzaming en vergroening van de woonomgeving (doel 3)

- Binnen de groene metropoolregio Arnhem Nijmegen hebben we verder gewerkt aan het uitwerken van de verstedelijkingsstrategie. Die uitwerking gebeurt in de vorm van gebiedsprogramma’s, bij ons is dat een programma voor Overbetuwe en Lingewaard. Zo’n programma bevat geen nieuw beleidskader maar is een hulpmiddel bij het samenhangend inpassen van ontwikkelingen waarover besluiten zijn genomen door gemeenten, provincie en Waterschap.
- De provincie bezat nog gronden binnen het Zeegbos die moesten worden ondergebracht bij een eindbeheerder. Gesprekken over het overnemen van de provinciale grond en zo regie te houden bij gebruik en beheer, hebben we verbreed naar overleg met Staatsbosbeheer, Arnhem en de parkorganisatie van Park Lingezegen, met het oog op eenduidige beheerafspraken voor het gehele Zeegbos. Omdat grondovername juridisch ingewikkeld was, kostte dit proces veel tijd en hebben we nog geen raadsvoorstel met inzicht in de kosten van overname en structureel goed beheer kunnen doen.
- Het Waterschap startte met verkenningen voor de dijkversterkingsopgave van de Waaldijk vanaf Bemmel tot aan Sterreschans en van de Rijndijk vanaf Sterreschans tot aan Huissen. Bij die laatste werd rekening

gehouden met aanpassingen als gevolg van een eventueel benodigde aansluiting voor autoverkeer in de toekomst. Ook verbeterde fietsvoorzieningen en het opwaarderen van de wandelroute Angeren – Huissen liepen hierin mee. Voor de Rijndijk langs Huissen en Elden was versterking niet nodig.
- Voor overige resultaten met betrekking tot de woonomgeving verwijzen we naar het onderwerp openbaar groen in paragraaf 3 en de onderwerpen wonen, circulariteit en klimaatadaptatie in paragraaf 8 van dit jaarverslag.

Participatie en betrokkenheid bij de woonomgeving, verbinding met gemeentelijke opgaven (doel 4)
- Per woonkern hebben we, op basis van de verschillende dorps- en wijkontwikkelingsplannen en de opgaven waar we als gemeente voor staan, een agenda per kern ingericht en toegankelijk gemaakt via onze website (Samen Lingewaard). Dit hielp inwoners en onze gemeente bij het uitwerken van en communiceren over plannen en projecten.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

8	Volkshuisv.,Leefomgev., Sted. vernieuw.	Rekening 2025	Begroot 2025 na wijz.	Begroot 2025 primitief
8.1	**Ruimte en leefomgeving**	**-2.395**	**-3.321**	**-3.140**
60801	Ruimtelijke ontwikkeling	-404	-408	-473
60802	Faciliterend grondbeleid	-1.230	-2.019	-1.999
60809	Omgevingswet	-761	-894	-668
8.2	**Grondexploitatie(niet-bedrijventerrein)**	**-1.629**	**-2.358**	**-2.355**
60803	Actief grondbeleid	-1.629	-2.358	-2.355
8.3	**Wonen en bouwen**	**-2.621**	**-2.641**	**-2.588**
60804	Geo-Informatie	-262	-265	-262
60805	Bouwen - Vergunningverlening	-1.206	-1.190	-1.239
60806	Bouwen - Handhaving	-744	-731	-731
60807	Wonen	-262	-332	-234
60808	Woonwagenzaken	-147	-123	-122
	Totaal lasten	**-6.645**	**-8.320**	**-8.083**
8.1	**Ruimte en leefomgeving**	**1.223**	**1.696**	**1.696**
60801	Ruimtelijke ontwikkeling	0	7	7
60802	Faciliterend grondbeleid	1.223	1.689	1.689
8.2	**Grondexploitatie(niet-bedrijventerrein)**	**1.536**	**2.355**	**2.355**
60803	Actief grondbeleid	1.536	2.355	2.355
8.3	**Wonen en bouwen**	**4.855**	**1.507**	**1.507**
60805	Bouwen - Vergunningverlening	2.759	1.408	1.408
60806	Bouwen - Handhaving	221	10	10
60807	Wonen	1.820	36	36
60808	Woonwagenzaken	55	53	53

	Totaal baten	**7.614**	**5.558**	**5.558**
	Saldo baten en lasten	**969**	**-2.762**	**-2.525**
69808	Onttrekkingen reserves	1.263	973	0
69808	Toevoegingen reserves	-545	-220	0
	Saldo inclusief mutaties reserves	**1.687**	**-2.009**	**-2.525**

Hieronder lichten wij alle afwijkingen op kostenplaatsen van € 50.000 of meer toe. Per afwijking benoemen wij de belangrijkste oorzaken. Daardoor is de optelsom van de toelichtingen niet altijd gelijk aan het totaalbedrag.

8.1 Ruimte en leefomgeving

bedragen x € 1.000	**Lasten**	**Baten**	**I/S**
60802 Faciliterend grondbeleid Bij faciliterend grondbeleid is sprake van kostenverhaal. Als voor een faciliterend project de gemaakte kosten lager zijn dan de door de initiatiefnemer betaalde exploitatiebijdrage, dan komt het verschil ten gunste van de Reserve Grondexploitatie. Als voor een faciliterend project de door de initiatiefnemer betaalde exploitatiebijdrage wordt overschreden, dan komen meerkosten ten laste van de Reserve Grondexploitatie.			
5 projecten zijn afgesloten met een nadeel.	20 N		I
14 projecten zijn afgesloten met een voordeel.		325 V	I
3 lopende projecten hebben een nadeel.	61 N		I
2 projecten gaan niet door of overschrijden de 5-jaarstermijn. Het resultaat hiervan (€ 162.000 V) storten wij in de reserve grondexploitatie.	82 N		I
Bij de begroting werd rekening gehouden met niet aan de faciliterende projecten door te berekenen uren. Dit viel in 2025 lager uit.	225 V		I
Aan de voorziening planschade moest wettelijke rente worden toegevoegd. Door de stijging van deze rente en hoger saldo was deze wettelijke rente hoger dan verwacht.	67 N		I
60809 Omgevingswet Binnen het budget voor de implementatie van de Omgevingswet was in 2025 onder meer rekening gehouden met inhuur van expertise en het opstellen van een startdocument voor de herijking van de omgevingsvisie en een programma voor kleine woningbouwinitiatieven. De kosten vielen lager uit dan begroot. Dit kwam doordat het niet is gelukt om de benodigde expertise in te huren en het startdocument in eigen beheer is opgesteld. Daarnaast was het programma voor kleine woningbouwinitiatieven gekoppeld aan de herijking van de omgevingsvisie en daarom in 2025 nog niet afgerond. Hierdoor bleven middelen over, terwijl een deel van de werkzaamheden doorschuift naar 2026. Wij stellen daarom voor het voordeel van € 133.000 beschikbaar te houden via resultaatbestemming voor de volgende activiteiten in het kader van de transitie naar een gebiedsdekkend omgevingsplan: • Het actualiseren van gemeentelijk evenementenbeleid, met het oog op regels voor het omgevingsplan	133 V		I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
• Het verwerken van bopa's en verleende vergunningen uit de periode 2024 – 2026 in het omgevingsplan • Externe ondersteuning voor de uitvoering van deze werkzaamheden.			

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Bij de bouwgrondexploitatie vindt budgetbeheer plaats op basis van exploitatiebegrotingen over meerdere jaren. Bij verschuiving in de jaarschijven worden de begrotingen daarom niet bijgesteld. Deze verschuivingen kunnen wel leiden tot verschillen ten opzichte van de begrote baten en lasten. Door de verrekening met de toe- of afname van de boekwaarde is er per saldo geen verschil. De hier in de jaarrekening opgenomen toelichting is daarom beperkt tot significante afwijkingen van de bouwgrondexploitaties die geen budgettair neutraal saldo hebben voor 2025. De voortgang van de bouwgrondexploitaties wordt toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60803 Actief grondbeleid *A.111 Aloysiuslocatie, Huissen* Een tegenvallend aanbestedingsresultaat leidt tot extra nadeel. Hiervoor wordt de verliesvoorziening verhoogd ten laste van de reserve grondexploitatie.	133 N		I
A.112 Sallandstraat, Haalderen Het plan is financieel positief bijgesteld door bijstelling van de plankosten, grondverkoopopbrengst en door bijstelling van interne en externe uren gedurende de resterende looptijd. De hiervoor getroffen verliesvoorziening wordt verlaagd ten gunste van de reserve grondexploitatie.		78 V	I

8.3 Wonen en bouwen

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60805 Bouwen, vergunningverlening In 2025 waren de inkomsten uit leges aanzienlijk hoger dan geraamd. De hoogte van leges zijn vraaggestuurd en afhankelijk van wanneer een vergunning wordt aangevraagd en wanneer deze verleend wordt. Ook de omvang van de projecten waarvoor vergunning wordt verleend speelt hierbij een rol. In 2024 waren de inkomsten lager dan geraamd. Dit fluctueert jaarlijks. In 2025 zijn veel vergunningen voor "grote" projecten verleend. De totale legesopbrengst is mede daardoor veel hoger dan geraamd.		1.319 V	I
60806 Bouwen – Handhaving In 2024 is bestuursdwang in verband met een asbestsanering en sloop van een pand toegepast. De procedure voor het verhalen van de kosten van de bestuursdwang en de invordering zijn in 2025 afgerond.		210 V	I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60807 Wonen Voor de implementatie van nieuwe wetgeving en wettelijke instrumenten is een inschatting gemaakt van de benodigde inzet. Een deel van de werkzaamheden, onder andere op het gebied van internationale werknemers, is binnen de bestaande formatie uitgevoerd. Daarnaast zijn in 2025 geen meldingen ontvangen waarvoor handhavend optreden nodig was. Hierdoor zijn de kosten lager uitgevallen dan begroot. Aangezien het om nieuwe wettelijke taken gaat en de ervaringscijfers nog beperkt zijn, beschouwen wij dit voordeel als incidenteel.	75 V		I
De SPUK bijdrage realisatiestimulans betaalbare woningen bedraagt over 2025 € 1.778.000 (254 woningen x € 7.000). Deze gelden hebben tot doel om de bouw van betaalbare woningen te versnellen. Wij stellen voor om deze gelden voor dit doel beschikbaar te houden en te storten in een bestemmingsreserve. Dit voorstel is opgenomen bij de resultaatbestemming.		1.778 V	I

Mutaties in de reserves

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Er is een bedrag van € 325.000 toegevoegd aan de reserve grondexploitatie in verband met positieve resultaten op afgesloten facilitaire projecten.	325 N		I
Negatieve resultaten op facilitaire complexen worden gedekt uit de reserve grondexploitatie. Voor 10 complexen onttrokken we in totaal € 163.000 aan de reserve. Zie ook de toelichting op taakveld 8.1.		163 V	I
De verhoging van de verliesvoorziening voor de grondexploitatie Aloysiuslocatie, Huissen wordt onttrokken aan de reserve grondexploitatie. Zie ook de toelichting op taakveld 8.2		133 V	I

Beleidsnota's

Omgevingsvisie Lingewaard (mei 2023)
Plan van Aanpak omgevingsprogramma's (mei 2023)
Overzicht categorieën bindend adviesrecht en verplichte participatie (mei 2023)
Plan van aanpak transitie omgevingsplan (2022)
Nota Wonen (2020),
Notitie verruiming mogelijkheden particuliere woningbouw (2020)
Gids ruimtelijke kwaliteit (2018)
Nota Cultureel Erfgoed Lingewaard 2025 | Lokale wet- en regelgeving

9. Bestuur en ondersteuning

Dit programma gaat over het besturen van onze gemeente, een klantgerichte (digitale) dienstverlening en het bijdragen aan en sturen op samenwerkingsverbanden.

Ontwikkelingen

Vertrouwen in de overheid staat onder druk
We zagen dat inwoners en stakeholders er behoefte aan hadden om goed en op tijd geïnformeerd te worden. En zij dachten en praatten graag mee, zeker als het ging om ontwikkelingen in hun directie omgeving. Deze dialoog versterkte het vertrouwen van inwoners en stakeholders in de gemeente.

Inwoners willen meer directe invloed
We betrokken steeds vaker inwoners en stakeholders bij ontwikkelingen, programma's en projecten. Informatieavonden werden in 2025 goed bezocht met actieve inbreng vanuit de deelnemers. Ook langs andere kanalen, zoals SamenLingewaard en social media, ontvingen we regelmatig reacties en suggesties

Wat hebben we bereikt?

Betrokken inwoners (doel 1)
Met de inzet van onze participatie-aanpak bereikten we steeds meer inwoners. Dit deden we door meer inwonersbijeenkomsten te organiseren en het vergroten van het inzicht wat er in de directe leefomgeving speelt. Zo droegen we bij aan een transparante en betrouwbare overheid.

Toegankelijke dienstverlening (doel 2)
We hebben goede resultaten behaald in de klantwaardering van onze dienstverlening. SamenLingewaard, onze participatiewebsite, is toegankelijk en inwoners kunnen ons via deze website direct feedback geven en teruglezen wat er op inwonersavonden besproken is. Hiermee sloten we aan op de behoefte van inwoners om meer zicht te krijgen op de plannen van de gemeente.

Indicator	Meetbaar resultaat 2025	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Klantwaardering Dienstverlening • Totaal • Digitaal • Balie • Telefonie	Gemiddeld rapportcijfer Totaalwaardering voor alle drie de kanalen	 8,0 8,0 8,0 7,5	 8,3 8,5 8,6 8,1
Gemiddelde wachttijd aan de balie	Percentage balieklanten geholpen binnen de servicenorm van maximaal 10 minuten	93%	90%*

*Vanaf 2024 merken we de effecten van de nieuwe cyclus die is ontstaan door invoering van de langere geldigheidsduur van paspoorten en identiteitskaarten. Deze piek duurt tot 2029. Door verdergaande digitalisering, kanaalsturing (komt een vraag digitaal, via telefoon of aan de balie binnen) en door vroegtijdige informatieverstrekking kunnen we de wachttijden aan de balie stabiel houden.

Efficiënte en effectieve samenwerking in de regio (doel 3)
Voor een gemeente van onze omvang en ligging zien we dat veel opgaven gemeente overstijgend zijn. Dit vergde intensieve samenwerking zowel in het fysieke als in het sociaal domein. Om grip te houden, verstevigden we onze positie in de regio met voortrekkersrollen in verschillende samenwerkingsverbanden:

- Bestuurlijk trekker van de Regionale Energiestrategie (RES) GMR;
- Voorzitter bestuurlijk opgaveteam ontspannen regio GMR;
- Bestuurlijk trekker van de gebiedsontwikkeling middengebied GMR;
- Lid Dagelijks Bestuur GMR
- Lid van de VNG-klankbordgroep kabinetsformatie namens de regio;
- Voorzitter van de nieuwe module Regionale Facilitering Zorg van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR);
- Voorzitter Regionaal Portefeuillehouders Overleg (RPO) Zorg (MGR);
- Voorzitter van de bestuurscommissie onderwijs van de MGR.

Wat hebben we gedaan?

Betrokken inwoners (doel 1)

- Na de evaluatie van een aantal onderdelen van het participatieplan 2024 (inwonersvoorstel en inwonersagendering) lieten we de nieuwe participatieverordening en het participatiebeleid vaststellen. Hierin namen we ook het uitdaagrecht op. In 2027 evalueren we het volledige beleid inclusief de nieuwe toevoegingen.
- Na zorgvuldig onderzoek besloten we niet te investeren in een burgerpanel. In plaats daarvan hebben we SamenLingewaard ingezet om het stille midden te bereiken en een brede uitvraag onder inwoners te doen. We startten met de voorbereidingen van een app waarin alle inwoners actualiteiten in hun eigen leefomgeving kunnen volgen, inclusief ongeveer 40 bewonersavonden.
- In het aangepaste participatieplan namen we de initiatieventafel inwoners op. We verwachten de eerste initiatieventafel inwoners in 2026 te organiseren.

Toegankelijke dienstverlening (doel 2)

- In 2024 en 2025 brachten we alle gemeentelijke websites in kaart en beoordeelden in hoeverre deze websites aan alle wettelijke verplichtingen voldeden. Daarbij hebben we ook beoordeeld of de website moest blijven bestaan of niet. Dit heeft geresulteerd in het opheffen van acht websites. In 2025 hebben we een nieuw social mediabeleid gemaakt waarmee gerichter communiceren via onze social media-accounts. Uit onderzoek bleek dat een Lingewaardse-app een goede vervanger is voor de digitale nieuwsbrieven die we verzenden.
- We hebben de gemeentelijke website laten onderzoeken op digitale toegankelijkheid. Inmiddels hebben we een A status. Dat betekent dat de website aantoonbaar digitaal toegankelijk is voor iedereen, inclusief mensen met beperkingen. Verder voerden we toegankelijkheidsonderzoeken uit voor de websites die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Lingewaard vallen. Dit was nodig zodat we een toegankelijkheidsverklaring konden opstellen. Ook hebben we vijf websites laten archiveren in een web archief. We startten met het herindelen van de informatie die op dit moment op klimaatbestendig.lingewaard.nl staat. Eind 2025 waren er nog tien websites over.

Efficiënte en effectieve samenwerking in de regio (doel 3)
Voor de inhoud van de verschillende samenwerkingsverbanden verwijzen we naar de programma's en de paragraaf Verbonden Partijen.

Ons voornemen om de Nota Verbonden partijen te actualiseren, haalden we niet. De doelstelling was om de nota te actualiseren nadat alle afzonderlijke gemeenschappelijke regelingen van onze verbonden partijen waren aangepast. Dit traject duurde langer dan voorzien. De geactualiseerde Nota Verbonden partijen wordt

geagendeerd voor de raad in de eerste helft van 2026. Daarmee verankeren we deze in het inwerkprogramma van de nieuwe raad na de verkiezingen in maart 2026.
In 2025 vonden de voorbereidingen plaats voor de fusie tussen de ODRA en de ODRN. In dit traject speelden we zowel bestuurlijk als ambtelijk een voortrekkersrol.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

9	Bestuur en ondersteuning	Rekening 2025	Begroot 2025 na wijz.	Begroot 2025 primitief
9.1	**Bestuur**	**-2.965**	**-2.182**	**-2.109**
60014	Gemeenteraad	-792	-714	-714
60015	Raadsfracties	-30	-40	-40
60016	Rekenkamercommissie	-45	-61	-61
60017	Griffie	-388	-382	-375
60018	College van B&W	-1.710	-985	-919
9.2	**Burgerzaken**	**-1.613**	**-1.648**	**-1.443**
60001	Basis registratie personen (BRP)	-1.162	-1.201	-1.133
60002	Burgerlijke stand	-310	-304	-299
60003	Verkiezingen	-141	-143	-11
9.3	**Beheer overige gebouwen en gronden**	**-705**	**-794**	**-717**
60004	Eigendommen	-404	-453	-438
60005	Overige gebouwen	-104	-140	-144
60006	Gronden algemeen	-149	-201	-135
60022	Gronden transformatorhuisjes	-48	0	0
9.4	**Overhead**	**-22.204**	**-21.437**	**-21.708**
60050	Directie	-348	-346	-339
60051	Stafafdeling	-993	-1.104	-1.155
60052	Team Technisch Wijkbeheer	-207	-242	-239
60053	Materieel TWB	-98	-57	-4
60054	Team Openbare Ruimte & Vastgoed	-209	-179	-166
60056	Facilitair / voorzieningen	-413	-407	-386
60057	Huisvesting gem.kantoor/-werf	-1.281	-1.371	-1.362
60058	Representatie	-99	-96	-148
60059	Team Informatievoorziening	-3.763	-3.747	-3.674
60060	Automatisering	-1.124	-1.279	-1.481
60061	Documentaire informatievoorz.	-200	-206	-206
60062	Team POCOBO	-2.348	-2.475	-2.193
60063	Personeelsbeheer	-768	-122	-825
60064	Personeelsontwikkeling	-331	-333	-347

60065	Organisatieontwikkeling	-73	-94	-112
60066	Communicatie	-89	-111	-350
60067	Team JIF	-2.518	-2.662	-2.535
60068	Begroting & verantwoording	-205	-122	-122
60069	Juridische kwaliteitszorg	-358	-277	-277
60070	Team Veiligheid, Toezicht en Handh.	-78	-299	-294
60071	Team Klant Contact Centrum	-711	-784	-770
60072	Team Projectrealisatie	-170	510	512
60073	Team Ruimtelijk Beleid	-619	-507	-407
60074	Team Sociaal Beleid	-337	-218	-163
60075	Team Werk, Inkomen en Ondersteuning	-620	-619	-564
60076	Team Zorg en Ondersteuning	-498	-445	-384
60079	Ondernemingsraad	-3	-8	-8
60080	Informatisering	-1.537	-1.701	-1.655
60081	Automatisering ICT-samenwerking	-625	-464	0
60082	Automatisering Overbetuwe	-1.059	-1.150	-1.392
60083	Versterking dienstverlening	-202	-182	-298
60084	Facilitair / diensten	-320	-340	-364
9.5	**Treasury**	**-585**	**-721**	**-57**
60007	Treasury	-585	-721	-57
9.64	**Belastingen overig**	**-1.250**	**-1.187**	**-1.187**
60011	Belastingen	-1.250	-1.187	-1.187
9.8	**Overige baten en lasten**	**-146**	**-506**	**-764**
60012	Reserveringen en stelposten	-146	-506	-764
9.9	**Vennootschapsbelasting**	**-3**		
60020	Vennootschapsbelasting	-3	0	0
	Totaal lasten	**-29.471**	**-28.475**	**-27.985**
9.2	**Burgerzaken**	**1.069**	**1.053**	**911**
60001	Basis registratie personen (BRP)	975	963	836
60002	Burgerlijke stand	94	90	75
9.3	**Beheer overige gebouwen en gronden**	**534**	**161**	**150**
60004	Eigendommen	182	131	120
60005	Overige gebouwen	16	0	0
60006	Gronden algemeen	336	30	30
9.4	**Overhead**	**3.009**	**2.240**	**2.227**
60052	Team Technisch Wijkbeheer	26	0	0
60053	Materieel TWB	24	0	0
60054	Team Openbare Ruimte & Vastgoed	11	0	0
60057	Huisvesting gem.kantoor/-werf	43	0	0
60059	Team Informatievoorziening	964	843	830

60062	Team POCOBO	78	0	0
60064	Personeelsontwikkeling	83	0	0
60065	Organisatieontwikkeling	22	0	0
60067	Team JIF	18	5	5
60068	Begroting & verantwoording	62	0	0
60069	Juridische kwaliteitszorg	1	0	0
60070	Team Veiligheid, Toezicht en Handh.	31	0	0
60071	Team Klant Contact Centrum	13	0	0
60072	Team Projectrealisatie	9	0	0
60073	Team Ruimtelijk Beleid	73	0	0
60074	Team Sociaal Beleid	3	0	0
60075	Team Werk, Inkomen en Ondersteuning	83	0	0
60076	Team Zorg en Ondersteuning	95	0	0
60081	Automatisering ICT-samenwerking	311	232	0
60082	Automatisering Overbetuwe	1.059	1.160	1.392
9.5	**Treasury**	**940**	**488**	**491**
60007	Treasury	940	488	491
9.61	**OZB woningen**	**11.076**	**11.095**	**11.095**
60009	Onr.Zaakbelast. - Woningen	11.076	11.095	11.095
9.62	**OZB niet-woningen**	**4.052**	**4.053**	**4.053**
60010	Onr.Zaakbelasting - Niet-woningen	4.052	4.053	4.053
9.64	**Belastingen overig**	**586**	**589**	**520**
60011	Belastingen	586	589	520
9.7	**Algemene uitk. en ov. uitk. gem.fonds**	**91.747**	**91.451**	**87.745**
60013	Gemeentefonds - Algemene uitkering	87.754	87.458	83.936
60019	Gemeentefonds - Sociaal Domein	3.993	3.993	3.809
9.8	**Overige baten en lasten**	**144**	**144**	**144**
60012	Reserveringen en stelposten	144	144	144
	Totaal baten	**113.157**	**111.274**	**107.336**
	Saldo baten en lasten	**83.687**	**82.797**	**79.349**
69809	Onttrekkingen reserves	1.010	990	1.079
69809	Toevoegingen reserves	-262	-262	-44
	Saldo inclusief mutaties reserves	**84.435**	**83.524**	**80.384**

Hieronder lichten wij alle afwijkingen op kostenplaatsen van € 50.000 of meer toe. Per afwijking benoemen wij de belangrijkste oorzaken. Daardoor is de optelsom van de toelichtingen niet altijd gelijk aan het totaalbedrag.

9.1 Bestuur

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60014 Gemeenteraad Raadsleden bouwen geen pensioen op. Daarom zijn gemeenten vanaf 2025 verplicht een vergoeding te verstrekken voor voorzieningen bij arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden. Deze vergoeding bedraagt jaarlijks één maand van de raadsvergoeding en geldt alleen voor raadsleden die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt.	47 N		S
60018 College van B&W Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel. Dit betekent dat de voorziening voor wethouders pensioenen in december 2027 overgedragen wordt naar het ABP. Omdat de dekkingsgraad van het ABP bepalend is voor de overdrachtswaarden moesten we deze voorziening aanvullen. De definitieve hoogte van de overdracht kan fluctueren als gevolg van de rekenrente, bezettingsgraad en personele mutaties.	747 N		I

9.2 Burgerzaken

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

9.3 Beheer overige gebouwen en gronden

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60004 Eigendommen Voor drie gemeentelijke appartementen in de Doelenstraat in Huissen waren geen huurinkomsten begroot. Dit leverde een voordeel op van € 24.000.		24 V	S
Voor het Convent en de kinderopvang aan het Ot en Sienpad in Huissen bracht de gemeente achteraf de werkelijke nutskosten in rekening. De begrote inkomsten waren structureel te laag begroot waardoor een voordeel ontstaat van € 20.000.		20 V	S
60006 Gronden algemeen Gronden die we in eigendom hebben, worden incidenteel verhuurd of verpacht. Met deze opbrengsten is geen rekening gehouden in de begroting.		75 V	I
In 2025 is € 47.000 begroot voor de afvoer van verontreinigde grond op het perceel van de groene buffer tussen het sportcomplex van Jonge Kracht en de nieuwe woonwijk. In het raadsvoorstel was aangegeven	47 V		I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
dat de mate van verontreiniging nog moest bepaald. Een depotkeuring in 2025 wees echter uit dat de grond binnen het gebied kan worden hergebruikt. Er zijn daarom geen afvoer- en verwerkingskosten. De opbrengst betrof verkoop van gronden ten behoeve de realisatie van nieuwe transformatorstations om de continuïteit van de openbare elektriciteitsvoorziening op lange termijn kunnen waarborgen.		225 V	I

9.4 Overhead

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Bedrijfsvoering (exclusief budget VWNW) In 2025 was er een voordeel op de bedrijfsvoering van € 523.000. De belangrijkste afwijkingen lichten we hieronder toe.			
Personeelskosten (lasten) We gaven in 2025 € 33.208.000 uit aan salarissen, inhuur derden, opleidingskosten en overige personeelslasten. Het beschikbare budget bedroeg € 32.144.000. Het voordeel bedraagt € 64.000, maar hierbij is nog geen rekening gehouden met de van het UWV ontvangen bijdragen die we hierna toelichten.	64 V		I
Personeelskosten (baten) Van het UWV ontvingen wij € 404.000 vanwege zwangerschaps- en bevallingsverlof, arbeidsongeschiktheid en/of vertrek van medewerkers. Verder ontvingen we € 57.000 van andere werkgevers waarbij medewerkers zijn gedetacheerd. En tot slot is er een vrijval van € 42.000 uit de voorziening verlofsparen.		483 V	I
60057 Huisvesting gemeentekantoor/-werf Het voordeel wordt veroorzaakt door afrekeningen over 2024 op het gasverbruik en de fluctuerende tarieven van elektra. In 2025 hebben we onvoorzien en noodzakelijk onderhoud uitgevoerd voor koeling UPS-ruimte, verlichting gemeentewerf, kiezers doormelding alarmering, spreekkamers.	132 V 63 N		I I
60060/60080/60081/60082 *Informatisering & Automatisering (incl. ICT-samenwerking)* Ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen van de lasten zijn diverse projecten later tot uitvoering gekomen of komen te vervallen. Hierdoor vielen de begrote (frictie-)kosten en stelposten lager uit. Dit betrof onder meer: • informatiebeveiliging • berichtenuitwisseling in het applicatie landschap • aanbesteding van applicaties binnen het sociaal domein,	221 V		I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
• releasemanagement (vervallen in 2025) • dataclassificatie (om passende beveiligingsmaatregelen toe te passen). Daarnaast zijn terugbetalingen van leveranciers ontvangen voor kosten die in 2024 ten onrechte in rekening zijn gebracht. Door een toename van de ICT-werkzaamheden voor gemeente Overbetuwe hebben we meer kosten doorbelast. Dit leidde tot een voordeel.		96 V	I
60063 Personeelsbeheer - Voorziening verlofsparen Vanaf de jaarrekening 2023 waren wij verplicht om een voorziening verlofsparen te vormen ter hoogte van de omvang van het bovenwettelijk verlof en verlofsparen op 31 december. Eind 2025 hebben we dit opnieuw beoordeeld. Om de voorziening op het vereiste niveau te brengen, was een dotatie nodig van € 150.000.	150 N		I
60064 Personeelsontwikkeling In het kader van Duurzame Inzetbaarheid Medewerkers zijn op de volgende thema's interventies ingezet: - Het bevorderen van gezond, veilig en vitaal werken; - Het stimuleren van een leven lang ontwikkelen en de arbeidsmobiliteit van werkenden; - Het bevorderen van bewustwording en van de eigen regie van werkenden op hun loopbaan; Deze uitgaven zijn subsidiabel via de “Maatwerkregeling duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden” van het Ministerie van SZW. De afrekening vindt plaats in 2026. De inkomsten hebben wij alvast verwerkt.		80 V	I
60068 Begroting & Verantwoording Over de periode 2021-2024 is een onderzoek uitgevoerd naar eventuele dubbele betalingen en het juist verrekenen van BTW. Dit onderzoek verliep in principe budgettair neutraal. Het onderzoek werd namelijk bekostigd uit de terugvordering van eventuele dubbele betalingen. In de jaarrekening 2025 is een inschatting gemaakt van kosten en opbrengsten. In 2026 zal dit traject tot een definitieve afronding komen.	62 N	62 V	I
60069 Juridische Kwaliteitszorg We hebben de verplichting om besluiten, verordeningen en beleidsregels te publiceren op Overheid.nl. Daarvoor was in de begroting € 8.000 beschikbaar. Het aantal verplichte publicaties is behoorlijk toegenomen. De kosten van publicatie overschrijden daardoor het beschikbare budget met € 14.000 (structureel). We hebben een CAR-verzekering (Construction All Risks / Contractors All Risks) afgesloten om ons te beschermen tegen risico’s tijdens	14 N 34 N		S I

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
bouw- en onderhoudsprojecten die door de gemeente zijn geïnitieerd. Voor grote projecten worden aparte CAR-polissen afgesloten. De kosten daarvan worden doorbelast naar het betreffende project. Voor kleinere projecten hebben we een doorlopende polis. De kosten daarvan werden in 2025 nog niet doorbelast naar de betreffende projecten. In 2025 heeft op basis van de werkelijke bouwkosten een nacalculatie plaatsgevonden van de te betalen premie op de doorlopende polis. Dit leidt tot een nadeel van € 34.000. Voor het inwinnen van extern juridische advies was € 25.000 beschikbaar. Het reguliere advies bleef binnen dit budget. Twee dossiers vroegen het afgelopen jaar echter extra inzet. De incidentele extra kosten bedroegen € 26.000.	26 N		I
60051 Advieskosten De Europese richtlijn op Informatiebeveiliging (NIS2) geldt sinds 17 oktober 2024 in de Europese Unie. Hiermee zijn de eisen, gesteld aan informatiebeveiliging, verder aangescherpt. Nederland heeft de implementatie van deze EU-richtlijn nog niet omgezet in nationale wetgeving, zijnde de Cyberbeveiligingswet. Naar verwachting gebeurt dit in het tweede kwartaal 2026 (was derde kwartaal 2025). Hierdoor zijn de in te voeren maatregelen nog niet helemaal duidelijk. Op advies van het Rijk en AIVD startten we wel al met het nemen van maatregelen gezien het algemene dreigingsbeeld. Onderdeel hiervan waren twee grote Europese aanbestedingstrajecten. Als gevolg van het tijdsbeslag van deze aanbestedingen gaven we het beschikbare budget niet geheel uit.	116 V		I
60067 Wet Open Overheid (WOO) Voor de verdere implementatie van de Wet Open Overheid ontvingen we vanaf 2022 incidentele en structurele middelen van het Rijk. De komende jaren moet alle relevante informatie uit 12 categorieën actief openbaar gemaakt worden. Aanleiding voor het beschikbaar stellen van extra budget was het rapport "Ongekend onrecht" van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag. We stellen voor dit bedrag via resultaatbestemming beschikbaar te houden in 2026. Bij het voorstel resultaatbestemming wordt dit verder toegelicht.	159 V		I
Doorberekende loonkosten We hadden een nadeel van € 746.000 op de doorberekende loonkosten. Dit nadeel is tweeledig: Er was een nadeel van € 1.165.000 op de doorbelasting van de loonkosten aan projecten binnen het ruimtelijke domein. Hier stond een voordeel tegenover van € 225.000 in programma 8, waardoor het nadeel per saldo € 1,1 miljoen bedroeg. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de systematiek waarmee we de uren voor de	746 N		

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
projecten begroten. We werkten daarbij met percentages van de werkbare uren per medewerker, in plaats van de verwachte uren per project. Dit gaf lange tijd geen problemen, maar we zien nu een aantal jaar op rij dat de verschillen te groot worden. Deze systematiek sluit niet meer aan bij de praktijk. Vanaf de Begroting 2027 passen we dit aan. Een beperkt gedeelte van het nadeel hing samen met vertraging van een aantal projecten, zoals het project Ancari in Doornenburg en het Hof van Klein Baal in Haalderen. Tegenover dit nadeel stonden ook de lagere uitgaven aan loonkosten van € 547.000 (voordeel op de personeelskosten binnen bedrijfsvoering). Er was een voordeel van € 419.000 door dekking van salarislasten vanuit externe gelden, met name specifieke uitkeringen en subsidies binnen het sociaal domein. We keken altijd naar mogelijkheden om specifieke uitkeringen en subsidies volledig te benutten. Het onderbrengen van salarislasten was hier onderdeel van.			
60063 Personeelsbeheer – Van Werk Naar Werk In 2020 hebben we met uw raad afgesproken hierover te rapporteren in de tussentijdse rapportages, maar de financiële consequenties pas in de jaarrekening te verwerken. Het budget zetten we met name in voor WW-verplichtingen en transitievergoedingen bij (onvrijwillig) ontslag van medewerkers.	517 N		I

9.5 Treasury

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60007 Treasury			
Rentelasten Het voornemen was om in 2025 in totaal € 15 miljoen aan nieuwe langlopende geldleningen af te sluiten. Door allerlei oorzaken zijn projecten vertraagd. Daardoor was er ook minder financiering nodig.	173 V		I
Rentebaten We hadden een voordeel op de rentebaten € 405.000 aangezien we meer kasgeldleningen hadden uitgezet bij andere gemeenten dan verwacht. We hadden in de begroting rekening gehouden met € 300.000 aan rentebaten. Meer informatie hierover is opgenomen in de paragraaf financiering.		405 V	I

9.61 OZB woningen

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

9.62 OZB niet-woningen

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

9.64 Belastingen overig

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
We hebben een nadeel op de afrekening van de belasting-samenwerking met Overbetuwe. Dit werd veroorzaakt door de cao-stijging in 2025, die nog niet bekend was bij het opstellen van de begroting over 2025.	62 N		S

9.7 Algemene uitkering en overige uitk. Gemeentefonds

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60013 Gemeentefonds - Algemene Uitkering De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt berekend aan de hand van veel verschillende factoren, zogenaamde maatstaven. Het aantal inwoners, aantal uitkeringsgerechtigden, aantal ouderen, de WOZ-waarde, het zijn een paar voorbeelden van die factoren die steeds aan verandering onderhevig zijn. Halverwege december is de decembercirculaire ontvangen die niet meer verwerkt kon worden in de begroting 2025. Per saldo leverde dit in 2025 een voordeel op van € 296.000. Van dit voordeel betrof € 68.000 een extra uitkering uit het gemeentefonds voor de zorg en ondersteuning van ontheemden Oekraïne. Dit voordeel was onderdeel van de storting in de bestemmingsreserve Opvang Ontheemden Oekraïne. Zie ook de toelichting in programma 6, 6.1 “Samenkracht en burgerparticipatie”.		296 V	I

9.8 Overige baten en lasten

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
60012 Reserveringen en stelposten We gebruiken deze kostenplaats voor de reservering van de (kapitaal)lasten die voortvloeien uit het investeringsplan. Er is sprake van een voordeel van € 277.000 op de incidentele locatiegebonden kosten voor IKC De Doornick Doornenburg. Deze incidentele locatiegebonden kosten zijn verschoven naar 2026, daarom stellen wij voor € 277.000 via resultaatbestemming in 2026 beschikbaar te houden.	277 V		I
Er is sprake van een aantal voordelen op kapitaallasten een aantal kleinere investering nog niet gereed waren in 2024, terwijl dit ten tijde van het opstellen van de Begroting 2025 wel werd verwacht. Dit leidt tot lagere kapitaallasten omdat we starten met afschrijven in het jaar naar gereedkomen van de investering.	73 V		I

9.9 Vennootschapsbelasting

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

Mutaties in de reserves

bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	I/S
Geen significante afwijkingen op deze budgetten.			

Beleidsnota's

- Participatiebeleid 2025
- Verordening participatie 2025
- Nota Verbonden partijen

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

De tarieven

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de tarieven van 2022 tot en met 2025 te zien.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Tarieven				
OZB:*				
- woningen (eigenaar)	0,1435%	0,1296%	0,1283%	0,1316%
- niet-woningen (eigenaar)	0,3022%	0,2969%	0,3103%	0,3263%
- niet-woningen (gebruiker)	0,2415%	0,2373%	0,2480%	0,2608%
Afvalstoffenheffing:				
- vast bedrag	€ 194,28	€ 198,00	€ 203,88	€ 227,62
- grijze container per lediging	€ 7,80	€ 7,95	€ 8,19	€ 9,00
- ondergrondse container, per klepopening	€ 2,60	€ 2,65	€ 2,73	€ 3,00
- hoogbouw, eenpersoonshuishouden	€ 229,08	€ 233,40	€ 240,36	€ 264,94
- hoogbouw, meerpersoonshuishouden	€ 274,92	€ 280,20	€ 288,60	€ 314,26
Rioolheffing	€ 239,04	€ 214,00	-	-
Riool- en waterzorgheffing – eigenaar	-	-	€ 74,16	€ 75,84
Riool- en waterzorgheffing – gebruiker woning	-	-	€ 144,12	€ 147,36
Hondenbelasting, per hond	€ 59,16	€ 60,24	€ 62,04	€ 63,36
Toeristenbelasting, per overnachting	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,25

* Het tarief is een percentage van de WOZ-waarde van de woningen en de niet-woningen.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

Onderstaande tabel geeft het verloop van de gerealiseerde inkomsten uit lokale heffingen van 2022 tot en met 2025 weer. Daarnaast is het verschil tussen de geraamde en gerealiseerde inkomsten uit lokale heffingen voor 2025 te zien.

Belasting *(bedragen x € 1.000)*	**Realisatie 2022**	**Realisatie 2023**	**Realisatie 2024**	**Begroot 2025***	**Realisatie 2025**	**Verschil 2025**
OZB	12.634	13.138	14.071	15.148	15.129	-19
Afvalstoffenheffing	4.896	4.987	5.210	5.782	5.838	+56
Rioolheffing	4.993	4.484	4.743	4.914	4.906	-8
Hondenbelasting	252	252	255	260	250	-10
Toeristenbelasting	111	111	111	138	135	-3
Verblijfsbelasting	-	-	-	69	66	-3
Reclamebelasting	95	91	97	97	96	-1
BIZ	36	103	104	103	116	+13

Belasting *(bedragen x € 1.000)*	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroot 2025*	Realisatie 2025	Verschil 2025
Totaal lokale heffingen	**23.017**	**23.166**	**24.591**	**26.511**	**26.536**	**25**

* Raming ná wijzigingen uit tussentijdse rapportages 2025.

OZB

Beleidskader

Artikelen 220 tot en met 220h van de Gemeentewet
Verordening Onroerende-zaakbelastingen 2025.

Algemeen

Conform het voorstel in de Programmabegroting 2025 sloten we vanaf 2025 de indexering van de OZB-tarieven aan bij de aangepaste systematiek van het gemeentefonds. Dit betekent dat de indexering is gedaan op basis van de gecombineerde index bruto binnenlands product (bbp). Dit betreft de ontwikkeling van de bbp prijs (prijspeil) plus de historisch 8-jarige gemiddelde ontwikkeling van het bbp (economische groei en daarmee het volume). Het uitgangspunt hiervoor was het historische 8-jarige gemiddelde zoals opgenomen in de meicirculaire 2024 en de laatste cijfers met betrekking tot de ontwikkeling van de bbp prijs (augustus 2024). Dit kwam neer op een indexering van 4,8%. In de Kadernota 2024 hebben we aangegeven dat we in de periode 2024-2027 de tarieven jaarlijks extra verhogen met 1,5%. De indexering voor 2025 kwam hiermee uit op 6,3%.

Bij de vaststelling van de tarieven 2025 (in december 2024) hielden we rekening met een gemiddelde waardestijging bij de woningen en niet-woningen van respectievelijk 3,6% en 1,1%. De daadwerkelijke stijging was respectievelijk 3,9% en 3,9% (Bron: Waarderingskamer, “Instemming bekend maken WOZ-waarden 2025” d.d. 29-01-2025). In onderstaande grafiek ziet u de waardeontwikkeling van de woningen in Lingewaard vanaf 2013 (Bron: CBS, regionale kerncijfers Nederland per 6 maart 2026).

De OZB-opbrengst 2025 week 0,13% af van hetgeen was begroot.

OZB-opbrengst *(bedragen x € 1.000)*	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Woningen (eigenaar)	9.384	9.766	10.297	11.095	11.076	-19
Niet-woningen (eigenaar)	1.930	1.998	2.274	2.430	2.405	-25
Niet-woningen (gebruiker)	1.320	1.374	1.500	1.623	1.648	+25
Totaal	**12.634**	**13.138**	**14.071**	**15.148**	**15.129**	**-19**

Afvalstoffenheffing

Beleidskader / Juridische grondslag
Artikel 15.33 van de Wet milieubeheer
Verordening Reinigingsheffingen 2025
Afvalstoffenverordening gemeente Lingewaard 2022
Uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening gemeente Lingewaard 2023

Algemeen
Het uitgangspunt voor het tarief van de afvalstoffenheffing is 100% kostendekking. Voor het dekken van de kosten van de afvalinzameling en -verwerking heffen we afvalstoffenheffing.

Tarieven
Elk huishouden betaalde een vast bedrag aan vastrecht. Daarnaast brachten we per lediging van de restafvalcontainer of opening van de ondergrondse container een tarief in rekening. Voor gebruikers van bovengrondse containers gold een vast tarief, gebaseerd op de grootte van het huishouden. In de begroting 2025 hielden we rekening met een gemiddeld aantal container ledigingen van 6,5 per jaar. Over 2025 was het werkelijk aantal ledigingen gemiddeld 6,7 (7,1 in 2024).

Kostendekking (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking afvalinzameling	Taakveld	Begroting 2025 *	Begroting 2025 na wijziging**	Rekening 2025
Lasten				
Afvalstoffen algemeen	7.3 Afval	-136	-138	-122
Huishoudafval	7.3 Afval	-4.003	-4.128	-4.298
Overige afvalstoffen	7.3 Afval	-705	-752	-638
Straatreiniging	2.1 Verkeer en vervoer	-64	-64	-33
Perceptiekosten afvalstoffenheffing	0.64 Belastingen overig	-202	-202	-252
Overhead	0.4 Overhead	-292	-292	-296
Compensabele BTW	n.v.t.	-981	-1.035	-1.036
Subtotaal Lasten		**-6.382**	**-6.611**	**-6.675**
Baten				
Huishoudafval	7.3 Afval	650	650	881
Overige afvalstoffen	7.3 Afval	101	89	196

Overzicht kostendekking afvalinzameling	Taakveld	Begroting 2025 *	Begroting 2025 na wijziging**	Rekening 2025
Afvalstoffenheffing	7.3 Afval	5.782	5.782	5.838
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	6.3 Inkomensregelingen	-150	-150	-140
Subtotaal Baten		**6.382**	**6.371**	**6.594**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		0	-240	-81
Dekkingspercentage voor egalisatie reserve afval		100,0%	93,4%	98,8%
Egalisatie bestemmingsreserve (- is storting, + is onttrekking)	0.10 Mutatie reserves	0	n.v.t.	n.v.t.
Dekkingspercentage na egalisatie reserve afval		100,0%	93,4%	98,8%
Ten laste van de exploitatie		**0**	**-240**	**-81**

* Deze begroting is gebaseerd op de bijlage zoals deze bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2025 d.d. 12 december 2024 is gepresenteerd.
** In de 2e Tussentijdse rapportage 2025 hebben wij de afwijkingen ten opzichte van de Programmabegroting 2025 toegelicht. De afwijkingen in de werkelijke lasten ten opzichte van de actuele begroting hebben wij bij programma 7 toegelicht.

Per 31 december 2023 had de bestemmingsreserve (#913019) geen saldo. Het nadelige saldo van € 294.000 over 2024 kwam ten laste van het jaarrekening resultaat. Door het negatieve saldo van € 81.000 over 2025 blijft het saldo per 31 december 2025 € 0.

Riool- en waterzorgheffing

Beleidskader
Artikel 228a van de Gemeentewet
Verordening Rioolheffing 2025

Algemeen
De riool- en waterzorgheffing wordt geheven voor de bekostiging van de gemeentelijke watertaken. Voor het tarief geldt het uitgangspunt van 100% kostendekking. We gaan uit van het principe ‘de vervuiler betaalt’. De gemeente werkt met een voorziening riolering. Dit is conform artikel 44 lid 2 BBV. Het gaat daarmee om gelden die bij de burger worden opgehaald voor de taak riolering en die weer volledig naar de burger terugvloeien. Zijn de lasten hoger dan de baten, dan onttrekken we deze aan de voorziening en andersom. Deze voorziening zetten we alleen in voor riool- en waterzorgtaken. De middelen blijven beschikbaar voor de taken die in het Gemeentelijk Watertakenplan (GWP) 2023-2027 genoemd zijn.

Tarieven
Met ingang van 2024 bestaat de nieuwe riool- en waterzorgheffing uit een belasting voor het eigenarendeel. Deze werd geheven naar een vast bedrag per perceel (WOZ-object). Daarnaast was er een belasting voor het gebruikersdeel (vast bedrag voor perceel met woonhuis en overige percelen naar het aantal kubieke meters water dat wordt afgevoerd).

Kostendekking (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking riolering	Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging *	Rekening 2025
LASTEN				
Algemeen rioolbeheer	7.2 Riolering	-2.331	-2.205	-1.967
Onderhoud	7.2 Riolering	-1.316	-1.320	-1.343
Klimaatadaptatie	7.2 Riolering	-16	-16	0
Straatreiniging	2.1 Verkeer en vervoer	-299	-308	-153
Perceptiekosten rioolheffing	0.64 Belastingen overig	-115	-125	-283
Overhead	0.4 Overhead	-440	-410	-479
Compensabele BTW	n.v.t.	-712	-578	-621
Subtotaal Lasten		**-5.229**	**-4.962**	**-4.846**
BATEN				
Onderhoud	7.2 Riolering	30	30	41
Baten riool- en waterzorgheffing	7.2 Riolering	4.914	4.914	4.906
Kwijtschelding riool- en waterzorgheffing	6.3 Inkomensregelingen	-80	-80	-74
Subtotaal Baten		**4.864**	**4.846**	**4.873**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)	7.2 Riolering	**-365**	**-98**	**27**
Dekkingspercentage		**93,0%**	**98,0%**	**100,6%**
Egalisatievoorziening (- is dotatie, + is onttrekking)	7.2 Riolering	**365**	**98**	**-27**
Dekkingspercentage		**100,0%**	**100%**	**100%**

* Wijzigingen ten opzicht van de Begroting 2025 zijn het gevolg van de 2e Tussentijdse rapportage 2025. De afwijkingen in de werkelijke lasten ten opzichte van de begroting hebben wij bij programma 7 toegelicht.

Het saldo ad. € 27.000 is gedoteerd aan de voorziening “Riolering en waterzuivering” (#923002). Hierdoor wordt het dekkingspercentage 100%. Per 31 december 2025 bedraagt het saldo € 5.775.900.

Lijkbezorgingsrechten

Beleidskader

Artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet
Verordening Lijkbezorgingsrechten 2025

Algemeen

Voor het gebruik van een algemene begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats heffen we rechten. In onze gemeente zijn er vijf algemene begraafplaatsen. Twee van deze begraafplaatsen zijn juridisch gesloten, namelijk Huissen-Stad en Huissen-Zand. De drie open begraafplaatsen bevinden zich in Bemmel, Gendt en Huissen-Hoeve.

Baten
Het grootste gedeelte van de heffing bestond uit vooruitbetalingen van grafrechten. Aangezien dit een verplichting vormt voor latere jaren, stortten we dit gedeelte in een voorziening. Elk jaar halen we het deel uit de voorziening dat vooruitbetaald is voor dat jaar. Doordat we in 2017 met deze methodiek zijn begonnen, viel het dekkingspercentage lager uit. In de komende jaren loopt dit dekkingspercentage weer op.

Tarieven
Op basis van het voorstel in de Kadernota 2020 is besloten om de tarieven voor de lijkbezorgingsrechten niet verder aan te passen in de begroting 2020 en aansluitend in de betreffende verordening.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking Lijkbezorging	**Taakveld**	**Begroting 2025**	**Begroting 2025 na wijziging**	**Rekening 2025**
LASTEN				
Lijkbezorging	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-76	-76	-92
Gemeentelijke uren	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-161	-164	-164
Overhead	0.4 Overhead	-107	-107	-107
Subtotaal Lasten		**-341**	**-344**	**-363**
BATEN				
Opbrengst lijkbezorgingsrechten *	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	65	65	68
Opbrengst lijkbezorgingsrechten uit voorgaande jaren **	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	100	100	27
Subtotaal Baten		**165**	**165**	**95**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		-176	-179	-268
Dekkingspercentage		**48,4%**	**48,0%**	**26,2%**

* Over 2024 hebben we € 177.000 aan lijkbezorgingsrechten ontvangen. Het dekkingspercentage bedraagt dan 48,8%. Van deze baten hebben we € 110.000 van de grafrechten als vooruit ontvangen afkoopsom in de voorziening Grafrechten gestort. De komende jaren valt steeds een deel van de vooruit ontvangen afkoopsommen vrij. In 2025 was dit € 142.000. Per saldo hebben we over 2025 € 209.000 als baten verantwoord.
** Bij de beoordeling van de voorziening bleek dat afgelopen jaren te veel is onttrokken aan vooruitbetaalde grafrechten. Met een incidentele correctie in 2025 (€ 115.000) is de voorziening weer op peil gebracht. Per saldo is dus € 27.000 aan de voorziening onttrokken. Per 31 december 2025 is het saldo in de Voorziening Grafrechten (#923003) € 1.311.700.

In onderstaand overzicht is het verloop van het dekkingspercentage weergegeven.

Jaar	Dekkings-percentage
2017	18,1%
2018	23,8%
2019	29,0%
2020	30,8%
2021	31,5%
2022	34,4%
2023	44,3%
2024	51,6%
2025	26,2%

Hondenbelasting

Beleidskader
Artikel 226 van de Gemeentewet
Verordening Hondenbelasting 2025

Algemeen
Hondenbelasting heffen we op basis van het aantal honden dat een eigenaar in bezit heeft. De opbrengsten van hondenbelasting geven we uit aan de uitvoering van het hondenbeleid. Onderdeel hiervan is dat jaarlijks een deel van de inwoners uit onze gemeente gecontroleerd wordt op hondenbezit. Op 10 maart 2022 heeft de gemeenteraad zich in een motie (nr. 20220310-03) uitgesproken om de hondenbelasting met ingang van 2023 af te schaffen. Op 10 november 2022 is door de gemeenteraad het voorstel voor het afschaffen van de hondenbelasting van de agenda gehaald. Op 11 november 2024 is de begroting 2025 vastgesteld, samen met een amendement om de hondenbelasting voor 2025 niet te verhogen maar alleen te indexeren en deze vanaf 2026 volledig af te schaffen. In de raadsvergadering van 11 december 2025 is deze verordening ingetrokken.

Tarieven
Het tarief bedroeg € 63,36 per hond per jaar.

Vrijstellingen (niet limitatief)
- Honden voor de begeleiding van een gehandicapte of een slechtziende.
- Honden verblijvend in een hondenasiel.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking hondenbeleid	Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025
Lasten				
Aanleg, beheer en reinigen hondentoiletten	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-129	-129	-111
Gemeentelijke uren	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-85	-87	-87
Overhead	0.4 Overhead	-57	-57	-62
Controle hondenbelasting	0.64 Belastingen overig	-6	-6	0
Perceptiekosten	0.64 Belastingen overig	-27	-27	-16
Subtotaal lasten		**-304**	**-306**	**-276**
Baten				
Opbrengst hondenbelasting	0.64 Belastingen overig	260	260	250
Kwijtschelding hondenbelasting		-3	-3	-4
Subtotaal baten		**257**	**257**	**246**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		-47	-49	-30
Dekkingspercentage		**84,5%**	**84,0%**	**89,1%**

Toeristenbelasting

Beleidskader / Juridische grondslag

Artikel 224 van de Gemeentewet
Verordening Toeristenbelasting 2025
Nota toerisme en recreatie Lingewaard en Overbetuwe 2023 - 2028

Algemeen

Toeristenbelasting heffen we voor elke overnachting in de gemeente Lingewaard. Hieronder vallen zowel de aanbieders in de toeristische sector als ook de aanbieders voor personen die gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen. In de Lingewaardse volksmond praten we in laatstgenoemde sector over verblijfsbelasting. De opbrengsten in de toeristische sector worden ingezet voor de ontwikkeling van toerisme binnen de gemeente. Concreet is dit opgenomen in de Nota toerisme & recreatie 2023-2028. De uitvoering hiervan vindt in overleg met ondernemers en overige participanten plaats. De opbrengsten in de verblijfsbelasting dienen als algemeen dekkingsmiddel en hebben we met ingang van 2025 opgenomen in de begroting.

Tarief

Het tarief was vanaf 2012 € 1,00 per persoon per nacht. In 2025 hebben we dit verhoogd naar € 1,25. Dit tarief gold zowel voor de toeristische sector als de verblijfsaanbieders voor Internationale Tijdelijke Werknemers (“arbeidsmigranten”).

Kostendekking Toeristische sector (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking toerisme	Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025
Lasten				
Toerisme / overige subsidies	3.4 Economische promotie	-88	-88	-100
Toeristische bewegwijzering	2.1 Verkeer en vervoer	-4	-4	-4
Groene Metropoolregio - Opgave Ontspannen regio (25%)	3.4 Economische ontwikkeling	-11	-11	-11
Controle belasting / Perceptiekosten	0.64 Belastingen overig	-4	-4	-8
Gemeentelijke uren	3.4 Economische promotie	-47	-47	-47
Overhead	0.4 Overhead	-32	-32	-28
Subtotaal lasten		**-186**	**-186**	**-198**
Baten				
Opbrengst toeristenbelasting	3.4 Economische promotie	138	138	135
Subtotaal baten				
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		**-49**	**-49**	**-63**
Dekkingspercentage		**74,2%**	**74,2%**	**68,2%**

Kostendekking Verblijfsbelasting (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking 'verblijfsbelasting'	Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025
Lasten				
Controle belasting externen	0.64 Belastingen overig	-	-	-4
Gemeentelijke uren belasting-samenwerking (incl. overhead)	0.64 Belastingen overig	-	-	-20
Subtotaal lasten		**-**	**-**	**-24**
Baten				
Opbrengst belasting	0.64 Belastingen overig	-	69	66
Subtotaal baten		**-**	**69**	**66**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		**-**	**69**	**42**
Dekkingspercentage		**-**	**-**	**275%**

Reclamebelasting

Beleidskader

Artikel 227 van de Gemeentewet

Verordening Reclamebelasting 2025 inclusief bijlagen

Algemeen
Reclamebelasting heffen we in de dorpscentra van Bemmel, Huissen en Gendt. De opbrengst hiervan wordt, na aftrek van perceptiekosten, beschikbaar gesteld aan het ondernemersfonds. De voorzitters van de ondernemersverenigingen Gendt en Huissen zitten in het bestuur van Centrum Management Lingewaard (CML). De mogelijkheid tot verhoging van de reclamebelasting (eventueel deels ter financiering van CML, maar ook ter compensatie van eventuele leegstand die gaat ontstaan) is gespreksonderwerp in het CML.

Tarieven
Het tarief was afhankelijk van de locatie en de WOZ-waarde van de vestiging.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking reclamebelasting	**Taakveld**	**Begroting 2025**	**Begroting 2025 na wijziging**	**Rekening 2025**
Lasten				
Bijdrage ondernemersfonds	3.4 Economische promotie	-93,5	-93,5	-93,9
Perceptiekosten	0.64 Belastingen overig	-3,5	-3,5	-2,6
Subtotaal lasten		**-97,0**	**-97,0**	**-96,5**
Baten				
Opbrengst reclamebelasting	0.64 Belastingen overig	97,0	97,0	96,5
Subtotaal baten		**97,0**	**97,0**	**96,5**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		**0**	**0**	**0**
Dekkingspercentage		**100%**	**100%**	**100%**

BIZ-bijdrage

Beleidskader
Verordening Bedrijveninvesteringzone Bedrijvenpark Houtakker Bemmel 2021-2025
Verordening Bedrijveninvesteringzone Bedrijventerrein Pannenhuis 2023-2027

Algemeen
Met ingang van 2021 kennen we de 'Verordening Bedrijveninvesteringzone Bedrijvenpark Houtakker Bemmel 2021-2025'. In 2023 is voor Pannenhuis ook een BIZ ingesteld voor de periode 2023-2027. Zowel de eigenaar als de gebruiker van een WOZ-object (gelegen binnen het aangewezen gebied) betalen een belasting. Deze belasting is vergelijkbaar met de reclamebelasting, waarbij de opbrengst van de belasting, na aftrek van perceptiekosten, aan de twee stichtingen Bedrijveninvesteringszone beschikbaar worden gesteld. In deze stichtingen zijn de verschillende ondernemers op het bedrijventerrein verenigd. Het initiatief van de BIZ ligt dan ook bij de ondernemers. De gemeente helpt onder andere met de uitvoering van deze verordening.

Tarieven
De verordeningen Bedrijveninvesteringszone (BIZ) zijn voor een periode van vijf jaar vastgesteld en daarmee dus ook de tarieven en het afgebakende gebied. Na die periode vervalt de BIZ-verordening en moet er weer een nieuwe draagvlakmeting worden opgestart. De tarieven staan dus vast in die periode waarvoor de BIZ geldt. Ze worden ook niet geïndexeerd. De ondernemers hebben namelijk gestemd voor die BIZ. Dus ook voor die betreffende verordening en het activiteitenplan met de begroting wat ze in deze periode uitgeven.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking BIZ	Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025
Lasten				
Bijdrage stichtingen BIZ	3.4 Economische promotie	-101,5	-101,5	-113,3
Perceptiekosten	0.64 Belastingen overig	-1,5	-1,5	-3,1
Subtotaal lasten		**-103,0**	**-103,0**	**116,4**
Baten				
Opbrengsten BIZ	0.64 Belastingen overig			
- Houtakker		46,0	46,0	56.9
- Pannenhuis		57,0	57,0	59.5
Subtotaal baten		**103,0**	**103,0**	**116,4**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		**0**	**0**	**0**
Dekkingspercentage		**100%**	**100%**	**100%**

Marktgelden

Beleidskader
Artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet
Marktverordening gemeente Lingewaard 2018
Verordening Marktgelden Lingewaard 2025

Algemeen
Marktgeld heffen we van degene die goederen of koopwaren uitstalt tijdens de wekelijkse markt. Het is een recht, geheven voor het gebruik van de openbare grond op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is.

Tarieven
Het tarief per dag hebben we per 1 januari 2025 geïndexeerd met 2,3% naar € 1,92 per strekkende meter frontbreedte. Met ingang van 1 januari 2023 brachten we een gedeelte van de elektriciteitskosten in rekening voor het innemen van standplaatsen. De lasten en baten hiervan maken geen onderdeel uit van deze kostendekking.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking straatmarkten	Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025
Lasten				
Kosten markt	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-6	-6	-1
Gemeentelijke uren	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-47	-47	-47
Overhead	0.4 Overhead	-31	-31	-30
Subtotaal lasten		**-84**	**-84**	**-78**
Baten				
Marktgelden	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	20	20	19
Subtotaal baten		**20**	**20**	**19**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		**-64**	**-64**	**-59**
Dekkingspercentage		**23,8%**	**23,8%**	**23,6%**

Leges

Beleidskader
Artikel 229 Gemeentewet
Legesverordening 2024 inclusief bijlagen

Algemeen
We heffen leges om een gedeelte van onze taken te bekostigen. Deze taken worden in de vorm van een dienst individueel afgenomen door bewoners of bedrijven. In de Legesverordening hebben we geregeld voor welke diensten leges verschuldigd zijn. Belastingplichtig is degene die de dienst aanvraagt, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend. Voor de Legesverordening nemen wij de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten als basis.

Tarieven
De tarieven in de Legesverordening werden in 2025 verhoogd met het prijsindexcijfer 2,3%. Deze verhoging gold niet voor de bouw gerelateerde leges voor omgevingsvergunningen, die geheven werden met de bouwkosten als grondslag (hoofdstuk 2). Een stijging van de bouwkosten leidt immers al tot een verhoging van leges.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)
In onderstaande kostendekkingsoverzichten zijn alle begrote en werkelijke bedragen opgenomen die in onze legesverordening voorkomen. Indien deze niet in onze legesverordening voorkomen, is er een waarde van '-' opgenomen. Hierdoor is per hoofdstuk, titel en totaal de mate van kostendekkendheid te zien.

Kostendekkendheid		Begroting 2025		Rekening 2025	
Titel 1	**Algemene dienstverlening**	**Lasten (incl. afdrachten)**	**Baten**	**Lasten (incl. afdrachten)**	**Baten**
Niet op paragraafniveau toegerekende lasten		-3	-	-	-
Paragraaf 1.1	Burgerlijke stand	-65	50	-376	110
Paragraaf 1.2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	-548	600	-479	725
Paragraaf 1.3	Rijbewijzen	-175	226	-124	187
Paragraaf 1.4	Verstrekkingen in het kader van de Basisregistratie Personen	-6	4	-27	41
Paragraaf 1.5	Bestuursstukken	-	-	-	-
Paragraaf 1.6	Vastgoedinformatie	-	-	-	-
Paragraaf 1.7	Overige publiekszaken	-12	10	-4	-7
Paragraaf 1.8	Gemeentearchief	-	-	-	-
Paragraaf 1.9	Bijzondere Wetten	-	-	-	-
1.29	Huisvestingswet 2014 (n.v.t.)	-	-	-	-
1.30	Leegstandswet	-1	-	-	-
1.31	Wet op de kansspelen	-1	1	-1	-
1.32	Telecommunicatiewet	-233	203	-204	178
1.33	Verkeer en vervoer	-14	19	-13	17
1.34	Wegenverkeerswetgeving	-14	6	-25	11
Paragraaf 1.10	Diversen	-7	7	-	1
Totaal	**Hoofdstuk 1**	**-1.079**	**1.126**	**-1.253**	**1.263**
	Dekkingspercentage		**104%**		**101%**

Hoofdstuk 2	**Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Niet op paragraafniveau toegerekende lasten		-	-	-27	-
Paragraaf 2.1	Algemene bepalingen	-	-	-	-
Paragraaf 2.2	Voorfase	-220	69	-25	50
Paragraaf 2.3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	-790	1.016	-1.310	2.584
Paragraaf 2.4	Gereserveerd	-	-	-	-
Paragraaf 2.5	Milieubelastende activiteiten	-58	48	-2	4
Paragraaf 2.6	Lozingsactiviteiten	-16	13	-	-
Paragraaf 2.7	Aanlegactiviteiten	-70	26	-10	20
Paragraaf 2.8	Overige activiteiten	-194	80	-5	10
Paragraaf 2.9	Maatwerkvoorschriften	-17	13	-	-
Paragraaf 2.10	Gelijkwaardigheid	-14	11	-	1
Paragraaf 2.11	Overige tarieven	-70	52	-1	1
Paragraaf 2.12	Modaliteiten	-249	165	-69	135
Paragraaf 2.13	Vermindering	-9	-27	-	-

Hoofdstuk 2	Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Paragraaf 2.14	Teruggaaf	-44	-	-	-
Totaal	**Hoofdstuk 2**	**-1.751**	**1.466**	**-1.449**	**2.781**
	Dekkingspercentage		**84%**		**192%**

Hoofdstuk 3	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn en niet vallend onder Hoofdstuk 2	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Niet op paragraafniveau toegerekende lasten		-	-	-	
Paragraaf 3.1	Horeca	-54	9	-31	5
Paragraaf 3.2	Seksbedrijven	-	-	-	-
Paragraaf 3.3	Winkeltijdenwet	-2	-	-	-
Paragraaf 3.4	Organiseren evenement/markt	-	-	-	-
Paragraaf 3.5	Standplaatsen	-7	4	-8	4
Paragraaf 3.6	Huisvestingswet 2024 / Wet Goed Verhuurderschap	-	-	-	-
Paragraaf 3.7	Diversen	-7	1	-2	-
Totaal	**Hoofdstuk 3**	**-70**	**14**	**-41**	**9**
	Dekkingspercentage		**20%**		**22%**

		Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Totaal	**-2.901**	**2.606**	**-2.743**	**4.053**
	Dekkingspercentage		**90%**		**148%**

Kwijtschelding gemeentelijke heffingen

Beleidskader
Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990
Kwijtscheldingsregeling gemeentelijke belastingen Lingewaard 2025

Algemeen
Wanneer inwoners onoverkomelijke problemen hebben met het voldoen van gemeentelijke belastingen, bestaat de mogelijkheid tot kwijtschelding hiervan. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing, het gebruikersdeel van de rioolheffing voor woningen en voor de eerste hond bij de hondenbelasting.

Kwijtschelding van afvalstoffenheffing is alleen mogelijk voor:

- Het bedrag van het vastrecht;
- Het bedrag van het aantal container ledigingen of stortingen in een ondergrondse container, met een maximum van 11 ledigingen en/of 33 stortingen;
- Het vaste bedrag van de aanslag voor de gebruikers van percelen, waarbij het huishoudelijk afval wordt aangeboden via een bovengrondse verzamelcontainer of op een andere wijze.

Zelfstandige ondernemers kunnen voor het privégedeelte van de gemeentelijke belastingaanslag kwijtschelding vragen. Verenigingen en stichtingen kunnen geen kwijtschelding aanvragen. Bij de

behandeling van kwijtscheldingsaanvragen wordt als kosten van bestaan 100% van de bijstand als norm gehanteerd. Voor personen ouder dan 65 jaar geldt de norm van 100% van de toepasselijke netto AOW-bedragen, inclusief een deel van de tegemoetkoming koopkracht oudere belastingplichtigen (KOB). De normbedragen worden ieder jaar op 1 januari en 1 juli vastgesteld door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
Voor degenen die eerder ook al kwijtschelding hebben gekregen, maken we, met verleende toestemming van de belastingschuldigen, gebruik van een procedure voor automatische toetsing voor kwijtschelding.

Kwijtscheldingen (bedragen x € 1.000)	**Rekening 2022**	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
Afvalstoffenheffing	134	134	126	150	140
Rioolheffing	129	117	72	80	74
Hondenbelasting	5	4	5	3	3
Totaal	**268**	**255**	**201**	**233**	**218**
Aantal toekenningen	**564**	**566**	**510**	**pm**	**597**

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft aan welke risico's de gemeente loopt en welke mogelijkheden de gemeente heeft om eventuele risico's op te vangen.

1. Inleiding

Artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat gemeenten beleid moeten formuleren over de weerstandscapaciteit en de risico's. Op basis hiervan geven we, aan de hand van de op dat moment aanwezige risico's, tweemaal per jaar een oordeel over de toereikendheid van het weerstandsvermogen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Dat doen we op basis van de Nota risicomanagement & weerstandsvermogen in de begroting en de jaarstukken.

2. Risico's

In deze paragraaf rapporteren we de risico's die de gemeente loopt. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de grootste risico's (score ≥ 15). Per risico staat vermeld of het een incidenteel (I) of structureel (S) karakter heeft, evenals een inschatting van de kans dat een gebeurtenis optreedt en wat daarvan de mogelijke financiële gevolgen zijn. De kans en het gevolg bepalen samen de risicoscore. Een gekleurde driehoek laat de ontwikkeling zien ten opzichte van het vorige peilmoment, zijnde de programmabegroting 2026:

- Groene driehoek ▼ : Risicoscore is gedaald;
- Zwarte driehoek ► : Risicoscore is gelijk gebleven;
- Rode driehoek ▲ : Risicoscore is gestegen.

Nr.	Risico	Omschrijving	Type	Kans	Gevolg	Risico score	▼/▲
1	Netcongestie	Het risico dat een aansluitstop op het hoogspanningsnet van Tennet voor woningbouw en MKB leidt tot vertraging op ruimtelijke ontwikkelingen en de energietransitie in de gemeente.	S	70-90%	> €1.000.000	25	▲

Tennet heeft een persbericht uitgebracht waaruit blijkt dat de grenzen van het hoogspanningsnet in onder andere Gelderland zijn bereikt. Zonder aanvullende maatregelen dreigt in de zomer van 2026 een aansluitstop voor kleinverbruikers (consumenten, MKB en woningbouwprojecten). In april 2026 is gebleken dat deze aansluitstop in onze regio voorlopig niet nodig is. Het is echter nog onduidelijk of sprake is van uitstel of definitief afstel. Dit kan leiden tot vertraging van ruimtelijke ontwikkelingen binnen onze gemeente. De uiteindelijke impact is afhankelijk van nadere analyses en bestuurlijke keuzes.

We kunnen het netprobleem niet oplossen, maar wél de impact op onze gemeentelijke doelen beperken door regie op planning, samenwerking (RES-regio) en verwachtingsmanagement. Liander blijft zich in dit proces maximaal inzetten om zoveel mogelijk klanten van energie te kunnen voorzien. We werken nauw met hen samen om oplossingen te vinden voor deze complexe opgave.

2	Informatiebeveiliging en privacy	Het risico op schendingen van de privacy, datalekken of cyberincidenten en de mogelijke claims daardoor.	S	50-70%	> €1.000.000	20	►

Dit risico blijft onverminderd hoog. De impact kan groot zijn wanneer het zich voordoet. Door de toenemende digitalisering en de steeds grotere afhankelijkheid van complexe ketens van leveranciers en IT-systemen blijft de gemeente kwetsbaar voor verstoringen en beveiligingsincidenten. De kans op digitale indringing, ontoereikende, onjuiste of onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens, datalekken en cyberincidenten blijft daardoor aanzienlijk. Dit brengt risico's met zich mee voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en dienstverlening en daarmee voor het vertrouwen van inwoners in het gemeentebestuur en de organisatie. Ook de veranderende geopolitieke situatie en de groei van cybercriminaliteit dragen eraan bij dat de dreiging onverminderd groot blijft.

Tegelijkertijd stellen nieuwe Europese regels, zoals de NIS2-richtlijn en de daaruit voortvloeiende Cyberbeveiligingswet, zwaardere eisen aan de beveiliging van systemen en informatie. Deze ontwikkelingen vergroten bovendien de bestuurlijke verantwoordelijkheid en daarmee het financiële en juridische risico, bijvoorbeeld in de vorm van mogelijke boetes of claims. Om deze risico's te beheersen, voeren we periodiek penetratietesten uit op systemen en het ICT-landschap. Daarnaast is een mechanisme voor monitoring, detectie en respons ingericht om dreigingen tijdig te signaleren en hierop te reageren. Ter versterking van de bewustwording binnen de organisatie worden onder meer verplichte e-learnings, mystery guest-onderzoeken en phishingcampagnes uitgevoerd. In het kader van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO 2.0) en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) voeren we bovendien verplichte risicoanalyses (DPIA's) uit om de informatiebeveiliging en privacy structureel te borgen.

3	Tekorten jeugdbudgetten	Het risico dat de uitgaven op het maatwerk voor de jeugd hoger uitvallen dan begroot.	S	50-70%	€500.000 ≤ €1.000.000	16	►

We zien in de uitgaven op het maatwerk voor de jeugd het sturen op de jeugdzorgtrajecten terug en constateren een beweging van zware zorg naar middelzware of lichte zorg. Het risico zit in het feit dat de Jeugdwet een openeinderegeling kent en we een leverplicht hebben op geïndiceerde zorg door onder andere huisartsen, medisch specialisten, de Rechtbank en gecertificeerde Instellingen. Onderbouwd niet verlengen van aflopende zorg en de initiële indicering in het voorliggend veld hebben mogelijk positieve gevolgen op het risico. Tegelijkertijd geldt dat één enkele plaatsing in hoog-specialistische jeugdzorg, aanzienlijke kosten met zich meebrengt en daarmee direct grote impact kan hebben op het totale budget.

4	Onvoldoende aansluiting BUIG-middelen met ontwikkeling Lingewaard	Het risico dat door toename van werkloosheid meer mensen in de bijstand komen.	S	50-70%	€500.000 ≤ €1.000.000	16	►

Het aantal uitkeringsgerechtigden Participatiewet is toegenomen. We lopen het risico dat de toekenning van het budget vanuit het verdeelmodel (BUIG Budget) onvoldoende aansluit bij de door ons te verstrekken uitkeringen. Om dit risico te beheersen, zetten we in op loonkostensubsidie, begeleiding en re-integratie-instrumenten om meer mensen te laten uitstromen naar werk. We hebben als gemeente echter niet direct invloed op het verdeelmodel waarmee het Rijk geld toekent aan gemeenten.

5	Afval	Het risico dat de kosten van afvalverwerking en verkoop van plastic verpakkingsmateriaal negatief uitvallen ten opzichte van de ramingen.	S	50-70%	€500.000 ≤ €1.000.000	16	►
Afvalinzameling is in de regel kostendekkend. Door het gebruik van het afvaldashboard kunnen we veranderingen in het aanbiedgedrag van afval snel waarnemen. Echter staat daar een verwachte belasting op de verwerking van kunststof (plastic-taks) tegenover en werkt de regering aan een CO_2-heffing op het verbranden van afval. De exacte uitwerking van de taks en de heffing en daarmee de financiële gevolgen, zijn nog onbekend. Dit vormt een risico omdat een belasting ook ná vaststelling van de begroting ingevoerd kan worden. Dit zou direct een negatieve uitkomst op het budget van het lopende jaar hebben. Daarnaast blijft de onzekerheid hoe producenten van verschillende productgroepen de producentenverantwoordelijkheid (UPV) gaan organiseren. Het is nog onvoldoende bekend welke rol gemeenten hierin krijgen. Dit laatste kan een negatief effect hebben op de hoeveelheid en de kwaliteit van de aangeleverde grondstoffen. Ook is er het risico dat vrachten worden afgekeurd; deze moeten dan als restafval worden verwerkt, waarbij de verwachte opbrengst omslaat in hogere verwerkingskosten. Hoe groot dit effect zal zijn, is nog onvoldoende in te schatten.						

Uit de Monte Carlo simulatie komt een benodigde weerstandscapaciteit voor de risico's van € 5.467.000. Dit is € 1.073.000 lager dan in de programmabegroting 2026.

Reputatie risico's

Naast de genoemde financiële risico's kan het volgende onderwerp ook schade voor de gemeente met zich meebrengen.

Arbeidsmarkt

De aanhoudend krappe arbeidsmarkt vraagt om actief en creatief handelen. Het tekort aan gekwalificeerd personeel raakt niet alleen ons als gemeente, maar ook onze samenwerkingspartners in de keten. Hierdoor ontstaan risico's voor continuïteit, kwaliteit en uitvoering van onze (gezamenlijke) opgaven. Tegelijkertijd strijden omliggende organisaties om hetzelfde talent. Dit maakt het des te belangrijk om ons als werkgever onderscheidend te positioneren.

Zonder voldoende en goed gekwalificeerde mensen, bij ons én bij onze samenwerkingspartners, komen projecten niet van de grond, lopen wachttijden aan balie en telefoon op en worden aanvragen te laat afgehandeld. De risico's van onderbezetting raken daarmee direct de kwaliteit en continuïteit van onze dienstverlening. We investeren in een positieve werkcultuur, ontwikkelen actief ons zittend personeel en zetten gerichte arbeidsmarktcommunicatie in om nieuw talent aan te trekken. Daarnaast zetten we in op aantrekkelijke primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden omdat deze cruciaal zijn om medewerkers te werven én te behouden.

3. Ontwikkeling risico's

Wijzigingen risico's ten opzichte van de programmabegroting 2026

Stikstof

Stikstof maakt inmiddels standaard onderdeel uit van ruimtelijke procedures, vergelijkbaar met een bodemonderzoek of een onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Recente jurisprudentie bracht duidelijkheid over de wijze waarop initiatiefnemers stikstofeffecten moeten berekenen en onderbouwen. Dat verkleinde de juridische onzekerheid.

Tegelijkertijd kan stikstof binnen een concreet plan of project nog steeds een belemmering vormen. Dat doet zich voor wanneer de berekende stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden toeneemt en aanvullende onderbouwing of mitigerende maatregelen noodzakelijk blijken. In sommige situaties vereist dit een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming bij de provincie. Het ontbreken van een dergelijke vergunning leidt niet automatisch tot het stilleggen van plannen of projecten.

Migratie en integratie

Dit risico is verkleind ten opzichte van de programmabegroting 2026. We dragen verantwoordelijkheid voor de opvang van Oekraïners, de huisvestiging van statushouders en hebben vanuit de spreidingswet een taakstelling voor de opvang van asielzoekers.

Opvang ontheemden Oekraïne

We vingen Oekraïners op in eigen en gehuurde gemeentelijke opvanglocaties. Daarnaast voorzgen we onder andere in primaire levensbehoeftes, onderwijs, zorg en dagbesteding voor de Oekraïners. Het Rijk vergoedde de kosten die we maken bij de opvang en begeleiding van Oekraïners. Bij de huur van opvanglocaties gingen we meerjarige huurcontracten aan. Daarnaast hebben we opvanglocaties verbouwd om ze geschikt te maken voor huisvesting. Deze transitiekosten zijn niet langjarig afgedekt. We onderkennen het risico dat op enig moment de vergoeding vanuit het Rijk niet toereikend is om de (gemaakte) kosten te dekken. Als beheersmaatregel om toekomstige financiële tegenvallers in de opvang van Oekraïners op te vangen, reserveren we de niet-uitgegeven bedragen.

Huisvesting Statushouders

De woningcorporaties huisvesten statushouders in Lingewaard. We onderkennen het risico dat op enig moment het huidige aanbod qua woningen voor statushouders niet toereikend is, waardoor de gemeente extra investeringen moet doen om te voldoen aan de taakstelling voor huisvesting statushouders. In 2025 en 2026 zijn vanuit het Rijk regelingen beschikbaar voor het stimuleren van de versnelde uitstroom van statushouders uit opvanglocaties van COA. Hiermee hebben we alternatieve huisvesting kunnen realiseren.

Opvang asielzoekers

Voor de opvang van asielzoekers vanuit de Spreidingswet werken we samen met het COA. Het COA realiseert in 2026 een noodopvanglocatie binnen onze gemeente. Doordat het COA de locatie beheert, geldt als uitgangspunt dat de exploitatiekosten voor de gemeente budgetneutraal zijn. De voorbereidingskosten zijn voor rekening van onze gemeente. Als financiële tegenvallers zich voordoen, maken we hiervan melding in de Turap.

Warmtenetwerk Lingewaard

Dit risico is kleiner geworden. Het huidige aandelenkapitaal in het Warmtenetwerk Lingewaard blijft wel risicovol als de activiteiten verder worden ontwikkeld tot een investeringsbeslissing en daarna tot de exploitatie van een warmtenet. Het grootste risico bij het voldoende vullen van het net zit in de ontwikkelingsfase. In deze fase worden tijd en geld (DEVEX) besteed aan het opstellen van een business case tot aan een Final Investment Decision (FID). Als er dan niet genoeg deelnemers zijn (minder dan 70%), kan het project stoppen. De voorfinanciering vormt daarmee een risico. We proberen dit risico te verkleinen door vooraf peilingen te doen, voordat we een FID nemen. Financiers stellen deze eis vaak ook. Tot nu toe betalen we onze bijdragen aan de DEVEX uit de reguliere begroting en uit subsidies.

Een ander deel van het risico zit in een (achtergestelde) lening die nodig kan zijn om de FID mogelijk te maken. Banken vragen meestal om 20% eigen vermogen. Dit budget moet daarom beschikbaar zijn. Voordat er een FID komt, beoordelen banken of het project haalbaar is en of de risico’s voldoende duidelijk zijn.

Ondanks deze controles kan het project alsnog mislukken, bijvoorbeeld door een slechte voorbereiding, zwak management of andere tegenvallers.

Armoedebeleid
Het risico ten aanzien van het armoedebeleid is ongewijzigd ten opzichte van de programmabegroting 2026. Het is vanwege de lagere risicoscore niet meer in de voornoemde opsomming opgenomen. De hoge kosten van levensonderhoud zorgen nog steeds voor financiële druk bij huishoudens, met name bij kwetsbare groepen. Geopolitieke ontwikkelingen, waaronder het conflict in het Midden-Oosten, dragen bij aan onzekerheid rond energie- en brandstofprijzen en kunnen deze druk versterken. Ook landelijk zien we een stijgende trend in het aantal aanmeldingen voor schuldhulpverlening. Om dit risico te beheersen, hebben we een nieuw beleidskader bestaanszekerheid opgesteld met daarin een aanpak voor armoede en schulden.

Niet gekwantificeerde risico's

Er zijn een aantal thema's waar we mee te maken hebben, of gaan krijgen, die lastig te kwantificeren zijn. Deze onderwerpen vormen mogelijk een risico in de toekomst. Daarom is het goed die onderwerpen in deze fase om te benoemen.

Realisatie bezuinigingen
In de Begroting 2026 namen we een bezuinigingspakket op. Dit pakket kwam tot stand door een zorgvuldig ambtelijk en bestuurlijk proces, waarin we kritisch keken naar de beïnvloedbaarheid van kosten en de haalbaarheid van de voorstellen. Dit proces beperkt het risico dat de bezuinigingen niet worden gerealiseerd, maar neemt dit risico niet volledig weg. Het grootste risico ligt bij openeinderegelingen, met name in het sociaal domein. Daarbij is gekeken naar uitgaven op landelijk en regionaal niveau en zijn, waar mogelijk, landelijke ervaringen betrokken bij het bepalen van het bezuinigingspotentieel.

In deze risicoparagraaf namen we geen gekwantificeerd risico op voor het niet behalen van de bezuinigingen. Zowel de kans als de mogelijke omvang van dit risico zijn namelijk niet betrouwbaar te onderbouwen. De voortgang van de bezuinigingen volgen we via de tussentijdse rapportages en de jaarstukken. De eerste monitoring vindt plaats bij de 1e tussentijdse rapportage 2026, die we gelijktijdig met deze Jaarstukken aan uw raad aanbieden. Ondanks dat dit risico niet is gekwantificeerd, biedt het weerstandsvermogen voldoende ruimte voor het opvangen van eventuele tegenvallers. Structurele tegenvallers nemen we mee in de begroting 2027.

10% korting op specifieke uitkeringen
Het kabinet heeft besloten om specifieke uitkeringen (SPUK's) over te hevelen naar het gemeentefonds, met een structurele korting van 10%. Inmiddels is duidelijk dat veel SPUK's om juridische of politieke redenen niet kunnen worden overgeheveld. De korting van 10% blijft echter wel van kracht, ook voor deze uitkeringen. Voor enkele SPUK's is alternatieve dekking beschikbaar. Maar in de meeste gevallen zoeken we naar oplossingen door het takenpakket te verkleinen of afspraken te maken over een doelmatiger uitvoering. Welk effect dit heeft op de doelen en activiteiten van onze gemeente is op dit moment nog niet duidelijk.

Geopolitieke spanningen
De geopolitieke spanningen leiden tot stijgende energieprijzen met een grillig verloop. Voor onze gemeente betekent dit hogere energiekosten. Daarnaast werken stijgende energieprijzen door in de prijzen van materialen en uitbesteed werk, waardoor ook deze kosten oplopen. Hoe groot dit effect uiteindelijk is, hangt af van de verdere ontwikkelingen. We volgen deze ontwikkelingen op de voet. Het gemeentefonds biedt gedeeltelijk compensatie. Het Rijk past de uitkering aan gemeenten jaarlijks aan op basis van loon- en prijsontwikkeling. Dit dempt het effect op onze begroting, maar de indexatie loopt niet altijd gelijk op met de specifieke kostenstijgingen waar wij mee te maken hebben.

De stijgende prijzen raken ook onze inwoners. Hogere kosten voor energie en levensonderhoud leggen extra druk op huishoudens met weinig financiële ruimte. De gemeente heeft hierin een rol via het minimabeleid, de bijzondere bijstand en vroegsignalering van schulden. De weerstandsratio is momenteel meer dan voldoende om eventuele tegenvallers op te vangen.

Toekomstige risico's

Voor de komende jaren constateren we een aantal ontwikkelingen die mogelijk gevolgen hebben voor de financiële huishouding, de benodigde weerstandscapaciteit en dus de ratio weerstandsvermogen. Het betreft de volgende ontwikkelingen.

Gemeentefonds

Het Rijk heeft een nieuw verdeelmodel voor het gemeentefonds vastgesteld. Omdat dit leidt tot aanzienlijke herverdeeleffecten tussen gemeenten, voert het Rijk het model stapsgewijs in via een ingroeimodel. Onze gemeente is een nadeelgemeente. Op termijn betekent dit een lagere algemene uitkering van € 55 per inwoner. Hiervan verwerkten we € 37,50 per inwoner al in de begroting 2026.

Inmiddels is duidelijk dat in 2027 de volgende stap wordt gezet, wat voor onze gemeente leidt tot een structureel nadeel. Uit de eerste berekeningen volgt een nadeel van € 715.000 in 2027 en een nadeel van € 835.000 vanaf 2028 voor onze gemeente. Naar verwachting neemt het Rijk de herverdeling van het gemeentefonds op in de meicirculaire 2026. Het definitieve nadeel wordt dan duidelijk.

Subsidie klimaat- en energiebeleid

Voor 2026 krijgen we een Rijkssubsidie uit de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) van ongeveer 1,4 miljoen euro voor personele lasten. Om de subsidie nu goed in te zetten, hebben we de vaste formatie de afgelopen jaren uitgebreid. De tijdelijke Rijkssubsidie loopt in ieder geval door gedurende de periode 2027 t/m 2030. Na 2030 is onbekend of er nog subsidiemogelijkheden beschikbaar blijven. Het risico bestaat dat er dan onvoldoende dekking is voor de nu uitgebreide vaste formatie.

Inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo

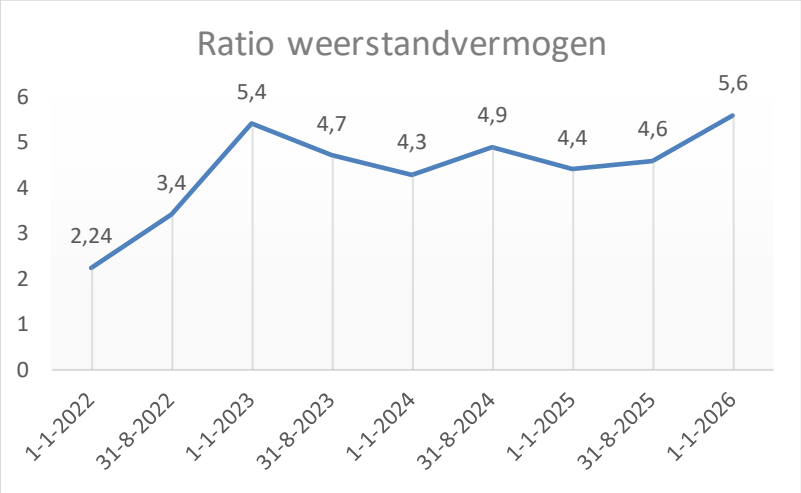
Om de houdbaarheid van de Wmo te verbeteren, heeft het kabinet besloten om voor alle Wmo voorzieningen waar nu het abonnementstarief geldt, een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in te voeren. Hiermee wordt de hoogte van de eigen bijdrage afhankelijk van het inkomen van onze inwoners. Deze wetswijziging zorgt voor een korting in het gemeentefonds. De beoogde ingangsdatum van de inkomensafhankelijke bijdrage is 1 januari 2027, mits het wetsvoorstel wordt aangenomen door de Eerste en Tweede Kamer. Het is op dit moment nog niet duidelijk hoe het abonnementstarief er exact uit komt te zien en of de abonnementstarieven voldoende dekkend zijn voor de korting die het Rijk ons oplegt via het gemeentefonds en wanneer dit wordt ingevoerd.

4. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de risico's die we lopen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de financiële middelen die we hebben om de risico's te dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit). Deze relatie noemen we de ratio van het weerstandsvermogen en bedraagt 5,6. De gemeente streeft naar een minimale ratio van 1,0 (raadsbesluit bij nota Risicomanagement & weerstandsvermogen).

Ratio weerstandsvermogen	
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 30.498.170
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 5.467.000
Ratio weerstandsvermogen	5,6
Kwalificatie	Uitstekend

In de afgelopen jaren was het verloop van de ratio weerstandsvermogen als volgt:

Continuïteit

Op basis van de door ons uitgevoerde risico-inventarisatie, de weerstandsratio van 5,6 en het beeld van onze meerjarenbegroting is het college van burgemeester en wethouders van mening dat de normale bedrijfsvoering financieel kan worden voortgezet.

5. Financiële kengetallen

De financiële kengetallen geven meer inzicht in de financiële positie van de gemeente. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de financiële positie ten opzichte van de begroting 2025 en de jaarstukken 2024 opgenomen.

Financiële kengetallen	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2025
1.a. Netto schuldquote	34 %	42 %	39 %
1.b. Netto schuldquote gecorr. v leningen	28 %	37 %	34 %
2. Solvabiliteitsratio	33 %	31 %	35 %
3. Grondexploitatie	-0,65 %	5,41 %	-0,11 %
4. Structurele exploitatieruimte	1,67 %	0,82 %	5,20 %
5. Belastingcapaciteit	104,4 %	102,71 %	98,15 %

De provincie hanteert bij de beoordeling drie categorieën. Deze sluiten aan bij de landelijk afgesproken signaleringswaarden.

Financiële kengetallen	Gelders Gemiddelde*	Kengetal Lingewaard	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1.a. Netto schuldquote	62 %	39 %	<90 %	90-130 %	>130 %
1.b. Netto schuldq. gecorr. voor leningen	55 %	34 %	<90 %	90-130 %	>130 %
2. Solvabiliteitsratio	32 %	35 %	>50 %	20-50 %	<20 %
3. Grondexploitatie	8 %	- 0,11 %	<20 %	20-35 %	>35 %
4. Structurele exploitatieruimte 2024	1,00 %	5,20 %	> 0 %	0 %	< 0 %
5. Belastingcapaciteit	101 %	98,15 %	<95 %	95-105 %	> 105 %

*Het Gelders gemiddelde is berekend op basis van de door de gemeenten in hun begroting 2025 opgenomen kengetallen.

Categorie A is het minst risicovol en C het meest risicovol. Alhoewel de provincie onze financiële positie beoordeelt aan de hand van de kengetallen, is voor het behouden van preventief toezicht alleen van belang dat de meerjarenbegroting een positief saldo heeft (art. 203 GW).

1 a. Netto schuldquote
De netto schuldquote = totale schulden / totale baten (excl. reserves).

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente.

Lingewaard zit ruim in categorie A, de minst risicovolle categorie.

1 b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
De netto schuldquote wordt zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden berekend, omdat het onzeker kan zijn of alle leningen worden terugbetaald.

Lingewaard zit ruim in categorie A, de minst risicovolle categorie.

2. De solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio = eigen vermogen / totaal balans.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

De solvabiliteitsratio zit evenals in 2024 in de middelste categorie. Dit blijft een aandachtspunt.

3. Grondexploitatie
Kengetal grondexploitatie = Boekwaarde bouwgrond in exploitatie / totale baten (excl. reserves).

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De boekwaarde is inclusief de voorziening verliesgevende projecten. Of een hoog of laag percentage gunstig is, is afhankelijk van de markt. Bij een gunstige markt zou een hoog percentage meer winstpotentie kunnen hebben.

Het kengetal is kleiner dan 20%. Hierdoor zit Lingewaard in categorie A, de minst risicovolle categorie.

4. Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte = het saldo van de structurele baten en lasten + het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves / de totale baten (excl. reserves).

Dit kengetal geeft aan welke structurele financiële ruimte de gemeente heeft. We nemen bij de berekening alleen de structurele baten en lasten mee en niet de incidentele.

Dit kengetal is positief waardoor het kengetal in categorie A, de minst risicovolle categorie, valt.

5. Belastingcapaciteit
Belastingcapaciteit = totale woonlasten gemeente Lingewaard / landelijk gemiddelde woonlasten

Dit kengetal vergelijkt de totale woonlasten in Lingewaard met het landelijke gemiddelde. De woonlasten zijn de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. We gaan uit van de woonlasten van meerpersoonshuishoudens.

De belastingcapaciteit zit evenals in 2024 in de middelste categorie. Door de relatief hoge onroerende zaakbelasting ontbreekt de ruimte voor het benutten van extra belastingcapaciteit, als dat nodig is voor het opvangen van risico's.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

1. Openbaar groen

Programma
5. Sport, cultuur en recreatie

Beleidskader
Groenstructuurplan 2008
Beeldkwaliteitsplan Openbaar Groen 2009

Onderhoudsniveau
Het onderhoud is over het algemeen op kwaliteitsniveau B (basis). Voor de centrumgebieden van de kernen is dit hoger.

Wat hebben we gedaan?

- Met het uitgevoerde onderhoud aan het openbare groen behaalden we de aangegeven beeldkwaliteitsniveaus. Dit bleek uit de uitgevoerde controles.
- Het gemeentelijke boombestand in en rond Bemmel werd geïnspecteerd volgens de geldende normen. De hieruit volgende onderhoudsmaatregelen voerden we uit.
- Na nader onderzoek door boomspecialisten bleek dat we de bestaande laanbomen aan de Floralaan en de Parksingel kunnen behouden en kap niet noodzakelijk is.
- We vervingen bomen en plantsoenen op verschillende locaties waaronder de Gildestraat in Gendt.

Financieel
In programma 5, onder 'Wat mag het kosten?' staan de lasten en baten voor het onderhoud van openbaar groen. Naast het exploitatiebudget besteedden we het krediet van € 123.000 aan de vervanging van groen en bomen. De kosten voor alle uitgevoerde projecten dekten we uit bestaande budgetten of projectbudgetten. De afgesproken beeldkwaliteit kunnen we ook de komende jaren behouden. De financiële middelen uit de budgetten en kredieten zijn hiervoor voldoende.

2. Wegen

Programma
2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Beleidskader
Beleidsplan wegverhardingen 2017

Onderhoudsniveau
Het onderhoud is over het algemeen op kwaliteitsniveau B (basis).

Wat hebben we gedaan?
Om de gemiddelde onderhoudskwaliteit te handhaven op niveau B voerden we groot en klein onderhoud uit. Groot onderhoud voerden we uit aan (delen van) wegen zoals:

- Rijndijk tussen Krakkedel en Angeren;
- Kattenleger in Bemmel;

- Loostraat in Huissen;
- Ir. Molsweg in Huissen;
- Looveerweg in Huissen;
- Stadsdam in Huissen;
- Zandheuvel in Haalderen;
- Waaldijk in Haalderen;
- Wandelpad rondom de Ward in Bemmel.

Het groot asfaltonderhoud aan de Kamervoort (Angeren) en Pannerdenseweg (Doornenburg) ging in verband met de weersomstandigheden niet door. De werkzaamheden voeren we in 2026 uit.

De aanbesteding van het asfaltonderhoud vertraagde doordat één van de inschrijvers bezwaar maakte tegen de gunning. Daardoor kon pas weken later, in juni, de uitvoering van het werk starten. De werkzaamheden aan de Van Nispenlaan, Klein Rome en Wardstraat in Bemmel, Duisterestraat in Doornenburg, Lage Zandsestraat in Haalderen en Azalealaan in Huissen waren toen niet meer in te plannen. Daarom voeren we dat pas in 2026 uit.

Bij de rioleringswerkzaamheden in Gochsestraat in Huissen pakten we ook alle verhardingen van trottoirs en parkeerstroken aan. Bij de straat Vleumingen in Gendt is de uitvoering van het rioleringswerk vertraagd waardoor ook de aanpak van trottoirs en parkeerhavens later start.

Financieel
In programma 2, onder 'Wat heeft het gekost?, staan de lasten en baten voor onderhoud wegen onder taakveld 2.1. De middelen voor groot onderhoud onttrokken we aan de voorziening onderhoud wegen. De kapitaallasten voor vervangingsinvesteringen dekten we uit de bestemmingsreserve rehabilitatie wegen. De afgesproken beeldkwaliteit kunnen we ook de komende jaren behouden. De financiële middelen uit de voorziening en reserve zijn hiervoor voldoende.

3. Riolering en water

Programma
7. Volksgezondheid en milieu

Beleidskader
Gemeentelijk Watertakenplan 2023-2027

Onderhoudsniveau
De gemeenteraad heeft gekozen voor het ambitiescenario C (beschreven in het Gemeentelijk Watertakenplan 2023-2027).

Wat hebben we gedaan?
Bij het groot onderhoud beperkten we de overlast voor onze inwoners tot een minimum. Dat deden we door het vervangen van de riolering zo veel mogelijk te combineren met het groot onderhoud aan wegen. Door capaciteitsproblemen bij de nutspartijen en interne personeelswisselingen, vertraagde de voorbereiding van de volgende projecten. Daardoor startte ook de uitvoering van deze projecten nog niet in 2025:

- De wijk de Klappenburg in Bemmel;
- De straat Vleumingen in Gendt;
- De Deken dr. Mulderstraat in Bemmel.

We deden inspecties en voerden volgens plan onderhoud uit aan rioolleidingen, pompen, gemalen en overige voorzieningen.

- Het vervangen pompen en gemalen en mechanische riolering verliep volgens plan;
- De drukrioolleiding langs de Krakkedel tussen Angeren en Doornenburg vervingen we nog niet. Door vertrek van medewerkers en krapte op de arbeidsmarkt was er geen projectleider beschikbaar voor de voorbereiding en uitvoering;
- Na een controle hebben we de drie wadibodems verbeterd. De bodems van de andere wadi's functioneerden nog voldoende.

Financieel
In programma 7 onder 'Wat heeft het gekost' staan de lasten en baten voor algemeen rioolbeheer, riolering en waterzuivering onder taakveld 7.2. Vervanging en verbeteringen in het rioolstelsel worden wat betreft kosten geactiveerd (rente en afschrijving).

4. Gebouwen

Programma
5. Sport, cultuur en recreatie
6. Sociaal Domein
7. Volksgezondheid en milieu
9. Bestuur en ondersteuning

Beleidskader
Beleidsplan Gebouwd Vastgoed 2016
Contourennota Accommodatie- en Vastgoedbeleid 2019

Onderhoudsniveau
De huidige onderhoudstoestand van de gemeentelijke gebouwen, bouwwerken en de technische installaties is redelijk tot goed. Ze voldoen aan het minimale kwaliteitsniveau 3 (basis). Soms is de conditiescore van een bouwonderdeel onder de norm. Dat komt door (plan)ontwikkeling rondom deze gebouwen of locatie.

Wat hebben we gedaan?
Onderhoud van gebouwd vastgoed:

We voerden regulier en planmatig onderhoud uit op basis van het OnderhoudJaarPlan (OJP) 2025 en de vervangingsinvestering buitensport 2025.

- De verwarmingsinstallatie van Kasteel de Kinkelenburg bereikte het einde van de theoretische levensduur. Omdat er geen gebreken zijn en de installatie goed functioneert, stelden we de vervanging uit. We onderzoeken de mogelijkheden tot verduurzaming van het pand zodat bij vervanging een integrale afweging kan worden gemaakt en desinvesteringen worden voorkomen;
- We bereidden het vervangen van het stucwerk in de buitengracht van fort Pannerden voor. We voeren het werk uit zodra de weersomstandigheden gunstiger zijn. Dat bevordert de kwaliteit en de levensduur van het herstel;
- We voerden een onderzoek uit naar de schade aan de fundering van het Gemeenschapshuis Huissen Zand. De schade is ontstaan door bodemdaling. Vanwege de hoge herstelkosten is besloten om in 2026 eerst meer duidelijkheid te krijgen over de mogelijke aanpak. Het vervangen van de verwarmingsinstallatie en verdeelinrichting hebben we daarom uitgesteld tot 2027;
- Het vervangen van de dakbedekking op sporthal Walburgen Gendt stelden we in 2024 uit. Dit werk combineren we met de verduurzaming van sporthal Walburgen;

- We revitaliseerden de toplaag van de tennisbanen in Doornenburg;
- We renoveerden de toplagen van het trainingsveld van VV de Bataven in Gendt en natuurgrasvelden van RKHVV in Huissen.

Accommodatie- en vastgoedbeleid:

In Bemmel:
- We leverden midden december een nieuwe sporthal op bij de nieuwbouw van het OBC. De opening is in maart 2026;
- We stelden maatwerkadviezen voor het verduurzamen en de toegankelijkheid van de te behouden maatschappelijke gebouwen op. Deze nemen we op in het maatschappelijk accommodatieplan dat we in 2026 afronden;

In Haalderen:
- We legden een kunstgras voetbalveld aan bij de toekomstige multifunctionele cultuur- en sportaccommodatie (MFCSA) op het terrein van voetbalvereniging HAVO. De vergunning voor de bouw van deze MFCSA is in oktober 2025 verleend;

In Gendt:
- De voorbereiding voor de verduurzaming van sporthal Walburgen rondden we af zodat de uitvoering in 2027 kan starten. Resultaat van het onderzoek en maatwerkadvies was dat eerst de bestaande aansluitingen door Liander worden samengevoegd tot één aansluiting met een grotere netcapaciteit. Hiervoor is een DUMAVA-subsidie toegekend van € 316.698;
- De voorbereiding voor de verduurzaming van de gymzaal aan de Nijmeegsestraat rondden we af zodat de uitvoering kan starten.

In Doornenburg:
- De plannen voor het verduurzamen en toegankelijk maken van het Ontmoetingscentrum werkten we uit;
- Het accommodatieplan Doornenburg werkten we uit naar een Richtinggevend plan voor de maatschappelijke accommodaties in deze kern. Met de uitwerking zijn we daarna gestart.

In Angeren:
- De maatwerkadviezen voor verduurzaming en toegankelijkheid voor de te behouden gebouwen, waaronder het Dorpshuis, zijn gereed;
- Het accommodatieplan voor Angeren is nog in bewerking en daarin nemen we de ontwikkelingen rondom zowel de school, de interne plannen van Dorpshuis als het DorpsOntwikkelingsPlan mee.

In Huissen:
- Op sportpark de Blauwenburcht legden we twee nieuwe kunstgrasvelden aan. Ook renoveerden we twee natuurgrasvelden. In oktober werd de vergunning voor de bouw van de MFSA verleend en in december startten we met de sloop van de huidige tribune.

Financieel

Onder “Wat heeft het gekost?”, in de programma's 5, 6, 7 en 9, hebben we de lasten en baten voor onderhoud gebouwen opgenomen. Naast de exploitatiebudgetten zijn middelen uit de voorziening onderhoud gebouwen beschikbaar voor planmatig onderhoud. De afgesproken beeldkwaliteit kunnen we behouden. De financiële middelen uit de budgetten en de voorziening zijn hiervoor voldoende.

5. Civieltechnische kunstwerken

Programma
2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Beleidskader
Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken 2021

Onderhoudsniveau
Het onderhoud is over het algemeen op kwaliteitsniveau B (basis) voor de kunstwerken. De oudere kunstwerken, veelal constructies uit de jaren ‘70 en ‘80 van de vorige eeuw, vervangen we de komende jaren.

Wat hebben we gedaan?
We voerden groot onderhoud en vervanging uit aan:

- De fietsbrug Looveerweg Huissen (met bijkomende werkzaamheden voor leuningen). Naast de vervanging repareerden we ook betonschade aan de duiker in de Looveerweg;
- Het afschermend hekwerk rondom de vissteiger aan de Plakselaan in Bemmel.

Financieel
In programma 2, onder 'Wat heeft het gekost?', staan de lasten en baten voor onderhoud civieltechnische kunstwerken onder taakveld 2.1. De middelen voor groot onderhoud onttrokken we aan de voorziening onderhoud civieltechnische kunstwerken. Voor de kapitaallasten van vervangingsinvesteringen is er de bestemmingsreserve civieltechnische kunstwerken. De afgesproken beeldkwaliteit kunnen we ook de komende jaren behouden. De financiële middelen uit de budgetten, voorziening en reserve zijn hiervoor voldoende.

6. Speeltoestellen/-tuinen

Programma
5. Sport, cultuur en recreatie

Beleidskader
Speelruimteplan (2019)
Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (2023)

Onderhoudsniveau
De speelplekken en toestellen zijn veilig en voldoen aan het minimale kwaliteitsniveau B (basis).

Wat hebben we gedaan?

- Elk speeltoestel inspecteerden we minstens vier keer op veiligheid. De geconstateerde gebreken herstelden we binnen de voorgeschreven termijn;
- De vervanging van speelvoorzieningen week iets af van de planning voor 2025:
    - In plaats van de speelvoorzieningen aan de Irenestraat vervingen we de voorzieningen in de nabijgelegen speeltuin aan de Steeg in Angeren;
    - De vervanging aan de Muntstraat in Huissen stelden we uit. Omdat het Park Rozendael in de komende jaren projectmatig wordt verbeterd nemen we de speelvoorzieningen hierin mee;
    - Aan de Dr. Rudolf van Oppenraaijstraat in Bemmel maakten we samen met de bewoners een vervangingsplan en voerden het daarna uit.

Bij alle aanpassingen in de speelruimte hebben we aandacht voor ‘circulaire speelruimte’ en klimaatadaptatie. Ook anticiperen we op de dorps- en wijkontwikkelingsplannen.

Financieel
In programma 5, onder 'Wat heeft het gekost?', zijn de lasten en baten voor 'Speelvoorzieningen' opgenomen onder taakveld 5.7. De afgesproken beeldkwaliteit B kunnen we ook de komende jaren behouden. De beschikbare budgetten zijn hiervoor voldoende.

Paragraaf 4 Financiering

Inleiding
In deze paragraaf beschrijven we hoe we omgaan met de financieringsbehoefte. Voor grotere uitgaven heeft de gemeente meestal niet het geld op de bank staan en wordt als het nodig is een lening aangetrokken. De over de leningen te betalen rente behoort tot de exploitatie-uitgaven.

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) stelt regels voor het financieringsgedrag van decentrale overheden. Hierbij gaat het om regels voor het beheersen van financiële risico's op aangetrokken en uitgezette middelen. Ook het beheer van de treasury wordt hierin geregeld. In het Treasurystatuut zijn verder de spelregels van de treasuryfunctie vastgelegd. De uitvoering van de treasuryfunctie vereist snelle beslissingen in een complexe geld- en kapitaalmarkt.

Financiering

Financieringspositie
Financiering is het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. We zetten eerst zoveel mogelijk van de vrijkomende middelen in voor de financiering van de eigen investeringen, voordat een nieuwe geldlening wordt afgesloten. Ook in het afgelopen jaar hebben we dit beleid gevolgd.

Leningenportefeuille
In 2025 werd de geldlening van € 5 miljoen ontvangen waarvoor in 2022 het contract met uitgestelde storting was afgesloten. Anders dan in de begroting 2025 werd verwacht, was er in 2025 geen aanvullende lening nodig. Dit kwam door vertraging van een aantal posten op het investeringsplan, zoals huisvesting onderwijs, MFSA De Blauwenburcht Huissen en het niet doorbetalen van een subsidie aan Rijkswaterstaat in verband met de doortrekking van de A15.

Uit onderstaande tabel blijkt dat onze leningenportefeuille door de nieuwe geldlening in 2025 is toegenomen. Door het lage rentepercentage van de nieuwe geldlening en de reguliere aflossingen is de gemiddelde rente op onze langlopende geldleningen met 0,15% afgenomen.

MUTATIES VASTE SCHULD IN 2025

(Bedragen x € 1.000)

	Bedrag	Gemiddelde rente	Invloed op gem. rente
Beginstand per 1 januari 2025	**62.244**	**2,97%**	
Nieuwe leningen	5.000	1,67%	-0,10%
Reguliere aflossingen	-2.636	4,30%	-0,05%
Vervroegde aflossingen	0	0,00%	0,00%
Renteaanpassing (oud percentage)	0	0,00%	0,00%
Renteaanpassing (nieuw percentage)	0	0,00%	0,00%
Omzetting vast naar vlottend	0	0,00%	0,00%
Omzetting vlottend naar vast	0	0,00%	0,00%
Eindstand per 31 december 2025	**64.608**	**2,81%**	**-0,15%**

Algemene ontwikkelingen

Intern
Op 9 maart 2023 stelde uw raad het huidige Treasurystatuut gemeente Lingewaard 2023 vast. In dit statuut zijn de spelregels van de treasuryfunctie vastgelegd.

Extern
Ten opzichte van de begroting 2025 viel de werkelijke rente wat lager uit dan verwacht. De Europese Centrale bank heeft in 2025 de geldmarktrente op 5 juni verlaagd naar 2,0%. De belangrijkste reden hiervoor was de stagnatie van de Europese economie. Hiermee wil de ECB de economie een impuls te geven. De kapitaalmarktrente is in 2024 licht gestegen. Op onze financiële positie heeft deze renteontwikkeling weinig effect. In 2022 hebben we namelijk al contracten afgesloten voor een geldlening van € 10 miljoen, ontvangen in 2023, een geldlening van € 10 miljoen ontvangen in 2024 en een geldlening van € 5 miljoen, die we nu in 2025 hebben ontvangen. Deze leningen zijn in 2022 vastgelegd tegen de toen geldende rentepercentages, die nog altijd lager liggen dan de huidige percentages.

Risicobeheer

Renterisico's
Voor de toetsing van het renterisico heeft de overheid twee instrumenten gedefinieerd, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet is 8,5% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Het renterisico is het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de gemeente door rentewijzigingen. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. In de volgende overzichten worden de renterisico's op de korte en lange schuld getoetst aan de wettelijke norm uit hoofde van de Wet fido.

KASGELDLIMIET PER 31-12-2025					
Kasgeldlimiet					
Omvang begroting per 1 januari 2025	148.385				
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,50%				
Kasgeldlimiet in bedrag	12.613				
					(Bedragen x EUR 1.000)

	REALISATIE				
	Kwartaal				
	1: jan-mrt	2: apr-jun	3: jul-sep	4: okt-dec	Jaar
Vlottende schuld					
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Schuld in rekening-courant	0	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0	0
Totaal vlottende schuld	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vlottende middelen					
Uitgeleende gelden < 1 jaar	16.667	11.000	17.333	25.333	17.583
Contante gelden in kas	0	0	0	0	0
Tegoeden in rekening-courant	7.045	14.786	18.464	9.856	12.538
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Totaal vlottende middelen	**23.712**	**25.786**	**35.798**	**35.189**	**30.121**
Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld	-23.712	-25.786	-35.798	-35.189	-30.121
Toegestane kasgeldlimiet	12.613	12.613	12.613	12.613	12.613
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	**36.324**	**38.398**	**48.410**	**47.802**	**42.734**

Volgens de Wet financiering decentrale overheden (fido) mag de kasgeldlimiet gedurende 2 achtereenvolgende kwartalen overschreden worden. Zoals uit voorgaande tabel blijkt, zijn we heel 2025 binnen de norm gebleven. Door vertragingen van investeringen, hadden we geld over waarvan we een deel hebben uitgezet bij andere gemeenten in de vorm van kasgeldleningen. Dit is de belangrijkste reden van het positieve renteresultaat op het taakveld Treasury. Zie hiervoor ook het renteschema in het volgende onderdeel van deze paragraaf Financiering.

RENTERISICONORM EN RENTERISICO'S VAN DE VASTE SCHULD PER 31-12-2025

(Bedragen x € 1.000)

Renterisico op vaste schuld	2025 realisatie	2026 budget	2027 budget	2028 budget
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0	0	0	0
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld (o/g)	5.000	15.000	30.000	20.000
3b. Nieuw verstrekte lange leningen (u/g)	0	0	0	0
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	5.000	15.000	30.000	20.000
5. Betaalde aflossingen	2.636	2.881	12.391	2.636

6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	2.636	2.881	12.391	2.636
7. Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	**2.636**	**2.881**	**12.391**	**2.636**

Renterisiconorm

8. Begrotingstotaal per 1 januari 2025	148.385	145.591	146.028	149.514
9. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
10. Renterisiconorm	**29.677**	**29.118**	**29.206**	**29.903**

Toets Renterisiconorm

10. Renterisiconorm	29.677	29.118	29.206	29.903
7. Renterisico op vaste schuld	2.636	2.881	12.391	2.636
11. Ruimte(+) / Overschrijding(-) (10 - 7)	**27.041**	**26.237**	**16.814**	**27.267**

Het renterisico op de vaste schuld blijft in de periode 2025-2028 ruim binnen de norm.

Renteschema

In deze paragraaf geven we inzicht in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de rentetoerekening. Dit is conform het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Met onderstaand schema geven we hieraan invulling.

RENTESCHEMA:				(Bedragen x € 1.000)
-/- = nadeel/lasten + = voordeel/baten				
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering				-1.842
b. De externe rentebaten (idem)			+	834
Saldo rentelasten en rentebaten				-1.008
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	+	41		
c2. De rente van projectfinanciering die aan het desbetreffende taakveld moet worden toegerekend	+			
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	56		
. Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				-1.023
d1. Rente over eigen vermogen			-/-	0
d2. Rente over voorzieningen			-/-	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				-1.023
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			+	1.363
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury				340

Toelichting renteschema

Bovenstaand schema laat bovenaan onder a. en b. het saldo van de rentelasten minus de rentebaten zien. Vervolgens wordt hier de rente van afgetrokken die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend minus de rente van een doorverstrekte geldlening. De toerekening van de rente aan de taakvelden gaat op basis van het renteomslagpercentage van 1,00%. In de primitieve begroting 2025 was nog sprake van een renteomslagpercentage van 1,5%. Een herberekening op basis van actuele gegevens liet een afwijking van meer dan 25% zien. De regelgeving schrijft dan voor dat het percentage wordt aangepast. Dit is bij het raadsvoorstel ‘Achteraf vast te stellen begrotingswijzigingen 2025’ vastgesteld.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Ontwikkeling van de bedrijfsvoering

We hebben verder gewerkt aan de ontwikkeling van onze bedrijfsvoering. Deze was gericht op een organisatie die slagvaardig, betrouwbaar en wendbaar is in een complex en veranderend werkveld. Daarbij hebben we ingezet op het versterken van de organisatie en het verder verbeteren van onze dienstverlening. In de paragrafen ‘Mensen’, ‘Informatie & gegevens’ en ‘Afhandeling van bezwaren en klachten’ leggen we verantwoording af over de ontwikkelingen en behaalde resultaten.

Uitdagingen

Mens en organisatie

Er speelden aan aantal grote trajecten die, meer dan anders, van invloed waren op het welzijn van de medewerkers. Het traject van de versterking van de sociale basis leidde voor een deel van de organisatie tot grote veranderingen in hun taken en werkwijzen. Ook de besluitvorming over de noodopvang leidde tot verhoogde spanning.

Het traject van de bezuinigingen vroeg organisatiebreed van medewerkers om kritisch naar hun eigen werk te kijken. De tweede helft van het jaar doorliepen we een intensief proces. De eerste ronde bestond uit ambtelijke sessies waarbij alle budgetten zijn doorgenomen en besproken. Vervolgens bogen in de tweede ronde bestuurders en ambtenaren zich over de voorgestelde mogelijkheden om te bezuinigen. De bezuinigingsvoorstellen hiervan bespraken we met u tijdens interactieve sessies.

Informatie en processen

We hebben verder gewerkt aan de verdere digitalisering van onze processen en een betrouwbare ICT-omgeving. Hiermee ondersteunden we onze inwoners en medewerkers.

Mensen

Aantrekken

Om mensen aan te kunnen trekken, moeten wij ons als werkgever onderscheiden op de arbeidsmarkt en onze positie hierop versterken. Dit hebben we gedaan door:

- **Onze positionering**
  We organiseerden netwerkbijeenkomsten onder de naam ‘Loeren & Linken’. Tijdens deze bijeenkomsten zochten we actief verbinding met potentiële kandidaten en samenwerkingspartners in de regio. Ook bouwden we de regionale samenwerking verder uit, onder andere door het aanbieden van traineeships. Door samen op te trekken met andere gemeenten en organisaties in de regio vergroten we de instroom van jong talent en bieden we ontwikkelkansen voor starters. We lanceerden onze eigen ‘Werken bij Lingewaard’ website om minder afhankelijk te zijn en onze eigen werkzoekenden-pool op te zetten.
- **Herijken arbeidsvoorwaardenpakket**
  We wilden het arbeidsvoorwaardenpakket herijken om beter aan te sluiten bij de vitaliteit van medewerkers en hun eigen keuzevrijheid bij de IKB-bestedingsmogelijkheden. De fiscale ruimte in de werkkostenregeling is echter ontoereikend om een ander arbeidsvoorwaardenpakket aan te bieden. In het kader van de bezuinigingen die we voor 2026 moesten doorvoeren, was er geen ruimte om lokaal iets in ons arbeidsvoorwaardenpakket te veranderen. De reguliere wijzigingen die voortvloeiden uit de cao, voerden we vanzelfsprekend wel door.
- **Medewerkers in loondienst nemen**
  In 2024 zijn we begonnen zoveel mogelijk ingehuurde krachten in loondienst te nemen. Dit liep door in 2025. Het inhuurpercentage is van 8,6% in 2024 naar 6,5% in 2025 gegaan. Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt was het niet voor alle functies mogelijk iemand in dienst te nemen. Er blijft dus een groep

ingehuurde krachten in onze organisatie aan het werk. We namen vrijwel alleen medewerkers aan op detacheringsbasis voor het opvullen van tijdelijke plekken vanwege piekbelasting in de dienstverlening.

- **Gebruik te maken van technologie**
  Een belangrijke stap hierin was de implementatie van de nieuwe 'Werken bij Lingewaard' website, gekoppeld aan een sollicitantenvolgsysteem. Hierdoor versterkten we onze positionering als werkgever en zijn vacatures beter vindbaar en toegankelijk voor potentiële kandidaten.

Behouden/duurzaam inzetbaar houden
Om medewerkers te behouden, werkten we aan vitaliteit, werkgeluk, leren en interne doorstroom. We startten met een vernieuwd onboardingsprogramma. Hiermee zorgen we voor een warme en gestructureerde start voor nieuwe medewerkers. Het programma helpt nieuwe collega's sneller hun weg te vinden in de organisatie wat bijdraagt aan betrokkenheid en duurzame inzetbaarheid. In 2025 stroomden 27 medewerkers door naar een andere functie binnen de organisatie. Daarnaast hebben medewerkers gebruikgemaakt van trainingen en opleidingen.

Vitaliteit en verzuim
We zetten in op fitte en gezonde medewerkers. Er was een aanbod van trainingen en workshops. Deze waren gericht op de fysieke en mentale gezondheid van de medewerkers. In september organiseerden we een vitaliteitsweek met extra aandacht voor mentale gezondheid.

Werkgeluk
We voerden twee werkgelukmetingen uit. Medewerkers gaven hun werkgeluk een 7,4. Het jaar daarvoor was dit een 7,5. Het werkgeluk is daarmee vrijwel gelijk gebleven. De uitkomsten hebben de teammanagers in hun teams gedeeld en besproken.

Leren en ontwikkelen
We startten met de ontwikkeling van een online leeromgeving, onze digitale Academie. Medewerkers kunnen hier het interne opleidingsaanbod op één plek terugvinden. In deze leeromgeving richtten we ook het certificatenbeheer in. Hierdoor is zichtbaar welke verplichte certificaten medewerkers hebben behaald en wanneer deze verlengd moeten worden. De verplichte trainingen die medewerkers moeten volgen, brachten we in kaart. Het certificaatbeheer volgen we in de digitale Academie.

Indicator	Meetbaar resultaat 2025	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Formatie	Aantal fte per 1.000 inwoners	7,07	7,09
Personeelsbezetting	Aantal fte per 1.000 inwoners	6,95	7,21
Apparaatskosten	De personele en materiële kosten verbonden aan het functioneren van de organisatie per inwoner	€ 795	€ 772
Externe inhuur	Kosten inhuur als percentage van de totale loonsom	Max. 10%	6,5%
Overhead	Percentage van de totale lasten	13,2%	12,6%
Ziekteverzuim	Verzuim als percentage van de totale personele bezetting	6,5%	7,21%

Betekenis indicatoren

Formatie

Toename is het gevolg van de in 2025 door de raad toegekende formatieve uitbreiding en door de financiering van personele inzet vanuit het materiële budget voor de uitvoering van de taken behorende bij dit budget.

Personeelsbezetting

De bezetting is iets hoger dan begroot. Het gaat hier om de daadwerkelijke bezetting (7,21) op 31-12-2025 afgezet tegen de peildatum 1 januari 2024 (6,95). Dit komt overeen met de definitiebepaling van de VNG. De bezetting is dus afhankelijk van het aantal werknemers en vacatures op dat moment.

Apparaatskosten

De apparaatskosten zijn afgenomen mede als gevolg van de verlaagde omslagrente op de kapitaallasten (€ 100.000), wijziging project dienstverlening (€ 116.000). De toelichting op verschillen tussen begroting en rekening kunt u terugvinden in programma 9, bij taakveld 9.4 ‘Overhead’.

Externe inhuur

Dit betreft inhuur die ten laste komt van de loonsom. Onder externe inhuur vallen uitzendkrachten, zzp'ers en gedetacheerden. Tijdelijke contracten en payroll constructies gelden niet als inhuur.
In dit percentage is de inhuur ten laste van materiële budgetten niet meegenomen. De inhuur ten laste van materiële budgetten afgezet tegen de bijbehorende materiële budgetten bedraagt 7,3%.

Overhead

Het overzicht overhead vindt u hier. Het bedrag aan overhead neemt ten opzicht van 2025 per saldo af met ongeveer € 300.000. Verhoudingsgewijs is deze afgenomen. Dat komt omdat ook de totale lasten in de begroting zijn afgenomen.

Ziekteverzuim

Dit is geen verplichte indicator. Het ziekteverzuim was hoger dan we hadden verwacht. Dit komt omdat we te maken hebben met verschillende langdurig verzuimgevallen. We voerden meer regie op verzuimdossiers en stelden een inzetbaarheidsbeleid op. Om het verzuimpercentage te verlagen, startten we meer trajecten, lieten meer onderzoeken uitvoeren en zetten interventies in om langdurig verzuim te voorkomen of te beperken. Dit leidde tijdelijk tot hogere kosten. De verzuimcijfers laten een daling zien van 8,98% naar 7,21%.

Informatie & gegevens

Digitale transformatie

We zetten belangrijke stappen in de verdere digitale transformatie van de gemeente. We startten met de actualisatie van ons informatiebeleid. Parallel hieraan startten we met de implementatie van het optimale gebruik van Microsoft 365. Daarbij lag de nadruk op Microsoft Teams. Hiervoor richtten we een adoptieteam in om medewerkers te begeleiden in digitaal, efficiënt en plaats-onafhankelijk samenwerken.

Ook stelden we richtlijnen op voor het gebruik van AI binnen de organisatie en startten we met trainingen om medewerkers te ondersteunen bij het ontwikkelen van AI-geletterdheid. Hiermee leggen we de basis voor verantwoord en effectief gebruik van nieuwe technologieën in ons werk.

Informatiegericht sturen
Om informatiegericht sturen verder mogelijk te maken, verbeterden we de beschikbare sturingsinformatie en maakten deze toegankelijker. We hebben meetbare normen vastgesteld en overzichtelijke dashboards ingericht om de kwaliteit van de dienstverlening, de vraagontwikkeling en de uitgaven beter te monitoren. Een voorbeeld hiervan is een energiedashboard (met onder andere energie labels en energiearmoede) om de energietransitie te ondersteunen. Dit draagt bij aan meer inzicht in de effectiviteit en efficiëntie van beleid en uitvoering. Hierdoor krijgen we meer grip op de bedrijfsvoering en vergroot dit de bestuurlijke en operationele wendbaarheid van de gemeente.

ICT-samenwerking
We versterkten de ICT-samenwerking tussen de gemeenten Lingewaard en Overbetuwe. Op basis van de aanbevelingen uit de onafhankelijke evaluatie uitgevoerd door een extern bureau, hebben we een verbeterplan opgesteld om de gezamenlijke ICT-dienstverlening toekomstgericht door te ontwikkelen. De eerste onderdelen van dit verbeterplan hebben we al uitgevoerd. Deze acties dragen bij aan verdere professionalisering van de ICT-dienstverlening. Waaronder een betrouwbare digitale werkplek, veilige gegevensopslag en stabiele toegang tot vak applicaties. Hiermee borgen we een robuuste en toekomstbestendige ICT-omgeving voor beide gemeenten.

Informatiebeveiliging
We legden verantwoording af aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over onze informatiebeveiliging via ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Uit een toets door een onafhankelijk auditor bleek dat onze zelfevaluatie voldeed aan de gestelde eisen op het vlak van de DigiD-aansluitingen, het gebruik van Suwinet en de inrichting van de basisregistraties (BAG, BGT en BRO).

We versterkten de beveiliging van onze ICT verder door aanvullende technische maatregelen te treffen gericht op bescherming tegen externe dreigingen. De effectiviteit van deze maatregelen toetsten we via een onafhankelijke penetratietest, waarbij gecontroleerd werd of aanvallen tijdig werden gesignaleerd en adequaat afgeweerd. Dat was het geval.

Afhandeling van bezwaren en klachten

Er kwamen in 2025 154 bezwaarschriften binnen
De meeste bezwaarschriften gingen over:

- Omgevingsvergunningen (25,3%),
- Verkeersbesluiten (24,7%), waarvan de meeste gaan over parkeerplaatsen voor opladen van elektrische auto’s,
- Besluiten in het kader van de Participatiewet (15,6%),
- Gehandicaptenparkeerkaarten (7,1%) en
- Wmo-besluiten (6,5 %).

We behandelden 180 bezwaarschriften
Naast de 154 bezwaarschriften uit 2025, moesten we nog 55 bezwaarschriften uit 2024 behandelen. 29 bezwaarschriften uit 2025 hebben we voor behandeling doorgeschoven naar 2026. Dit betekent dat we in 2025 in totaal 180 bezwaarschriften hebben behandeld. Dit zijn er 60 meer dan in 2024, toen we 120 bezwaarschriften behandelden.

Van deze 180 bezwaarschriften zijn 62 bezwaarschriften ingetrokken. Dit gebeurde bijvoorbeeld na pre-mediation, zoals extra uitleg, maar ook als gevolg van nieuwe besluitvorming. De bezwaarschriftencommissie

heeft in 2025 over 106 bezwaarschriften een advies uitgebracht. Hiervan heeft de commissie in 16 gevallen geadviseerd om de bezwaren niet-ontvankelijk te verklaren. 20 keer vond de commissie het bezwaar (deels) gegrond en bij 70 bezwaren was het advies ongegrond. Na behandeling heeft de bezwaarschriftencommissie op 31 december 2025 bij twaalf bezwaarschriften nog geen advies uitgebracht.

Tot einde 2025 heeft het bevoegde bestuursorgaan besloten om:
- 15 bezwaarschriften niet-ontvankelijk te verklaren,
- 11 bezwaarschriften (deels) gegrond te verklaren,
- 68 bezwaarschriften ongegrond te verklaren.

Over 12 bezwaarschriften, waar de commissie al wel advies op heeft uitgebracht, was op 31 december 2025 nog geen besluit genomen.

De gemiddelde doorlooptijd van de bezwaren in 2025 was drie weken korter dan in 2024
De gemiddelde doorlooptijd van de afgehandelde bezwaren was 8,43 weken. Daarmee ligt de gemiddelde doorlooptijd ruim drieënhalve week onder de wettelijke afhandeltermijn.

Het percentage afgehandelde bezwaren binnen twaalf weken is hoger dan in 2024
De gemiddelde doorlooptijd van bezwaren die we binnen twaalf weken afhandelden, is veel hoger dan het verwachte percentage. We handelden 81% binnen twaalf weken af. In 2024 was dit percentage 60%. Voor de bezwaarschriften die we gemiddeld binnen achttien weken afhandelden, ligt het percentage met 94% ook ruim boven het verwachte percentage van 90%.

Niet verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2025	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Behandelen bezwaarschriften	Afhandeling bezwaren binnen 12 weken	70%	81%
	Afhandeling bezwaren binnen 18 weken	90%	94%

In 2025 behandelden we 33 klachten in de zin van de Awb
Volgens de Algemene wet bestuursrecht gaat het bij deze klachten om handelingen of gedragingen van medewerkers of bestuurders van de gemeente. De klachten hebben vooral betrekking op de teams die het meeste in contact staan met inwoners:
- Sociaal Domein (24,28%),
- Openbare Ruimte en Vastgoed (21,2%)
- Klant Contact Centrum (15,2%).

We handelden 100% van de klachten informeel af
Van de in 2025 ingediende klachten is op 31 december 2025 in 6 gevallen de klacht nog niet afgehandeld. De klachten die we wel hebben afgehandeld, hebben we allemaal in de informele fase afgehandeld. Dat is hetzelfde als het resultaat in 2024 en daarmee weer een maximale score.

Niet verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2025	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Klachten	Percentage klachten dat informeel wordt afgehandeld	>90%	100%

Rechtmatigheid

In de jaarrekening is de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Binnen dit onderdeel geven wij hierop een inhoudelijke toelichting.

Begrotingscriterium
Hieronder een toelichting op de onrechtmatigheden binnen het begrotingscriterium. Deze onrechtmatigheden classificeren wij grotendeels als acceptabel. Dit betekent dat deze onrechtmatigheden vallen binnen de volgende situaties:

A. De overschrijding op de lasten wordt gecompenseerd via direct te relateren baten.
B. De overschrijding op de lasten past binnen het door de raad accordeerde beleid
C. De overschrijding op de lasten wordt veroorzaakt door een open-einde-regeling
D. De gemeenteraad is tijdig geïnformeerd over de afwijking
E. De overschrijding van het investeringsbedrag betreft een overschrijding van de verwachte jaarschijf, maar blijft binnen het totaal beschikbare krediet voor de investering.
F. De afwijking valt binnen de rapportagegrens van € 50.000 zoals opgenomen in de financiële verordening.

In de toelichtingen hieronder is met de bovenstaande letters aangegeven om welke reden wij de afwijkingen als acceptabel aanmerken. In de actualisatie van de financiële verordening die in 2025 plaatsvindt, leggen wij de bovenstaande situaties waarin de onrechtmatigheden als acceptabel worden aangemerkt formeel vast.

1A Overschrijding lasten programma's – overschrijding € 1.166.000

Programma 1 – Veiligheid – overschrijding € 49.000 (acceptabel F)
De overschrijding is kleiner dan de rapportagegrens van € 50.000 en is daarmee acceptabel.

Programma 4 – Onderwijs – overschrijding € 114.000 (acceptabel B & D)
Er is een nadeel van € 230.000 door de afboeking van de voorbereidingskosten voor de nieuwbouw van IKC De Doornick op de huidige locatie. Doordat is besloten om IKC De Doornick niet op de huidige locatie te huisvesten, maar in de St. Martinuskerk kunnen deze voorbereidingskosten niet worden geactiveerd, maar worden deze ineens afgeboekt. Zie hiervoor ook het raadsvoorstel 'IKC De Doornick in Martinuskerk'.

Programma 5 – Sport, cultuurproductie en cultuurparticipatie – overschrijding € 12.000 (acceptabel F)
De overschrijding is kleiner dan de rapportagegrens van € 50.000 en is daarmee acceptabel.

Programma 9 – Bestuur en ondersteuning – overschrijding € 991.000 (acceptabel B)

Pensioenen politieke ambtsdragers
Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel. Dit betekent dat de voorziening voor wethouders pensioenen in december 2027 overgedragen wordt naar het ABP. Omdat de dekkingsgraad van het ABP bepalend is voor de overdrachtswaarden moeten we deze voorziening op basis van de wet- en regelgeving aanvullen. De definitieve hoogte van de overdracht kan fluctueren als gevolg van de rekenrente, bezettingsgraad en personele mutaties. Dit leidt tot een nadeel van € 747.000 in 2025. Deze voorziening is onderdeel van het vastgestelde beleid.

Personeelsbeleid – Van werk naar werk
Deze overschrijding past binnen het vastgestelde beleid van de gemeenteraad.
Omdat de trajecten en kosten die horen bij de Van werk naar werk moeilijk te voorspellen zijn en daarmee ook jaarlijks sterk kunnen fluctueren hebben wij met de gemeenteraad afgesproken dat wij deze kosten achteraf verantwoorden in de Jaarstukken. Wel melden wij de verwachte afwijkingen in de tussentijdse rapportages. In 2025 is sprake van een nadeel van € 517.000.

1B Overschrijding investeringskredieten – overschrijding € 1.297.000

Revitalisering Zilverkamp fase II, III en IV – overschrijding € 152.000 (acceptabel B & D)
In de informatienota van 13 januari 2026 hebben wij de raad geïnformeerd over de verwachte overschrijding van € 260.000 op deze investering, waarvan naar verwachting € 160.000 in 2025.
Op moment van naar voren komen van deze overschrijding was het niet mogelijk om de raad hierover in 2025 nog te laten beslissen. In de 1e Tussentijdse rapportage 2026 wordt de verhoging van het investeringskrediet formeel ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Transitie Kinkellink Bemmel – overschrijding € 299.000 (acceptabel A & D)
Dit betreffen een investering ten behoeve van de huisvesting van Oekraïense ontheemden. Van het ministerie van Asiel & Migratie (voorheen Justitie & Veiligheid) ontvangen we een normkostenvergoeding waaruit de kapitaallasten van de investering worden gedekt. Ook houden wij de raad actief op de hoogte van de stand van zaken van de opvang. Dit doen we mondeling, via de P&C documenten en informatienota's.

Transitie Kruisstraat Gendt – overschrijding € 333.000 (acceptabel A & D)
Dit betreffen een investering ten behoeve van de huisvesting van Oekraïense ontheemden. Van het ministerie van Asiel & Migratie (voorheen Justitie & Veiligheid) ontvangen we een normkostenvergoeding waaruit de kapitaallasten van de investering worden gedekt. Ook houden wij de raad actief op de hoogte van de stand van zaken van de opvang. Dit doen we mondeling, via de P&C documenten en informatienota's.

Waterbergingsbank Bemmel – overschrijding € 58.000 (acceptabel B)
De investering Waterbergingsbank Bemmel is inmiddels afgerond. In 2026 vindt er nog een correctie plaats waarbij de investering ineens wordt afgeboekt en de lasten worden gedekt uit de voorziening riolering.

Aanleg standplaatsen woonwagens – overschrijding € 196.000 (acceptabel D)
In juni 2021 heeft de raad een investeringsbudget beschikbaar gesteld voor de aanleg van standplaatsen voor woonwagens (link naar raadsvoorstel). In 2024 hebben wij de raad via een informatienota geïnformeerd over een verwacht tekort van circa € 187.000.

Diverse investeringskredieten overschrijding < € 50.000 – overschrijding € 259.000 (acceptabel F)
Er zijn in totaal 18 investeringskredieten met een overschrijding van minder dan € 50.000. Deze overschrijdingen zijn kleiner dan de rapportagegrens en daarmee acceptabel.

2. Ongeautoriseerde reservemutaties – overschrijding € 1.482.000

Programma 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat – overschrijding € 8.000 (acceptabel: B & F)
Op taakveld 2.1 Verkeer en vervoer is de afkoop van 8 parkeerplaatsen in de bestemmingsreserve parkeren gestort. De toevoeging aan deze reserve is conform de uitgangspunten van de raad. Daarnaast is de afwijking kleiner dan de rapportagegrens van € 50.000.

Programma 3 - Economie – overschrijding € 938.000 (acceptabel: B)
Op taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur is op één grondexploitatieprojecten een bedrag aan winst genomen en zijn er drie grondexploitatieprojecten afgesloten. Daarnaast is bij een project de verliesvoorziening verlaagd. De toevoegingen aan de reserve Grondexploitatie zijn conform de uitgangspunten van de raad.

Programma 5 - Sport, cultuurproductie en cultuurparticipatie – overschrijding € 51.000 (acceptabel B)
Op taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie zijn bijdragen ontvangen ten behoeve van het fonds ruimtelijke ontwikkeling en het groenfonds. De toevoegingen aan de gelijknamige reserves zijn conform de uitgangspunten van de raad.

Programma 6 - Sociaal domein – overschrijding € 160.000 (acceptabel B)
Op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie zijn de gelden voor de opvang en huisvesting voor ontheemden Oekraïne in de bestemmingsreserve Opvang ontheemden Oekraïne gestort. De toevoeging aan deze reserve is conform de uitgangspunten van de raad.

Programma 8 - Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing – overschrijding € 325.000 (acceptabel B)
Behaalde voordelen bij facilitaire projecten zijn toegevoegd aan de reserve Grondexploitatie. Dit is gedaan conform de door de raad vastgestelde uitgangspunten

3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten
Er is geen sprake van onrechtmatige overschrijdingen van baten of onderschrijdingen van lasten of baten. Van onrechtmatigheid is alleen sprake als afwijkingen niet tijdig aan de raad zijn gemeld. In de 2e Tussentijdse rapportage zijn alle op dat moment bekende afwijkingen gerapporteerd. Afwijkingen die daarna zijn ontstaan en nu in deze jaarrekening staan, zijn op grond van de Financiële verordening tijdig gemeld en daarmee rechtmatig.

Voorwaardencriterium
Onrechtmatigheid inkoop en aanbestedingen
Bij de controle op de inkoop van werken, diensten en leveringen passen we de geldende aanbestedingswet- en regelgeving toe, evenals de interne kaders op grond van de Financiële verordening gemeente Lingewaard 2025 en het door uw raad in de vergadering van 6 november 2025 vastgestelde Normenkader 2025.
Op grond van artikel 7 van de Financiële verordening lichten we geconstateerde afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) groter dan of gelijk aan € 50.000 nader toe.

Bij 21 inkoopopdrachten constateerden we onrechtmatigheden met een totale omvang van afgerond € 2.338.000. Van deze gevallen overschreden 12 opdrachten de rapporteringsgrens van € 50.000 met een gezamenlijk bedrag van € 2.084.665.

De geconstateerde aanbestedingsonrechtmatigheden deden zich voor in meerdere vormen, waaronder:
- het niet uitvoeren van een aanbestedingsprocedure terwijl deze wettelijk verplicht was;
- het (functioneel) opknippen van opdrachten met als gevolg dat deze onder het geldende drempelbedrag bleef;
- het onrechtmatig verlengen van contracten;
- het te laat of niet vastleggen van contractuele afspraken;
- het doorvoeren van substantiële opdrachtwijzigingen zonder dat hiervoor een nieuwe aanbestedingsprocedure is gevolgd.

Om onrechtmatigheden bij inkoop en aanbestedingen te voorkomen, voeren we ieder jaar een spendanalyse op crediteurniveau uit. Deze analyse geeft integraal inzicht in uitgaven per opdracht en maakt afwijkingen ten opzichte van aanbestedingsdrempels en contractafspraken tijdig zichtbaar. Hierdoor kunnen we eerder bijsturen en onrechtmatigheden voorkomen in plaats van deze achteraf te constateren.
Daarnaast gaan we werken met een inkoopkalender. Hiermee verkrijgen we tijdig inzicht in aflopende contracten, geplande aanbestedingen en verwachte inkooptrajecten. Dit draagt bij aan een betere planning, tijdige voorbereiding van aanbestedingen en het voorkomen van onrechtmatige verlengingen of overschrijdingen.
Daarnaast zetten we vanaf 2026 in op een kwaliteitsimpuls voor de inkoop- en aanbestedingsfunctie, waarvoor uw raad eenmalig extra budget beschikbaar heeft gesteld. We actualiseren het inkoopbeleid, de inkoopvoorwaarden en verbeteren de samenwerking met (lokale) marktpartijen. Daarmee verkleinen we het risico op onrechtmatigheden en werken we toe naar een toekomstbestendige en doelmatige inkoopfunctie.

Tot slot treft u onderstaand per opdracht - voor de 12 opdrachten die de rapporteringsgrens van € 50.000 overschreden - een nadere toelichting aan. Per opdracht gaan we in op de maatregelen die we specifiek treffen om deze beter te beheersen.

Vegen en onkruidbestrijding verhardingen
Deze opdracht is Europees aanbesteed, maar de feitelijke uitgaven komen meer dan 10% hoger uit dan het gegunde bedrag. Alle uitgaven boven deze 10% zijn dan ook onrechtmatig, te weten € 307.726. Het contract loopt nog tot 31 december 2026 en kan nog één keer met één jaar worden verlengd.

Beveiliging
In het kader van de beveiliging van opvang van Oekraïners is een opdracht enkelvoudig onderhands aanbesteed. De feitelijke uitgaven komen boven de aanbestedingsgrens uit. Deze grens was in 2024 al overschreden en de uitgaven zijn gedeeltelijk gecontinueerd in 2025 in verband met problemen tijdens de aanbesteding door verschillende brancheorganisaties. Dit betekent de totale uitgaven voor 2025 ad € 580.938 onrechtmatig zijn. Deze opdracht is in 2026 opnieuw aanbesteed.

Toegangssysteem boven en ondergrondse containers.
De opdracht betrof hosting en beheer van ondergrondse containers. De uitgaven hadden, net als in 2024, moeten worden aanbesteed. De uitgaven in 2025 ad € 222.168 zijn onrechtmatig. Er is een nieuwe aanbesteding op handen.

Groenrenovatie Zilverkamp
De opdracht voor groenrenovatie is Europees aanbesteed, maar de feitelijke uitgaven komen meer dan 10% hoger uit dan het gegunde bedrag. Alle uitgaven boven deze 10% zijn dan ook onrechtmatig, te weten € 124.396. Het contract is verlengd tot en met 31 december 2026.

Weging en verwerking snoeihout, inname overige afvalstoffen, opruimwerkzaamheden bij evenementen
De uitgaven hebben betrekking op afzonderlijke enkelvoudig onderhandse opdrachten voor de weging en verwerking van snoeihout, de inname van overige afvalstoffen en opruimwerkzaamheden bij evenementen. Gezien het structurele en voorspelbare karakter van deze werkzaamheden had bundeling en aanbesteding moeten plaatsvinden. Bij beoordeling van de totale opdrachtwaarde worden de uitgaven van € 137.113 in 2025 als onrechtmatig aangemerkt. In 2026 vindt een inventarisatie plaats, waarna een passende aanbesteding wordt voorbereid.

Levering onderwijsgebouw BS de Borgwal
De opdracht voor de levering van een tijdelijk onderwijsgebouw is meervoudig onderhands aanbesteed. Achteraf is vastgesteld dat de totale opdrachtwaarde de Europese aanbestedingsdrempel overschrijdt. Hierdoor had de opdracht vooraf Europees aanbesteed moeten worden en is sprake van een onjuiste aanbestedingsprocedure. Het onderwijsgebouw is inmiddels opgeleverd en de uitgaven van € 262.077 zijn in 2025 verantwoord en dienen als onrechtmatig te worden beschouwd.

Bewegwijzering
De uitgaven hebben betrekking op diverse losse opdrachten voor de levering van verkeersborden. Gezien het structurele en voorspelbare karakter van deze leveringen had bundeling en aanbesteding moeten plaatsvinden. Bij beoordeling van de totale opdrachtwaarde blijkt dat de uitgaven de Europese aanbestedingsdrempel overschrijden en daarom Europees aanbesteed hadden moeten worden. De uitgaven van € 65.630 in 2025 worden daarom als onrechtmatig aangemerkt. Voor 2026 wordt een nieuwe aanbesteding voorbereid.

Abonnementen
De uitgaven hebben betrekking op diverse losse opdrachten voor informatie- en kennisvergaring binnen verschillende beleidsterreinen, met name binnen het sociaal domein. Bij beoordeling van de totale opdrachtwaarde en de wijze van verstrekking had bundeling en aanbesteding moeten worden overwogen, in plaats van afzonderlijke opdrachten. De uitgaven van € 90.006 in 2025 worden daarom als onrechtmatig aangemerkt.

PDM zakken
Het contract voor de levering van LDPE trekbandzakken is per 31 december 2024 geëindigd. In 2025 heeft de levering plaatsgevonden zonder geldige contractuele grondslag en zonder dat tijdig een nieuwe aanbestedingsprocedure is doorlopen. De uitgaven van € 105.667 in 2025 worden daarom als onrechtmatig aangemerkt. Een nieuwe aanbesteding is inmiddels in voorbereiding.

Kermissen
De uitgaven hebben betrekking op het organiseren en faciliteren van kermissen. Bij beoordeling van de totale contractwaarde over de volledige looptijd blijkt dat de opdracht Europees aanbesteed had moeten worden. De uitgaven van € 72.496 in 2025 worden daarom als onrechtmatig aangemerkt. Het huidige contract loopt door tot eind 2027. In de tussentijd wordt bezien of vóór die datum een passende tussenoplossing kan worden getroffen.

Onderhoudscontract GEO-applicaties, AutoCAD
De uitgaven hebben betrekking op diverse losse opdrachten voor het onderhoud van GEO-applicaties en AutoCAD, die enkelvoudig onderhands zijn verstrekt. Bij beoordeling van de totale opdrachtwaarde blijkt dat de opdrachten gezamenlijk de Europese aanbestedingsdrempel overschrijden en daarom Europees aanbesteed hadden moeten worden. De uitgaven van € 58.571 in 2025 worden daarom als onrechtmatig aangemerkt. In 2026 wordt beoordeeld op welke wijze deze werkzaamheden rechtmatig worden aanbesteed.

Brandstof
Voor de levering van brandstof is geen geldige contractuele grondslag aanwezig. Bij beoordeling van de totale opdrachtwaarde blijkt dat de uitgaven de Europese aanbestedingsdrempel overschrijden en de levering daarom Europees aanbesteed had moeten worden. De uitgaven van € 57.877 in 2025 worden daarom als onrechtmatig aangemerkt. In 2026 wordt beoordeeld op welke wijze deze levering rechtmatig wordt aanbesteed.

Subsidieverlening SKC De Leemhof
De gemeente is eigenaar en opdrachtgever van de verbouwing en renovatie van SKC De Leemhof in Gendt. De totale projectkosten bedragen € 768.000. Door SKC De Leemhof is hiervoor een provinciale subsidie van € 350.000 aangevraagd, onder de voorwaarde van eenzelfde bedrag aan cofinanciering door de gemeente. Conform de gemaakte afspraken hebben we in overleg met SKC De Leemhof eerst alle projectkosten betaald en vervolgens een eindfactuur van € 419.000 niet bij SKC De Leemhof in rekening gebracht. Daarmee heeft de gemeente in feite € 419.000 bijgedragen aan het project.
De onrechtmatigheid ontstaat doordat deze bijdrage het karakter heeft van een subsidie, maar niet als zodanig formeel is toegekend en verwerkt in de financiële administratie. Hierdoor heeft geen toetsing plaatsgevonden aan de geldende subsidiekaders, waaronder staatssteun. Daarmee is sprake van een afwijking van de relevante wet- en regelgeving.

M&O-criterium
Ons college stelde in 2022 de nota *Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O-) beleid* vast als kader voor het voorkomen en bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik van publieke middelen. Aanvullend stelden we op 8 april 2025 de nota *Beleid Misbruik en Oneigenlijk gebruik inburgering Lingewaard* vast, specifiek gericht op de uitvoering van de Wet inburgering 2021. Beide nota's geven kaders voor de inrichting, uitvoering en toetsing van processen.

De interne controle richt zich risicogericht op de in de nota benoemde processen. Voor de categorie met streng M&O-regime betreft dit:
- uitkeringen (Participatiewet),
- Wmo en Jeugdwet,
- vergunningverlening en handhaving,
- identiteitsbewijzen, reisdocumenten en rijbewijzen.

Voor de categorie met gematigd M&O-regime betreft dit:
- subsidieverstrekking,
- inkoop en aanbestedingen,
- belastingheffing,
- integriteit van relaties.

We voerden interne controles uit op de hierboven genoemde processen binnen zowel het strenge als het gematigde M&O-regime. De uitvoering vond plaats via reguliere verbijzonderde interne controles. De bevindingen legden we vast in deelrapportages.

Voor inburgering geldt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het aanbieden van inburgerings-voorzieningen aan inburgeringsplichtigen. Hiervoor ontvangen we een specifieke uitkering die we verantwoorden via de SiSa-systematiek. Het M&O-beleid voor inburgering richt de toetsing zich met name op rechtmatigheid van verstrekkingen en naleving van voorwaarden door inburgeringsplichtigen en aanbieders.

Oordeel
De uitgevoerde controles geven geen aanleiding tot het signaleren van afwijkingen ten aanzien van het M&O-criterium.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Algemeen

In deze paragraaf geven we een toelichting op de partijen waar de gemeente mee samenwerkt. Als deze samenwerking een bestuurlijk en financieel belang kent, spreken we van een verbonden partij. De informatie is gebaseerd op de gegevens die wij tot 23 april 2026 van de verbonden partij hebben ontvangen.

In de diverse programma's is beschreven welke bijdrage de verbonden partijen leveren aan het doel of de doelen van het desbetreffende programma.

Voor de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van samenwerking verwijzen we naar Programma 9, onderdeel "Een betrouwbare en sterke partner in de regio'(doel 3). In aanvulling hierop informeren wij u graag over de volgende zaken.

GR-register
Sinds de invoering van de Wet elektronische publicaties op 1 juli 2021 zijn alle gemeenschappelijke regelingen opgenomen in het landelijke GR-register. Dit register is te raadplegen via https://organisaties.overheid.nl/Gemeenschappelijke_regelingen/

Verantwoording
De paragraaf 'Verbonden Partijen' bevat in de eerste plaats verantwoordingsinformatie. Deze moet voldoen aan de voorschriften van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Nota Verbonden Partijen. Deze informatie is bedoeld om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid.

Daarnaast zijn er in ieder geval twee andere momenten waarop de raad invloed uitoefent op dit beleid. Dit is enerzijds bepaald in de Wgr en anderzijds in de gemeenschappelijke regeling van de betreffende verbonden partij.

1. Het geven van een zienswijze op de begroting en de jaarstukken (dit laatste geldt alleen voor de Groene Metropoolregio en de Veiligheidsregio Gelderland Midden) van de gemeenschappelijke regeling.
2. Verbonden Partijen worden periodiek geëvalueerd. Voor dit jaar stond de evaluatie van de Euregio op de planning. Deze ronden wij af in 2026.

Risicomanagement
Per verbonden partij beoordelen we hoeveel bestuurlijk en financieel belang er is en hoeveel risico we lopen. Op basis van deze analyses plaatsen we een verbonden partij in één van de drie toezichtarrangementen. Dit varieert van licht (1) tot zwaar (3). Zie onderstaand overzicht voor de indeling per toezichtarrangement.

Toezichtarrangement 1	Toezichtarrangement 2	Toezichtarrangement 3
Euregio Rijn-Waal	Park Lingezegen	Veiligheids- en Gezondheids-regio Gelderland Midden
Recreatieschap Overbetuwe	Omgevingsdienst Regio Arnhem	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Stichting Veilig Thuis	MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland	Warmtenetwerk Lingewaard B.V.

Stichting Economic Board	Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen	
Bank Nederlandse Gemeenten		
Vitens		
Stichting Centrum Management Lingewaard		

Overzicht verbonden partijen

Hierna treft u een toelichting aan per verbonden partij.

Gemeenschappelijke regeling

Doelgroepenvervoer Arnhem Nijmegen

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		14 april 2016 (Regeling BVO DRAN)
Plaats van vestiging		Arnhem
Datum meest recente wijziging van de VP		Januari 2017
Programma		6. Sociaal Domein
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Het regelen van het vervoer voor doelgroepen uit de deelnemende gemeenten (Wmo, leerlingenvervoer en Jeugd).
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens het college: Wethouder A. Slob
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) ten opzichte van totaal	Er wordt afgerekend tussen de deelnemende gemeenten volgens een verdeelsleutel en naar gebruik van voorzieningen.
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2025 van de VP	Routevervoer € 1.158.762 Vraagafhankelijk vervoer € 639.672 Overhead € 67.495 Totale bijdrage € 1.865.929
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar 2025	Eigen vermogen per 01-01: € 0 Eigen vermogen per 31-12: € 0 Vreemd vermogen per 01-01: € 10.120.622 Vreemd vermogen per 31-12: € 10.316.194
	Rekeningresultaat 2025	Lingewaard ontvangt afgerond € 211.348 terug vanuit het positieve rekeningresultaat 2025. Deze bijdrage is meegenomen in de jaarrekening 2025
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2025	
Rapportages	Jaarverslag 2025	Vaststelling AB op juli 2026

Vaststelling AB op	Begroting 2027	Vaststelling AB op juli 2026

Euregio Rijn Waal

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		Opgericht in 1971, publiekrechtelijk sinds 1993
Plaats van vestiging		Kleve (D)
Datum meest recente wijziging van de VP		Statuten op 06-06-2019 gewijzigd
Programma		3. Economie
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Nederlandse gemeenten in Gelderland, Noodoostbrant en Noordlimburg en Duitse gemeenten in Kreis Kleve, Kreis Wesel en de steden Duisburg en Dusseldorf.
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren.
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens de raad: Dhr. E. Tiggers (B06) Mw. S. Swart (PvdA) Aangewezen namens het college: J.H.A.P. Sluiter
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	2,51%
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2025 van de VP	€ 12.325
	Omvang van het eigen vermogen (‘Eigenkapital') en het vreemd vermogen (‘Verbindlichkeiten’) aan het begin en het einde van het jaar 2024	Eigen vermogen per 01-01: € 1,73 miljoen Eigen vermogen per 31-12: € 1,59 miljoen Vreemd vermogen 01-01: € 1,54 miljoen Vreemd vermogen 31-12: € 1,25 miljoen
	Rekeningresultaat 2024	Jahersfehlbetrag (tekort) € 145.629
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2024	
Rapportages	Jaarverslag 2024 Jaarverslag 2025 pas in mei/juni 2026 beschikbaar.	2024 - Vaststelling AB 26 juni 2025 2025 – Vaststelling nnb
	Begroting 2027	Vaststelling AB 20 november 2025

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		29-12-2020
Plaats van vestiging		Elst
Datum meest recente wijziging van de VP		15-1-2026
Programma		2, 3, 7, 8 en 9
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	De gemeenten: Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Mook en Middelaar,

		Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen, Zevenaar.
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	De Groene Metropool Regio staat voor de uitdaging hoe om te gaan met groei van wonen, werken en mobiliteit, zodat wij een balans kunnen vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit: groene groei!
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens de raad in de regioagendacommissie: Dhr. H. Arends (CDA) Mw. C. Dolmans-Klumper (D66) Aangewezen namens het college in het algemeen bestuur en tevens aangewezen in het dagelijks bestuur: Burgemeester P.T.A.M. Kalfs
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) ten opzichte van totaal	6,4% (De gemeente Lingewaard heeft 2 stemmen van de 32)
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2025 van de VP	€ 476.000
€ 398.906 Eigen vermogen per 01-01: € 347.799 Eigen vermogen per 31-12: € 380.937 Vreemd vermogen per 01-01: € 1.607.770 Vreemd vermogen per 31-12: € 1.540.756 € 197.682	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar 2025	Eigen vermogen per 01-01: € 371.783 Eigen vermogen per 31-12: € 358.035 Vreemd vermogen per 01-01: € 1.471.570 Vreemd vermogen per 31-12: € 2.348.052
	Rekeningresultaat 2025	
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2025	Het totale rekening resultaat van de GMR is € 258.035.
Rapportages	Jaarverslag 2025	Vaststelling AB op 8 juli 2026
	Begroting 2027	Vaststelling AB op 9 september 2026
Begrotingsgrondslag artikel 4:23, derde lid, onder c Algemene wet bestuursrecht: *Aan de stichting The Economic Board wordt een subsidie verstrekt per inwoner op basis van de CBS cijfers op 1 januari van het voorgaande jaar. Vanaf 2025 wordt deze subsidie geïndexeerd met de BNR norm. Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd om de subsidie te verstrekken. Alle voorschriften en voorwaarden worden opgenomen in het subsidieverleningsbesluit met dien verstande dat de stichting in ieder geval een egalisatiereserve*		

mag vormen van maximaal 10% van het door de gemeenten gesubsidieerde bedrag in het voorafgaande jaar.

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Gelderland Centraal

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		1 april 2017
Plaats van vestiging		Westervoort
Datum meest recente wijziging van de VP		2018
Programma		6. Sociaal Domein
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	11 gemeenten: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Regionaal uitvoeren van diverse taken binnen het Sociaal Domein. De GR is modulair opgebouwd. We nemen de volgende modules af: - Inkoop Zorg - Onderwijszaken - Werkgeversservicepunt - Contractmanagement inburgering - Werkgeverschap SW medewerkers - Regionale Facilitering Zorg
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens het college: Wethouder T. Aaldering (AB)
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	Zowel voor de MGR als de modules is de kostenverdeling naar rato van het aantal inwoners (en de afname van producten volgens de zgn. sub-modules).
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2025 van de VP	€ 4.910.000
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar 2025	Eigen vermogen per 01-01: € 560.000 Eigen vermogen per 31-12: € 714.000 Vreemd vermogen per 01-01: € 4.512.000 Vreemd vermogen per 31-12: € 5.915.000
	Rekeningresultaat 2025	Lingewaard ontvangt € 44.814 terug vanuit het positieve rekeningresultaat 2025. Deze bijdrage wordt verwerkt in de jaarrekening 2025.
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2025	
Rapportages	Jaarverslag 2025	Vaststelling AB op 26 maart 2026
	Begroting 2027	Vaststelling AB op 10 september 2026

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP	14 november 2012
Plaats van vestiging	Arnhem
Datum meest recente wijziging van de VP	December 2025 (ingangsdatum 1-1-2026)
Programma	7. Milieu

		8. Wonen
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar en Provincie Gelderland
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	De ODRA verricht (deels voorgeschreven) taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving binnen de taakvelden bouw en milieu.
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens het college: Wethouder M. van den Bos (AB)
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	16%
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2025 van de VP	€ 3.119.000
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar 2024	Eigen vermogen per 01-01: € 2.275.000 Eigen vermogen per 31-12: € 2.367.000 Vreemd vermogen per 01-01: € 5.515.000 Vreemd vermogen per 31-12: € 4.874.000
	Rekeningresultaat 2025	€ 122.000
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2025	Dit bedrag wordt gedoteerd aan een bestemmingsreserve ter dekking van onvoorziene kosten voor de fusie met ODRN.
Rapportages	Jaarverslag 2025	Vaststelling AB op 9 april 2025
	Begroting 2027	Vaststelling AB op 8 oktober 2026 Nb. Per 1 januari 2026 is ODRA gefuseerd met ODRN. De nieuwe dienst ODGM heeft van het Ministerie BZK uitstel gekregen tot 1 november 2025 om de begroting 2027 aan te leveren

Recreatieschap Overbetuwe

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		3 december 2008, oprichting BV recreatiemaatschappij Rivierenland
Plaats van vestiging		Kerk-Avezaath
Datum meest recente wijziging van de VP		-
Programma		5. Sport, cultuur en recreatie (openluchtrecreatie e.a.).
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Gemeenten Lingewaard, Overbetuwe en Arnhem.
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	De gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openluchtrecreatie en het toerisme in het gebied.
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens de raad: Dhr. H. Arends (CDA) Aangewezen namens het college:

		Wethouder T. Aaldering
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	25%
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2025 van de VP	Geen bijdrage, is in het verleden afgekocht.
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar 2025	Eigen vermogen en vreemd vermogen ligt bij de NV Recreatiemaatschappij Rivierenland. GR beschikt derhalve niet over vermogen.
	Rekeningresultaat 2025	Niet van toepassing
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2025	
Rapportages	Jaarverslag 2025	Vaststelling AB op 13 mei 2026
	Begroting 2027	Vaststelling AB op 13 mei 2026

Park Lingezegen

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		1 december 2010
Plaats van vestiging		Elst
Datum meest recente wijziging van de VP		11 maart 2021
Programma		5. Sport, cultuur en recreatie (openluchtrecreatie e.a.).
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Gemeenten Arnhem, Nijmegen, Overbetuwe en Lingewaard.
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Beheer van publiek toegankelijk groen tussen de steden en de financiering van dat beheer.
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens het college: Wethouder T. Aaldering (DB/AB) Wethouder M. van den Bos (AB)
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	25% in het DB en AB.
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2025 van de VP	€ 329.000
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar 2025	Eigen vermogen per 01-01: € 5.031.000 Eigen vermogen per 31-12: € 4.976.000 Vreemd vermogen per 01-01: € -168.000 Vreemd vermogen per 31-12: € 169.000
	Rekeningresultaat 2025	- € 55.477
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2025	Niet van toepassing
Rapportages	Jaarverslag 2025	Vaststelling AB op 2 juli 2026
	Begroting 2027	Vaststelling AB op 2 juli 2026

VGGM

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP	2002: ‘Hulpverlening Gelderland Midden’
Plaats van vestiging	Arnhem

Datum meest recente wijziging van de VP		2017: Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland - Midden
Programma		1. Veiligheid (Brandweerzorg en rampenbestrijding) 7. Publieke gezondheid en Jeugdgezondheidszorg
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Gemeenten: Arnhem, Ede, Wageningen, Renkum, Nijkerk, Zevenaar, Doesburg, Rheden, Overbetuwe, Duiven, Westervoort, Rozendaal, Scherpenzeel, Barneveld en Lingewaard
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	• Publieke gezondheid • Jeugdgezondheidszorg • Brandweerzorg en rampenbestrijding
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens het college in het AB Burgemeester P.T.A.M. Kalfs
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	Uit de begroting 2025: • Brandweer 5,2%% • Gezondheidszorg 6,6%.
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2025 van de VP	• Publieke gezondheid en jeugdgezondheidszorg 4-18 jr. € 1.178.000 • Jeugdgezondheidszorg 0-4 jr. € 27.000 • Rijksvaccinatieprogramma € 134.000 • Brandweer, crisisbeheersing en rampenbestrijding € 2.969.000 • Bevolkingszorg € 53.000 De totale bijdrage is € 5.061.000
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar 2025	Eigen vermogen per 01-01: € 14.331.000 Eigen vermogen per 31-12: € 13.506.000 Vreemd vermogen per 01-01: € 41.703.000 Vreemd vermogen per 31-12: € 58.646.000
	Rekeningresultaat 2025	Het rekeningresultaat na resultaatbestemming bedraagt € 1.152.201. De algemene reserve is met het positieve jaarresultaat 2024 op niveau gekomen van het minimale niveau. Daarom wordt voorgesteld het gerealiseerde resultaat 2025 na reservemutaties van € 1.152.000 terug te laten vloeien naar de gemeenten.
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2025	Het bedrag dat Lingewaard ontvangt is op het moment van schrijven (8-4-2026) nog niet bekend gemaakt door de VGGM.
Rapportages	Jaarstukken 2025	Vaststelling AB op 8 april 2026
	Begroting 2027	Vaststelling AB op 9 september 2026
Begrotingsgrondslag artikel 4:23, derde lid, onder c Algemene wet bestuursrecht		

De stichting Veilig Thuis is per 1 april 2017 opgericht door het Algemeen Bestuur (AB) van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM). Stichting Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en is werkzaam in Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar. De bijdrage wordt bepaald op basis van inwoneraantallen. De Raad van Toezicht bestaat uit twee wethouders en een burgemeester uit het AB en twee onafhankelijke inhoudelijke deskundigen. Het verstrekte subsidiebedrag van de gemeente Lingewaard aan de Stichting Veilig Thuis voor 2025 bedraagt € 391.000. De subsidie is op het moment van schrijven (8 april 2026) nog niet vastgesteld. De stichting heeft op 31-12-2024 een eigen vermogen ná resultaatbestemming van € 35.654 positief en op 31-12-2025 een eigen vermogen ná resultaatbestemming van € 12.985 negatief. Het vreemd vermogen bedraagt op 31-12-2024 € 1.591.138 en op 31-12-2025 € 2.284.418. Er is indirect sprake van bestuurlijke deelname en van een financieel aandeel. Verantwoording hierover wordt afgelegd via de Verbonden Partij VGGM.

Naamloze vennootschap

Bank Nederlandse Gemeenten

Doel	Datum statuten, oprichtingsakte van de VP	26 november 1914
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoners.
Bestuurlijk belang	Deelname in aandeelhoudersvergadering	Namens het college: Burgemeester P.T.A.M. Kalfs
	Gemeentelijk belang/aandeel (als %) t.o.v. totaal	Aantal aandelen: 19.305
Financieel belang	Bijdrage in de begroting van de VP	Niet van toepassing
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar 2025	Eigen vermogen per 01-01: € 4.777 miljoen Eigen vermogen per 31-12: € 4.863 miljoen Vreemd vermogen per 01-01: € 123.164 miljoen Vreemd vermogen per 31-12: € 110.472 miljoen
	Rekeningresultaat 2025	Netto winst: € 172 miljoen
	Aandeel Lingewaard in resultaat 2025	Dividend over 2025 : € 27.220 Dividend per aandeel: € 1,41

Rapportages	Jaarverslag 2025	Vastgesteld door de Algemene Vergadering van aandeelhouders op 23 april 2026

Vitens

Doel	Datum statuten, oprichtingsakte van de VP	2006
	Datum meest recente wijziging van de VP	22 oktober 2020
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP	De gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders. Zij hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf.
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf, waaronder inbegrepen de winning, productie, transport en distributie van water.
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen, Dagelijks bestuur	Deelname aan de aandeelhoudersvergadering: Burgemeester P.T.A.M. Kalfs
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	0,647%; 37.387 aandelen
Financieel belang	Bijdrage in de begroting van de VP	Niet van toepassing
	Omvang van het eigen vermogen aan het begin en het einde van het jaar 2025	Eigen vermogen per 01-01: € 713,6 miljoen Eigen vermogen per 31-12: € 809,1 miljoen Vreemd vermogen per 01-01: € 1.684,8 miljoen Vreemd vermogen per 31-12: € 1846,0 miljoen
	Rekeningresultaat 2025	Netto winst: € 90,6 miljoen (onderdeel van Eigen vermogen per 31-12-2025).
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2025	Dividend: € 0. De Raad van Bestuur stelt de aandeelhouders voor het resultaat na belastingen als volgt te bestemmen (goedgekeurd door de Raad van Commissarissen op 13 maart 2026): Geen uitkering van dividend en het resultaat ad € 90,6 miljoen toevoegen aan de overige reserves. Dit is conform het financieel beleid.

Verenigingen en deelnemingen

De gemeente participeert naast de hiervoor beschreven verbonden partijen nog in een aantal verenigingen, stichtingen of andere samenwerkingsverbanden. Het gaat dan om:

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Lingewaard is, zoals alle andere gemeenten in Nederland, lid van de VNG. Via het college van Burgemeester en Wethouders zijn wij vertegenwoordigd in de algemene ledenvergadering van de VNG. In 2025 bedroeg de bijdrage aan de VNG € 86.000. Daarnaast zijn we ook lid van de afdeling Gelderland van de VNG. De contributie hiervoor bedroeg € 3.800. Gezien het karakter van het lidmaatschap (vertegenwoordiging en belangenbehartiging) en het ontbreken van enig financieel risico wordt de VNG niet beschouwd als 'Verbonden Partij.'

De Vereniging Nederlandse Riviergemeenten

Dit is een overlegplatform van gemeenten die aan de grote rivieren in Nederland liggen. Burgemeester P.T.A.M. Kalfs is voorzitter van de VNR. De contributie in 2025 bedroeg € 4.200. Gezien de genoemde criteria kan deze vereniging niet aangemerkt worden als een 'Verbonden Partij'.

Water en Klimaat Rivierengebied

In 2019 is de ‘Samenwerkingsovereenkomst Samenwerkende Netwerken Rivierenland’ door 11 partners ondertekend. Het betreft de gemeenten Buren, Culemborg, Lingewaard, Maasdriel, Neder-Betuwe, Overbetuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Zaltbommel en Waterschap Rivierenland. De provincie Gelderland onderschrijft het belang van de samenwerking en betaalt mee in de kosten. Onder de overeenkomst vallen drie netwerkgroepen: Netwerk Waterketen regio Rivierenland, Watersysteem en Klimaat actief Rivierenland. In 2022 veranderde de naam van het samenwerkingsverband in Water en Klimaat Rivierengebied (WKR). De gemeentelijke bijdrage voor de drie netwerken bedroeg totaal € 5.300 in het jaar 2025. Gezien de genoemde criteria kan dit samenwerkingsverband niet aangemerkt worden als een 'verbonden partij'.

Platform NUVAL

Het platform NUVAL is een samenwerkingsverband van de gemeentelijke aandeelhouders uit Gelderland en Flevoland in Vitens en Alliander. De gemeente Lingewaard is lid van dit platform. Er is geen vaste contributie per jaar vastgesteld. Gemaakte kosten worden naar rato verdeeld over de deelnemende gemeenten en bedragen voor Lingewaard circa € 500 per jaar. Gezien de genoemde criteria kan deze vereniging niet aangemerkt worden als een 'verbonden partij'.

Stichting Centrum Management Lingewaard (CML)

De gemeente, vastgoedeigenaren en de ondernemersverenigingen Huissen, Bemmel en Gendt werken samen aan het versterken van de centra in de drie kernen. De stichting heeft als doel het versterken van de aantrekkingskracht en daarmee het economisch functioneren van de winkels, horeca, dienstverlening en de weekmarkten in de centra van de gemeente Lingewaard alsmede het verbeteren van het vestigings- en verblijfsklimaat in het gebied. De gemeentelijke bijdrage aan CML was € 10.000 in 2025. De winkeliersverenigingen en vastgoedeigenaren dragen ieder eenzelfde bijdrage bij.

Warmtenetwerk Lingewaard B.V.

De gemeenteraad stemde op 1 april 2021 in met de uitgangspunten voor oprichting van een Warmtenetwerkbedrijf Lingewaard (WNL). Dit bedrijf startte de uitbreiding van het warmtenet binnen NEXTgarden. Op die manier wordt het mogelijk om warmte te leveren aan bestaande en nieuwe tuinbouwbedrijven en bedrijven op bedrijventerrein Agropark. Gelet op het bestuurlijk en financieel belang is deze ingedeeld in toezichtarrangement 3.

Alle deelnemingen in verenigingen in stichtingen als hierboven beschreven, met uitzondering van Warmtenetwerk Lingewaard B.V., zijn ingedeeld in toezichtarrangement 1.

Paragraaf 7 Grondbeleid

De paragraaf grondbeleid bevat de visie op het grondbeleid, de beleidsuitgangspunten en de wijze van uitvoering van het grondbeleid. Daarnaast geeft de paragraaf inzicht in de financiële positie van het grondbeleid.

Visie op grondbeleid

Visie op grondbeleid in relatie tot de doelstellingen, zoals die zijn opgenomen in de begroting

Huidig grondbeleid
Uw raad heeft op 31 oktober 2013 de "Nota Grondbeleid 2013 gemeente Lingewaard" vastgesteld. Hierin zijn de kaders gesteld voor de uitvoering van het grondbeleid. In deze nota is het grondbeleid als volgt beschreven:

"Grondbeleid is een doelgerichte overheidsinterventie in de grondmarkt. Door in de grondmarkt te interveniëren kan de overheid - in de meeste gevallen is dat de gemeente - het bereiken van haar eigen doelstellingen veilig stellen."

Hieruit blijkt dat het karakter van grondbeleid faciliterend van aard is. Het draagt bij aan het behalen van doelen uit andere beleidsvelden en dit op een zo efficiënt mogelijke manier. Deze doelen, waarin het grondbeleid faciliteert, zijn opgenomen in de jaarrekening 2025 in de programma's 2, 3, 5, 6, 7 en 8.

Actualisatie nota grondbeleid
We werkten aan een nieuwe nota grondbeleid. Op 29 januari 2026 heeft uw raad de Nota grondbeleid Lingewaard 2026 vastgesteld.

De aanleiding voor het opstellen van deze nota was dat Lingewaard voor grote ruimtelijke en maatschappelijke opgaven staat. De woningbouwopgave, de energietransitie, klimaatadaptatie, het zorgen voor een goede bereikbaarheid, het toekomstbestendig maken van maatschappelijke gebouwen en het versterken van landschap en biodiversiteit vragen om meer samenhang tussen beleid, financiën en uitvoering. Deze nota voorziet daarin.

Wijze uitvoering grondbeleid

Wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert

Om de gewenste doelen in deze begroting te realiseren heeft de gemeente Lingewaard de voorkeur voor het voeren van een faciliterend grondbeleid. Indien dit in de gegeven omstandigheden wenselijk is, nemen we een regisserende of een actieve rol aan.

In 2025 hadden we zeven complexen waarin we een initiërende (actieve) rol vervulden. Het ging om drie woningbouwcomplexen, één glastuinbouwcomplex en drie bedrijventerreincomplexen. Eind 2025 hebben we de drie complexen voor bedrijventerreinen afgerond en afgesloten.

Beleidsuitgangspunten reserve

Het grondbeleid heeft een grote financiële impact. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's zijn van belang voor de algemene financiële positie van de gemeente. Voor het grondbeleid is een reserve grondexploitatie aanwezig. Deze reserve dient ter dekking van onvoorzienbare risico's.

De reserve grondexploitatie wordt gevoed uit de (positieve) eindresultaten van alle afgesloten (grond)exploitaties, alle tussentijdse winstnemingen plus de positieve bijstellingen (verlagingen) van getroffen verliesvoorzieningen. Als uit de kostprijsberekening blijkt, dat bij een complex een verlies wordt verwacht, wordt hiervoor een voorziening getroffen (artikel 44 BBV) die ten laste van deze reserve wordt gebracht.

Indien de reserve grondexploitatie volledig is ingezet voor de afdekking van de (verwachte) verliezen van grondexploitaties, dan komen de tekorten, conform de nota Grondbeleid, ten laste van de algemene reserve. Indien de reserve grondexploitatie hoger is dan voor de verevening van de te verwachten tekorten/dekking van de risico's noodzakelijk is, dan kan de gemeenteraad bij de begroting/jaarrekening tot afroming besluiten. Zie de stand van de RG

Stand reserve grondexploitatie

Door de reserve grondexploitatie worden de financiële risico's van de grondexploitaties gescheiden van de financiële huishouding van de Algemene Dienst. De reserve grondexploitatie vormt daarmee tevens een buffer voor tekorten of tegenvallers in lopende exploitaties. Als onderdeel van het risicomanagement wordt een gewenste hoogte voor de reserve grondexploitatie bepaald.

Grondexploitaties
Bij het positief afsluiten van een grondexploitatie, voegen we de winst toe aan de reserve grondexploitatie. Als we op een grondexploitatie een tekort verwachten, vormen we hiervoor een verliesvoorziening ten laste van de reserve grondexploitatie. Mutaties in deze verliesvoorziening leiden dan ook tot wijzigingen in de reserve grondexploitatie.

Faciliterende projecten
Bij faciliterend grondbeleid is sprake van kostenverhaal. Zijn de gemaakte kosten voor een faciliterend project lager dan de door de initiatiefnemer betaalde exploitatiebijdrage, wordt het verschil toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. Wanneer de kosten de exploitatiebijdrage overstijgen, worden de meerkosten ten laste van de reserve grondexploitatie gebracht.

Stand RG

Reserve grondexploitatie per 31-12-2024	**6.679.249 V**
Afsluiten 2025 project A.040 Agropark II, Huissen	153.282 V
Afsluiten 2025 project A.043 Pannenhuis II, Bemmel	12.855 V
Afsluiten 2025 project A.045 Houtakker II, Bemmel	495.915 V
Toename 2025 verlaging verliesvoorziening project A.110 Bergerden	116.900 V
Toename 2025 tussentijdse winstneming project A.110 Bergerden	81.861 V
Afname 2025 verhoging verliesvoorziening A.111 Aloysiuslocatie Huissen	132.500 N
Toename 2025 verlaging verliesvoorziening A.112 Sallandstraat, Haalderen	77.600 V
Toename 2025 mutaties lopende faciliterende projecten	161.964 V
Afname 2025 afstorting groenfonds, project Korte Loostraat (2e turap 2025)	13.074 N
Reserve grondexploitatie per 31-12-2025	**7.634.052 V**

Prognoses resultaten complexen in exploitatie

Parameters

Voor dit jaarverslag actualiseerden we alle grondexploitaties en gebruikten daarbij de volgende parameters:

Rentevoet : 1,0%
Kostenstijging : 5,0%
Opbrengstenstijging : 0,0%

Geprognosticeerde resultaten

In de financiële overzichten staan voor alle bouwgrondexploitaties de eindwaarden genoemd, zoals ze berekend zijn per 1-1-2025 en 1-1-2026.
De gevolgen van de wijzigingen zijn weergegeven in de kolommen:

1. “Bijstelling verliesvoorziening”;
2. “Bijstelling reserve grondexploitatie”.

Industrieterreinen

(V = voordeel / N = nadeel) en (- = afname / + = toename)

Industrieterreinen *(actief grondbeleid)*	Eindwaarde 1-1-2025	Eindwaarde 1-1-2026	Bijstelling verlies-voorziening	Bijstelling reserve grondexploitatie
Complexen in exploitatie				
A.040 Agropark II, Huissen	18.057 V	Afgesloten	0	153.282 V
A.043 Pannenhuis II, Huissen	3.123 V	Afgesloten	0	12.855 V
A.045 Houtakker II, Bemmel	441.703 V	Afgesloten	0	495.915 V
Totaal			**0**	**662.052 V**

Glastuinbouw

(V = voordeel / N = nadeel) en (- = afname / + = toename)

Glastuinbouw *(actief grondbeleid)*	Eindwaarde 1-1-2025	Eindwaarde 1-1-2026	Bijstelling verlies-voorziening	Bijstelling reserve grondexploitatie
Complexen in exploitatie				
A.110 Bergerden	116.854 N	117.549 V	- 116.900	116.900
Totaal			**- 116.900**	**116.900**

Woningbouw

(V = voordeel / N = nadeel) en (- = afname / + = toename)

Woningbouw *(actief grondbeleid)*	Eindwaarde 1-1-2025	Eindwaarde 1-1-2026	Bijstelling verlies-voorziening	Bijstelling reserve grondexploitatie
Complexen in exploitatie				
A.032 Markt 20-24, Gendt	10.596 V	212 V	0	0
A.111 Aloysiuslocatie, Huissen	2.197.142 N	2.332.427 N	132.500 N	132.500 N
A.112 Sallandstraat, Haalderen	2.761.800 N	2.684.168 N	77.600 V	77.600 V
Totaal			**54.900 N**	**54.900 N**

Stand complexen in exploitatie

Prognose van het uiteindelijke resultaat per complex
Industrieterreinen

A.040 Agropark II, Huissen

Projectbeschrijving
Het plan omvat de realisatie in twee fasen van een bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van circa 22 hectare en de omzetting van een strook (glastuinbouw)grond, gelegen in het plan Bergerden ten behoeve van het bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van circa 1,3 hectare.

Fase 1
Fase 1 (bruto oppervlakte circa 9,5 hectare, waarvan circa 7,7 hectare uitgeefbaar) is geheel uitgegeven en bedrijfsrijp gemaakt.

Fase 2
Fase 2 (bruto oppervlakte circa 14 hectare, waarvan circa 12,5 hectare uitgeefbaar) is vanaf 2008 in ontwikkeling. De gemeente heeft hier 8,2 hectare uitgeefbaar gebied en Zaat 4,3 hectare. De gemeente maakte het gehele terrein bouw- en bedrijfsrijp. Zaat heeft hiervoor een exploitatiebijdrage betaald en droeg het verkooprisico van zijn eigen gronden.

Wat hebben we gedaan in 2025
We hebben de laatste groenvoorzieningen aangebracht. Vervolgens is het project eind 2025 financieel afgesloten.

Afwijking van programmabegroting 2025: Ja

Boekwaarde per 31-12-2025	€ 0
Looptijd t/m	31-12-2025
Grondbeleid	Actief
Totaal uitgegeven kavels	15,9 hectare (door de gemeente)
Totaal nog uit te geven kavels	0 hectare (door de gemeente)
Raming nog te maken kosten	€ 0
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 0
Eindwaarde per 1-1-2025	€ 18.057 V
Eindwaarde per 1-1-2026	€ 0
Verklaring verschil	Er zijn in 2025 minder uren aan dit project besteed dan geraamd (V), bijstelling afrondende werkzaamheden (V).
Winstneming	Er vloeit een winst van € 153.282 naar de reserve grondexploitatie.

A.043 Pannenhuis II, Huissen

Projectbeschrijving
Het plan omvat de realisatie van een bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van circa 19 hectare, waarvan circa 12,3 hectare uitgeefbaar.

Wat hebben we gedaan in 2025
In 2025 heeft het laatste notarieel transport plaatsgevonden. Vervolgens is het project eind 2025 financieel afgesloten.

Afwijking van programmabegroting 2025: Ja

Boekwaarde per 31-12-2025	€ 0
Looptijd t/m	31-12-2025
Grondbeleid	Actief
Totaal uitgegeven kavels	12,3 hectare
Totaal nog uit te geven kavels	0 hectare
Raming nog te maken kosten	€ 0
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 0
Eindwaarde per 1-1-2025	€ 3.123 V
Eindwaarde per 1-1-2026	€ 0
Verklaring verschil	Er zijn in 2025 minder uren aan dit project besteed dan geraamd (V), bijstelling afrondende werkzaamheden (V).
Winstneming	Er vloeit een winst van € 12.855 naar de reserve grondexploitatie.

A.045 Houtakker II, Bemmel

Projectbeschrijving
Het plan omvat de realisatie van een bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van circa 17 hectare, waarvan 9,3 hectare uitgeefbaar.

Wat hebben we gedaan in 2025
De laatste werkzaamheden om het terrein bedrijfsrijp te maken zijn afgerond. Vervolgens is het project eind 2025 financieel afgesloten.

Afwijking van programmabegroting 2025: Ja

Boekwaarde per 31-12-2025	€ 0
Looptijd t/m	31-12-2025
Grondbeleid	Actief
Totaal uitgegeven kavels	9,3 hectare
Totaal nog uit te geven kavels	0
Raming nog te maken kosten	€ 0
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 0
Eindwaarde per 1-1-2025	€ 441.703 V
Eindwaarde per 1-1-2026	€ 0
Verklaring verschil	Er zijn in 2025 minder uren aan dit project besteed dan geraamd (V), bijstelling afrondende werkzaamheden (V).
Winstneming	Er vloeit een winst van € 495.915 naar de reserve grondexploitatie.

Glastuinbouw

A.110 Bergerden

Projectbeschrijving
Het plan omvat de uitgifte van kavels voor glastuinbouw. Er is nog circa 19,3 hectare gemeentelijk grondeigendom voor glastuinbouw uitgeefbaar.

Wat hebben we gedaan in 2025
We hebben de voorbereidingen gedaan voor de verkoop van twee kavels. Voor één kavel is de planologische procedure (nagenoeg) afgerond (ca. 7 ha). De verkoopprocedure zal in 2026 gestart worden. Voor de tweede kavel (ca. 0,8 ha) is het opstellen van het planologisch kader gestart. Vooruitlopend hierop is de inrit van deze kavel (overkluizing van de watergang) gerealiseerd. Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart voor de aanpassing van een inrit van een verkochte kavel. Uitvoering januari 2026.

Afwijking van programmabegroting 2025: Ja

Boekwaarde per 31-12-2025	€ 2.849.914 N
Looptijd t/m	31-12-2029
Grondbeleid	Actief
Totaal uitgegeven kavels	34,4 hectare
Totaal nog uit te geven kavels	19,3 hectare
Raming nog te maken kosten	€ 2.436.655
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 5.404.119
Eindwaarde per 1-1-2025	€ 116.854 N
Eindwaarde per 1-1-2026	€ 117.549 V
Verklaring verschil	Er zijn minder uren aan dit project besteed in 2025 (V). De uren zijn bijgesteld gedurende resterende looptijd (V). Andere uitvoering gegeven aan beoogde werkzaamheden t.b.v. inritten en duikers (V).
Resultaatverwachting	€ 117.549 V
Dekking	De getroffen verliesvoorziening ten laste van de reserve grondexploitatie van € 116.900 wordt verlaagd naar € 0. Tevens wordt conform de poc-methode een winst genomen van € 81.861. Dit bedrag gaat naar de reserve grondexploitatie.

A.032 Markt 20-24, Gendt

Projectbeschrijving
Het plan omvat de verbouw van het pand Markt 22 tot één woning, de sloop van het pand Markt 24 en de nieuwbouw van een appartementencomplex bestaande uit 15 appartementen op de vrijkomende locatie.

Wat hebben we gedaan in 2025
De bouw van het appartementencomplex was eind december afgerond. De appartementen worden begin 2026 opgeleverd.

Een geconstateerde bodemverontreiniging is gesaneerd. Begin 2026 wordt de aansluiting met de openbare ruimte afgerond en een gezamenlijke GFT-container geplaatst. Het gehele project is dan afgerond

Afwijking van programmabegroting 2025: Ja

Boekwaarde per 31-12-2025	€ 9.838 V
Looptijd t/m	31-12-2026
Grondbeleid	Actief
Raming nog te maken kosten	€ 9.724
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 98
Eindwaarde per 1-1-2025	€ 10.596 V
Eindwaarde per 1-1-2026	€ 212 V
Verklaring verschil	Bijstelling uren (V), extra kosten sanering (N), kosten afvalvoorziening (N). De looptijd is met een jaar verlengd.
Resultaatverwachting	€ 212 V
Dekking	Geen bijstelling.

A.111 Aloysiuslocatie, Huissen

Projectbeschrijving
Het plan omvat de sloop van de Aloysiusschool met gymzaal, de realisatie van een appartementencomplex bestaande uit circa 30 appartementen met een ondergrondse (halfverdiepte) parkeergarage en de herinrichting van het Raadhuisplein.

Wat hebben we gedaan in 2025
De bouw van Hof van Huesse, (woningen en parkeergarage) is afgerond en de woningen zijn opgeleverd.
De parkeergarage is nagenoeg gereed en de laatste restpunten worden begin 2026 uitgevoerd.
Voor de reconstructie van het Raadhuisplein en omgeving Hof van Huesse is de aanbesteding afgerond. De aannemer is gestart met de voorbereidingen op de realisatie ervan.

We maakten afspraken met diverse stakeholders zoals de ondernemersvereniging, centrummanager, verenigingen (vergunninghouders) die activiteiten organiseren op het Raadhuisplein.

Eind december is de raad geïnformeerd over het tegenvallende aanbestedingsresultaat van de herinrichting Raadhuisplein en omliggende openbare ruimte project Aloysiuslocatie.

Afwijking van programmabegroting 2025: Ja

Boekwaarde per 31-12-2025	€ 898.347 N
Looptijd t/m	31-12-2027
Grondbeleid	Actief
Raming nog te maken kosten	€ 1.642.454
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 208.374
Eindwaarde per 1-1-2025	€ 2.197.142 N
Eindwaarde per 1-1-2026	€ 2.332.427 N
Verklaring verschil	Bijstelling kosten archeologie en explosievensanering (V). Bijstelling kosten woonrijp maken als gevolg van een tegenvallend aanbestedingsresultaat (N). Aanvraag ingediend voor Spuk subsidie (V). De looptijd is met 1 jaar verlengd.
Resultaatverwachting	€ 2.332.427 N
Dekking	De verliesvoorziening was € 2.200.000 en wordt opgehoogd met € 132.500 ten laste van de reserve grondexploitatie. De totale verliesvoorziening bedraagt € 2.332.500.

A.112 Sallandstraat, Haalderen

Projectbeschrijving
Het plan omvat het realiseren van 49 sociale huurwoningen in de eerste fase en 74 woningen in de tweede fase. Van deze laatste fase zijn 52 woningen goedkope en betaalbare koopwoningen en 22 sociale huurwoningen.

Wat hebben we gedaan in 2025
Het perceel is volledig bouwrijp gemaakt en de nutsvoorzieningen zijn gelegd. In Q4 startte de bouwer van de woningen van fase 1 met de realisatie.
De planologische vergunning voor het volledige project (fase 1 en 2 gecombineerd) werd onherroepelijk. Ook de vergunning van Waardwonen voor de realisatie van de eerste 49 woningen (fase 1) werd onherroepelijk. In december 2025 vroeg Waardwonen de vergunning aan voor de 22 huurwoningen van fase 2.
Middels een aanbesteding is de ontwikkelaar geselecteerd voor de 52 koopwoningen van fase 2. De gronden voor de huur- en koopwoningen van fase 2 worden in 2026 verkocht.

Afwijking van programmabegroting 2025: Ja

Boekwaarde per 31-12-2025	€ 1.109.325 N
Looptijd t/m	31-12-2028
Grondbeleid	Actief
Raming nog te maken kosten	€ 3.827.843
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 2.253.000
Eindwaarde per 1-1-2025	€ 2.761.800 N
Eindwaarde per 1-1-2026	€ 2.684.168 N
Verklaring verschil	In 2025 zijn de interne en externe uren bijgesteld gedurende resterende looptijd (V). Bijstelling plankosten (V) en grondverkoopopbrengst (V).
Resultaatverwachting	€ 2.684.168 N
Dekking	De verliesvoorziening was € 2.761.800 en wordt verlaagd met € 77.600 ten gunste van de reserve Grondexploitatie. De totale verliesvoorziening bedraagt € 2.684.200.

Uitgangspunten winst/verlies

Uitgangspunten (tussentijdse) winstneming en treffen verliesvoorziening

Winst
Bij projectafsluiting vloeien positieve eindresultaten naar de reserve grondexploitatie. In 2025 betreft dit voor de projecten Agropark II, Pannenhuis II en Houtakker II.

Tussentijds winst nemen
De gemeente kan verplicht zijn om bij de jaarrekening tussentijds winst te nemen. De tussentijdse winstneming wordt bepaald aan de hand van de percentage-of-completion methode (poc-methode). Dit is in 2025 toegepast op glastuinbouwproject Bergerden. De gemeente was verplicht om deze methode te volgen. De tussentijdse genomen winst werd in de reserve grondexploitatie gestort.

Verliesvoorziening treffen
Voor exploitaties met een geraamd negatief resultaat op eindwaarde worden verliesvoorzieningen getroffen ten laste van de reserve grondexploitatie. Hiermee kunnen de toekomstige tekorten worden gedekt. Deze verliesvoorzieningen zijn een waarde correctie op de voorraad gronden en worden op de balans hierop in mindering gebracht. In 2025 is de voorziening voor de Aloysiuslocatie opgehoogd. Zie de stand van de voorziening verliesgevende projecten.

Stand voorziening verliesgevende projecten

Stand voorziening verliesgevende projecten per 31-12-2025

In onderstaande tabel wordt de stand van alle verliesvoorzieningen weergegeven.

Totaal voorziening verliesgevende projecten per 31-12-2024	5.078.700
Mutatie 2025 (zie totaal bouwgrondexploitatie)	62.000
Voorziening verliesgevende projecten per 31-12-2025	**5.016.700**
Voorziening voor een verlies die is ingebracht in grondexploitatie	183
Totaal voorziening verliesgevende projecten per 31-12-2025	**5.016.517**

Paragraaf 8 Klimaat, energie en circulariteit

Inleiding

De paragraaf Klimaat, Energie en Circulariteit geeft een overzicht van alle verschillende inspanningen voor verduurzaming en laat zien aan welke begrotingsprogramma's deze zijn gelinkt. Vooral het onderwerp circulariteit heeft dit jaar meer aandacht gekregen.

Duurzaam Lingewaard

De energietransitie en duurzaam handelen zijn niet langer vrijblijvend: de noodzaak is evident. De vraag is vooral hoe we deze complexe opgaven effectief en samenhangend aanpakken. Hierbij is *samendoen, samenwerken* en kennisdeling het belangrijkste. Zo werkten voor het eerst met het beleidsprogramma Klimaat, Energie en Circulariteit. Hierdoor ontstond meer structuur in doelen en inspanningen en dit leverde ook een scherp financieel overzicht op.

1. Mobiliteit

Programma

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Wat hebben we gedaan?

- We plaatsten 41 laadpalen in lijn met de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur (GO-RAL) en onze eigen visie.
- De voorgenomen fietsverbindingen zijn (nog) niet gerealiseerd door andere prioriteiten en/of minder personele capaciteit. De uitvoering van een aantal fietsvoorzieningen vindt plaats in 2026 zoals de Plak, Papenstraat, rotonde Stadswal-Huismanstraat.

2. Wonen

Programma

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Wat hebben we gedaan in 2025?

- Duurzaam bouwen en wonen was onderdeel van de afspraken die we met de woningcorporaties maakten.
- We boden 177 woningeigenaren van een huis met een laag energielabel en lage WOZ-waarde een bijdrage aan om te isoleren.
- We startten samen met Waardwonen met het opstellen van een gebiedsgericht soortenmanagementplan (SMP). Deze aanpak voor beschermende diersoorten (m.n. vleermuizen) maakt dat zowel huiseigenaren als woningcorporaties makkelijker isolerende maatregelen kunnen treffen.
- De 'circulaire impactladder' is nog niet als zodanig toegepast omdat dit middel te complex bleek. Er zijn wel andere tools toegepast om circulariteit in bouwprojecten te toetsen.
- We stelden het omgevingsprogramma Landschap, Natuur en Biodiversiteit vast. Hierin namen we het opstellen van beleidsregels voor natuurinclusief bouwen als belangrijke maatregel op.
- We vroegen subsidie aan en ontvingen deze voor de aanleg van een voedselbos bij de woningbouwontwikkeling aan de Sallandstraat in Haalderen. Dit voedselbos dient als proeftuin voor biodiversiteit en participatie. Ook ontvingen we subsidie voor de inrichting van de Groene Buffer aan de Polseweg in Huissen.

3. Circulariteit

Programma

3. Economie

7. Volksgezondheid en milieu

Wat hebben we gedaan in 2025?

- Het circulariteitsbeleid is vastgesteld en de pilots die daarin zijn beschreven, zoals circulariteit toepassen in de grond-, weg-, waterbouwwerkzaamheden in de Rijnstraat en uitzoeken hoe het toegepast kan worden in Driegaarden, zijn uitgevoerd.
- We verweefden circulariteit in woningbouw- en grond, weg en waterbouw projecten. Een voorbeeld hiervan is de oriëntatie op de aanbesteding van circulaire verkeersborden en houtbouw bij Driegaarden.
- We voerden de acties vanuit ons grondstoffenbeleid uit. Zo is onder andere het huishoudelijk afval per inwoner gedaald (zie programma 7).
- We onderzochten de mogelijkheden voor een circulair ambachtscentrum in Lingewaard, besluitvorming is weloverwogen uitgesteld tot 2026.

4. Klimaatadaptatie

Programma

7. Volksgezondheid en milieu

Wat hebben we gedaan in 2025?

- We ondertekenden, samen met aangesloten organisaties, een intentieovereenkomst voor de maatregel ‘Opstellen en uitvoeren implementatieplan voor borging van de provinciale maatlat klimaatadaptatie’ vanuit de Samenwerkingsagenda. Ook ontwikkelde de regio een workshop en nieuwe acties. We startten de voorbereiding van een nieuwe stresstest om de gevolgen van extreem weer in beeld te brengen.
- Operatie Steenbreek verliep voorspoedig en de acties uit het jaarplan voerden we uit volgens het jaarplan. We besloten om het plan voor de buitenzwemwateren niet uit te voeren. Het vrijvallende budget werd gebruikt voor Operatie Steenbreek.
- Door capaciteitsproblemen bij de nutspartijen en interne personeelswisselingen, vertraagde de voorbereiding van de meeste projecten uit het Gemeentelijk Watertakenplan waarin klimaat adaptieve maatregelen zijn opgenomen. Daardoor startte ook de uitvoering van die projecten nog niet in 2025.

5. Leefomgeving

Programma

5. Sport, Cultuur en recreatie

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, en stedelijke vernieuwing

Wat hebben we gedaan in 2025?

- We stelden het omgevingsprogramma Biodiversiteit en Landschap vast. Het programma omvat maatregelen en projecten die leiden tot realisatie van de doelen voor biodiversiteit en landschap zoals gesteld in de omgevingsvisie.

6. Energietransitie

Programma

3. Economie

7. Volksgezondheid en milieu

Wat hebben we gedaan in 2025?

Algemeen:

- We informeerden inwoners en ondernemers op markten en bijeenkomsten over hoe men meer energiebewust leeft.

- We werkten aan de acties die in de Regionale Energiestrategie 2024 benoemd staan, zoals het verder brengen van geothermie in het LOAN verband.
- We werkten aan verschillende thema's om te bouwen aan een integraal energiesysteem. Zoals samen met de GMR het volgen van ontwikkelingen rondom netbewust bouwen en het uitrollen van de buurtaanpak met Liander.

Energiebesparing:
- Op grond van Operatie Isolatie hebben 177 huishoudens één of meer isolatiemaatregelen getroffen.
- Het Energieloket Lingewaard heeft inwoners van advies over besparing en opwek voorzien.
- De ODRA heeft 19 bedrijven gecontroleerd op verplichtingen bij energiebesparing en het hebben van een minimaal energielabel C bij kantoren.

Opwekken van duurzame elektriciteit:
- U stelde de energievisie voor duurzame opwek van elektriciteit langs de zone A15/Betuweroute vast in uw vergadering van 30 januari 2025.
- We hebben initiatiefnemers van Zon begeleid, zoals zon op dak bij Caprice en in de zoekzone. Voor de zoekzone Zon heeft dit geen resultaat opgeleverd vanwege provinciaal beleid.
- We stelden de ontwikkeling van Agropark III uit vanwege overbelasting van het elektriciteitsnet.
- Voor opwek en opslag van energie ontvingen we geen grote nieuwe initiatieven.

Warmtetransitie:
- We stelden het concept Warmteprogramma vast en legden het daarna ter inzage.
- We voerden in De Zilverkamp de wijkaanpak uit voor een 'aardgasvrij ready' wijk. Er is onder meer technisch onderzoek gedaan naar het soort warmtenet en er is ingezet op Operatie Isolatie om huizen voor te bereiden op het overstappen naar een alternatief voor aardgas.
- We onderzochten in het pilotproject Warmte uit Water de haalbaarheid voor een duurzame warmtevoorziening op basis van aquathermie via de Neder-Rijn. Een positief besluit onder de deelnemers heeft geleid dat het project de verdiepende fase is ingegaan.
- We bouwden samen met ondernemers en inwoners ons tuinbouwgebied NEXTgarden verder uit tot energiecluster. We kwamen tot het inzicht dat de ambitie ‘energiepositief NEXTgarden’ uitdagend is vanwege o.a. gewijzigd beleid provincie op het gebied van zon-PV op land.
- We bereidden het warmte-infrabedrijf Warmtenetwerk Lingewaard (WNL) uit naar een integraal warmtebedrijf en er is onderzoek naar geothermie als bron gedaan.

7. Gemeente als goede voorbeeld

Programma

5. Sport, cultuur en recreatie
7. Volksgezondheid en milieu

Wat hebben we gedaan in 2025?

Gemeentewerf
- Bij vervanging van rijdend materieel kiezen we, waar mogelijk, voor elektrische voertuigen. In lijn met deze keuze schaften we drie elektrische voertuigen aan, namelijk één eCitan en twee elektrische bakkenwagens. Al onze voertuigen rijden op duurzamere HV0-100% brandstof of zijn elektrisch.

Vastgoed en accommodaties
- We startten in Huissen met de voorbereiding voor het verduurzamen van Sterrenbos en ontvingen hiervoor subsidie.
- We leverden in Bemmel de nieuwe sporthal De Essenpas op.

- We startten in Gendt met de voorbereiding voor het verduurzamen van sporthal Walburgen en ontvingen hiervoor subsidie.
- We deden in Doornenburg onderzoek naar het verduurzamen van het Ontmoetingscentrum en ontvingen hiervoor subsidie.
- We werkten in Angeren de plannen uit voor het verduurzamen en toegankelijk maken van het Dorpshuis.

Openbaar groen:

- We beheerden het openbaar groen op de afgesproken beeldkwaliteit.
- We voerden aangepast maaibeheer uit en pasten op sommige locaties ons beleid aan, om de biodiversiteit in bermen te verhogen.
- Op 15 locaties vormden we gazons om naar bloemrijk grasland.
- We creëerden meer diversiteit in onze plantvakken en bomenareaal.
- We snoeiden knotbomen gefaseerd om voedselvoorraden voor insecten te bevorderen.
- We hebben 385 bomen aan het geboortebos toegevoegd.

Wat heeft het gekost?

Adaptatiestrategie budget
We gaven € 68.000 van dit budget uit aan het regionale samenwerkingsverband KAR en voor de uitvoering van de maatregelen uit de lokale uitvoeringsagenda zoals Steenbreek.

Structureel duurzaamheidsbudget
Vanuit het structureel duurzaamheidsbudget verstrekten we subsidie aan stichting Lingewaard Energie. Daarnaast maakten we kosten voor de juridische begeleiding van windpark Caprice bij de Raad van State en de communicatiecampagne 't Stroomt.

Energietransitiefonds
Wij begrootten € 350.000 uit het Energietransitiefonds voor inhuurkosten en onderzoekskosten. Dankzij de inzet van de CDOKE-middelen hebben we een groot deel van het Energietransitiefonds niet aangesproken. Wij dekten met de CDOKE-middelen alle geplande inhuur- en onderzoekskosten. Het overzicht van het Energietransitiefonds is als volgt:

Saldo 01 - 01 - 2025:	€ 1.041.000
Toevoeging: Laatste aflossing lening Gietwaterbedrijf*:	€ 73.000
Onttrekking: Resultaat voor exploitatie 2025:	€ 33.000
Saldo 31 -12 - 2025:	€ 1.081.000

**Het Gietwaterbedrijf heeft dit jaar het laatste deel van de lening afgelost.*

Subsidieregeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)
We ontvingen € 1,6 miljoen aan CDOKE-middelen. Van 2024 resteerde nog € 213.000. We gebruikten deze middelen voor personeelskosten voor de energietransitie en circulariteit. Ook betaalden we hiermee projectbegeleiding en onderzoeken, zoals voor het warmteprogramma en windpark A15.
We hielden € 645.000 over. Dit bedrag hevelden we over naar 2026.

Subsidie Proeftuin aardgasvrije wijken
We ontvingen voor de periode 2024 tot en met 2028 € 540.000 subsidie voor de wijk De Zilverkamp. In 2025 besteedden we € 40.000. Tot en met 2028 resteert nog € 274.000. We zetten dit bedrag vooral in voor communicatie en participatie in De Zilverkamp.
Daarnaast reserveerden we € 3,5 miljoen voor het tekort op de aanleg van een warmtenet.

Beleidsnota's

Contourennota Accommodatie- en Vastgoedbeleid (2019)
Warmteprogramma (2026)
Regionale Adaptie Strategie (2021)
Lokale Adaptatie Strategie (2022)
Energievisie A15/Betuweroute (2025)
Beleidskader Circulariteit 2026-2030 (2025)
Visie en laadpalenbeleid (2025)
Beleidskader Energietransitie 2026-2029 (2026)

Paragraaf 9 Openbaarheid

Wet open overheid (Woo)

Onze gemeentelijke informatie maken we binnen wettelijke kaders beschikbaar voor iedereen. Hierbij volgen we de inspanningsverplichtingen uit de Wet open overheid en publiceren we actief de verplichte informatiecategorieën uit tranche 1, zoals besluiten van algemene strekking en de bereikbaarheidsgegevens van onze organisatie. Deze informatie is online vindbaar via het Woo-zoekportaal. Dit is een centrale vindplaats voor overheidsinformatie.

Woo-verzoeken handelen we snel af

Er zijn in 2025 32 Woo-verzoeken ingediend waarbij werd verzocht om documenten openbaar te maken. Hiervan zijn 4 verzoeken tussentijds ingetrokken. We handelden 23 van de resterende 28 Woo-verzoeken uit 2025 op 31 december 2025 af.

Woo-verzoeken handelen we in principe binnen vier weken af nadat we het verzoek hebben ontvangen. Deze termijn kunnen we met twee weken verdagen De afhandeling van de 23 resterende Woo-verzoeken duurde gemiddeld 4,14 weken. 47,8% van de verzoekers kreeg binnen 4 weken een besluit en na verdaging met 2 weken, kreeg 95,6% een besluit binnen 6 weken. 5 Woo-verzoeken waren op 31 december 2025 nog niet afgehandeld.

Niet verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2025	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Woo-verzoeken	Percentage Woo-verzoeken dat binnen de 4-wekentermijn wordt afgehandeld	>70%	47,8%

Jaarrekening

Balans met toelichting

Balans per 31 december 2025

Activa (bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	11	17
	11	**17**
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut:		
- gronden uitgegeven in erfpacht	969	969
- overige investeringen met een economisch nut	88.094	69.522
	89.063	**70.491**
Investeringen met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	36.192	36.532
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	25.213	23.231
	150.468	**130.254**
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	599	599
Leningen aan woningbouwcorporaties	1.200	1.273
Overige langlopende leningen u/g	5.841	6.119
	7.640	**7.991**
Totaal vaste activa	**158.119**	**138.262**
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk, inclusief bouwgronden in exploitatie	0	0
	0	**0**
Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	8.780	9.619
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	17.500	20.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	3.414	7.630
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	1.378	633
Overige vorderingen	2.888	1.931
	33.961	**39.812**
Liquide middelen		
Kassaldi	1	1
Banksaldi	399	1.323
	400	**1.324**
Overlopende activa		
Nog te ontvangen rente	9	9
Vooruitbetaalde bedragen	4.677	2.820
Nog van overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	2.677	1.365
Overige nog te ontvangen bedragen	2.052	2.921
	9.415	**7.115**
Totaal vlottende activa	**43.776**	**48.252**
Totaal activa	**201.896**	**186.513**

Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 is nihil.

Passiva (bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	30.498	31.344
Bestemmingsreserves	31.815	28.408
Gerealiseerd resultaat volgens het overzicht van baten en lasten	7.638	2.482
	69.952	**62.234**
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.013	7.405
Voorzieningen ter egalisatie van kosten	12.202	10.988
Voorzieningen voor ontvangsten van derden met specifieke aanwending	8.216	7.603
	27.431	**25.996**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	64.608	62.244
Waarborgsommen	204	280
	64.812	**62.524**
Totaal vaste passiva	**162.194**	**150.755**
Vlottende passiva		
Vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar		
Overige schulden	6.257	5.057
Banksaldi	0	923
	6.257	**5.980**
Overlopende passiva		
Verplichtingen te betalen in een volgend begrotingsjaar	7.897	6.446
Ontvangen voorschotten met een specifiek bestedingsdoel	21.937	19.526
Overige vooruitontvangen bedragen	3.610	3.807
	33.445	**29.778**
Totaal vlottende passiva	**39.702**	**35.759**
Totaal passiva	**201.896**	**186.513**
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	**113.906**	**113.320**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft en de grondslagen zoals opgenomen in de Financiële verordening gemeente Lingewaard 2025 en de nota activabeleid 2025.

Baten en lasten
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvind. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende wettelijke verlofaanspraken. De aan het einde van het begrotingsjaar bestaande verplichting wordt toegelicht onder de niet in de balans opgenomen gebeurtenissen, rechten en verplichtingen. Echter, indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) wordt wel een verplichting opgenomen. Daarnaast hebben medewerkers de mogelijkheid om verlof te sparen vanuit onder andere het bovenwettelijke verlof en verlof gekocht vanuit het IKB. Hiervoor wordt wel een voorziening gevormd. Meer informatie hierover is opgenomen onder het kopje voorzieningen.

Balans
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende onderdeel anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Activa
Immateriële vaste activa
Onder immateriële vaste activa wordt opgenomen:

- Kosten van onderzoek en ontwikkeling.
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Kosten die verband houden met het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio activeren wij niet. Deze kosten brengen wij direct ten laste van de exploitatie.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling activeren wij alleen indien deze voldoen aan de voorwaarden van het BBV en bijdragen aan de totstandkoming van een actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Investeringen met economisch nut

Deze investeringen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. In afwijking van bovenstaande worden kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde niet geactiveerd.

Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of volledig worden gedaan ten behoeve van riolering of het inzamelen van huishoudelijk afval, worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Gronden en terreinen

Op gronden schrijven wij niet af. Voorzieningen op of in de grond, zoals sportvelden en parkeervoorzieningen, schrijven wij af op basis van de verwachte gebruiksduur.

Bedrijfsgebouwen

In de waardering van de schoolgebouwen is tevens de waarde van de grond begrepen. De grondkosten van de overige gemeentelijke eigendommen zijn geactiveerd onder 'gronden en terreinen'.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut zijn in de balans opgenomen tegen de kosten die daaraan gespendeerd zijn, verminderd met daarvoor ontvangen bijdragen van derden en eventueel een bijdrage uit een daartoe aangewende reserve. De basis voor de waardering is het totaal van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV’s en BV’s zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs vindt afwaardering plaats.

Afschrijvingstermijn en afschrijvingswijze

Alle materiële en immateriële activa schrijven we af volgens de annuïtaire methode. Dit vanwege de hierdoor jaarlijks gelijkblijvende lasten van afschrijving en rente. De, op basis van de geschatte economische levensduur, gehanteerde termijnen voor afschrijving zijn gebaseerd op de nota activabeleid Lingewaard 2025.

Voorraden

De voorraden hebben betrekking op de gronden zonder kostprijsberekening en onderhanden werken van de grondexploitatie. De gronden zonder kostprijsberekening zijn opgenomen op basis van de reeds uitgegeven kosten (aankoopkosten, voorbereiding en toezicht en dergelijke), de zogenaamde verkrijgingsprijs. Gronden

waarvoor een reëel en stellig voornemen tot toekomstige bouw ontbreekt worden voor de verkrijgingsprijs, tot een maximum van de marktwaarde, naar de balans gebracht.

De onderhanden werken zijn opgenomen tegen de vervaardigingskosten (aankoopkosten, kosten bouwrijp maken, beplanting, overige exploitatiekosten en rente) verminderd met de opbrengsten van gerealiseerde verkopen. Voor onderhanden werken waarbij een verliesgevende exploitatie wordt verwacht, wordt een voorziening opgenomen ter grootte van het verwachte verlies.

Vorderingen
De vorderingen en schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde eventueel onder aftrek van een voorziening voor dubieuze vorderingen. Bij de bepaling van de voorziening wordt rekening gehouden met bijkomende kosten.

Liquide middelen en overlopende activa
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva
Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (algemene reserve en bestemmingsreserves) en het nog te bestemmen gerealiseerd resultaat.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd wegens:
a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 44, lid 2 BBV.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Met uitzondering van de voorziening verlofsparen.
Medewerkers kunnen verlof sparen, bijvoorbeeld vanuit bovenwettelijk verlof, IKB of overwerk. Voor deze verplichting vormen wij een voorziening, omdat geen sprake is van een jaarlijks vergelijkbaar volume.
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.
De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn onderbouwd met meerjarenonderhoudsplannen. In paragraaf 3 “Onderhoud kapitaalgoederen” van het jaarverslag is het betreffende beleid nader uiteengezet.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling, onder de balans het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans, bij het onderdeel niet in de balans opgenomen gebeurtenissen, rechten en verplichtingen is een uitgebreide toelichting opgenomen.

Rechtmatigheidsverantwoording
De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals vastgelegd in de financiële verordening en de kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV.
Dit betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake specifieke uitkeringen op grond van artikel 17 Financiële-verhoudingswet.
- De financiële rechtmatigheid omvat het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals vastgesteld door de raad op 6 november 2025.
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten als onrechtmatig worden beschouwd. In de financiële verordening (artikel 7 lid 4) is beschreven in welke situaties een overschrijding als acceptabel wordt aangemerkt.
    - Voor het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium is het gemeentelijk M&O-beleid leidend. Alleen bij misbruik is sprake van een onrechtmatigheid.
- In de rechtmatigheidsverantwoording wordt gerapporteerd over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten, exclusief dotaties aan reserves (artikel 7 lid 2 financiële verordening).

Afwijkingen van € 50.000 of meer worden nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering, inclusief een beoordeling of deze als acceptabel kunnen worden aangemerkt (artikel 7 lid 3 en 4 financiële verordening).

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeer-dering	Vermin-dering	Bijdragen derden	Af-schrijving	Af-waardering	Boekwaarde 31-12-2025
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	32.152	0	32.152	0	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	16.787	0	0	0	5.540	0	11.247
Totaal	**16.787**	**32.152**	**0**	**32.152**	**5.540**	**0**	**11.247**

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeer-dering	Vermin-dering	Bijdragen derden	Af-schrijving	Af-waardering	Boekwaarde 31-12-2025
Economisch nut investeringen							
Gronden uitgegeven in erfpacht	969.359	0	0	0	0	0	969.359
Gronden en terreinen	6.962.242	2.496.175	0	0	4.856	0	9.453.561
Woonruimten	17.927	0	0	0	3.514	0	14.413
Bedrijfsgebouwen	48.123.166	15.685.436	287.396	418.489	1.838.366	0	61.264.351
Vervoermiddelen	990.080	247.391	0	0	142.574	0	1.094.897
Machines, apparaten en installaties	5.161.982	2.140.603	181.052	0	334.977	0	6.786.555
Overige materiële vaste activa	2.630.981	267.248	7.116	0	730.127	0	2.160.987
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.635.728	2.208.366	325.464	0	199.748	0	7.318.882
	70.491.465	**23.045.219**	**801.028**	**418.489**	**3.254.162**	**0**	**89.063.005**
Economisch nut investeringen met heffingsmogelijkheid							
Machines, apparaten en installaties	912.985	98.370	0	0	48.883	0	962.473
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	35.618.515	660.102	60.205	0	988.494	0	35.229.917
	36.531.501	**758.472**	**60.205**	**0**	**1.037.377**	**0**	**36.192.390**
Maatschappelijk nut investeringen in de openbare ruimte							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	**23.230.815**	**2.975.080**	**46.888**	**128.608**	**817.668**	**0**	**25.212.732**
Totaal	**130.253.780**	**26.778.772**	**908.121**	**547.097**	**5.109.207**	**0**	**150.468.126**

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2025	Verstrek-kingen	Ontvangen aflossingen	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2025
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	599.001	0	0	0	599.001
Leningen aan woningcorporaties	1.273.456	0	73.824	0	1.199.633
Overige langlopende leningen u/g	6.119.041	990.834	1.268.600	0	5.841.276
Totaal	**7.991.498**	**990.834**	**1.342.423**	**0**	**7.639.909**

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	Boekwaarde 31-12-2025
Aandelen Waterbedrijf	3.358
37.387 aandelen NV Vitens	2.723
19.305 aandelen NV Bank Nederlandse Gemeenten	42.919
501 Aandelen Warmtenetwerk Lingewaard B.V.	550.001
Totaal	**599.001**

Leningen aan woningbouwcorporaties

Dit betreft een langlopende lening aan Waardwonen waarop jaarlijks wordt afgelost. Sinds de oprichting van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) in 1983 verstrekken gemeenten geen leningen meer aan woningcorporaties. In plaats daarvan lenen woningcorporaties bij banken waarbij het WSW garant staat richting de bank.

Overige langlopende leningen u/g	Verstrekte leningen	Ontvangen aflossingen
Startersleningen	789.360	522.945
Toekomstbestendig wonen leningen	201.475	227.191
Hypothecaire leningen medewerkers	0	2.224
Verstrekte lening "de Minkhof"	0	8.462
Lening Kredietbank	0	500.000
Overige leningen	0	7.776
Totaal	**990.834**	**1.268.600**

Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn) verstrekt in naam van gemeente Lingewaard leningen aan starters op de woningmarkt en aan inwoners die hun huis toekomst bestendig willen maken. Het SVn verzorgt ook de afhandeling en administratie. Via de rekening-courant worden de inkomende en uitgaande geldstromen administratief verwerkt.

Voorraden

Onderhanden werk	31-12-2025	31-12-2024
Bouwgronden in exploitatie	4.847.751	4.111.708
Af: voorziening verliesgevende grondexploitaties	5.016.700	5.078.700
Subtotaal	*-168.949*	*-966.992*
Presenteren deel verliesvoorziening onder de vaste passiva	168.949	966.992
	0	**0**

Voor bouwgronden in exploitatie met een geraamd negatief resultaat op eindwaarde worden verliesvoorzieningen getroffen. Hiermee kunnen de toekomstige tekorten worden gedekt. De verliesvoorzieningen worden als waardecorrectie in mindering gebracht op het onderhanden werk. Eind 2025 was in totaal voor een bedrag van ongeveer € 4,8 miljoen aan verliesvoorzieningen getroffen.

Als het saldo van de getroffen verliesvoorzieningen groter is dan de boekwaarde van alle grondexploitaties samen moet het meerdere worden gepresenteerd onder de voorzieningen aan de passiefzijde van de balans. In 2025 werd om die reden € 168.949 gepresenteerd als voorziening onder de vaste passiva.

De getroffen verliesvoorziening voor complex A.110 Bergerden is ten laste van de Reserve grondexploitatie van € 116.900 verlaagd naar € 0 via een resultaatboeking in overeenstemming met de Notitie Grondbeleid van de Commissie BBV en consistent met voorgaand jaar.

De verliesvoorziening was € 2.200.000 voor complex A.111 Aloysiuslocatie en wordt opgehoogd met € 132.500 ten laste van de Reserve grondexploitatie via een resultaatboeking. De totale verliesvoorziening bedraagt € 2.332.500.

De verliesvoorziening voor complex A.112 Sallandstraat was € 2.761.800 en wordt verlaagd met € 77.600 ten gunste van de Algemene Reserve Grondexploitatie via een resultaatboeking. De totale verliesvoorziening bedraagt € 2.684.200.

In de grondexploitaties bestaat onzekerheid over de na boekjaar 2025 nog te realiseren kosten en opbrengsten. Hoewel de kosten met hogere mate van zekerheid zijn te voorspellen en te beïnvloeden, liggen er wel risico's aan de opbrengstenkant.

Verloopoverzicht bouwgronden in exploitatie (zie ook paragraaf weerstandsvermogen en paragraaf grondbeleid)

Complex	Boek-waarde 1-1-2025	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst-/ verlies-neming	Boek-waarde 31-12-2025	Verlies-voor-ziening	Balans-waarde 31-12-2025
A.040 Agropark	-162.764	11.109,00	1.628	153.282	0	0	0
A.043 Pannenhuis II	-9.324	1.563	5.093	12.855	0	0	0
A.045 Houtakker II	311.096	29.655	836.665	495.914	0	0	0
A.110 Bergerden	2.512.355	284.777	29.077	81.861	2.849.916	0	2.849.916
A.032 Markt 20-24	-46.107	36.731	461	0	-9.838	0	-9.838
A.111 Aloysiuslocatie	676.764	221.584	0	0	898.348	2.332.500	-1.434.152
A.112 Sallandstraat (vh Flexwoningen), Haalderen	829.688	1.200.243	920.606	0	1.109.325	2.684.200	-1.574.875
Verliesvoorziening te presenteren onder de vaste passiva	0	0	0	0	0	-168.949	168.949
	4.111.708	**1.785.661**	**1.793.530**	**743.912**	**4.847.751**	**4.847.751**	**0**

Prognose van het uiteindelijke resultaat per complex

Complex	Boek-waarde 31-12-2025	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)	Geprognosticeerde looptijd
A.040 Agropark	0	0	0	0	0	
A.043 Pannenhuis II	0	0	0	0	0	
A.045 Houtakker II	0	0	0	0	0	
A.110 Bergerden	2.849.916	2.436.655	5.404.119	-117.549	-112.963	31-12-2029
A.032 Markt 20-24	-9.838	9.724	98	-212	-210	31-12-2026
A.111 Aloysiuslocatie	898.348	1.642.454	208.374	2.332.428	2.241.856	31-12-2027
A.112 Sallandstraat	1.109.325	3.827.843	2.253.000	2.684.168	2.605.227	31-12-2028
	4.847.751	**7.916.676**	**7.865.591**	**5.131.462**	**4.733.910**	

Parameters

Voor dit jaarverslag actualiseerden we alle grondexploitaties en gebruikten daarbij de volgende parameters:

Rentevoet : 1,0%
Kostenstijging : 5,0%
Opbrengstenstijging : 0,0%

Geprognosticeerde resultaten

In de financiële overzichten staan voor alle bouwgrondexploitaties de eindwaarden genoemd, zoals ze berekend zijn per 1-1-2025 en 1-1-2026.
De gevolgen van de wijzigingen zijn weergegeven in de kolommen:

1. “Bijstelling verliesvoorziening”;
2. “Bijstelling Reserve grondexploitatie”.

Uitgangspunten (tussentijdse) winstneming en treffen verliesvoorziening

Winst

Bij projectafsluiting vloeien positieve eindresultaten naar de Reserve grondexploitatie. In 2025 betreft dit voor de projecten Agropark II, Pannenhuis II en Houtakker II.

Tussentijds winst nemen

De gemeente kan verplicht zijn om bij de jaarrekening tussentijds winst te nemen. De tussentijdse winstneming wordt bepaald aan de hand van de percentage-of-completion methode (poc-methode). Dit is in 2025 toegepast op glastuinbouwproject Bergerden. De gemeente is verplicht om deze methode te volgen. De tussentijdse genomen winst is in de Reserve grondexploitatie gestort.

Verliesvoorziening treffen

Voor exploitaties met een geraamd negatief resultaat op eindwaarde worden verliesvoorzieningen getroffen ten laste van de Reserve grondexploitatie. Hiermee kunnen de toekomstige tekorten worden gedekt. Deze verliesvoorzieningen zijn een waarde correctie op de voorraad gronden en worden op de balans hierop in mindering gebracht. In 2025 is de voorziening voor de Aloysiuslocatie opgehoogd.

Uitzettingen < één jaar

Vorderingen op openbare lichamen	31-12-2025	31-12-2024
Belastingdienst (Btw en Btw-Compensatiefonds)	7.074.216	8.046.511
Afrekening ICT samenwerking	473.090	96.727
Afrekening BVO-DRAN	213.200	193.673
Provinciale subsidies NEXTgarden en Blauwe Hoek	0	824.812
Rente verstrekte kasgeldleningen	74.190	85.430
Afrekening ODRA	0	247.510
Eigen bijdragen WMO	0	45.660
Ambulantiseringsmiddelen 2025	477.450	0
Subsidie op MDIEU	80.285	0
Bommenregeling	113.418	0
Gemeentefonds	81.000	0
COA	187.245	0
Overige vorderingen	6.051	78.283
Totaal	**8.780.145**	**9.618.605**

Verstrekte kasgeldleningen	31-12-2025	31-12-2024
Kasgeldleningen verstrekt aan openbare lichamen	17.500.000	20.000.000

Door het later uitvoeren van investeringen dan begroot, was over 2025 het gemiddeld saldo in rekening courant bij de BNG dermate hoog dat we regelmatig kasgeldleningen hebben uitgezet bij andere gemeenten. Omdat de middelen zijn uitgezet bij gemeenten wordt een voorziening voor oninbaarheid niet noodzakelijk geacht.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist	31-12-2025	31-12-2024
Saldo schatkistbankieren	3.414.313	7.629.503

De Wet verplicht schatkistbankieren maakt dat decentrale overheden hun overtollige middelen moeten aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**2967,7**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**399**	**400**	**391**	**401**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.569	2.568	2.577	2.567
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	148.385			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	148.385			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	2967,7			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	35.917	36.387	35.962	36.853
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	399	400	391	401

Rekening-courant verhoudingen met niet financiële instellingen	**31-12-2025**	**31-12-2024**
R/C Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn)	1.378.224	632.879

Het SVn verstrekt in naam van gemeente Lingewaard leningen aan starters op de woningmarkt en aan inwoners die hun huis toekomst bestendig willen maken. Het SVn verzorgt ook de afhandeling en administratie. Via de rekening-courant worden de inkomende en uitgaande geldstromen administratief verwerkt.

Overige vorderingen:	31-12-2025	31-12-2024
Debiteuren	2.199.146	1.274.492
Belastingdebiteuren	377.472	379.730
Debiteuren sociale zaken	1.433.073	1.418.506
subtotaal	4.009.690	*3.072.728*
Af: voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	-1.023.542	-1.042.156
Af; voorziening dubieuze debiteuren belastingen	-44.982	-49.802
Af: voorziening dubieuze debiteuren overig	-52.704	-50.000
Totaal	**2.888.462**	**1.930.771**

Van de debiteurenvordering van € 2.199.146 stond op 26 maart 2026 nog € 247.768 open.

Liquide middelen

Liquide middelen	31-12-2025	31-12-2024
Bank Nederlandse Gemeenten	399.497	1.323.472
Overige liquide middelen	1.000	1.000
Totaal	**400.497**	**1.324.472**

Overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2025	31-12-2024
Nog te ontvangen rente	8.938	9.488
Vooruitbetaalde bedragen	4.677.267	2.819.615
Nog van overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voor-financiering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	2.676.935	1.365.003
Overige nog te ontvangen bedragen	2.051.532	2.920.777
Totaal	**9.414.671**	**7.114.883**

Specificatie vooruitbetaalde bedragen

Deze post bestaat uit diensten, leveringen en afdrachten die betrekking hebben op 2026 en waarvoor al in 2025 een factuur is ontvangen.

Omschrijving uitgaven	31-12-2025	31-12-2024
- BVO DRAN	643.103	579.995
- verzekeringspremies	45.853	52.409
- licenties/contributies/abonnementen	100.693	112.184
- diverse ICT-uitgaven	232.056	403.225
- bijdrage brandweer 1e half jaar	1.532.983	0
- inwonersbijdrage GGD	649.385	0
- Bijdrage JGZ en RVP	460.136	0
- diverse subsidies duurzaamheid	604.483	1.516.046
- overig	408.575	155.756
Totaal	**4.677.267**	**2.819.615**

Nog van overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Dit betreffen van het Rijk te ontvangen specifieke uitkeringen waarvoor de besteding al heeft plaatsgevonden.

	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Ontvangen voorschotten	Saldo 31-12-2025
SPUK IZA-doelen 2023-2026	98.757	116.729	98.757	116.729
SPUK Opvang ontheemden Oekraïne	1.163.432	4.383.217	5.511.668	34.981
SPUK Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	102.814	118.707	102.814	118.707
SPUK Realisatiestimulans 2025	0	1.778.000	0	1.778.000
SPUK Sport	0	1.076.385	447.867	628.518
	1.365.003	**7.473.038**	**6.161.106**	**2.676.935**

De SPUK Sport is opgenomen o.b.v. een hogere besteding dan de bevoorschotting en de inbaarheid is afhankelijk van een herverdeling vanuit het Rijk en daarmee heeft de post ook een onzekerheid.

Specificatie overige nog te ontvangen bedragen:
Deze post bestaat uit diensten, leveringen en afdrachten die betrekking hebben op 2025 en waarvoor in 2025 een factuur is verzonden.

Omschrijving vordering	**31-12-2025**	**31-12-2024**
- afrekening diftar	1.254.720	1.251.509
- vergoeding voor inzamelen drankkartons, glas, papier en kunststof	0	77.939
- door te belasten kosten inzake facilitaire projecten	400.511	832.173
- toeristenbelasting	200.732	0
- uitkering bommenregeling en vliegtuigberg	0	283.838
- leges bouwvergunningen, omgevingswet en intaketafel	0	326.169
- subsidies ventilatie in scholen	0	104.434
- overig	195.570	44.715
Totaal	**2.051.532**	**2.920.777**

Eigen vermogen

Stand per	**31-12-2025**	**31-12-2024**
Algemene reserve	30.498.170	31.344.074
Bestemmingsreserves	31.815.449	28.407.787
Gerealiseerd resultaat	7.638.013	2.482.053
Stand per	**69.951.632**	**62.233.914**

Hieronder worden de algemene reserve en de bestemmingsreserves toegelicht. Het doel van elke reserve wordt beschreven en het verloop in 2025 wordt toegelicht.

De algemene reserve betreft het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente en dit is bedoeld om risico's op te kunnen vangen. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt mede bepaald aan de hand van het weerstandsvermogen van de gemeente.
De algemene reserve nam met € 845.904 af ten opzichte van 2024. Dit is exclusief het nog te bestemmen gerealiseerd resultaat 2025.

Stand per 31-12-2024	**31.344.074**
Bij:	
Gerealiseerd resultaat 2024	2.482.037
Af:	
Bestemd gerealiseerd resultaat 2024	1.814.000
Verkeersonderzoeken 2022-2025	42.836
Motie vrachtverkeer ontsluiting	31.360
Structurele dekking exploitatie	750.000
Rente lening Vitens ten gunste van de exploitatie	100.000
Onttrekking voor BR Landschap, natuur en biodiversiteit	383.000
Grote opgaven Bemmel	119.750
NEXTgarden Strategische visie 2025	21.135
NEXTgarden Sustainable Inovation Hub	65.860
Stand per 31-12-2025	**30.498.170**

Omschrijving reserve	Stand per 1-1-2025	Bestemming resultaat 2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Dekking afschrijving	Stand per 31-12-2025
Reserves t.b.v. dekking van afschrijvingslasten							
917001 Sociaal Culturele Centra	311.676	0	0	0	0	-42.476	269.200
917002 Aanpassing kruising Valom	307.499	0	0	0	0	-7.951	299.548
917003 Maatregelenprogramma GMP+	5.241.000	0	0	0	0	0	5.241.000
917004 Fietsvoorzieningen	2.169.000	0	0	0	0	0	2.169.000
917005 MFA Haalderen	1.550.000	0	0	0	0	0	1.550.000
917006 Locatiegebonden kosten IHP OBC Bemmel	0	1.270.000	0	0	0	0	1.270.000
913033 Rehabilitatie wegen	857.587	0	530.230	0	0	-16.048	1.371.769
913037 Tijdelijke huisvesting SGS	158.582	0	0	0	0	-79.200	79.382
Reserves t.b.v. toekomstige uitgaven							
912001 Bovenwijkse voorzieningen	316.019	0	0	0	0	0	316.019
912003 Reserve inzet woningbouw	954.493	0	0	0	0	0	954.493
Reserves t.b.v. personele verplichtingen en risico's							
915001 Personele verplichtingen	18.660	0		-18.660	0	0	0
915002 Bedrijfsvoering	1.549	0	0	0	0	0	1.549
Reserve grondexploitaties							
916001 Reserve grondexploitatie	6.679.250	0	1.263.521	-308.719	0	0	7.634.052
Reserves overige bestemmingen							
913001 Budgetoverhevelingen	0	544.000	903.197	-437.000	0	0	1.010.197
913004 Werkplannen wijkplatforms	30.000	0	0	0	0	0	30.000
913007 Civieltechnische kunstwerken	145.059	0	17.500	0	0	0	162.559
913012 Kunst	71.008	0	8.078	-15.000	0	0	64.086
913013 Landschapsfonds	210.500	0	-2.800	-5.992	0	0	201.708
913017 Sociaal domein	2.064.693	0	0	-989.956	0	0	1.074.737

913021 Fonds ruimtelijke ontwikkeling	749.156	0	11.363	-749.000	0	0	11.519
913022 Herinrichting openbaar gebied Sancta Maria Huissen	135.467	0	0	0	0	0	135.467
913023 Startersleningen	403.850	0	0	0	0	0	403.850
913029 Vervanging straatmeubilair	155.328	0	20.000	0	0	0	175.328
913036 Transitiefonds Energie (voorheen Duurzaamheid)	1.040.816	0	73.500	-32.504	0	0	1.081.812
913039 Parkeren	70.400	0	8.000	0	0	0	78.400
913042 Opvang ontheemden Oekraïne	2.440.208	0	159.680	-152.695	0	0	2.447.193
913043 Beschermd wonen naar beschermd thuis	1.631.843	0	477.450	-75.652	0	0	2.033.641
913044 Versterking dienstverlening	396.118	0	0	-70.440	0	0	325.678
913046 Voorbereidingskrediet IKC De Doornick	205.000	0	0	0	0	0	205.000
913048 Progr. Landschap, Natuur en biodiversiteit	0	0	1.132.000	0	0	0	1.132.000
914004 Groenfonds	93.026	0	55.236	-62.000	0	0	86.262
	28.407.787	**1.814.000**	**4.656.955**	**-2.917.619**	**0**	**-145.675**	**31.815.449**

Toelichting op het doel en de inzet van de reserves

Reserves ten behoeve van dekking van afschrijvingslasten

917001 Sociaal culturele centra
De jaarlijkse afschrijvingslast van een investering in De Kinkel Bemmel wordt gedekt uit de hiervoor ingestelde investeringsreserve. In 2025 is hiervoor een bedrag van € 42.476 onttrokken.

917002 Aanpassing kruising Valom
De jaarlijkse afschrijvingslast van dit investeringsproject wordt gedekt uit de hiervoor ingestelde investeringsreserve. In 2025 is hiervoor een bedrag van € 7.951 onttrokken.

917003 Maatregelen GMP+
De reserve is ingesteld als dekking voor de toekomstige jaarlijkse afschrijvingen van het gemeentelijk mobiliteitsplan. In 2025 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

917004 Fietsvoorzieningen
De reserve is ingesteld als dekking voor de toekomstige afschrijving op diverse te realiseren fietsvoorzieningen. In 2025 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

917005 MFA Haalderen
De reserve is ingesteld als dekking voor de toekomstige afschrijving op MFA Haalderen. In 2025 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

917006 Locatiegebonden kosten IHP OBC Bemmel
Bij de resultaatbestemming 2024 is door de raad besloten € 1.270.000 over te hevelen naar 2025 voor de nog niet bestede locatiegebonden kosten voor de nieuwbouw van OBC Bemmel. In de 2e turap 2025 is besloten dit bedrag te storten in een investeringsreserve ter dekking van de afschrijvingslasten. In 2025 zijn verder geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

913033 Rehabilitatie wegen
De reserve is ingesteld om via jaarlijkse toevoegingen voldoende middelen beschikbaar te krijgen voor toekomstige rehabilitatieprojecten. Als jaarlijkse bijdrage werd in 2025 een bedrag van € 530.230 toegevoegd. Als dekking voor de afschrijvingslasten werd € 16.048 onttrokken.

913037 Tijdelijke huisvesting SGS
Voor turnvereniging SGS Lingewaard is een tijdelijke turnruimte gerealiseerd. De jaarlijkse afschrijvingslasten worden gedekt uit de reserve. In 2025 is € 79.200 onttrokken.

Reserves t.b.v. toekomstige uitgaven en/of investeringen

912001 Bovenwijkse voorzieningen
Deze reserve heeft als doel de financiering van geplande openbare voorzieningen met een bovenwijks karakter. Toevoegingen aan de reserve zijn afkomstig uit diverse grondexploitaties. In 2025 werden geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

912003 Reserve inzet woningbouw

Het doel van de reserve is het verstrekken van bijdragen aan projecten en activiteiten ter bevordering van de verbouw en nieuwbouw van woningen in het algemeen en het realiseren van betaalbare woningen in het bijzonder. In 2025 werden geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

Reserves t.b.v. personele verplichtingen en risico's

915001 Personele verplichtingen

De reserve personele verplichtingen wordt ingezet voor personele doelen zoals opleiding, cafetariamodel, teamontwikkeling etc. In 2025 is € 18.660 onttrokken voor teambuildingsactiviteiten. Het saldo is na deze onttrekking nul. Wij stellen voor om deze reserve op te heffen.

915002 Bedrijfsvoering

Bestemd voor het oplossen van vraagstukken op het gebied van personeel zoals mogelijke WW-verplichtingen, re-integratie budget ter voorkoming van WW-verplichtingen en kosten van bovenformatief personeel. In 2025 werden geen onttrekkingen of toevoegingen gedaan.

Reserves t.b.v. grondexploitaties

916001 Grondexploitatie

De reserve Grondexploitatie fungeert als buffer voor het opvangen van bedrijfs- of ondernemers-risico's binnen de gemeentelijke (facilitaire) grondexploitaties. Saldo's van afgesloten grondexploitaties komen ten gunste of ten laste van deze reserve. Te treffen verliesvoorzieningen komen eveneens ten laste van deze reserve. De mutaties per grondexploitatie zijn opgenomen in de paragraaf Grondbeleid. Per saldo is er in 2025 € 954.802 gestort in de reserve.

Toevoegingen aan de reserve:		
Agropark A.040	153.282	Afgesloten
Sallandstraat A.112	77.600	Tussentijdse winstneming
Pannenhuis II A.043	12.855	Afgesloten
Houtakker II A.045	495.914	Afgesloten
Bergerden A.110	81.861	Tussentijdse winstneming
Bergerden A.110	116.900	Verlagen verliesvoorziening
Ressensestraat 42	35.889	Mutatie lopend faciliterend project
Herontwikkeling tuincentrum Helsen	158.681	Mutatie lopend faciliterend project
Bloemstraat 2 en 2a	30.726	Mutatie lopend faciliterend project
Langstraat 10 GND	7.387	Mutatie lopend faciliterend project
Zandvoortsestraat 5 GND	5.757	Mutatie lopend faciliterend project
Waaldijk 34 GND	6.992	Mutatie lopend faciliterend project
Kamervoort 41 ANG	3.982	Mutatie lopend faciliterend project
Het Bosch 11a BML	9.218	Mutatie lopend faciliterend project
Kraaienstraat 4 ANG	10.063	Mutatie lopend faciliterend project
Het Nevelveld 16-18 BML	7.186	Mutatie lopend faciliterend project
Dries 25 GND	9.348	Mutatie lopend faciliterend project
Karstraat 70 HSN	7.460	Mutatie lopend faciliterend project
Klein Rome 2 BML	12.510	Mutatie lopend faciliterend project
Bredestraat ong. HSN	19.910	Mutatie lopend faciliterend project
Totaal toevoegingen	1.263.521	

Onttrekkingen aan de reserve:

Project Korte Loostraat reeds afgesloten	13.074	Afgesloten
Huttenstraat 3b HSN	4.528	Mutatie lopend faciliterend project
Ressensestraat 21 RSN	6.286	Mutatie lopend faciliterend project
Dorpstraat 12 GND	688	Mutatie lopend faciliterend project
Veilingweg 16a BML	1.792	Mutatie lopend faciliterend project
Dorpsstraat 68/70	7.097	Mutatie lopend faciliterend project
Blauwe Hoek	43.232	Mutatie lopend faciliterend project
Herontwikkeling Wapen v Bemmel	10.108	Mutatie lopend faciliterend project
Herontwikkeling Helsen	7.519	Mutatie lopend faciliterend project
Bieb GND afboeking tm 2021 (vijfjrs termijn)	22.262	Mutatie lopend faciliterend project
Villa Ganita Gendt	59.634	Afboeken
Aloysiuslocatie	132.500	Verhogen verliesvoorziening
Totaal onttrekkingen	308.719	

Reserves t.b.v. overige bestemmingen

913001 Budgetoverhevelingen
Het doel van deze reserve is om niet bestede budgetten in een boekjaar beschikbaar te houden voor besteding in het eerstvolgende boekjaar. De niet bestede budgetten in 2025 zijn toegevoegd voor besteding in 2026.

913004 Werkplannen wijkplatforms
In deze reserve zijn middelen gereserveerd als dekking voor de bijdrage voor het nog te realiseren fiets-voetveer Bemmel-Ooij. In 2025 werden geen onttrekkingen of toevoegingen gedaan.

913007 Civieltechnische kunstwerken
In deze reserve worden middelen gereserveerd ten behoeve van het onderhoud en de vervanging van civieltechnische kunstwerken (bruggen, steigers etc.). In 2025 is de jaarlijkse toevoeging van € 17.500 verwerkt. Er werden geen onttrekkingen gedaan.

913012 Kunst
De kosten van onderhoud aan kunstobjecten komen ten laste van deze reserve. Jaarlijks wordt een bedrag van € 8.078 toegevoegd. In 2025 werd € 15.000 onttrokken voor kunsttoepassing Raadhuisplein.

913013 Landschapsfonds
Dekking van de kosten van projecten die deel uitmaken van het door de raad vastgestelde Uitvoeringsprogramma Landschapsontwikkelingsplan. In 2025 werd voor Kraaienstraat 4 en voor het project landschap en biodiversiteit in totaal € 8.792 onttrokken.

913017 Sociaal domein
Bij de behandeling van de begroting 2020 werd bij amendement bepaald dat de middelen in deze reserve bedoeld waren om investeringen ten behoeve van een nieuwe werkwijze in het sociaal domein mogelijk te maken en doorlopende of nieuwe tekorten waar nodig te kunnen dekken.
In 2025 werd € 989.956 onttrokken voor de Strategische agenda Sociaal Domein 2025.

913019 Bestemmingsreserve afvalstoffenheffing
Het doel van deze reserve is het egaliseren van de tarieven voor inzameling en verwerking van afval. Het werkelijke saldo van baten en lasten wordt gemuteerd op deze reserve. In 2025 was het saldo van baten en lasten op het taakveld Afval nadelig. Aangezien het saldo van de reserve nul is, kon dit bedrag niet worden onttrokken aan de reserve.

913021 Fonds ruimtelijke ontwikkeling
De reserve is ingesteld als dekking van de kosten van de projecten die waren opgenomen in de uitvoeringsparagraaf van de Structuurvisie Lingewaard 2012 – 2022. De structuurvisie is vervangen door de Omgevingsvisie. In 2025 werd € 749.000 onttrokken om in de bestemmingsreserve Landschap, Natuur en Biodiversiteit te storten. De bijdragen uit een aantal projecten zijn in het fonds gestort, in totaal € 11.363.

913022 Herinrichting openbaar gebied Sancta Maria te Huissen
Oorspronkelijk was het doel van deze reserve de aanleg van een nieuwe ontsluiting van parkeerterrein Achter de Gracht, opwaardering en herinrichting van parkeerterrein Achter de Gracht en het aanleggen van openbaar groen, aansluitend bij het park Altena en Stadswal. Dit plan is niet doorgegaan. Een nieuw plan zal meegenomen worden bij de centrumvisie Huissen. In 2025 waren er geen ontwikkelingen en werden geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

913023 Startersleningen
Doel is het dekken van de kosten van het verstrekken van startersleningen om de kansen van starters op de koopwoningmarkt te stimuleren. Indien een onttrekking noodzakelijk is wordt dit gevraagd bij de resultaatbestemming. In 2025 werden er geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

913029 Vervangen straatmeubilair
Ingesteld met als doel het dekken van de kosten van onderhoud en vervanging van straatmeubilair. Er wordt jaarlijks een bedrag van € 20.000 toegevoegd aan de reserve. Zo ook in 2025. Er werd niks onttrokken.

913030 NEXTgarden
Het doel is het uitvoeren van projecten op het gebied van infrastructuur, innovatie, markt en afzet en duurzaamheid. Het saldo is nul. Wij stellen voor om deze reserve op te heffen.

913036 Transitiefonds energie (duurzaamheid)
Het transitiefonds is ingesteld als hefboom en katalysator voor de energietransitie. Het Transitiefonds energie is bedoeld voor:

- (voor-)financieren/ mogelijk maken van grotere projecten die een bijdrage leveren aan duurzame opwek of energiebesparing;
- beschikbaar stellen van co-financiering om subsidies van bijvoorbeeld Provincie en Rijk aan te kunnen spreken;
- steunen van inwonersinitiatieven.

Het transitiefonds heeft een startkapitaal van € 500.000 gekregen uit de algemene reserve.
In 2025 werd de (deels vervroegde) ontvangen aflossing en rente op de geldlening aan Gietwaterbedrijf Bergerden van € 73.500 toegevoegd aan de reserve. Er werd € 32.504 onttrokken om de lasten van de energietransitie in 2025 te dekken.

913039 Parkeren
Indien bij ruimtelijke ontwikkelingen niet kan worden voldaan aan de uitgangspunten uit de Nota Parkeernormen Lingewaard 2020 kan hiervoor ontheffing worden verleend door gebruik te maken van het parkeerfonds. Met de beschikbare middelen uit het parkeerfonds worden dan op alternatieve locaties de

noodzakelijke parkeerplaatsen gerealiseerd. Het parkeerfonds wordt gevoed door bijdragen van indieners van ruimtelijke ontwikkelingsplannen. In 2025 werd er € 8.000 toegevoegd.

913042 Opvang ontheemden Oekraïne
Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne ontvangen wij van het ministerie van Justitie en Veiligheid een uitkering. Uit deze uitkering betalen wij de gemaakte kosten zoals beschreven bij 'Wat hebben we gedaan?' in programma 6. Het saldo dat wij overhouden van het budget voor opvang storten we in een bestemmingsreserve om toekomstige nadelen op te vangen. In 2025 werd voor de afwikkeling SPUK 2023 en 2024 in totaal € 152.695 onttrokken. Het saldo in 2025 bedroeg € 159.680 en is in de reserve gestort.

913043 Beschermd wonen naar beschermd thuis
De reserve is ingesteld ten behoeve van de opgave van beschermd wonen naar beschermd thuis. In 2025 werd de bijdrage ambulantisering Beschermd Thuis 2025 € 477.450 toegevoegd aan de reserve. Voor de strategische agenda Sociaal Domein werd € 35.875 en voor alcohol- en drugspreventie werd € 39.777 onttrokken.

913044 Versterking dienstverlening
Voor het bieden van ondersteuning aan mensen in kwetsbare posities en het voorkomen dat mensen in zo'n positie terecht komen worden middelen in deze reserve gestort. In 2025 werd € 20.440 onttrokken om de dienstverlening te versterken. Ook werd er € 50.000 onttrokken naar aanleiding van de dekkingsmaatregelen in de Kadernota 2025. Hierin is opgenomen dat we voor de jaren 2025 t/m 2027 jaarlijks € 50.000 bezuinigen op de versterking dienstverlening. Er werden geen toevoegingen gedaan aan deze reserve.

913046 Voorbereidingskosten IKC De Doornick
Bij de resultaatbestemming 2023 werd voor de dekking van de voorbereidingskosten van IKC De Doornick € 205.000 in de reserve gestort. In 2025 werden er verder geen onttrekkingen of stortingen gedaan.

913047 Inwerkingtreding Omgevingswet
Bij de resultaatbestemming 2023 werd voor de dekking van de afrondende activiteiten een bedrag van € 193.000 in de reserve gestort. In 2024 werd het volledige bedrag ingezet voor uitvoering van de activiteiten. Wij stellen voor om deze reserve op te heffen.

913048 Programma Landschap, Natuur en Biodiversiteit
Ter uitvoering van het programma Landschap, Natuur en Biodiversiteit (LNB) is € 1.132.000 in de bestemmingsreserve gestort. Hiervoor is € 383.000 onttrokken aan de algemene reserve en € 749.000 aan het fonds ruimtelijke ontwikkeling.

914004 Groenfonds Lingewaard
De reserve heeft als doel te zorgen voor financiële dekking om de plannen uit het beleidsplan te kunnen realiseren. De baten uit giften, subsidies, het waarborgfonds schade bomen en de 1%-regeling agrarische percelen voor locatieontwikkeling worden aan de bestemmingsreserve toegevoegd.
In 2025 werd voor geboortebomen € 5.000 en voor het vergroenen van de Klappenburg € 57.000 onttrokken. De bijdragen van de sporthal Bemmel € 11.975, Liander transformatiehuisjes € 30.187 en het project Korte Loostraat € 13.074 zijn toegevoegd.

Voorzieningen

Hieronder worden de voorzieningen toegelicht. Het doel van elke voorziening wordt beschreven en het verloop in 2025 wordt toegelicht.

Omschrijving voorziening	Stand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Stand 31-12-2025
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Wethouderspensioenen	5.174.441	847.694	-332.135	0	5.690.000
Verlofsparen	1.045.696	150.554	-41.850	0	1.154.400
Voorziening extra onderhoud 't Koelhuis	217.384	0	-217.384	0	0
Voorziening verliesgevende grondexploitaties	966.992	0	-798.043	0	168.949
	7.404.512	**998.248**	**-1.389.412**	**0**	**7.013.349**
Egalisatievoorzieningen					
Onderhoud wegverhardingen	6.517.024	2.155.320	-1.569.450	0	7.102.894
Onderhoud civieltechnische kunstwerken	334.730	122.610	-148.400	0	308.940
Onderhoud gebouwen	4.136.741	2.018.813	-1.365.858	0	4.789.696
	10.988.495	**4.296.743**	**-3.083.708**	**0**	**12.201.530**
Voorzieningen van derden verkregen middelen met specifieke besteding					
Voorziening planschade	625.112	524.208	-20.977	0	1.128.343
Voorziening riolering	5.749.845	26.031	0	0	5.775.876
Voorziening grafrechten	1.228.425	224.767	-141.508	0	1.311.684
	7.603.382	**775.006**	**-162.485**	**0**	**8.215.903**
Totaal	**25.996.390**	**6.069.997**	**-4.635.605**	**0**	**27.430.782**

Toelichting op het doel en de inzet van de voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Wethouderspensioenen
De voorziening wordt aangehouden om te kunnen voldoen aan toekomstige pensioenverplichtingen. In 2025 werd € 332.135 onttrokken voor betaalde pensioenverplichtingen. Als gevolg van een aanvullende dotatie op basis van inschatting van de berekende waardeoverdracht van pensioenen is per saldo sprake van een dotatie van € 847.694.

Verlofsparen
Werknemers hebben de mogelijkheid om verlof te sparen. Het saldo van de per 31 december gespaarde bovenwettelijke verlofrechten moet in een voorziening worden gereserveerd. In 2025 werd € 150.554 aan gespaarde rechten toegevoegd en er werd € 41.850 aan verlofrechten opgenomen.

Voorziening verliesgevende grondexploitaties
Voor bouwgronden in exploitatie met een geraamd negatief resultaat op eindwaarde worden bij het onderdeel Voorraden aan de actiefzijde van de balans verliesvoorzieningen getroffen. Hiermee kunnen de toekomstige tekorten worden gedekt. De verliesvoorzieningen worden als waardecorrectie in mindering gebracht op het onderhanden werk. Als het totaal van de getroffen verliesvoorziening groter is dan de totale boekwaarde van alle grondexploitaties wordt het meerdere gepresenteerd onder de voorzieningen. In 2025 werd een bedrag van € 168.949 onder de voorzieningen gepresenteerd. Zie ook de toelichting op de Voorraden.

Egalisatievoorzieningen

Onderhoud wegverhardingen
Voor het groot onderhoud aan wegen is een beleidsplan vastgesteld met daaraan gekoppeld een onderhoudsplan. Voor een gelijkmatige verdeling van de kosten is een voorziening gevormd. In 2025 is conform begroting € 2.155.320 toegevoegd. De onttrekking van € 1.569.450 betreft de kosten van uitgevoerde werkzaamheden. Een toelichting op de uitgevoerde werkzaamheden is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Onderhoud civieltechnische kunstwerken
Voor het groot onderhoud aan civieltechnische kunstwerken (bruggen, duikers, tunnels en dergelijke) werd een beleidsplan vastgesteld met daaraan gekoppeld een onderhoudsplan. Voor een gelijkmatige verdeling van de lasten werd een voorziening gevormd. In 2025 werd, conform begroting, € 122.610 toegevoegd. De onttrekking van € 148.400 betreft de kosten van uitgevoerde werkzaamheden. Een toelichting op de uitgevoerde werkzaamheden is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Onderhoud gebouwen
De voorziening onderhoud gebouwen is ingesteld met als doel het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen. In 2025 werd als jaarlijkse storting een bedrag van € 2.018.813 toegevoegd. De onttrekking van € 1.365.858 betreft de kosten van uitgevoerde werkzaamheden. Een toelichting op de uitgevoerde werkzaamheden is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Voorzieningen van derden verkregen middelen met specifieke besteding

Voorziening planschade
De voorziening is ingesteld met als doel toegekende planschadevergoedingen uit te kunnen keren. Op basis van planschadeverhaalovereenkomsten worden van initiatiefnemers van bouwprojecten bedragen ontvangen die in deze voorziening worden gestort. De ontvangsten die na 5 jaar niet zijn uitgekeerd als planschadevergoeding worden onherroepelijk en terugbetaald aan de initiatiefnemers. De toevoeging van € 524.208 bestaat uit wettelijke rente en de van initiatiefnemers ontvangen bijdragen. De onttrekking van € 20.977 betreft een toegekende planschadevergoeding.

Voorziening riolering
Het doel van deze reserve is het egaliseren van de tarieven van de rioolrechten. Het werkelijke saldo van baten en lasten wordt gemuteerd op deze reserve. Het voordelig saldo van € 26.031 op het taakveld riolering is toegevoegd aan de voorziening. Een nadere toelichting op de uitgevoerde werkzaamheden is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Voorziening grafrechten
De ontvangen grafrechten vormen een verplichting aan degene die het recht heeft gekocht. De gemeente is verplicht de ontvangen gelden te besteden aan het onderhouden van het kerkhof en de graven. Het grafrecht dat betrekking heeft op het huidige begrotingsjaar valt jaarlijks vrij ten gunste van de exploitatie. In 2025 werd € 224.768 voor besteding in komende jaren toegevoegd. Van de ontvangen grafrechten voor 2025 werd € 141.508 onttrokken ten gunste van de exploitatie.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Omschrijving schuld	Saldo 1-1-2025	Vermeer-dering	Aflossing / vermindering	Saldo 31-12-2025
Onderhandse leningen	62.244.160	5.000.000	2.636.135	64.608.025
Waarborgsommen	280.086	0	76.200	203.886
Totaal	**62.524.246**	**5.000.000**	**2.712.335**	**64.811.911**

De onderhandse leningen betreffen bij de Bank Nederlandse Gemeenten afgesloten leningen. De totale rentelast van de opgenomen geldleningen bedraagt € 1,8 miljoen. Volgens het aflossingsplan werd in 2025 een bedrag van € 2,6 miljoen afgelost. In 2025 is een geldlening ontvangen van € 5 miljoen.
De waarborgsommen betreffen met name ontvangen en terugbetaalde bedragen met betrekking tot woningbouwprojecten.

Vlottende schulden < 1 jaar

Overige schulden	31-12-2025	31-12-2024
Crediteuren	6.256.991	5.057.397
	6.256.991	**5.057.397**

Banksaldi	31-12-2025	31-12-2024
Banksaldi BNG	115	922.997
	115	**922.997**

Overlopende passiva

Verplichtingen te betalen in een volgend begrotingsjaar	31-12-2025	31-12-2024
Nog te betalen bedragen	7.433.181	6.007.216
Nog te betalen rente onderhandse leningen	463.661	437.902
Totaal	**7.896.842**	**6.445.118**

Nog te betalen bedragen

Deze post bestaat uit diensten, leveringen en afdrachten die betrekking hebben op 2025 waarvoor pas in 2026 een factuur is ontvangen.

Omschrijving verplichting	31-12-2025	31-12-2024
- kosten inhuur personeel	213.449	139.851
- accountantskosten	51.000	87.510
- verstrekte subsidies	0	91.750
- SPUK Sport afrekening 2024 afgerond	208.286	0
- leges burgerzaken	0	33.711
- diverse uitgaven WMO, Jeugd en participatie etc.	2.883.504	2.609.733
- regionale samenwerking	0	16.186
- onderhoud openbaar groen	81.140	0
- kosten belastingsamenwerking	397.288	228.306
- project statushouders	95.097	154.508
- Uitkering Gemeentefonds	0	228.000
- salarissen, sociale lasten en loonheffing	2.624.489	2.285.124
- overige	878.927	132.537
Totaal	**7.433.181**	**6.007.216**

Nog te betalen rente onderhandse leningen

Betreft de nog te betalen rente op onderhandse leningen die bij de Bank Nederlandse Gemeenten zijn afgesloten.

Ontvangen voorschotten met een specifiek bestedingsdoel	31-12-2025	31-12-2024
Ontvangen voorschotten op subsidies	21.937.022	19.525.789

Dit betreffen (vooruit)ontvangen subsidies waarvan de besteding nog niet heeft plaatsgevonden. Bij niet besteden van de middelen moet de subsidie worden terugbetaald aan de verstrekker van de subsidie.

Europees Rijk of Overig	Naam SPUK-regeling	Saldo per 1-1-2025	Ontvangen subsidie 2025	Terugbetaald	Bestedingen verantwoor-ding 2025	Saldo per 31-12-2025
Rijk	SPUK Informatiepunten Digitale Overheid	0	45.979	0	45.979	0
Rijk	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	141.859	538.612	0	277.306	403.165
Rijk	SPUK inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	137.115	0	0	137.115	0

Rijk	SPUK tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027	268.084	0	0	20.732	247.351
Rijk	SPUK regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	203.141	0	0	39.473	163.668
Rijk	SPUK stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	0	473.650	0	0	473.650
Rijk	SPUK Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024	965.943	931.824	271.407	613.119	1.013.241
Rijk	SPUK onderwijsroute_ deel gemeente 2024	34.334	52.160	0	40.231	46.263
Rijk	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024, 2025 op actiefzijde	229.040	actiefzijde	20.202	551	Naar nog te betalen 208.286
Rijk	SPUK versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	255.947	822.961	0	759.833	319.075
Rijk	SPUK Specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	165.793	0	165.793	0	0
Rijk	SPUK IZA-doelen 2023-2026	0	116.729	0	116.729	0
Rijk	SPUK proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde	3.813.253	0	0	39.629	3.773.624
Rijk	SPUK uitkering ventilatie in scholen	148.072	0	148.072	0	0
Rijk	SPUK regeling reductie energiegebruik woningen	31.986	0	31.986	0	0
Rijk	SPUK Aanpak energiearmoede	441.764	0	0	102.168	339.596
Rijk	SPUK Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	3.049.130	1.354.376	0	380.210	4.023.296
Rijk	SPUK regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	796.655	309.433	0	327.877	778.211
Rijk	SPUK meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	1.364.500	0	0	0	1.364.500

Rijk	SPUK tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	213.773	1.551.271	0	1.120.541	644.502
Rijk	SPUK bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-39.776	0	0	-39.776	0
Rijk	SPUK isolatieopgave Nationaal Progr. Lokale Warmtetransitie		342.423	0	0	342.423
Rijk	Rijksdienst Ondernemend Nederland project IKC Doornik	529.622	0	0	-273.961	803.583
Rijk	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 202308000/VBT subs.23 San.VerkeersLawaai	177.900	0	0	13.312	164.588
Rijk	Rijksdienst Ondernemend Nederland Huisvesting grote gezinnen vergunninghouders	0	50.000	0	0	50.000
Rijk	Rijkdienst Ondernemend Nederland DUMAVA Lingewal 6 Bemmel	0	17.050	0	0	17.050
Rijk	Rijkdienst Ondernemend Nederland DUMAVA Nijmeegsestr 65c Gendt, deels	0	221.688	0	19.919	201.769
Rijk	Rijkdienst Ondernemend Nederland DUMAVA Nijm.str.1a, Gendt deels	0	26.554	0	2.656	23.898
Rijk	Rijkdienst Ondernemend Nederland DUMAVA Emmastraat Angeren	0	241.477	0	7.485	233.992
Overig	Provinciale subsidie project realisatie snelfietsroute F15	4.500.000	0	0	0	4.500.000
Overig	Provinciale subsidie project uitvoeringsprogramma Landschap en biodiversiteit Lingewaard	24.803	0	0	24.803	0
Overig	Provinciale subsidie Omgevingsprogramma & IKC Vonkenmorgen	36.330	44.888	0	25.000	56.218
Overig	Ministerie VWS, subsidie ZonMw	27.000	0	0	27.000	0

Overig	Provinciale subsidie project Dorpendeal Gendt	68.636		0	68.636	0
Overig	Provinciale subsidie project MFA Haalderen Dorpendeal	0	199.000	0	0	199.000
Overig	Provinciale subsidie project Overdracht bodemtaken Lingewaard	23.908	0	0	7.752	16.156
Overig	Provinciale subsidie NEXTGarden	0	379.968	0	22.661	357.307
Overig	Provinciale subsidie project Carway	560.957	0	629.730	-68.773	0
Overig	Provincie subsidie Gelderland 2022-017364 Vlinderr. Akkerranden 2023-2026	47.567	0	0	29.823	17.744
Overig	Provincie subsidie Gelderland Verb.fietsveiligh.Papenstr.BML/2022-011572 25%	221.360	0	0	40.190	181.171
Overig	Provincie subsidie Fietsvoorziening De Plak	207.912	300.000	0	38.418	469.494
Overig	Provincie subsidie Gelderland Prov. Maatreg.Gochsestr.HSN-2023-003207 80%	40.000	0	0	40.000	0
Overig	Provinciale terugbetaling ontvangen subsidie Winterfonds	44.422	0	0	0	44.422
Overig	Provincie subsidie Rotonde Huismanstraat (80%)	320.000	0	0	0	320.000
Overig	Provinciale subsidie Procesondersteuning Wijk van de toekomst	30.400	0	0	30.400	0
Overig	Provinciale subsidie Blauwe Hoek Doorneburg	225.601	0	0	0	225.601
Overig	Provinciale subsidie Warmte uit Water	160.000	0	0	98.370	61.630
Overig	Provinciale subsidie Boundaries (80%)	0	40.000	0	15.280	24.720
Overig	Provinciale subsidie Energieloket	0	38.324	12.774	0	25.550
Overig	Provinciale subsidie Vleermuizen	0	14.000	0	9.994	4.006
Overig	Provinciale subsidie Transformatie locatie vrijkomend vastgoed	0	38.710	0	32.152	6.558
Europees	Europese subsidie dRural	58.758	0	42.868	15.890	0
		19.525.789	**8.151.076**	**1.322.831**	**4.208.725**	**21.937.022**

Overige vooruitontvangen bedragen	31-12-2025	31-12-2024
Overige ontvangsten	3.610.300	3.807.239

Overige ontvangsten

Dit betreft inkomsten voor diensten, leveringen en afdrachten die betrekking hebben op 2026 waarvoor de betaling al in 2025 is ontvangen.

Omschrijving ontvangst	31-12-2025	31-12-2024
- bijdragen facilitaire projecten	2.296.522	2.454.184
- Soza voorschotten Rijk	94.959	121.101
- eigen bijdragen vraagafhankelijk vervoer	29.147	25.909
- bijdrage ontsluiting De Bongerd, Langstraat/Kruisstraat	363.022	363.022
- betaalde leges Rijkswaterstaat t.b.v. doortrekken A15	764.346	795.390
- overige	62.305	47.633
Totaal	**3.610.300**	**3.807.239**

Niet in de balans opgenomen gebeurtenissen, rechten en verplichtingen

Financieringsovereenkomst Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Met de BNG is een financieringsovereenkomst voor een Krediet- en Depotarrangement en elektronisch betalingsverkeer gesloten. Deze wordt stilzwijgend verlengd met telkens een kalenderjaar. Onderdeel van het kredietarrangement is een krediet in rekening-courant met een limiet van € 5,0 miljoen.

Uitstaande vakantierechten

Het is niet toegestaan om voor jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume een voorziening te vormen. Daarbij gaat het vooral om overlopende wettelijke verlofaanspraken. De ultimo 2025 uitstaande verplichting voor opgebouwde wettelijke verlofrechten bedroeg € 0,2 miljoen.

Borg- en garantstellingen

De afgegeven garantieverstrekkingen aan verenigingen en/of stichtingen bedragen per 31 december 2025 € 3,8 miljoen. De afgegeven directe garantieverstrekkingen aan instellingen en/of organisaties bedroegen per 31 december 2025 ruim € 2,8 miljoen.

Waarborgfonds Sociale Woningbouw

Per 31 december 2025 was door het WSW voor een bedrag van € 36,8 miljoen aan garantie-verstrekkingen afgegeven. Woningcorporaties kunnen via het WSW voordelig geld lenen tegen gunstige voorwaarden op de kapitaalmarkt. Dit is voor investeringen in sociale huurwoningen en (sociaal) maatschappelijk vastgoed. De zekerheidsconstructie van het WSW zorgt daarvoor. Gemeenten vormen voor 50% de achtervang op de borgstelling door het WSW. Het risico dat gemeenten als achtervang lopen is theoretisch. Het bestaat uit het verstrekken van een relatief kleine en renteloze lening, die het WSW te zijner tijd terugbetaalt. Dit speelt pas als een corporatie niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen en het garantievermogen niet toereikend blijkt.

Waarborgfonds Eigen Woningen

Per 31 december 2025 was door het WEV voor een bedrag van € 70,0 miljoen aan garantieverstrekkingen afgegeven. Het WEV heeft sinds 1 januari 1995 als doel het eigen woning bezit te bevorderen en is belast

met de uitvoering van de Nationale Hypotheek Garantie. Het Rijk en gemeenten vormen de achtervang voor het geval het WEW niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Tot en met 2010 droegen het Rijk en gemeenten ieder voor 50% de achtervang. Met ingang van 2011 draagt het Rijk voor nieuwe gevallen de volledige achtervang.

Hypotheekfonds overheidspersoneel
Per 31 december 2025 was voor een bedrag van € 0,2 miljoen aan 100% garantstelling afgegeven. Tenslotte staat per 31 december 2025 een bedrag van € 0,3 miljoen aan 100% garantstelling uit voor hypothecaire leningen afgesloten voor 1 januari 1995.

Naam	Lening bij aanvang	Borg-stelling	Borgstelling 31-12-2024	Borgstelling 31-12-2025
Verenigingen/stichtingen				
Stichting Dierentehuis Arnhem e.o.	4.400.000	9,2%	323.717	312.555
Stichting Basketball Vastgoed (De Kooi)	3.562.000	100,0%	0	3.492.238
			323.717	*3.804.793*
Instellingen/organisaties				
Betuweland, Liduina Bemmel	4.793.689	100,0%	1.130.400	1.041.600
Zorgcentrum St. Jozef Gendt	1.497.475	100,0%	486.679	449.242
Waardwonen	2.732.664	100,0%	680.492	550.952
Waardwonen	2.722.681	100,0%	698.057	567.335
Waardwonen	546.455	100,0%	227.796	155.188
			3.223.423	*2.764.317*
Waarborgfondsen				
WSW/woningcorporaties	73.621.911	50,0%	37.246.705	36.810.955
WEW/Nationale Hypotheek-garantie (t/m 2010)	140.000.000	50,0%	72.000.000	70.000.000
WEW/Nationale Hypotheek-garantie (vanaf 2011)	656.000.000	n.v.t.	0	0
			109.246.705	*106.810.955*
Overige				
Hypotheekfonds voor overheidspersoneel		100,0%	220.960	220.960
Regeling gemeente garantie (t/m 1994)		100,0%	304.780	305.420
			525.741	*526.380*
			113.319.586	**113.906.445**

In 2025 is de gemeente niet aangesproken als borgsteller en zijn er geen betalingen als zodanig gedaan. Het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) kan bij dreigende liquiditeitstekorten in verband met tot en met 31 december 2010 afgegeven borgtochten een beroep doen op achtergestelde, renteloze leningen van het Rijk (50%) en van de gemeenten (50%). Ten aanzien van per 1 januari 2011 afgegeven borgtochten wordt de volledige achtervangfunctie door het Rijk vervuld.

Eigen bijdrage op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
Een aanvrager van een maatwerkvoorziening (bijvoorbeeld: begeleiding, hulp in de huishouding of scootmobiel) is op grond van de Wmo 2015 een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen

gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

WMO
Overeenkomsten met diverse organisaties voor het leveren van huishoudelijke ondersteuning voor inwoners met een Wmo-maatwerkvoorziening voor ongeveer € 6,9 miljoen.

Gas en energie
In het kader van samenwerking met Groene Metropoolregio is er een aanbesteding gedaan voor het energiecontract op alle onderdelen waar energie op berekend wordt/verbruikt. Deze Europese aanbesteding is met de regio gedaan, gemeente Nijmegen heeft dit getrokken. Contract duurzame gasinkoop met collectief Arnhem-Nijmegen. De totale verplichting is € 4,3 miljoen, gebaseerd op de contractuele duur en de jaarlast van 2025 vanuit de spendanalyse.

Afval
Voor het Inzamelen van huishoudelijk afval, restafval en GFT is voor ongeveer € 8,8 miljoen aan verplichtingen na 2025 aangegaan.

Dierenopvang
Er wordt met meerdere gemeenten in regionaal verband samengewerkt om te komen tot opdrachtverlening van de dierenopvang. De verplichting na 2025 bedraagt € 1,0 miljoen.

Datacenter
Levering van datacenter infrastructuur oplossingen en aanvullende dienstverlening, hiervoor bedraagt de verplichting na 2025 ongeveer € 1,0 miljoen.

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2025

(Bedragen x €1.000)	Rekening 2025			Begroting 2025 na wijziging			Begroting 2025 Primitief*		
Programma's	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
1 Veiligheid	181	-5.023	-4.842	97	-4.974	-4.877	118	-5.033	-4.915
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	417	-7.231	-6.814	258	-7.387	-7.129	242	-7.509	-7.267
3 Economie	1.862	-2.551	-689	1.288	-2.751	-1.463	1.288	-2.748	-1.459
4 Onderwijs	429	-6.103	-5.675	515	-5.989	-5.474	454	-5.435	-4.981
5 Sport, cultuurproductie en -participatie	2.077	-11.197	-9.120	2.021	-11.184	-9.163	1.810	-10.744	-8.934
6 Sociaal domein	17.160	-65.797	-48.637	15.974	-66.149	-50.174	15.087	-66.258	-51.171
7 Volksgezondheid en milieu	14.341	-15.639	-1.298	14.806	-16.460	-1.654	12.840	-14.490	-1.650
8 Volkshuisv.,Leefomgev., Sted. vernieuw.	7.614	-6.645	969	5.557	-8.319	-2.762	5.557	-8.081	-2.524
9 Bestuur en ondersteuning	2.075	-6.762	-4.687	1.621	-6.348	-4.726	2.618	-6.249	-3.631
Subtotaal programma's	*46.156*	*-126.949*	*-80.793*	*42.139*	*-129.561*	*-87.423*	*40.015*	*-126.547*	*-86.531*
Alg. dekkingsmiddelen	108.209	-502	107.707	107.549	-692	106.857	102.627	-28	102.599
Overhead	3.009	-22.202	-19.193	2.240	-21.439	-19.199	2.227	-21.711	-19.484
Vennootschapsbelasting	0	-3	-3	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**157.373**	**-149.656**	**7.718**	**151.928**	**-151.692**	**236**	**144.869**	**-148.286**	**-3.416**
Toevoegingen (-) onttrekkingen (+) aan reserves									
1 Veiligheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	133	-636	-503	207	-628	-421	122	-568	-446
3 Economie	-	-938	-938	-	-	-	-	-	-
4 Onderwijs	63	-	63	63	-	63	-	-	-
5 Sport, cultuurproductie en -participatie	588	-1.338	-750	655	-1.287	-633	195	-8	186
6 Sociaal domein	1.316	-854	461	1.625	-694	931	1.702	-371	1.331
7 Volksgezondheid en milieu	204	-84	121	595	-91	505	430	-81	350
8 Volkshuisv.,Leefomgev., Sted. vernieuw.	1.263	-545	718	973	-220	753	-	-	-
9 Bestuur en ondersteuning	1.010	-262	748	990	-262	727	1.079	-44	1.035
Subtotaal reserves	*4.577*	*-4.657*	*-80*	*5.107*	*-3.182*	*1.925*	*3.527*	*-1.072*	*2.455*
Gerealiseerd resultaat	**161.951**	**-154.313**	**7.638**	**157.035**	**-154.874**	**2.161**	**148.397**	**-149.358**	**-961**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Toelichting budgetafwijkingen

Toelichtingen op de budgetafwijkingen per taakveld zijn opgenomen onder de programma's in het jaarverslag. Bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost' zijn per taakveld de afwijkingen (boven € 50.000) toegelicht. Daarnaast is in het onderdeel 'Financiën' een overzicht van de belangrijkste afwijkingen op concernniveau opgenomen. Daarbij is aangegeven of het gaat om een voordeel (V) of een nadeel (N) en of de afwijking een incidenteel of structureel karakter heeft.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De WNT is van toepassing op Gemeente Lingewaard. Het voor Gemeente Lingewaard toepasselijke bezoldigingsmaximum voor 2025 was € 246.000 en betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

Tabel 1A

Gegevens 2025 **bedragen x € 1**	**Valk, I.P. van der**	**Peters, P.J.**
Functiegegevens	Gemeente secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 143.035	€ 117.060
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.174	€ 18.548
Subtotaal	*€ 166.209*	*€ 135.608*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 246.000	€ 246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	nvt
Bezoldiging	**€ 166.209**	**€ 135.608**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt
Gegevens 2024		
bedragen x € 1	**Valk, I.P. van der**	**Peters, P.J.**
Functiegegevens	Gemeente secretaris	Griffier

Aanvang en einde functievervulling in 2024		01-01 t/m 31-12		01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1		1
Dienstbetrekking?		ja		ja
Bezoldiging[9]				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	139.254	€	112.507
Beloningen betaalbaar op termijn	€	23.276	€	18.402
Subtotaal	*€*	*162.530*	*€*	*130.909*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	233.000	€	233.000
Bezoldiging	**€**	**162.530**	**€**	**130.909**

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12
Niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen
Niet van toepassing.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder
Niet van toepassing.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100
Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking geweest.

3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Programma	Begroot na wijz. Lasten 2025	Werkelijk Lasten 2025	Begroot Baten 2025	Werkelijk Baten 2025
2 Verkeer, vervoer en waterstaat				
Mutaties reserves programma 2	-628	-636	130	109
Totaal 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	*-628*	*-636*	*130*	*109*
3 Economie				
Industrieterreinen - winst Agropark II Huissen				153
Industrieterreinen - winst Houtakker II Bemmel				496
Industrieterreinen - vervallen verliesvoorziening en winstneming				199
NEXTgarden		-64		
Mutaties reserves programma 3		-938		
Totaal 3 Economie	*-*	*-1.002*	*-*	*848*
4 Onderwijs				
Locatiegebonden kosten Integraal HuisvestingsPlan	-1.139	-1.247		
Onderwijspakketten en meubilair scholen	-63	-63		
Afboeking voorbereidingskosten oude locatie IKC De Doornick		-231		
Afboeking boekwaarde oude schoolgebouw IKC De Vonkenmorgen		-190		
Mutaties reserves programma 4			63	63
Totaal 4 Onderwijs	*-1.202*	*-1.731*	*63*	*63*
5 Sport, cultuurproductie en -participatie recreatie				
Dakconstructie Koelhuis Huissen	-217	-282	217	217
Vergroening Klappenburg Bemmel	-57			
Mutaties reserves programma 5	-1.287	-1.337	533	466
Totaal 5 Sport, cultuurproductie en -participatie recreatie	*-1.287*	*-1.337*	*533*	*466*
6 Sociaal Domein				
Opvang en huisvesting ontheemden Oekraïne	-4.966	-4.617	4.964	4.558
Opvang vluchtelingen	-90	-288		187
Randvoorwaarden realisatie bezuinigingen	-145	-145		
Resultaatbestemming 2024 Wijkplatforms	-71	-71		
Mutaties reserves programma 6	-694	-854	1.625	1.316

Programma	Begroot na wijz. Lasten 2025	Werkelijk Lasten 2025	Begroot Baten 2025	Werkelijk Baten 2025
Totaal 6 Sociaal Domein	*-5.966*	*-5.975*	*6.589*	*6.061*
7 Volksgezondheid en milieu				
Geluidsanering verkeerslawaai	-178	-13	178	13
Eenmalige aanvulling voorziening grafrechten		-115		
Lasten transitie energie projecten 2025	-350	-33		
VVGM resultaatbestemming 2024	140	138		
NEXTgarden	-186	-92		
Alcohol en drugspreventie	-80	-40		
Mutaties reserves programma 7	-90	-83	595	205
Totaal 7 Volksgezondheid en milieu	*-744*	*-238*	*773*	*218*
8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing				
Omgevingswet	-396	-263		
Faciliterend grondbeleid		-163		325
Actief grondbeleid - Aloysiuslocatie Huissen		-133		
Actief grondbeleid - Sallandstraat Haalderen				78
Kostenverhaal asbestsanering en sloop pand				-220
Resultaatbestemming 2024 Wonen	-85			
Specifieke uitkeringrealisatiestimulans betaalbare woningen				1.778
Mutaties reserves programma 8	-220	-545	973	1.264
Totaal 8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	*-305*	*-841*	*973*	*3.225*
9 Bestuur en ondersteuning				
Verkoop gronden				227
Implementatiekosten Wet open overheid	-160			
Subsidie MDIEU op directe kosten				80
Procesbegeleider Taskforce Stikstof	-80	-48		
Vervroegde tweede kamerverkiezingen	-132	89		
Project versterking dienstverlening	-50	-70		
Stelpost incidentele locatiegebonden kosten De Doornick	-277			
Uitkering gemeentefonds - compensatie tekort Jeugd 2023 en 2024			1.594	1.594
Uitkering gemeentefonds - zorg en ondersteuning ontheemden				68
Uitkering gemeentefonds - spreidingswet			45	56
Uitkering gemeentefonds - omgevingswet			200	200
Uitkering gemeentefonds - eenmalige uitname			-1.438	-1.438

Programma	Begroot na wijz. Lasten 2025	Werkelijk Lasten 2025	Begroot Baten 2025	Werkelijk Baten 2025
Mutaties reserves programma 9	-262	-262	140	160
Totaal 9 Bestuur en ondersteuning	*-961*	*-291*	*541*	*947*
Totaal incidentele baten en lasten	**-11.763**	**-12.596**	**9.819**	**12.154**

Structurele mutaties reserves

Omschrijving bedrag x € 1.000	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Verschil (+=voordeel)
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat			
Onttrekkingen:			
Dekking afschrijving kruising Valom uit investeringsreserve	8	11	3
Dekking rehabilitatie wegen uit investeringsreserve	16	17	1
Dekking straatmeubilair	0	14	14
Dekking Maatregelen GMP investeringsplan	0	34	34
	24	**76**	**52**
Programma 5			
Onttrekkingen:			
Dekking afschrijving tijdelijke huisvesting SGS uit investeringsreserve	79	79	0
Dekking afschrijving de Kinkel uit investeringsreserve	42	42	0
	122	**121**	**-1**
Programma 9			
Onttrekkingen:			
Structurele inzet algemene reserve*	750	750	0
Rente lening Vitens ten gunste van exploitatie	100	100	0
Totaal	**246**	**297**	**51**

* Onze gemeente maakt gebruik van de mogelijkheid om een deel van het surplus van de algemene reserve in te zetten als structurele dekking. Dit betreft € 750.000 per jaar. De inzet van deze middelen is gebonden aan de volgende voorwaarden:

1. De jaarlijkse inzet bedraagt maximaal 10% van het vrij besteedbare gedeelte van de algemene reserve, dit is het totaal van de algemene reserve minus de benodigde weerstandscapaciteit (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing).
2. De solvabiliteit blijft groter of gelijk aan 20%.
3. Er wordt een adequate risico-inventarisatie uitgevoerd.

Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien

Financieel overzicht

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Het betreft met name de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot heffingen zoals de afvalstoffenheffing of rioolheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel.

(bedragen x € 1.000)

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2024	Begroot 2025*	Rekening 2025
OZB (groei + index)	14.071	15.148	15.129
Gemeentefonds (Algemene uitkering)	81.513	87.458	87.754
Uitkering deelfonds sociaal domein	4.049	3.993	3.993
Dividenden	42	55	48
Saldo van de financieringsfunctie	-93	113	340
Overige algemene dekkingsmiddelen:			
• Toeristenbelasting	111	138	135
• Verblijfsbelasting	-	69	66
• Hondenbelasting	255	260	250
Totaal algemene dekkingsmiddelen / Vrij besteedbare middelen	**99.948**	**107.234**	**107.715**

** Begroting 2025 na wijzigingen.*

Onroerende zaakbelasting

In de paragraaf Lokale heffingen is een specificatie van de onroerende zaakbelasting opgenomen en zijn de ontwikkelingen toegelicht.

Algemene uitkering

Algemene uitkering

Jaarlijks informeren wij de raad over de ontwikkelingen in het gemeentefonds via de mei- en de septembercirculaire. In 2025 ontvingen we ook weer een decembercirculaire. Het financieel effect van deze decembercirculaire wordt verwerkt in deze jaarrekening en de meicirculaire 2026. De incidentele middelen voor 2025 in deze decembercirculaire die nog nodig zijn in 2026, worden meegenomen in het voorstel voor resultaatbestemming.

Integratie-uitkering Sociaal domein

De integratie-uitkering Sociaal domein is alleen bij de hiervoor genoemde mei- en septembercirculaire aangepast. De realisatie sluit aan bij de begroting dus er waren geen afwijkingen in 2025.

Dividend

Wij ontvangen jaarlijks dividenduitkeringen uit hoofde van aandelenbezit. Dividenden moeten verantwoord worden in het jaar waarin het recht op het ontvangen van dividend ontstaat oftewel in het jaar waarin de algemene vergadering van aandeelhouders beslist over het dividend.

	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025
BNG; uitkering over 2024	55	48
Vitens; uitkering over 2024 *	0	0
Totaal	**55**	**48**

* Het hernieuwde financieel beleid stelt dat bij een solvabiliteit lager dan 30 procent Vitens in beginsel geen dividend gaat uitkeren.
Voor een toelichting, zie programma 9 Verbonden partijen.

Saldo van de financieringsfunctie

Bij de bepaling van het renteresultaat voor de begroting 2025 werd gerekend met een renteomslagpercentage van 1,0%.
In de toelichting bij programma 9 (taakveld 9.5 Treasury) hebben we bij het voordeel verder toegelicht.

Overige algemene dekkingsmiddelen

	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025
Toeristenbelasting	138	135
Verblijfsbelasting	69	66
Hondenbelasting	260	250
Totaal	**467**	**451**

De opbrengsten reclamebelasting en BIZ worden niet meegenomen als algemeen dekkingsmiddel omdat bij de instelling van het ondernemersfonds en de BIZ is afgesproken dat de netto-opbrengst (ná aftrek van perceptiekosten) rechtstreeks beschikbaar wordt gesteld aan de ondernemersverenigingen en de Stichting Bedrijveninvesteringszone (BIZ).

	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024
Reclamebelasting	97	996
BIZ	106	116

Vennootschapsbelasting

Gemeente Lingewaard doet op basis van de uitgevoerde inventarisatie jaarlijks aangifte vennootschapsbelasting voor reclame en voor afvalgrondstoffen. De verwachte vpb-last die hieruit volgt is ca. € 5.000. Voor de grondexploitaties is na afstemming met de Belastingdienst definitief bevestigd dat geen sprake is van een vennootschapsbelastingplichtige activiteit voor de jaren 2016 tot en met 2018. Sindsdien zijn de omstandigheden van het grondbedrijf niet zodanig gewijzigd dat een risico ontstaat dat de fiscale positie van het grondbedrijf muteert. Jaarlijks wordt getoetst of nog eventuele andere activiteiten vennootschapsbelastingplichtig zijn. Hiervan is tot op heden geen sprake.

Overzicht van de aanwending van het bedrag onvoorzien

We hebben in de begroting geen specifiek budget voor onvoorzien opgenomen. Voor onvoorziene zaken hebben we de algemene reserve tot onze beschikking. In lijn hiermee zijn er ook geen uitgaven gedaan ten laste van het budget voor onvoorzien.

Overhead

Tot de kosten van overhead behoren alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces:

- De directie.
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
- Personeel en organisatie.
- Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement).
- Juridische zaken.
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning.
- Facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging).
- Documentaire informatievoorziening (DIV).
- Informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen.
- Managementondersteuning primair proces.

Overhead (bedragen x € 1.000)	**Begroot 2025**	**Werkelijk 2025**
Salarissen incl. inhuur derden	30.894	30.196
Algemene en advieskosten	422	178
Overige personeelslasten	93	199
Opleidingen	544	522
Directe uren naar producten	-19.682	-19.079
Totaal personeelslasten	***12.270***	***12.015***
Huisvesting gem.kantoor/-werf	1.371	1.237
Informatisering & automatisering	3.202	2.976
Documentaire informatievoorziening	206	200
Facilitaire dienstverlening	747	733
Materieel Technisch Wijkbeheer	57	74
Personeelsbeleid & -beheer	455	1.015
Organisatieontwikkeling	94	51
Ondernemingsraad	8	3
Versterking dienstverlening	182	202
Totaal indirecte lasten	***6.322***	***6.491***
Begroting en verantwoording	122	143
Communicatie	111	89
Juridische kwaliteitszorg	277	357
Representatie	96	99
Totaal overhead producten	***607***	***687***
Totaal overhead	**19.199**	**19.193**

Rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding
Met de rechtmatigheidsverantwoording geven we inzicht in hoeverre onze financiële handelingen en beslissingen in overeenstemming waren met alle relevante wetten, regels en voorschriften. Dit betreft zowel nationale wetgeving als interne beleidsregels en procedures. Uw raad heeft deze in de vergadering van 6 november 2025 vastgesteld via het Normenkader 2025.
Gedacht kan worden aan de naleving van voorwaarden voor subsidies en Europese aanbestedingen, maar bijvoorbeeld ook aan lasten waarvoor geen voorafgaande dekking was opgenomen in de begroting.

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders
De baten en lasten alsmede balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 6 november 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.993.120. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding
Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 6.702.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2.993.120. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 3.945.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

	Begrotingsrcriterium		
1A	Overschrijding lasten programma's		
	1. Veiligheid	*49.000*	
	4. Onderwijs	*114.000*	
	5. Sport, cultuurproductie en cultuurparticipatie	*12.000*	
	9. Bestuur en ondersteuning	*991.000*	
	Totaal overschrijving lasten programma's		1.166.000
1B	Overschrijding investeringsbudgetten		1.297.000
2	Ongeautoriseerde reservemutaties		1.482.000
3	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld		0
	Totaal begrotingsrechtmatigheid		3.945.000
4	Acceptabel		*3.945.000*
	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. Dit wordt onder de rechtmatigheidsverantwoording per programma toegelicht.		
	Niet acceptabele begrotingsonrechtmatigheden		*0*
	Voorwaardencriterium		
5	Inkopen die niet voldoen aan (Europese) aanbestedingsregels		2.338.000
6	Subsidieverlening SKC De Leemhof		419.000
	M&O criterium		
7	Geen bevindingen		0
	Totaal onrechtmatigheden		**6.702.000**
	Waarvan acceptabel		*3.945.000*
	Waarvan niet acceptabel		*2.757.000*

In de paragraaf Bedrijfsvoering is een inhoudelijke toelichting opgenomen op deze rechtmatigheidsverantwoording.

Taakvelden baten en lasten

Taakvelden 2025							
Nr.	Doel	Werkelijk Lasten	Werkelijk Baten	Werkelijk Saldo	Begr. na wijz. Lasten	Begr. na wijz. Baten	Begr. na wijz. Saldo
0.1	Bestuur	-2.964	-	-2.964	-2.183	-	-2.183
0.10	Mutaties reserves	-4.657	4.577	-80	-3.182	5.107	1.925
0.11	Resultaat rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	-1.613	1.069	-544	-1.648	1.053	-595
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-705	534	-171	-794	161	-633
0.4	Overhead	-22.202	3.009	-19.193	-21.439	2.240	-19.199
0.5	Treasury	-585	940	356	-721	488	-234
0.61	OZB woningen	-	11.076	11.076	-	11.095	11.095
0.62	OZB niet-woningen	-	4.052	4.052	-	4.053	4.053
0.64	Belastingen overig	-1.250	586	-664	-1.187	589	-599
0.7	Algemene uitk. en ov. uitk. gem.fonds	-	91.747	91.747	-	91.451	91.451
0.8	Overige baten en lasten	-146	144	-3	-506	144	-362
0.9	Vennootschapsbelasting	-3	-	-3	-	-	-
0	**Totaal Bestuur en ondersteuning**	**-34.126**	**117.735**	**83.610**	**-31.660**	**116.380**	**84.720**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-3.375	137	-3.238	-3.294	47	-3.248
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.648	44	-1.604	-1.680	50	-1.630
1	**Totaal Veiligheid**	**-5.023**	**181**	**-4.842**	**-4.974**	**97**	**-4.877**
2.1	Verkeer en vervoer	-7.145	417	-6.729	-7.285	258	-7.027
2.2	Parkeren	-86	-	-86	-102	-	-102
2	**Totaal Verkeer,vervoer en waterstaat**	**-7.231**	**417**	**-6.814**	**-7.387**	**258**	**-7.129**
3.1	Economische ontwikkeling	-1.246	-	-1.246	-1.250	-	-1.250
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-906	1.735	828	-1.089	1.158	69
3.3	Bedrijvenloketten bedrijfsregelingen	-172	19	-154	-176	20	-156
3.4	Economische promotie	-227	243	16	-235	248	12
3	**Totaal Economie**	**-2.551**	**1.997**	**-554**	**-2.751**	**1.426**	**-1.326**
4.1	Openbaar basisonderwijs	-15	-	-15	-15	-	-15
4.2	Onderwijshuisvesting	-3.839	13	-3.826	-3.387	3	-3.383
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.249	415	-1.833	-2.587	512	-2.075
4	**Totaal Onderwijs**	**-6.103**	**429**	**-5.675**	**-5.989**	**515**	**-5.474**
5.1	Sportbeleid en activering	-644	309	-335	-682	336	-347
5.2	Sportaccommodaties	-3.821	1.408	-2.413	-3.762	1.314	-2.448
5.3	Cultuurpresentatie en cultuurproductie	-505	3	-502	-521	2	-519
5.5	Cultureel erfgoed	-169	-	-169	-169	4	-165

Taakvelden 2025

Nr.	Doel	Werkelijk Lasten	Werkelijk Baten	Werkelijk Saldo	Begr. na wijz. Lasten	Begr. na wijz. Baten	Begr. na wijz. Saldo
5.6	Media	-1.121	50	-1.071	-1.121	51	-1.070
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	-4.937	307	-4.630	-4.928	316	-4.613
5	**Totaal Sport, cultuur en recreatie**	**-11.197**	**2.077**	**-9.120**	**-11.184**	**2.021**	**-9.163**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-12.162	5.526	-6.636	-12.381	5.605	-6.776
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-86	119	33	-	-	-
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-123	477	355	-224	477	254
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd	-662	-	-662	-695	-	-695
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorz. Integraal	-785	615	-171	-758	508	-250
6.3	Inkomensregelingen	-13.643	9.645	-3.998	-12.775	8.641	-4.134
6.4	WSW en beschut werk	-3.958	-	-3.958	-4.001	-	-4.001
6.5	Arbeidsparticipatie	-2.107	677	-1.430	-2.421	642	-1.779
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	-	-	-	-	-	-
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-3.302	98	-3.204	-3.687	101	-3.586
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-	-	-	-	-	-
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	-5.784	-	-5.784	-5.995	-	-5.995
6.712	Begeleiding (WMO)	-2.595	-	-2.595	-2.631	-	-2.631
6.713	Dagbesteding (WMO)	-695	4	-691	-784	-	-784
6.71A	Hulp bij het huishouden (Wmo)	-	-	-	-	-	-
6.71B	Begeleiding (Wmo)	-	-	-	-	-	-
6.71C	Dagbesteding (Wmo)	-	4	4	-	-	-
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-	-	-	-
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	-	-	-	-	-	-
6.72B	Jeugdhulp behandeling	-	-	-	-	-	-
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	-	-	-	-	-	-
6.73A	Pleegzorg	-	-	-	-	-	-
6.73B	Gezinsgericht	-	-	-	-	-	-
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	-	-	-	-	-	-
6.74A	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	-	-	-	-	-	-
6.74B	Jeugdhulp Crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	-	-	-	-	-
6.74C	Gesloten plaatsing	-	-	-	-	-	-
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	-799	-	-799	-411	-	-411
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-11.891	-	-11.891	-12.063	-	-12.063
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	-47	-	-47	-137	-	-137
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	-151	-	-151	-280	-	-280
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-4.163	-	-4.163	-4.092	-	-4.092
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-477	-	-477	-597	-	-597
6.791	PGB WMO	-143	-4	-147	-143	-	-143

Taakvelden 2025							
Nr.	Doel	Werkelijk Lasten	Werkelijk Baten	Werkelijk Saldo	Begr. na wijz. Lasten	Begr. na wijz. Baten	Begr. na wijz. Saldo
6.792	PGB Jeugd	-245	-	-245	-205	-	-205
6.821	Jeugdbescherming	-562	-	-562	-490	-	-490
6.822	Jeugdreclassering	-95	-	-95	-56	-	-56
6.91	Coördinatie en beleid WMO	-1.323	-	-1.323	-1.323	-	-1.323
6	**Totaal Sociaal domein**	**-65.797**	**17.160**	**-48.637**	**-66.149**	**15.974**	**-50.174**
7.1	Volksgezondheid	-2.405	27	-2.378	-2.518	27	-2.491
7.2	Riolering	-3.337	4.947	1.611	-3.166	4.944	1.778
7.3	Afval	-5.075	6.739	1.663	-5.041	6.556	1.515
7.4	Milieubeheer	-4.432	2.436	-1.995	-5.484	3.114	-2.370
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-390	192	-198	-251	165	-86
7	**Totaal Volksgezondheid en milieu**	**-15.639**	**14.341**	**-1.298**	**-16.460**	**14.806**	**-1.654**
8.1	Ruimte en leefomgeving	-2.395	1.223	-1.172	-3.321	1.696	-1.625
8.2	Grondexploitatie(niet-bedrijventerrein)	-1.629	1.536	-93	-2.358	2.355	-3
8.3	Wonen en bouwen	-2.621	4.854	2.233	-2.640	1.507	-1.133
8	**Totaal Volkshuisv.,Leefomgev., Sted. vernieuw.**	**-6.645**	**7.614**	**969**	**-8.319**	**5.557**	**-2.762**
	Saldo	**-154.313**	**161.951**	**7.638**	**-154.874**	**157.035**	**2.161**

SiSa bijlage voor specifieke uitkeringen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			9	20	Ja	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€57.168	€ 143.433	€20.367	€80.278	€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€2.412	€25.972	€33.057	€71.710	€5.703	€16.733
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
					€0	€ 0	€118.707	
BZK	C62	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 45.979	€ 0	6	282	674	
OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 288.523	€ 10.035	€ 25.594	-€ 46.846	€ 141.859	€ 403.165
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						
		2						
		100						

OCW	D14	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*			
			€ 137.115	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*		
			€ 0	€ 137.115	€ 0	Ja		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*		
			1					
			2					
			10					
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
			1 060281 Gemeente Tiel	5000006806	€ 10.646	€ 10.646	€ 21.293	€ 21.293
			2 060281 Gemeente Tiel	5000006806	€ 10.086	€ 10.086	€ 20.173	€ 20.173
			3 060281 Gemeente Tiel	5000006806	€ 0	€ 25.583	€ 0	€ 51.167
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
			1 060281 Gemeente Tiel	5000006806	Nee			
			2 060281 Gemeente Tiel	5000006806	Nee			
			3 060281 Gemeente Tiel	5000006806	Nee			
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*		
			1 060281 Gemeente Tiel	5000006806	Vergroten afvoercapaciteit watergang Huissen (maatregel 1)	Nee		
			2 060281 Gemeente Tiel	5000006806	Aanleg duiker voor extra waterberging Huissen (maatregel 2)	Nee		
			3 060281 Gemeente Tiel	5000006806	Aanbrengen groene verharding en het ontstenen van de wijk	Nee		
IenW	**E83B**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/01*	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E83B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/04*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/05*	
			1 061705 Gemeente Lingewaard	PFAS zoutopslag en brandweer Dorpsstraat 72a Gendt ZS-2022-015055	€ 0	€ 0	Ja	
			2					
			25					
			Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 09 de reden aan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 08 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/08*			
			1 PFAS zoutopslag en brandweer Dorpsstraat 72a Gendt ZS-2022-015055	Ja				
			2					
			25					
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/09*					
			Ja					

IenW	E84	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*			
			€ 81.008	€ 81.008	€ 41.535	Nee			
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*			
			1 301 Aanleg van openbare verlichting|aantal in Meters	Ja	2				
			2 314 Saneren van verticale trottoirbanden en hoogteverschillen tussen verharding en berm|aantal in Meters	Ja	314				
			3 330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h|aantal in Stuks	Ja	1				
			4 331 Drempel|aantal in Stuks	Ja	2				
			5 334 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraten GOW naar 30 km/uur-zone|aantal in Stuks	Ja	3				
			6 342 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom|aantal in Stuks	Nee	0	De rotonde wordt in 2026 uitgevoerd			
IenW	E120	**Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030**	Totale besteding (Jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E120/01*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator E120/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E120/03*	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/04*			
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/05*	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/07*	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/08*			
			1 401 Aanleg van openbare	Nee	0				
			2 421 Vrijliggend fietspad - b=1,5	Nee	0				
			3 455 Aanleg van een	Nee	0				
			4 402 Aanleg vrijliggend voetpad	Nee	0				
			5 418 Verbreden van fietspaden,	Nee	0				
			6 434 Aanleg van een	Nee	0				
SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 8.794.279	€ 149.747	€ 275.102	€ 1.552	€ 89.255	€ 0	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 50.944	€ 415	€ 0	€ 899.231	€ 0	€ 0	
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*					
			€ 0	Ja					
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 12.307	€ 12.949	€ 0	€ 0	€ 0	
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		

SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 1.232	€ 22.776	€ 962	
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 126	€ 1.178	€ 285	
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 35	€ 6.620	€ 567	
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.051	€ 222	
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 1.393	€ 32.625	€ 2.036	
		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*			
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja			
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja			
		6 Totaal	0	0	N.v.t.			
		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*		
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)						
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)						
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)						
		6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		6 Totaal	0	0	0			
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			
		€ 613.119	€ 931.824	Ja				
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
		€ 0	€ 0	Ja				
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
		€ 40.231	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
		€ 447.867	€ 1.076.385					
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/03*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/06*		
			€ 1.062.663	€ 9.487	€ 4.235			
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Totaalbedrag (jaar T) toegekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026) *Aard controle R* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
		€ 822.961	€ 52.227	€ 770.734	€ 2.123.752	Ja		
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*				
			Ja	Nee				

VWS	H35B	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
			1 060202 Gemeente Arnhem	€ 116.729				
			2					
			3					
VRO	J17	**Realisatiestimulans**	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/01*	Geprognotiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/02*	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/03*			
			254	158	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/04*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) . *Aard controle R* *Indicator: J17/05*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/06*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw). *Aard controle R* *Indicator: J17/07*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/08*	
			1 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2					
VRO	J18	**Regeling specifieke uitkering isolatieopgave Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J18/01*	Besteding (jaar T) uitgesplitst in indicatoren J18/03 en J18/04 *Aard controle R* *Indicator: J18/02*	Besteding (jaar T) ten behoeve van het aanstellen of aannemen van een regiocoördinator en/of organiseren of inhuren van expertise voor of op andere wijze ondersteunen van de isolatieopgave in de regio zoals bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel a en onderdeel b *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J18/03*	Besteding (jaar T) ten behoeve van het organiseren van een regionaal afstemmingsoverleg en/of op regionaal niveau naar behoefte leggen van een verbinding met andere bovenlokale opgaven die gerelateerd zijn aan de isolatieopgave zoals bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a en onderdeel b *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J18/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J18/05*	
			1 2025-0000114588	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			2					
VRO	J30	**Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde** Gemeenten	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J30/01*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J30/02*	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk *Aard controle D2* *Indicator: J30/03*	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk *Aard controle D2* *Indicator: J30/04*	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J30/05*	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J30/06*
			€ 39.629	€ 380.871	0	0	Ja	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J30/07*					
			Nee					
VRO	J55	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			164	€ 39.107	€ 51.264	76	€ 6.091	€ 451.236
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			200	€ 56.970	€ 102.064			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			226	131	99	66	50	150

VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
			1 *LAI23-03454000*	€ 369.130	165	2	€ 0	€ 0
			2 LAI24-03727519	€ 0	12	0	€ 11.080	€ 0
			3 LAI25-03836824	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
			1 € 99.470	€ 269.660	Nee			
			2 € 0	€ 0	Nee			
			3 € 0	€ 0	Nee			
VRO	**J95**	**Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J95/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/02*	Activiteiten verricht conform aanvraag (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/03*	Eventuele toelichting - verplicht als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/05*	
			€ 327.877	€ 405.317	Ja	De bestedingen sluiten aan bij de aanvraag en de plannen van 2025. Wel lopen we iets achter op schema met de uitvoering, enkele projecten zijn nog niet helemaal afgerond, waardoor nog niet	Nee	
VRO	**J97**	**Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J97/01*	Besteding per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J97/02*	Cumulatieve besteding per project (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t* *Indicator: J97/03*	Project is volgens aanvraag, artikel 2, lid 1 uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 05 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld *Aard controle D1* *Indicator: J97/04*	Eventuele toelichting op niet volgens aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 04 'Nee' is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J97/05*	Plaatsingeenheidsnummer van het grote gezin dat in het object is gehuisvest *Aard controle D2* *Indicator: J97/06*
			1 HGGV25-03909150	€ 0	€ 0	Ja	Start in 2026	
			2					
			10					
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J97/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J97/08*				
			1 *HGGV25-03909150*	Nee				
			2					
			10					
VRO	**J209**	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J209/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J209/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project *Aard controle D2* *Indicator: J209/05*	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/06*
			1 *RHA2022-03372070*	Flexwoningen	€ 0	€ 0	€ 0	0
			2 *RHA2023-03517836*	De Kosterij/villa Ganita	€ 0	€ 0	€ 0	0
			10					
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/07*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle R.* *Indicator: J209/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/11*	
			1 *Flexwoningen*	0	Nee	Ja	Ja	
			2 *De Kosterij/villa Ganita*	0	Nee	Nee	Ja	
			10					
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 547.254	€ 248.399	€ 297.503	€ 2.593.934	€ 27.385	€ 54.770
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 4.275.084	€ 0	€ 0	€ 525.154	€ 0	€ 223.958
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/10*	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 16.656	€ 211.612	1-11-2024	1-10-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/12*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/13*				
			€ 4.829.240	€ 23.595.236				

Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING VOLGT NA AFRONDING ACCOUNTANTSCONTROLE

Bijlagen

Samenstelling gemeentebestuur

(per 31-12-2025)

Gemeenteraad

Mw. P.T.A.M. Kalfs	**Voorzitter (tijdelijk afwezig)**
Mw. C. van Rhee-Oud Ammerveld	**Wrnd. voorzitter i.v.m. afwezigheid mw. Kalfs**
Dhr. P.J. Peters	**Raadsgriffier**
Dhr. J.H.L. Klaassen	Lokaal Belang Lingewaard (fractievoorzitter)
Dhr. S.A.G. Rasing	Lokaal Belang Lingewaard
Dhr. B. Geveling	Lokaal Belang Lingewaard
Dhr. H. Minkhorst	Lokaal Belang Lingewaard
Mw. A. Remery	Lokaal Belang Lingewaard
Mw. B.H.L. Raes	Lokaal Belang Lingewaard
Mw. C.B.P. Claassen	SP (fractievoorzitter)
Dhr. B.J.A. Claassen	SP
Dhr. A. Mettrop	CDA (fractievoorzitter)
Dhr. H.J.J. Arends	CDA
Dhr. G.H. Rasing	Lingewaard.NU (fractievoorzitter)
Mw. M.J.A. van Aalten-Janssen	Lingewaard.NU
Dhr. Th. Janssen	Lingewaard.NU
Dhr. H.G.H. Wilkens	Lingewaard.NU
Dhr. P.A.T.W. Hegeman	B06 (fractievoorzitter)
Dhr. H. Joosten	B06
Dhr. E.J. Tiggers	B06
Dhr. M.M. van de Woerdt	VVD (fractievoorzitter)
Mw. M.W.L. Peters-Bruger	VVD
Dhr. S. Braam	VVD
Dhr. C. Revenberg	VVD
Dhr. L.L. Dekkers	D66 (fractievoorzitter)
Mw. C.M. Dolmans-Klumper	D66
Mw. S.G.M. Swart	PvdA (fractievoorzitter)
Dhr. J. Kloek	PvdA
Mw. L.G. Duiven	GroenLinks (fractievoorzitter)
Mw. A. Nas	GroenLinks
Mw. C.C.N. Crijns	GroenLinks
Dhr. O. de Koning	GroenLinks

Fractievoorzittersoverleg

Mw. P.T.A.M. Kalfs	**Voorzitter**
Mw. C. van Rhee-Oud Ammerveld	**Wrnd. voorzitter i.v.m. afwezigheid mw. Kalfs**
Dhr. P.J. Peters	**Raadsgriffier**
dhr. J. Klaassen	Lokaal Belang Lingewaard
Mw. C.B.P. Claassen	SP
Dhr. A. Mettrop	CDA
Dhr. P.A.T.W. Hegeman	B06
Dhr. G.H. Rasing	lingewaard.NU
Dhr. M.M. van de Woerdt	VVD
Dhr. L.L. Dekkers	D66
Mw. S.G.M. Swart	PvdA
Mw. L.G. Duiven	GroenLinks

Agendacommissie

Mw. B.H.L. Raes	**Voorzitter (plv. voorzitter van de raad)**
Dhr. P.J. Peters	**Raadsgriffier/secretaris/adviseur**
Mw. P.T.A.M. Kalfs	Adviseur (voorzitter raad, tijdelijk afwezig)
Mw. C. van Rhee - Oud Ammerveld	Wrnd. Adviseur/voorzitter raad (i.v.m. tijdelijke afwezigheid mw. Kalfs)
Mw. L.G. Duiven	Lid (GL)
Dhr. J. Klaassen	Lid (LBL)
Dhr. L.L. Dekkers	Lid (D66)
Dhr. G. Rasing	Lid (L.NU)

College van burgemeester en wethouders

Mw. P.T.A.M. Kalfs	Burgemeester/voorzitter (tijdelijk afwezig)
Mw. C. van Rhee - Oud Ammerveld	Wrnd. voorzitter (tijdelijk i.v.m. afwezigheid mw. Kalfs)
Dhr. J.H.A.P. Sluiter	Wethouder (tijdelijk afwezig)
Dhr. R.T.H.M. Derksen - tijdelijk	Wethouder (tijdelijk i.v.m. afwezigheid dhr. Sluiter)
Dhr. A. Slob	Wethouder
Dhr. Th.B.M. Aaldering	Wethouder (v.a. 11 dec. 2025)
Dhr. M. van den Bos	Wethouder
Dhr. I.P. van der Valk	Gemeentesecretaris

Kerngegevens

SOCIALE STRUCTUUR	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Begroot 2025	31-12-2025
Aantal inwoners	47.314	47.684	47.525	47.814
Aantal inwoners naar leeftijd				
- inwoners < 20 jaar	10.057	9.985	10.143	9.910
- inwoners > 64 jaar	11.313	11.550	11.349	11.793
Aantal personen met een				
uitkering: (PW-IOAW-IOAZ)	461	471	479	473
Loonkostensubsidie	66	66	57	77
Leerlingen per 1 oktober:				
- basisonderwijs	3.589	3.588	3.588	3.581
- speciaal basisonderwijs	196	184	184	183
- voortgezet onderwijs	2.178	2.156	2.156	2.092

Het werkelijk aantal inwoners is steeds het aantal op 31 december. Het aantal is gebaseerd op de meest recente betaalspecificatie van de algemene uitkering gemeentefonds. Deze aantallen kunnen afwijken van de cijfers zoals deze in de jaarrekening 2025 zijn opgenomen. Afwijkingen worden veroorzaakt door mutaties in de gemeentelijke basisadministratie.

FYSIEKE STRUCTUUR	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Begroot 2025	31-12-2025
Oppervlakte gemeente in ha.	6.914	6.914	6.914	6.914
Woonruimten	20.365	20.569	20.396	20.648
Gem. aantal inwoners per woning	2,32	2,32	2,33	2,32

Beleidsindicatoren

Regeling beleidsindicatoren gemeenten

In deze ministeriële regeling is vastgesteld welke beleidsindicatoren door gemeenten in de programma's en programmaverantwoording worden opgenomen. We hebben deze verplichte indicatoren hieronder opgenomen. De opgenomen informatie is afkomstig van de website 'www. waarstaatjegemeente.nl' en betreft de meest actuele cijfers. De cijfers op deze website worden doorlopend bijgewerkt.

Programma 1

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2025	Actueel
Verwijzing naar Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar	16
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	0,3
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners.	2,3
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.	0,8
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.	2,9

Programma 2

Er zijn voor programma 2 geen verplichte indicatoren in het BBV opgenomen.

Programma 3

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2025	Actueel
Vestigingen van bedrijven	Aantal vestigingen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 65jr.	155,1
Functiemenging	Aantal banen in verhouding tot aantal woningen.	44,1%

Programma 4

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2025	Actueel
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen van 5-18 jaar.	0,9
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners van 5-18 jaar.	30
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	1,6%

Programma 5

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2025	Actueel
Niet sporters	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	36,9%

Programma 6

Wmo

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2025	Actueel
Wmo-cliënten met een maatwerk-arrangement	Aantal cliënten met een maatwerkarrangement per 10.000 inwoners.	650

Participatie

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2025	Actueel
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners van 18 jaar e.o.	140,5
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.	190,8
Banen	Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar.	558,2
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking.	75,6%
Werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren.	2%

Jeugd

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2025	Actueel
Kinderen in armoede	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	4%
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1%
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	17,4%
Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	0,6%
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren.	0,2%

Programma 7

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2025	Actueel
Omvang fijn huishoudelijk afval	Ingezamelde hoeveelheid fijn huishoudelijk afval per inwoner per jaar.	71 kg
Hernieuwbare elektriciteit	% van het energieverbruik opgewekt uit zon, wind, biomassa of waterkracht.	38,6%

Programma 8

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2025	Actueel
Nieuw gebouwde woningen	Aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen van de totale voorraad.	11
Demografische druk*	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	82,3%

**Niet-beroepsbevolking in verhouding tot beroepsbevolking.*

Programma 9

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2025	Actueel
Gemiddelde WOZ-waarde	Gemiddelde WOZ-waarde per duizend euro.	415
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	€ 1.091
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	€ 1.123

Overzicht personele sterkte en personeelslasten

Onderdeel	Taak-veld	Formatie per 31-12-2025		Loonkosten 2025 (x € 1.000)	
		Personen	gemiddeld FTE		
Bestuursorganen					
Gemeenteraad	TV01	29	29	€	560
College van B&W	TV01	4	4	€	775
Rekenkamercommissie	TV01	1	0,1	€	10
Griffie	TV01	4	3,4	€	370
Subtotaal		38	36,5	€	1.715
Ambtelijke organisatie					
Directie	TV04	2	2,0	€	338
Staf/Concerncontrol	TV04	9	7,8	€	937
Team Sociaal Beleid	TV04	19	16,2	€	1.807
Team Toegang Sociaal Domein	TV04	49	43,8	€	3.458
Team Bedrijfsbureau Sociaal Domein	TV04	31	24,9	€	1.984
Team Ruimtelijk Beleid	TV04	33	27,4	€	2.577
Team Projectrealisatie	TV04	30	25,4	€	2.450
Team Openbare Ruimte & Vastgoed	TV04	30	27,8	€	2.475
Team Technisch Wijkbeheer	TV04	30	27,4	€	1.906
Team Veiligheid, Toezicht & Handhaving	TV04	21	19,1	€	1.522
Team Klant Kontact Centrum	TV04	29	21,6	€	1.617
Team Financiën, Juridische Zaken & Inkoop	TV04	30	24,5	€	2.288
Team Informatievoorziening	TV04	51	44,5	€	3.765
Team Personeel en Organisatie, Communicatie & Bestuursondersteuning	TV04	34	27,2	€	2.281
Subtotaal		398	339,6	€	29.405
Overig					
Voormalige wethouders	TV02	24	24,0	€	332
Ambtenaren Burgerlijke Stand	TV02	5	4,0	€	32
Klimaat- en energie	TV74	7	6,2	€	547
Subtotaal		36	34,2	€	911
Totaal		**472**	**410,3**	**€**	**32.031**

Overzicht van vaste activa

Activum	Cumulatieve investering 31-12-2024	Cumulatieve afschrijving t/m 2024	Verwijderd na volledige afschrijving	Boekwaarde 01-01-2025	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Bijdragen derden	Afschrijving 2025	Boekwaarde 31-12-2025
Onderzoek en ontwikkelingskosten	0	0	0	0	32.152	0	32.152	0	0
Bijdragen aan activa van derden	351.704	118.143	216.773	16.787	0	0	0	5.540	11.247
Gronden en terreinen	8.031.749	100.148	0	7.931.601	2.496.175	0	0	4.856	10.422.920
Woonruimten	69.435	51.508	0	17.927	0	0	0	3.514	14.413
Bedrijfsgebouwen	87.142.438	37.560.876	1.458.395	48.123.166	15.685.436	287.396	418.489	1.838.366	61.264.351
Grond-, weg- en waterbouw met economisch nut	6.526.250	692.130	198.392	5.635.728	2.208.366	325.464	0	199.748	7.318.882
Grond-, weg- en waterbouw met economisch nut waarvoor heffing mogelijk is	44.924.430	9.053.642	252.273	35.618.515	660.102	60.205	0	988.494	35.229.917
Grond-, weg- en waterbouw met maatschappelijk nut	32.455.605	9.194.916	29.874	23.230.815	2.975.080	46.888	128.608	817.668	25.212.732
Vervoermiddelen	1.411.612	421.532	0	990.080	247.391	0	0	142.574	1.094.897
Vervoermiddelen waarvoor heffing mogelijk is	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	6.721.498	1.505.319	54.197	5.161.982	2.140.603	181.052	0	334.977	6.786.555
Machines, apparaten en installaties waarvoor heffing mogelijk is	1.796.491	284.476	599.029	912.985	98.370	0	0	48.883	962.473
Overige materiële vaste activa	4.403.159	1.549.985	222.193	2.630.981	267.248	7.116	0	730.127	2.160.987
Kapitaalverstrekking deelnemingen	599.001	0	0	599.001	0	0	0	0	599.001
Leningen woningbouwcorporaties	1.273.456	0	0	1.273.456	0	73.824	0	0	1.199.633
Overige langlopende leningen	6.225.673	110.408	-3.776	6.119.041	990.834	1.268.600	0	0	5.841.276
	201.932.500	**60.643.083**	**3.027.351**	**138.262.065**	**27.801.758**	**2.250.544**	**579.249**	**5.114.747**	**158.119.283**

Overzicht lopende investeringsprojecten

In de gemeentelijke Nota activabeleid 2025 is vastgelegd dat investeringsbudgetten (inclusief voorbereiding) binnen 5 jaar na autorisatie afgewikkeld moeten zijn. Investeringsbudgetten die, na beschikbaarstelling door de raad, aan het eind van een begrotingsjaar ouder zijn dan 5 jaar worden niet voor verdere uitvoering in het volgend begrotingsjaar in stand gehouden. Het college kan aan de raad voor afloop van deze termijn, of zo snel mogelijk daarna, een onderbouwd voorstel doen tot verlenging.

Bij onderstaande investeringen wordt alleen een toelichting gegeven als er sprake is van een significante afwijking wat betreft het budget of de looptijd. Niet toegelicht wordt als:

- De investering wordt afgesloten en de uitvoeringskosten binnen het gestelde budget zijn gebleven.
- De investering nog doorloopt tot 2026 of verder.

Het financiële effect van de afgesloten investeringen wordt verwerkt in de 2e turap 2026 en de begroting 2027.

	Bedragen x € 1.000					
Investering	**Begroot**	**Realisatie**	**Saldo**	**Afsluiten per 31-12-2025**	**Afronding in**	**Toelichting**
303035 - Gronden Ressensestraat/Zandsestraat Bmml	**2.500**	**2.496**	**4**	Ja		Nee
Lasten	2.500	2.496	4			
304327 - Drie kleine vrachtwagens met kraan	**260**	**278**	**-18**	Ja		Nee
Lasten	260	278	-18			
304332-304347 - Informatisering en Automatiseringsplannen 2025	**441**	**219**	**222**	Ja		Ja
Lasten	441	219	222			
304348 - Kleine bestelbus Technisch Wijkbeheer	**68**	**49**	**19**	Ja		Nee
Lasten	68	49	19			
312004 - Aanschaf 3 BOA auto's	**154**	**111**	**43**	Ja		Ja
Lasten	154	111	43			
321039 - Revitalisering Zilverkamp fase I cluster 1,2,3&5	**1.050**	**955**	**95**		2026	Nee
Baten	0	-32	32			
Lasten	1.050	987	63			
321040 - Revitalisering Zilverkamp fase II, III en IV	**7.627**	**7.776**	**-149**		2006	Ja
Baten	0	-24	24			
Lasten	7.627	7.800	-173			
321075 - Hoogwatervrij maken Looveerweg	**150**	**23**	**127**		2029	Nee
Lasten	150	23	127			
321110 - Dorpensingel	**2.535**	**1.938**	**597**		2028	Ja
Baten	0	-2.176	2.176			
Lasten	2.535	4.114	-1.579			
321116 - Herontwikkeling Park Holthuizen	**80**	**59**	**21**		2026	Nee
Lasten	80	59	21			

321122 - GMP+ Voorber.kred Aanpak Papenstraat	**2.203**	**52**	**2.151**		2026	Nee
Baten	0	-42	42			
Lasten	2.203	94	2.109			
321123 - Fietsvoorzieningen De Plak	**1.814**	**-1**	**1.815**		2027	Nee
Baten	-1.070	-131	-939			
Lasten	2.884	130	2.754			
321142 - Maatregelenprogramma GMP-plus 2022	**500**	**416**	**84**		2026	Nee
Lasten	500	416	84			
321144 - Maatregelen Wegcategoriseringsplan	**100**	**96**	**4**	Ja		Nee
Lasten	100	96	4			
321145 - GMP 2022/2023 Aanpak fietspaden	**200**	**50**	**150**		2028	Nee
Lasten	200	50	150			
321146 - GMP 2021 reconstructie Gochsestraat	**400**	**400**	**0**		2026	Nee
Lasten	400	400	0			
321147 - GMP+ 2022 WMW Gochsestraat	**60**	**10**	**50**		2026	Nee
Baten	0	-50	50			
Lasten	60	60	0			
321148 - RW reconstructie Gochsestraat	**78**	**78**	**0**	Ja		Nee
Lasten	78	78	0			
321150 - GMP+ Rotonde Huismanstraat	**801**	**39**	**762**		2026	Nee
Baten	0	-40	40			
Lasten	801	79	722			
321151 - GMP+ Rotonde van der Mondeweg	**2.400**	**38**	**2.362**		2027	Ja
Lasten	2.400	38	2.362			
321152 - GMP+ Reconstructie Bredestraat-zuid	**1.391**	**84**	**1.307**		2027	Nee
Baten	-68	0	-68			
Lasten	1.459	84	1.375			
321153 - GMP+ Reconstructie Bredestraat-noord	**1.305**	**45**	**1.260**		2026	Nee
Baten	-121	0	-121			

Lasten	1.426	45	1.381			
321154 - GMP+ Reconstructie Huismanstraat	**1.264**	**0**	**1.264**		2027	Nee
Baten	-103	0	-103			
Lasten	1.367	0	1.367			
321158 - Verduurzaming openbare verlichting LED	**1.301**	**1.233**	**68**		2026	Nee
Lasten	1.301	1.233	68			
321160 - Herinrichting gedeelte Karstraat Bemmel	**200**	**0**	**200**		2027	Nee
Lasten	200	0	200			
321161 - Voorber.kred. Aanpak Stadsdam-Looveer	**200**	**15**	**185**		2026	Nee
Lasten	200	15	185			
321162 - VK Aanpak Loostr.-Keizersalle-Heirweg	**125**	**8**	**117**		2026	Nee
Lasten	125	8	117			
321163 - VK Doorfietsroute Huissen-Arnhem	**200**	**0**	**200**		2027	Nee
Lasten	200	0	200			
321164 - Voorbereidingskrediet Aanpak Polseweg	**100**	**14**	**86**		2026	Nee
Lasten	100	14	86			
321165 - VK vervolg Karstraat-Zandsedwarsstraat	**100**	**0**	**100**		2027	Nee
Lasten	100	0	100			
321166 - VK Fietsroute Nijverheids-Hortensia-Zand	**50**	**15**	**35**	Ja		Ja
Lasten	50	15	35			
321168 - Vervanging brug Looveerweg	**130**	**98**	**32**	Ja		Nee
Lasten	130	98	32			
321169 - RRW Straat Vleumingen	**115**	**0**	**115**		2026	Nee
Lasten	115	0	115			
321170 - GMP-2025 Straat Vleumingen	**96**	**0**	**96**		2026	Nee
Lasten	96	0	96			
321171 - Bestratingsmateriaal Staatsliedenbuurt	**44**	**44**	**0**	Ja		Nee
Lasten	44	44	0			
321172 - Natzout-strooimachine	**70**	**48**	**22**	Ja		Nee

Lasten	70	48	22			
321173 - Fietspad Polseweg	**347**	**0**	**347**		2026	Nee
Baten	-82	0	-82			
Lasten	429	0	429			
321174 - Herinrichting Duisterstraat Doornenburg	**100**	**3**	**97**		2026	Nee
Baten	-97	0	-97			
Lasten	197	3	194			
321175 - Komgrens verplaatsing Zandsestaat Bemmel	**50**	**0**	**50**		2026	Nee
Lasten	50	0	50			
321176 - Verkeersmaatregelen de Blauwenburcht	**100**	**0**	**100**		2027	Nee
Lasten	100	0	100			
321177 - Kleinschalige verkeersmaatregelen 2025	**150**	**0**	**150**		2026	Nee
Lasten	150	0	150			
322004 - Parkeerplaatsen Molenweide	**100**	**28**	**72**		2026	Nee
Lasten	100	28	72			
322005 - Parkeervoozieningen Aloysiuslocatie Hssn.	**1.047**	**698**	**349**		2026	Nee
Lasten	1.047	698	349			
342125-342139 - IKC Het Sterrenbos	**12.754**	**883**	**11.871**		2026	Nee
Lasten	12.754	883	11.871			
342126-342144 - IKC Doornick	**7.052**	**1.093**	**5.959**		2026	Nee
Baten	0	-177	177			
Lasten	7.052	1.270	5.782			
342127-342142 - IKC Vonkenmorgen	**9.929**	**1.242**	**8.687**		2026	Nee
Baten	0	0	0			
Lasten	9.929	1.242	8.687			
342130 - Verv. en uitbr.(nood)huisvest Borgwal	**762**	**765**	**-3**		2026	Nee
Lasten	762	765	-3			
352033 - Verpl. Schalkshof: bouwkosten overig	**42**	**1.473**	**-1.431**		2026	Nee
Baten	0	-345	345			

Lasten	42	1.818	-1.776			
352039 - Verduurzaming binnensportaccommodaties	**245**	**167**	**78**		2025	Nee
Baten	0	-14	14			
Lasten	245	181	64			
352047-352051 - Herinrichting De Poel	**1.288**	**1.297**	**-9**		2026	Nee
Baten	-270	-277	7			
Lasten	1.558	1.574	-16			
352053 - Verduurzaming sporthalen Gendt	**0**	**0**	**0**	Ja	2026	Nee
Lasten	0	0	0			
352054-361035 - MFA Haalderen	**5.131**	**1.083**	**4.048**		2027	Nee
Baten	-540	-158	-382			
Lasten	5.671	1.241	4.430			
352076 - Verduurzaming Sporthal Walburgen, Gendt	**151**	**0**	**151**		2026	Nee
Baten	-316	-19	-297			
Lasten	467	19	448			
352077 - Verduurzaming Gymzaal Nijmeegsestraat 1a	**133**	**0**	**133**		2026	Nee
Baten	0	-2	2			
Lasten	133	2	131			
352083 - De Heister-De Sprinters, toplaag asfalt	**41**	**34**	**7**		2026	Nee
Baten	0	-7	7			
Lasten	41	41	0			
352084 - Walburgen, verv. sportmeubilair veld 4	**15**	**0**	**15**		2026	Nee
Lasten	15	0	15			
352085 - Walburgen, renovatie toplaag trainingsv.	**15**	**11**	**4**		2026	Nee
Baten	0	-2	2			
Lasten	15	13	2			
352086 - Walburgen, LTC Gendt,verv.10 lichtmasten	**30**	**30**	**0**		2026	Nee
Baten	0	-3	3			
Lasten	30	33	-3			

352087 - De vijzel- GVA vervangen 8 lichtmasten	**24**	**19**	**5**		2026	Nee
Baten	0	-4	4			
Lasten	24	23	1			
352088 - De vijzel-TC D'burg, revit.toplaag banen	**15**	**14**	**1**		2026	Nee
Baten	0	-3	3			
Lasten	15	17	-2			
352089 - GVA veld C3, toplaag	**0**	**0**	**0**		2026	Nee
Baten	0	0	0			
Lasten	0	0	0			
352090 - GVA veld C3, onderlaag	**0**	**0**	**0**		2026	Nee
Baten	0	0	0			
Lasten	0	0	0			
357017 - Vervanging speelvoorzieningen 2023	**50**	**24**	**26**		2026	Nee
Lasten	50	24	26			
357018 - Vervanging speelvoorzieningen 2024	**50**	**0**	**50**		2026	Nee
Lasten	50	0	50			
357031 - Visie Polseweg natuurontwikkeling	**143**	**28**	**115**		2026	Nee
Lasten	143	28	115			
357034 - Vervanging groen en bomen 2025 (5)	**123**	**58**	**65**		2026	Nee
Baten	0	-6	6			
Lasten	123	64	59			
357035 - Versnipperaar	**160**	**26**	**134**		2026	Nee
Lasten	160	26	134			
361026-361030 - SKC Leemhof	**2.418**	**2.156**	**262**		2026	Nee
Baten	-327	-1.017	690			
Lasten	2.745	3.173	-428			
361031 - Voorbereidingskrediet MFA Huissen	**200**	**43**	**157**		2027	Nee
Lasten	200	43	157			
361032 - Transitie Kinkellink Bemmel	**0**	**298**	**-298**	Ja		Ja

Lasten	0	298	-298			
361033 - Transitie Tiny Houses Zilverzwaan Hssn.	**0**	**27**	**-27**	Ja		Ja
Lasten	0	27	-27			
361034 - Transitie Kruisstraat 18-20, Gendt	**0**	**333**	**-333**		2026	Ja
Baten	0	-628	628			
Lasten	0	961	-961			
361041 - MFA Huissen bouwkundig	**9.068**	**60**	**9.008**	Ja	2028	Nee
Lasten	9.068	60	9.008			
361042 - MFA Huissen installaties	**3.929**	**0**	**3.929**		2028	Nee
Lasten	3.929	0	3.929			
361043 - Verduurzaming Dorpshuis Angeren	**183**	**0**	**183**		2026	Nee
Baten	0	-7	7			
Lasten	183	7	176			
361044 - Verduurzaming Ontmoetingscentrum D'burg	**183**	**0**	**183**		2026	Nee
Lasten	183	0	183			
361045 - Vrijkomend maatschappelijk vastgoed	**250**	**0**	**250**		2029	Nee
Baten	0	-32	32			
Lasten	250	32	218			
372168 - Reconstructie Klappenburg	**75**	**203**	**-128**		2027	Nee
Lasten	75	203	-128			
372169 - Riolering Gochsestraat	**912**	**706**	**206**		2026	Nee
Baten	0	-39	39			
Lasten	912	745	167			
372174 - Rioleringswerkzh., Vleumingen Gendt	**405**	**40**	**365**		2026	Nee
Lasten	405	40	365			
372175 - Verbeteren afvoer Karstraat Huissen	**45**	**29**	**16**	Ja		Nee
Baten	-15	-10	-5			
Lasten	60	39	21			
372176 - Deken Dr. Mulderstraat, Bemmel	**35**	**6**	**29**		2027	Nee

Lasten	35	6	29			
372177 - Verv. drukriool Boerenhoek/Duisterestr/	**20**	**0**	**20**		2026	Nee
Lasten	20	0	20			
372178 - Onderzoek en vervangen toplaag wadi's	**20**	**14**	**6**		2026	Nee
Lasten	20	14	6			
372179 - Aanleg duiker begraafplaats	**22**	**21**	**1**	Ja		Nee
Baten	-10	-10	0			
Lasten	32	31	1	Ja		
372180 - Verv. pompen en besturingskasten 2024-25	**385**	**80**	**305**		2026	Nee
Lasten	385	80	305			
372182 - Afkoppelbudgetten	**110**	**44**	**66**		2026	Nee
Lasten	110	44	66			
372183 - Voorber.recontructie omg. Rijnstr.D'burg	**200**	**8**	**192**		2028	Nee
Lasten	200	8	192			
372184 - Relinen 2025	**225**	**15**	**210**		2026	Nee
Lasten	225	15	210			
372185 - Afvoer regenwaterstelsel “Op den Winkel”	**95**	**95**	**0**	Ja		Nee
Lasten	95	95	0			
372186 - Riolering Raadhuisplein, Huissen	**225**	**0**	**225**		2026	Nee
Lasten	225	0	225			
372187 - Rioolvervanging Hegsestraat, Gendt	**140**	**0**	**140**		2026	Nee
Lasten	140	0	140			
372189 - Waterbergende voorziening Visie Polseweg	**234**	**0**	**234**		2026	Nee
Lasten	234	0	234			
373014 - Ondergrondse textiel container 2024	**10**	**7**	**3**		2026	Nee
Lasten	10	7	3			
373015 - Ondergrondse glas container 2024	**9**	**0**	**9**		2026	Nee
Lasten	9	0	9			
373018 - Digitale systemen containers	**23**	**23**	**0**	Ja		Nee

Lasten	23	23	0			
373019 - 2 restafvalcontainers binnenbak 2025	**26**	**0**	**26**		2026	Nee
Lasten	26	0	26			
373020 - 2 restafvalcontainers buitenbak 2025	**26**	**1**	**25**		2026	Nee
Lasten	26	1	25			
373021 - 2 ondergr. glascontainers binnenbak 2025	**13**	**13**	**0**		2026	Nee
Lasten	13	13	0			
373022 - 2 ondergr. glascontainers buitenbak 2025	**13**	**8**	**5**		2026	Nee
Lasten	13	8	5			
373023 - 5 ondergrondse luiercontainers binnenbak	**11**	**11**	**0**	Ja		Nee
Lasten	11	11	0			
373024 - 5 ondergrondse luiercontainers buitenbak	**11**	**11**	**0**	Ja		Nee
Lasten	11	11	0			
373025 - ondergrondse textielcontainer binnenbak	**5**	**0**	**5**		2026	Nee
Lasten	5	0	5			
373026 - ondergrondse textielcontainer buitenbak	**5**	**1**	**4**		2026	Nee
Lasten	5	1	4			
373027 - 28 GFT zuilen 2025	**137**	**49**	**88**		2026	Nee
Lasten	137	49	88			
383027 - Aanleg standplaatsen woonwagens	**290**	**485**	**-195**		2026	Nee
Lasten	290	485	-195			
342122-342134 - OBC Bemmel incl. Sporthal2	**23.868**	**15.219**	**8.649**		2026/2027	Nee
Baten	-442	-467	25			
Lasten	24.310	15.686	8.624			
352052 - Voorbereidingskrediet de Blauwenburcht	**200**	**139**	**61**	Ja		Nee
Lasten	200	139	61			
352059-352064 - MFSA De Blauwenburcht	**4.785**	**2.061**	**2.724**		2027	Nee
Baten	-200	-347	147			
Lasten	4.985	2.408	2.577			

352078-352082 - Renovatie velden, vervanging sportmeubilair Blauwenburcht	**105**	**100**	**5**		2026	Nee
Baten	0	-21	21			
Lasten	105	121	-16			
Eindtotaal	**119.075**	**47.968**	**71.107**			

Toelichting doel en voortgang investeringsprojecten

304332-304347 - Informatisering en Automatiseringsplannen 2025
In 2025 is bij een noodzakelijk koppelvlak in 2025 een positief onderhandelingsresultaat geboekt. Tenslotte is de vervanging en implementatie van de beheerapplicatie van de digitale werkplek uitgesteld naar 2026.

312004 - Aanschaf 3 BOA auto's
De nieuwe dienstauto's zijn goedkoper uitgevallen door goedkopere inschrijving.

321040 – Revitalisering Zilverkamp fase II, III en IV
De groenaanplant in de laatste straatclusters is uitgevoerd in de eerste weken van 2026.

321110 - Dorpensingel
Uitvoering geven aan de gemaakte afspraken in de Samenwerkings- en Realisatieovereenkomst (SOK) vastgelegde afspraken met de gemeente Nijmegen. In de SOK zijn de 4 deelprojecten van het project Dorpensingel verder afgekaderd. De deelprojecten betreffen:
1. Aanleg Dorpensingel Oost (Ovatonde – Zandsestraat)
2. Verkeersveilig maken Vossenhol
3. Verkeersveilige oversteek Snelfietsroute op de Ressensestraat
4. Doorvoeren snelheidsremmende maatregelen Vossenpels(estraat)

Er zijn financiële afspraken gemaakt in de SOK over de investeringen vanuit de Gemeente Lingewaard, de gemeente Nijmegen en de Provincie Gelderland. De overschrijdingen kunnen nu nog binnen het projectbudget opgevangen worden. Alleen is het denkbaar dat kostenverhoging van materialen, indexeringen en de langere voorbereidingstijd tot verdere stijging kan leiden.
Alle nog te maken kosten kunnen worden verhaald bij Nijmegen.
De ruimtelijke procedure en het ontwerpproces hebben vertraging opgelopen. Mede door de aangenomen motie om op het Vossenhol een maximale snelheid van 30 km/uur (GOW30) toe te passen is (mede) de aanleiding hiervoor geweest.

321151 - GMP+ Rotonde van der Mondeweg
Dit project valt onder de regie van de provincie. In 2025 is gewerkt aan het maken van technische ontwerptekeningen, grondaankoopgesprekken e.d. In 2026 wordt deze ontwerpfase afgerond met het vaststellen van definitieve ontwerpen en een samenwerkingsovereenkomst. Daarna wordt de uitvoering voorbereid. De uitvoering is voorzien in de tweede helft van 2027.

321166 - VK Fietsroute Nijverheids-Hortensia-Zand
In 2025 is een verkeersstudie uitgevoerd naar meerdere fietsroutes via de Hortensialaan. Er is geen besluit genomen om maatregelen te treffen.

361032-361037 Transitie Kinkellink, Bemmel / Tiny Houses, Huissen / Kruisstraat 18-20, Gendt
Voor de huisvesting van Oekraïense ontheemden worden kosten gemaakt welke door het ministerie van Justitie & Veiligheid vergoedt worden. Vergoedingen bij transitie gebeuren op basis van ingeschat gebruik van betreffende locatie door het ministerie op moment van aanvraag. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de verlenging van de opvang als gevolg van de voortdurende oorlog in Oekraïne.

De kapitaallasten van de netto-investeringen worden gedeclareerd bij het ministerie op basis van de normkostenvergoeding (op basis van bedrag per nacht per gerealiseerde opvangplek).Na de opvang zal dekking moeten plaatsvinden door huuropbrengsten.

Overzicht grote investeringsprojecten

Omschrijving	Begrote uitgaven	Begrote inkomsten	Saldo van Begroting	Werkelijke uitgaven t/m 2025	Werkelijke inkomsten t/m 2025	Saldo realisatie per 31-12-2025	Som van restant budget	Begrote lasten	m.i.v.
Maatregelenprogramma GMP+ (restant)	1.754	-	1.754	-	-	-	1.754	15 #	**2026**
Integraal Huisvestingsplan (IHP)	47.704	-1.400	46.304	13.067	-178	12.889	33.415	1.641	**2026**
Specificatie:									
(incl.struc.loc.geb.kosten)									
** IKC 't Sterrenbos*	*12.754*	-	*12.754*	*884*	-	*884*	*11.870*	*433*	
** IKC De Doornick*	*6.924*	*-1.400*	*5.524*	*1.271*	*-178*	*1.093*	*4.431*	*236*	
** IKC De Vonkenmorgen*	*9.930*	-	*9.930*	*1.243*	-	*1.243*	*8.687*	*341*	
** OBC school*	*17.333*	-	*17.333*	*8.903*	-	*8.903*	*8.430*	*589*	
**(nood)huisvesting Borgwal*	*763*	-	*763*	*766*		*766*	*-3*	*42*	
Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2025	24.069	-	*24.069*	-	-	-	*24.069*	781	**2031**
OBC Bemmel - Sporthal	6.942	-442	6.500	6.785	-467	*6.318*	182	224	**2027**
MFSA Blauwenburcht	22.094	-2.893	19.201	2.408	-348	*2.060*	17.141	606	**2028**
Ontm.centrum 't Zand, Huissen (Dannenburcht)	200	-	200	-	-	-	200	7	**2027**
MFA Haalderen	5.471	-541	4.930	1.087	-158	*929*	4.001	255	**2027**
MFA Huissen	12.998	-	12.998	60	-	*60*	12.938	669	**2028**
	121.232	-5.276	115.956	23.407	-1.151	22.256	93.700	4.183	

#) lasten oplopend vanaf 2026 (€ 15), 2027 (€ 29) naar 2028 (€ 44)

Bij MFSA Blauwenburcht, MFA Haalderen en MFA Huissen is € 200.000 voorbereiding niet meegenomen in dit overzicht, omdat deze los wordt gezien van de investering.

* IKC 't Sterrenbos	investeringsbudget school +loc.geb. kosten struc. (€ 1.779k)
* IKC De Doornick	investeringsbudget school + 45k uren +loc.geb. kosten struc. (€ 368k)
* IKC De Vonkenmorgen	investeringsbudget school +39k uren + loc.geb.kosten struc (582k)
* OBC school	investeringsbudget school + loc.geb.kosten struc